

Reg. No. 1173
પારસી પ્રકાશ,

અથવા

પારસીઓના સંબંધના શરૂઆતથી તે અત્યાર સુધીનાં બનેલા
અવત્તના બનાવોનો દર વર્ષને અનુક્રમે નોંધ.

ગુજરાતી પારસી પંચાયત હસ્તકના મરહુમ ખાં બાં બહમનજી મેહરામજી
પટેલની પાઠગારીનાં ફંડના આચારા હેઠળ
રચનાર

ફરુખ બરજોરજી પેમાસ્ટર, બી. એ., એલ. એલ. બી.,
વકીલ, હાઈ કોર્ટ.

દક્ષતર ૩ નંબુ-ભાગ ૭ મો. (ઈ. સ. ૧૮૯૭-૯૮.)

PARSEE PRAKASH

BEING

A RECORD OF IMPORTANT EVENTS IN THE GROWTH
OF THE
PARSEE COMMUNITY IN WESTERN INDIA,
CHRONOLOGICALLY ARRANGED

—:—:—
COMPILED BY

RUSTAM BARJORJI PAYMASTER, B. A., L. L. B.,
Vakil, High Court,

SERIES III.—PART VII. (1897—98 A. D.)

(Registered under Act XXV of 1867.)

—:—:—
BOMBAY.

PRINTED AT THE DUFFUR ASHKARA PRESS, FORT, PATEL STREET, BOMBAY.
By Ardeshir Bhicasjee Dubash
and published by R. B. Paymaster, at Chaudanwadi, Bombay.

1916 A. C. 1285 A. Y.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
ગાંધીવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઇટ સંગ્રહ
૭૫૬૮

સરસ્વતી સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ પ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અવુકમાફ ૬૪૬૮- વર્ગીક

પુસ્તકલું નામ ૫૧૨૨૫૩૫૫

વિષય સ.૪૦૩૫૮૪૪૫૪૬૫

તાં ૧ લી જાનેવારી.

આજ દિને નવાં વર્ષની પ્રથાલીમાં આપણાં
જિતાભિમાં અમદાવાદવાસી આનંદપાહરુર નવરોજી પેશ-
તનજ વધીલને સી. આઈ. ઇ. તથા મુંબઈનાં ગ્રાંડ આરમ-
નના માજી હેડ-ક્લાર્ક શેઠ બહમનજી ભીખાજી (પાપજી)
ને “આનંદપાહરુર” નાં જિતાભિ આપવામાં આવ્યા હતા.

તાં ૨ જી જાનેવારી.

નવસારીની સર કાયજીજી બંદગીર મદરેસા માટે
શેઠ બેહરામજી નશરવાનજી સીરવાઈએ રૂ.૧૨૦૦૦) તથા
આયકવાડ સરકારે પોતાના કામે આવી બંધાલેલી ધમારત
તેવાર થવાથી તે આજ દિને વડોદરાના ધિવાન ધિવાન-
પાહરુર શ્રીનીવાસ રાધવ આયંગરે એક મોટા મેલાવડા-
ની હજીરમાં આલેખી મુકી હતી. જે વળા એ મદરેસાના
હાનરરી શેફ્ટરી શેઠ ફરુજતજી માણીકજી કાંગાએ એ
મદરેસા તથા નવાં મકાનને લગતી હકીકત કહી સંબળાવી
હતી.

૧ રાઈમસ આઈઈડીઆ, તાં ૧ લી જાનેવારી ૧૮૯૭.
આનંદપાહરુર નવરોજીને એ જિતાભ મલવાની પ્રથાલી-
માં અમદાવાદના તેજના મિત્રોએ તાં ૧૨ મી માર્ચ
૧૮૯૭ ને દીને એક ધવનીજી પાર્ટીનો મેલાવડો કાંકરીઆ
તળાવની મકાનપર કરી તેજને મુખારકપાલી આવી હતી.

શેઠ બહમનજી ભીખાજી પોતે બી. ભીખાજી તરીકે
જિતાભના ડોવાથી તેજને એક હિંદુ ધારી શરૂઆતમાં
“રાવ સાહેબ” નો જિતાભ આપવામાં આવ્યો હતો. જે
જીવ પાછલથી મુખારવામાં આવી હતી.

૨ જાને જાન્યેરી, તાં ૫ મી જાનેવારી ૧૮૯૭.

એ મકાનના મોડેલા માગમાં નીચે મુજબ તત્તો છે —

“પાક દાદર હોરમજીની મદરેસાને.”

આ મેરામજી નશરવાનજી સીરવઈ બીલડીજી સર
કાયજીજી બંદગીર નવસારી નરયોશતી મદરેસા માટે નામ-
દાર ધિવાન પાહરુર એસ. શ્રીનીવાસ રાધવ આયનગર સી.
આઈ. ઇ. વરોદરા રાજ્યના ધિવાન સાહેબ રોજ ૨૦ મે,
માઈ ૪ થી શેડેનશાહી માઈ ૫ મે, કહીજી યગદેવજી
એ ૧૨૬૬ તાં ૨ જી જાનેવારી ૧૮૯૭ સવંત ૧૯૫૩
ના માર્ગસર વઈ ૧૪ ને દીને ધરતી કાઢી સાથે જિહાડયું
એ મકાનના પાયાની સ્થાપના તાં ૧ લી જાનેવારી ૧૮૯૫
ને દીને વરોદરાના નાયબ ધિવાન આનંદપાહરુર ફેરસારજી
રક્ષતમજી દાદાયાનજીએ કીધી હતી. એ મકાનને લગતો
જીવ અરમ રૂ. ૩ થયો જેમાં શ્રીજી નામદાર ગાયકવાડ
સરકારે (જામીન માટે આપેલા રૂપીઆ ૪૫૦૦ ઊપરાંત)
રૂ.૨૦૦૦૦ આપ્યા. તથા શેઠ મેરાંજી નશરવાનજી સીરવઈએ
રૂ.૨૨૦૦૦ આપ્યા તથા પાકીના રૂપીઆ ૫૨૬૫ શેઠ
ધનંજીભાઈ નશરવાનજી કામળની પુલખાજી એવણના
વીધવા પાઈ ધનંજીભાઈએ આપેલામાંથી આપ્યા. રાવ

તાં ૭ મી જાનેવારી.

શેઠ નવરોજી માણીકજી વાડીઆ, સી. આઈ.
એ વલસાડથી રેગાંમ મુકી જવાના પાકો રસ્તા બંધ-
વાને રૂ.૧૫૦૦૦) ની રકમ મુરતની ડીઆઈડી લોકલ
બોરડને આપી હતી, અને તે રસ્તાની મરમુત હમણાં
લોકલ બોરડ કરવી એવા બંદોબસ્ત કીધો હતો.

તાં ૧૧ મી જાનેવારી.

રોજ ૨૯ માઈ ૪ (થો) ૧૨૯૬ યલ્દેજરરી.

મરજી—ધનજીભાઈ પેશતનજી મારકર—ઉમર વર્ષ
૧૮). એવજી ચીતના જાણીતા વેપારીએ મેસરમ ફરંમજી
હોરમજીજીની મુંબનીના ભાગ્યા હતા, અને પોતાની
જવાનીના મોટા ભાગ શેંધાલી મધે કાઢીયો હતો. વેપાર-
વનજીની કુનેહ અને હીસામકેવાળની માહેતગારીથી ત્યાં
તેમજ અત્રેનાં વેપારી મંડલમાં શરૂઆતી ધરાવતા હતા,

તાં ૧૩ મી જાનેવારી.

મુંબઈમાં ચાલતી મરજીના રોગના ઉતારની રસી
બનાવવા તથા તેને લગતી બીજી શેંધાનાં કામમાં અતર-
ની મુનીસીપાલીટીએ ડાક્ટર નશરવાનજી ફરીજી સરવે-
યરને રૂ.૧૫૦) ને દરમિયે નેમ્યા હતા.

તાં ૨૨ મી જાનેવારી.

રોજ ૯ માઈ ૫ (થો) ૧૨૯૬ યલ્દેજરરી.

મરજી—આનંદપાહરુર બહમનજી ભીખાજી પાપજી—

ઉમર વર્ષ ૪૯). અત્રેના ગ્રાંડ આરમનજી અથવા કાળા
કીલામાં હેડ કલારક હતા. નજીક ૩૨) વર્ષ એકજ
સરકારી પ્લાતમાં નોકરી બજાવી એક તાહના દરમાયાના
કલારક ઉપરી વડા કલારકના ઓફીસર મહડી, ગયે વર્ષ
રીટાર થયા હતા. ગ્રાંડ આરમનજીમાં નોન-કમીશનડ
બચકરી અમલદારોને વડા કલારકનો ઓફીસ આપવામાં
આવતો હતો, પણ મરડમ શેઠ બહમનજીને દેશીએમાં
પેકલીજ વાર એ ઓફીસ આપવામાં આવ્યો હતો. એવજી
એક જીના ક્રીકટર હતા, એવજીને મરજીની થોડાક દીવમ
આગમજ “આનંદપાહરુર” નો જિતાભ મળ્યો હતો.

સાહેબ જીવતસીગ આનંતસીગ શીલ શાસ્ત્રી. પાનસાહેબ
કાયજી હોરમજી દાદાયાનજી કમલકરની દેખરેખ તલે
આ મકાન બંધાયું. નેક નામદાર માકારાન સયાલરાવ
ગાયકવાડ જી. સી. એસ. આઈ. સેના પાસ બેલ શમશેર
પાહરુર, રાવપાહરુર ખાશીરાવ ભગવંતરાવ બલવ નવસારીના
મુખા.”

૩ જાને જાન્યેરી, તાં ૮ મી જાનેવારી ૧૮૯૭.

૪ જાને જાન્યેરી, તાં ૧૪ મી જાનેવારી ૧૮૯૭.

તા ૦ ૨૨ મી જાન્યુઆરી.

૨૧૪ ૧૦ માં ૫ (સી) ૧૨૧૧ બમ્બે પ્રેસિડેન્સી.

મરણ—પરચેડા નયરવાનજી સીરવાઈ—ઉમર ૪૮. એવણે નવસારીની સર કા. જી. મદરેસામાં ફળવણી લઈ, મુખ્ય આવી એલેક્ઝાન્ડર ઇન્સ્ટીટ્યુશનમાં પોતાનો અભ્યાસ વધારી પોતાની ઇંગ્લેન્ડ બાબતી કુશળતા ઉત્તરાર્દિનું ધ્યાન એમું હતું, અને ૧૮૮૮ થી સેક્રેટરીશિપમાં મદરેસા સુધીનેડેડ નેમાયા હતા, અને સુધીનેડેડના એક્ઝામર ચલેડયા પછી ૧૮૮૨ ના આગસ્ટ માસમાં મુખ્ય શેઠના ફકરની ઇનસ્પેક્ટર નેમાયા હતા. પછી બાઈમંચ ટેક્ષના ફકરના એક્ઝા અને તા ૦ ૧ લી એપ્રિલ ૧૮૮૮ થી ઇનકમ ટેક્ષના ફકરના અગતના એક્ઝા પર નેમાયા, જે એક્ઝી સરકાર અને પ્રભતા બહુ સંતોષ વચે પોતાનાં મરણ સુધી બળચો. જે માટે સરકારે એમને ને શાખાથી આવી તે ડેડાવ નીચે આપે હોય:—

In a Resolution reviewing the working of the Income-Tax in the Bombay Presidency during 1895-96 the Bombay Government remark that "the recent death of Mr. K. N. Seervai has deprived them of the services of an officer who has for 10½ years conducted the duties of the Collector of Income-Tax, Bombay, with admirable tact and judgment."

એવણે અંગમળની કમરતના બહુ શોખીન હતા, તેમજ સુખાખીત ઇંગ્લેન્ડ બોલનાર હતા. "બોયે ગ્રેડીયર" નાં પ્રતિક્રમાં પારસીએને લગતી બાબત બખવામાં મરહુમ ખા ૦ ખા ૦ બહમનજી મેહરામજી પોલ સાથે એવણે બહુ કામતી મદદ આપી હતી, જેની પીછાં નામદાર સરકારે પોતાના કરાવમાં કરેલિલિ.

તા ૦ ૧ લી ફેબ્રુઆરી.

મરણીનું જોર વધુ હોવાથી એક ધરમાં ઝેરી હવા માલમ પડે અને મરણીના દાખલા અને તે ધરનાં

૧ શેડ ડુલેશ્તા નરચેડા સીરવળના બાવા.

૨ ટાઈમસ ઓફ ઇન્ડિયા, તા ૦ ૧૭ મી એપ્રિલ ૧૮૯૭.

૩ શેડ ડુલેશ્તા ખા ૦ ખા ૦ જનચેરલ કાવસજી જઈ-ખાન, સી. આઈ. ઇ. ની દેખરેખ ફેક્ટ બંધાઈ હતાં. વળી ટ્રસ્ટી સાહેબની અમલ ગ્રામથી કામખામ, ફોરજમ બાગ, બાઈલીલાની વાડી, બાલીલાની વાડી વગેરેના કારોવારી સાહેબીએ એ વાડીએ નરચેડાની કુટુંબીના ગ્રામથી માટે વાવરવા આપી હતી, જેના એટલા-એટલા ટ્રસ્ટી સાહેબીએ શરેશ વગેરે નરચી સુધાં સુધાં કુટુંબી માટે અલાહેલી સગવડ કરી હતી, અને એવાં પરાંમાંથી જે અને તેમ જલદીથી નીકળી ત્યાં જલ રહેવાની તાકીદ કરી હતી, અને તે માટે અરિયાને ગાડીખાડું

તાલેસેસ માણસોએ વીચ, પચીસ દીવચ તે છોડી જઈ શરૂ કરાવવાં જોઈએ તે માટે મુખ્યમંત્રી પારસી પંચા-

વગેરે વધુ આપ્યું હતું. સુધી સુધી કાંપમાં કાંપમાં કુટુંબીના સગવડ કરી હતી તેના કાઠો નીચે આપેલો:—

કાઠની છાવણીમાં.....	૫૫
શરીન લાઈનમાં.....	૫૦
અનીરોડ.....	૫
ચોપાટી.....	૪૪
પરજ.....	૧૭
ચીચપોગલો.....	૪૭
દાર અને ચક્રમાં.....	૭૫
બહેર વાડીમાં જેવીકે કામખામ વગેરેમાં.....	૫૧
અંદરી.....	૨૭
ગીરન.....	૨૫

જુલે..... ૩૫૯

અંદરી અને ગીરનો રેલવેની મુશ્કેલી વાસ આપવા છતાં અને શેડ બહમનજી એલેક્ઝા કાશીનાથ પોતાની લેખિયાં મુશ્કેલી નવા છતાં ફરને સંધ્યે આગે લાભ લેવાયો ન હતો. ગ્રામથી છાવણીમાં બાંધવા માટે નીચલા અરુચીએ પોતાની જમીન મુશ્કેલી વાવરવા આપી હતી: શેડો ફોરજમજી શાપુરજી ચોખીઆ, નવરાજજી ફોરજમજી પાટક, મેહરવાનજી અને ફોરજમજી મચેરજી કાપા, રતનજી બહમનજી દુલાય, દીનશાહ દોરામજી પીટી, અને અરદેશર નાગીરજી બનાજી. એ છાવણીમાં વેપરજી ને લતાયો માટે નેમાયરી કાંચીલીના અરુચી રાખતા હતા. ચરકીડું જોર નરખ પડતાં, તે બંધ કરવામાં આવતી, અને જરાબી અગત જણતાં તે વપડાસમાં લેવામાં આવતી હતી. વળી ચોપાટી આગલ પંચાપતની જગાવર ૪૦) કુપડાં નાખવામાં આવ્યાં હતાં.

વાઈજમી દાર-ચક્રમાંની કાંચ ફર પડતાં તે કાઠી નાખી ત્યારે આનંદોડ તરફ મરહુમ ફોરજમજી શરૂજી વારકીનના ટ્રસ્ટીએ એ "વારક બાગ" બાંધવા માટે લીધેલી જમીન વાવડવા આપી ત્યાં છાવણી નાખી હતી. વળી ૧૯૦૪ માં ચરનીરોડ લેવલ કોસીગની સાથેની છાવણીની પડોસની સર દીનશાહજી પીટીની જમીન એવણના એકલકુટરોએ વાવડવા આપી હતી. પણ ૧૯૦૬ માં તે જગાએ વેચાઈ જવાયો ત્યાંથી આ છાવણીએ કાઠી નાખી હતી. ૧૯૦૯ માં તે રકત ચોપાટી શેડ પારખની ધર્મશાલાની પાસે અને ગાંધવી એ એ ટેકાંએ છાવણી કરી હતી. એ ચોપાટીની છાવણી લાલીની જમીન અને જલીઆનાં છાપરાં કરી અર્ધ પછી બાંધી હતી, અને ૧૯૧૨ થી એ રોગને કુલેલો નરખ પડતો જતાં, એ છાવણીએ કાઠો નાખી હતી.

બાઈ દીનખાઈ નરચેડાના પીટી પોતાનાં અંદરીનાં સેનરીરીયમાં ચરકીડો નાકસનાં પારસી કુટુંબીને રાખી માટે ૧૨) કુટુંબીના સચાવેશ થાય તેડું એક શેડ બંધાવ્યું હતું.

ખા ૦ ફોરજમજી દોરામજી અમરે અંદરી ચર્ચે આપવા-એ ગાંધી કરવાને રેલવે રેશનની પૂર્વ બાજુને જમીનને માટે કકડો મુશ્કેલી વાવરવા આપેલો હતો, તેની પીછાં

પાતના ત્રણી સહિષ્ણુએ તેના પારસીઓને રૂઢવા ન્યા માટે દાદર, મુઢમ વગેરે કોણે કોણેક મુપડાંમાં બપાવી આજથી યુદ્ધાં મુકમાં હતાં.

તરીકે ત્યાં રહી અપમાં પારસી કુટુંબોએ એક મુઢમ “વાડ” ધરતા હેખ કોતરાવેલું એક નાના છાપેલા બેપકાસન સાથે આપરેલ જાસમાં તેવણ બેર ભેડ મોકલણ હતું.

શીં નશરવાનજી અરદેશર બહમનજી યુદ્ધાંએ “મર” ગાજમાં પોતાની જાંબી બેપર લોકોને આસરે આપી પાણી વગેરેની સગવડ કરી આપી હતી.

શીં મનમોરશાહ પેશતનજી મોકરીએ મલાકર ગાજમાં જાંબી વાપડવા લોકોને આપી હતી.

નારંગીલ થધે સર દીનશાહજીએ એક મોકું કુશાદે જકાન હતું તે જરતોસ્તીઓને ગોદસે બીજાનાં સાંખાન સાથે મુશત વાપરવા આપ્યું હતું.

ગવરમેંડ મેંડસલ પ્રેસના પારસી કામદારોને માટે પાઠ મોરલાંપાઠ વાડીઆએ પોતાને પરેલને મોરો બંગલો મુશત વાપડવાને આપ્યો હતો.

બેરજી થધે મરકુખ શેઠ કોશાનાઠ હોરમજીના છોકરાઓ તથા હોરમજી જાણેકજી ભીજીવાલાએ પોતાની ખાલી જાંબી બેપર શેઠા બપાવી ૭૦ જરશીસ્તી કુટુંબોને રૂઢવા માટે આપ્યા હતા, તેઓને તાં ૨૧ થી જારએ ત્યાં વસનારાઓએ એક જાનપત તથા રાંપું શલાવર વાડ ભેડ આપ્યું હતું.

પેલમાં એક મહીનાની જળ આપવામાં આવતી હતી તે પછી ગરજ પ્રજાણે વધારવામાં આવતી હતી. એ છાવણી-ઓ પાછળ પંચાયતને નીચે પ્રજાણે ખરચ થયો હતો:—

૧૮૯૬ થી ૯૮....૩૨૭૦૦૦

૧૯૦૦	૯૦૦૦
૧૯૦૧	૭૦૦૦
૧૯૦૨	૭૯૦૨
૧૯૦૩	૪૪૭૧
૧૯૦૪	૬૧૮૯
૧૯૦૫	૪૦૪૬
૧૯૦૬	૪૧૦૦
૧૯૦૭	૭૪૯૫
૧૯૦૮	૨૪૨૬
૧૯૦૯	૧૦૧૭
૧૯૧૦	૭૦૧૫
૧૯૧૧	૧૯૭૫
૧૯૧૨	૨૫૦
૧૯૧૩	૬૨
૧૯૧૪	૨૮૫

જુમલે.... ૭૦૮૭૯

એ માટે પંચાયતે ખાશ બેમાં કરેલાં રૂંડમાં રૂપીઆ ૬૧૭૭૫—૧૧ પેલમાં વર્ષમાં બરાબા હતા, અને પાછળથી “સંકેદ નીવારણ રૂંડ” માંથી એ ખરચ થયો હતો.

તાં ૨ જાંબરવારી.

દમણ મધે મોરકુગીજી સરકારે આજી આર વર્ષ થયાં ઉઝેજી રાજમમાંથી આપાત થતી જીનસો ઉપર મોકે ૨૦ થી ૨૦૦ રકા મુધીની આપાત જગાત સેવામાં આવવાથી ત્યાંના પ્રધીરોજગાર પડીબાગી મોકો કંગોલ હાંસતમાં આવ્યા હતા. આ ઉપરથી ત્યાંના આકા-બર શેઠ શેરામજી માણેકજી દમણવાલાએ પોતાનો લાગવગ લગાડી જતી મેહનત કરી એ બાબેની રૂપીઆ ૫૦૦૦૦૦ લગાડી આપવામાં આગલ કરવાથી એ જગાત ધરાડી પાંચ રકાની સેવાનું સરકારે જાહેરનામું કાઢ્યું હતું. જેથી મોકોએ હરખમાં આવી શેઠ શેરામજીનું અહેસાન માનવા આજ બીને તેમને એક માંબપત આપી આભાર માન્યો હતો.

તાં ૪ થી ફેબ્રુવારી.

રોજ ૨૩ માહ ૫ (થો) ૧૨૯૬ વાંદેજરદી.

અરજી—જાંબરી મેંજનજી કરાણી—ઉપર વર્ષ ૪૫), એવણે ૧૮૭૦ માં પારસી ખજારમાં ચોપડી મેચવા-ની એક નાહની કુકાં ઉધાડી હતી, જેમાં રક્તે રક્તે વધારો કરી મોડાં વર્ષમાં તે સારી ખીલવી હતી. થાળાઓ-માં શીખનારાંઓને સસ્તી ચોપડીઓ પુરી પાડવા અને યુરુવાથી સાહીત્યને લગતી જીદી જીદી માખરોમાં પુસ્તકો સસ્તી કોમતે પ્રગટ કરવાની પેહલ એવણે કરી, તે માટે “સ્ટાંડર્ડ પ્રીટીંગ પ્રેસ” નામે છાપખાનું તેમાં વધાર્યું હતું. પણ પાછળથી વધારે મોહળા સાહસમાં જીપલાવી કુકાંને જોઈટ સ્ટાક કંપનીમાં ફેરવી તેનું સેવર બે વર્ષમાં કમનસીબ આવ્યાથી આગલા નાહના ધધાને પણ ફરકો પડ્યો.

સર દીનશાહ માણેકજી પિટિટની ઉદારતાથી સન-ગામનરમાં બંધવામાં આવનારી નવી નિયાજ મોટોનાં મકાન-નો પાપો નાખવાની ક્રિયા અહમદનગરના ક્રેકટર મીંચાસ્ટે એક મોટા મેળાવડા સંમુખ કીધી હતી. મીંચાસ્ટે તે મેળા એક ટુંકે ભાષણ કરી સર દીનશાહની ઉદારતાની મુગ્ધા કરી તેઓની સખાવત વીરે કોટલુંક વિવેચન કીધું હતું.

૧ જાંબે જાંબરી, તાં ૫ થી ફેબ્રુવારી ૧૮૯૭.

૨ શેઠા જાણેકશાહ અને હોરમજી જાંબરી કરાણી-નાં બાબ.

૭ સરત મોરનાર, તાં ૧૪ થી ફેબ્રુવારી ૧૮૯૭.

તા. ૩ મી ફેબ્રુઆરી.

શા. ૨૧ મા. ૫ (શિ.) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

અરુણ—કેપ્સલ એલેજી બામણ, ૧ મી. એ.—
ઉમર ૧૧ (૨૮). એલેજી ૫ મી. એ. ની ડીપી ક્રૂટ ૧૮
વર્ષની પોતાની વધે મેલવી હતી. પછી ધારાના અભ્યાસ
કરવા માંડ્યો, પણ ખૂબીના રોગે ગંભીર કરવાથી મીન,
જાવાન વગેરે તરફ યુક્તિઓ નીકળ્યા, પણ તેની અસર
થઈ નહીં અને લાનાંથી ખાતે યુગ્મ.

તા. ૬ મી ફેબ્રુઆરી.

શા. ૨૮ મા. ૫ (શિ.) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

અરુણ—પીરજીયાહ રૂસતમજી ધનજી મેહતાનાં,
સુરતી—ઉમર ૧૧ (૫૪). એલેજી મુખપત્રી મુળીસીપાલીટી-
માં ૧૮૯૪ થી જોડાયા હતા, અને જુદા જુદા એકા
બાગવી ૧૮૯૯ થી મેહલા મદદનીય એસેસર હતા, અને
૩૩ વર્ષની નોકરી પછી થોડા મહીનામાં રીટાયર થનાર
હતા તેટલાં મરજીથી વલસાડ મધે યુગ્મ. એવજીનાં માનમાં
એસેસર અને કલેક્ટર મી. બન્ટને કમીશનરની રજા બાદ
પોતાની આજીવ એક દીવસ બંધ રાખી હતી.

તા. ૧૨ મી ફેબ્રુઆરી.

શા. ૧ મા. ૬ (શિ.) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

અલાહાબાદ મધે જરથોસ્ત્રીએને જીવિદા કરવાની
જગા આગલ સર દીનશાહજી માણેકજી પીટી બારેનેટને
અરે બંધાયેલી નવી સગડી આજ દીને જયન કરી
ગાલી મેલવામાં આવી હતી. જયનની કિઆ નવસારી.
વાલા એ. ફરંમજી કેકાબાદજી દરુર મેહરજીરાણી
એકા કલકતે જતા હતા તેવજીને મે દિવસ ત્યાં થોભાવી
તેમના પાસ કરાવી હતી, જેઓએ કિયા પ્રતી કીધા બ્રાદ
એક વાએજ કીધી હતી. એ પછી સર દીનશાહજીને
તેમજ આ કામની આગેવાની લેનાર શેઠ જમશેદજી
શાપૂરજી વરઝિયાણીવાલાના ઉપકાર માગી ત્યાં મે
જરથોસ્ત્રીએ બપોરનું ખાણું લઈ વદાય થયા હતા.

તા. ૧૬ મી ફેબ્રુઆરી.

નવસારી મધે આજ દીનથી “નવસારી પ્રકાશ”
નામનું દર રવીવારે પ્રગટ થવું એક વર્તમાનપત્ર એરવદ

૧ મરહુમ શેઠ નશરવાંનજી તાતાનાં દીકરી બાઈ
રતનબાઈ એલેજી બાંધેલના નાહનાં દીકરા.

૨ શેઠ રૂસતમજી પીરજીયાહ મહેતા (સિલીશીટર) ના
બાવા.

૩ રાસ્ટ ગોપતાર, તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૭.

એ સગડી બપર કશી નથી નથી.

રૂસતમજી જમાપત્ર દરુર મેહરજીરાણીએ પરવરતાવજા
માંડ્યું હતું.

તા. ૨૦ મી ફેબ્રુઆરી.

શા. ૬ મા. ૬ (શિ.) ૧૨૧૧ યન્દેન્દ્રી.

સુરત મેલનાં મરહુમ શેઠ દાદાબાઈ નશરવાંનજી
મોદીનાં વીધવા બાઈ જાહજીએ ઇ. સ. ૧૮૨૩ માં પરદા-
વેલાં શેઠનશાહી આતથમેહરાંમનાં મકાનની મરામત સંબંધ-
વાલાં બાઈ મોટલાંબાઈ, તે મરહુમ શેઠ માણેકજી નવર-
જી વાડીઆનાં વીધવા તથા મરહુમ શેઠ જંગીરજી નશર-
વાંનજી વાડીઆનાં મીડીએ રૂ.૧૦૦૦ ને અરે કરાવી તેના
કુબજાને પાછા આજ દીને ધરતી કિઆ સાથે તજનશીન
કરાયા હતા. જયનની કિઆ દરુર રૂસતમજી જમશેદજીએ
ક્યાં પછી તેઓએ એક વાએજ કરી સંબંધાવી હતી. જે
બાદ સુરતની અંજુમન તરફથી સરદાર એલેજી અર-
શેદજી મોદીના વડા મેટા શેઠ કેપ્સલ એલેજી મોદી,
બી. એ. એ બાઈ મોટલાંબાઈજીએ એક માનપત્ર વાંચી
સંબંધાવી તે તેમનાં મેટાએ શેઠા નવરજીજી માણેકજી
વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. તથા નશરવાંનજી જંગીરજી
વાડીઆ જેઓ કિઆમાં શામેલ થયા હતા તેમને એકકી
શાહી સાથે એનાયત કીધું હતું. જે બાદ બાઈ મોટલાં-
બાઈ તરફથી દાવર એલેજી અરશેદજી મોદી, કલકત-
જમાપત્રજી જીવાજી તથા શેઠ જમશેદજી કાવજી વાડીઆ-
ને શાહી એકાડવામાં આવી હતી, તથા શેઠ મેસતનજી
મેહરાંમજી એટી અને તેમનાં મેહન બાઈ અરશેદબાઈ તર-
ફથી બંધે વાડીઆ બાઈએને શાહી એકાડવામાં આવી
હતી. એ બાદ આતથમેહરાંમના ટરસીએ શેઠા જમશેદજી

૪ બપરું અઠવાડીક યુગ્મરાતી વર્તમાનપત્ર નવસારી
મધે મેહરજી બીનસરકારી વર્તમાન પત્ર (તથા છાપાખાતું)
હવું અને એરવદ રૂસતમજી પોતે તેના માલિક અને
અધીપતી ઇ. સ. ૧૮૧૧ સુધી હતા. ત્યારબાદ તેવજીની
નાદરસત તબીબતને લીધે તેણે તે પોતાનાં મેટા મી.
દારાબજીને સ્વાધીન કીધું હતું, જેણે તે થોડા મહીના
આજ રાખી બંધ કીધું. પોતાના વખતમાં એરવદ
રૂસતમજી સાથે બદલેલીની આશરે જોઈ શાંદારી થયાં
નાંધાઈ હતી પણ લગભગ બંધીજાન તેનું માડવાળી સેવક
આજી હતું. તેમની એક—“સદરાલેગા લાયબલ કેશ”—
ને નામે જણીતી હતી કે જે નવસારીનાં બાજનાં અકાબર
દેશાઈ નવરાજીજી જમશેદજીએ માંડી હતી જેમાં એરવદ
રૂસતમજીએ મારી માંગી હતી. એરવદ રૂસતમજી સાથે
ચાલેલાં મોટી ઉલ્લા પ્રકરેના નવસારીવાળા નવરાજીજી
કોસાબાઈ દેશાઈએ તેવજી બપર માંડ્યો હતો અને તે
“બપર નજીક બદમાશી” નાં સમાજાં ઉલ્લ પ્રગટ થયેલી
બપર બપરથી બિલા થયો હતો. નવસારીનાં મેહરજીએ આ
કેશમાં એરવદ રૂસતમજીને પંદર દીવસની ઉદ અને રૂ.૨૦૦
નાં દંડ કીધા હતા પણ અપીલમાં ઉપલી બંધે સખા રદ
કરવામાં આવી હતી.

પરમજી વાડીઆ, પેશતનજી હેરમજી વાડીઆ, અને
જહમજી હેરમજી વાડીઆ તરફથી બાંધ મોઢલાંપાઇએ
એ મકાનની મરામત કરાવી તે માટે તેમના ઉપકાર માન-
વાસુ પદ વાંચી સંભાલ્યું હતું, જે બાદ આશની કરી
મિત્રાદેશ મરામત થયો હતો.

તા. ૨૨ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧૧ માહ ૭ (૧૦) ૧૨૬૬ વચ્છેજરદી.

મરણ-અરદેશર ફૂમજી માકીદલાલનાં-ઉમર
વર્ષ ૭૪. એવણ સુરતનાં જાણીતાં માકીદલાલ પાનદાનના
હતા, જ્યારે સુરત અને મુંબઈ વચ્ચે રહેવા હતા, અને
આગમોટ દોડતી ત્યારે પોતાના વડા બાઈ સાથે આગમોટના
સુરત મથિના એજેટ હતા. તેવજી પરજેજીનાર હતા. અને
પોતાની જીંદગીની મોટા ભાગ એમાદનમાંજ ગુજર્યો
હતો.

મરણ-મીહરામજી નથરવાંજી ફૂરીરા (મરખંટ)-
ઉમર વર્ષ ૪૦. એવણ નેરહ, મોનખાસા વગેરે દક્ષીણ
આફ્રિકા ભણી ધંધાને અરથે ગયા હતા, અને ઉલે-
ગોઆમે તરફ જતાં રીમરમાં મરણ પામ્યાથી એમની
બાચ દરિયામાંજ નાખવી પડી હતી. પોતાના જવાન જાત-
બાઈએને ફરતા મુજકોમાં ઉઘીજ હુબરમાં લાગી મુખી
થયલા એવાની ખાલેથી " પારસીએને દક્ષીણ આફ્રિકામાં
ધંધા અરથે જઈ વસવાની સુખના " એવાં મથાળાં હેઠળ
જ્યાંજી કીધું હતું, જે એમનાં મરણની એક દીવસ આગ-
મજનાંજ " જામે જમશેદ " માં પ્રગટ થયું હતું.

તા. ૨૬ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧૫ માહ ૬ (શિવ) ૧૨૬૬ વચ્છેજરદી.

હંડોર મધે અંજીમનનાં ઉધરાતથી બંધાવતા માટેલાં
દોખમનાં તાણે પુરવાની ક્રિયા આજ દીને મટવાલા
દરુર પુરશેજી જમશેદજી જમારપઆશાનાં પ્રમુખપણાં
હેલ કરવામાં આવી હતી. દરુર પુરશેદજીને તથા એ
પંથકના વડા દરુર હોશંગજીને માટે અંજીમન તરફથી
તથા શેઠ હેરમજી માણેજી ભમગરા તરફથી શ્રેયભિલા
નજર કરવામાં આવી હતી.

૧ જામે જમશેદ, તા. ૨૨ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૭.

૨ શેઠ જમશેદજી, કુવરજી, અને જાગીરજી અર-
દેશર દલાલના બાવા.

૩ જામે જમશેદ, તા. ૪ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

મી દોખમનાં પ્રજાં નીચે ગુજમની રકમો નસાઈ
હતી:-

(૧૬૫૦૦) મીહરામજીની શેઠ દીનશાજી નાનાબાઈ
ગયામજીનાં જમશેદ, ૩૬૫૦૦ એક મીહરામજી અધીર-
મજી (મીહ), ૩૫૦૦૦ શેઠ દીનશાજી માણેજી પીટી. બાઈ
દીનશાજી મીહરામજી પીટી, પાનખાજી નરસીજી માણેજી
પીટી, ૧૨૫૧૧ શેઠ કાવરજી દીનશાજી પાસી પીટી.

તા. ૧ મી માર્ચ.

રોજ ૧૮ માહ ૬ (શિવ) ૧૨૬૬ વચ્છેજરદી.

મરણ-દરુર એલજી નવરોજી જમારપ-
આશાના-ઉમર, વર્ષ ૧૧. નવસારીની ભમરમજી અંજી-
મનામાં " તીજી પુરસી " ના દરુર હતા. એવણે પેઢલાં
પુણે, મુંબઈ, જાણજી, હેરમજી વગેરે કેણે મીહીડું
કામ કર્યું હતું. પછી નીજાંમ રાજ્યમાં કચ્છઅપાતાંના
ઉપરી અને તેહસીજદાર તરફ ૨૨ વર્ષ સુધી કામ કર્યું
હતું. એવણ ફારસી, ઉર્દુ, સંસ્કૃત, મરાઠી, જંદ વગેરે
ભાષાઓ સાથે જ્યોતિષ વિદ્યા પણ જાણતા હતા. પોતાના વડા મેટા હેરમજીનાં મરણ પછી તમ્બીક
બારેક વર્ષ થયાં નવસારી જઈ વસ્યા હતા, અને ત્યાંજ
ગુજ્યાં.

તા. ૪ થી માર્ચ.

અંદરી મધે ત્યાંના રહેવાસીએને પાણી પુર પાડવા-
ને નેલા મુકવાને શેઠ નેશરખંજી જાગીરજી વાડીઆએ
ધાંણના કષેકરની મારફતે રૂ.૨૫૫૦૦ પ્રકારમાં આપ્યા
હતા.

તા. ૬ થી માર્ચ.

રોજ ૨૩ માહ ૬ (શિવ) ૧૨૬૬ વચ્છેજરદી.

સર દીનશાજી માણેજી પીટી બારેકનેટ ચીકલી
મધે એક ધર ખરીદી તે ત્યાંની અંજીમન અને આસ-
પાસનાં ગામોના જરથેસ્તીએને ધર્મશાલા તરફ વાડવા-
ને ભેટ પામ્યું હતું, તે જથન કરી આજ દીને ધર્મ-
શાલા તરફ જાણે મેજવામાં આણું હતું.

તા. ૬ મી માર્ચ.

રોજ ૨૬ માહ ૬ (શિવ) ૧૨૬૬ વચ્છેજરદી.

મરણ-ફરોમજી હેરમજી બાદ-ઉમર વર્ષ
૨૮. મુંબઈના મેસરસ એમ. ઇ. મીહીડું વાળા શેઠ
હેરમજી એલજી બાદના દીકરા હતા. પોતાના
પીતાના અમેરીકાના વેપારમાં પડ્યા હતા, અને તે
સંબંધે અમેરીકા અને યુરોપના પ્રવાસે ગયા હતા,
અને મેનચેસ્ટરમાં ગુજ્યાં.

તા. ૧૧ મી માર્ચ.

મી. રતનજી ભીખાજી કરંજીઆએ વાંદરે પાલી
હીલ ઉપર એક કુવારો બંધાવ્યો હતો.

૪ જામે જમશેદ, તા. ૮ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

૫ જામે જમશેદ, તા. ૧૨ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

તાં ૧૩ મી માર્ચ.

રોજ ૩૦ માઈ ૭ (૬૦) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરુત્ત—હેરમનજી માણેકજી કાપડીઆ—ઉમર વર્ષ ૨૧, એવજે જુના થયલા ફાંદાએને સેહજ ખરખમાં નવા કરવાની તાલીમ ડાકટર હેરમનજી કુવરજી તવડીઆના હાથ હેઠલ લીધી હતી, અને એ ઉદ્યોગ ખીલવવા માટે છેલ્લા ડીસેમ્બર માસમાં એવજે ફેશનરની મુલાકાત લીધી હતી.

તાં ૧૫ મી માર્ચ.

મુખ્યમંત્રી મ્યુનીસીપાલિટીને લગતી ઉડતા રોજોની હાસ્ટીકલના તખીય ડાકટર નયરવાનજી હેરમનજી એક-સીએ મ્યુનીસીપાલિટીની જુદી જુદી કીમતી સેવા બજાવેલી હોવાથી તેમને કારપોરેશને આજ દીનથી રૂ.૩૦૦) ને દરમાથે કમીસનર ને દરસ્ત વિચારે તે એલકામ સાથે મ્યુનીસીપાલ તખીય નેમ્યા હતા.

તાં ૧૮ મી માર્ચ.

મુખ્ય સરકાર તરફથી લેવાયેલી ગ્રોવીનથીયલ સર-વીશની આ સાલની પરીક્ષામાં એક પારસી—શેઠ શેરાબ માણેકચાહ ભર્યા, બી. એ. પસાર થયા હતા.

તાં ૨૧ મી માર્ચ.

રોજ ૮ માઈ ૭ (થિ) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરુત્ત—કાપચજી શેરાબજી ખરાડી, હંડારના—ઉમર વર્ષ ૫૬, એવજુ હંડારની અંજુમનના એક આગેવાન હતા. ત્યાં જરથોસ્ત્રી બાળકો માટે નિયાજ સ્થાપવામાં એવજે ભાગ લીધો હતો, અને તે માટે પોતાનું મકાન વગર ભાડે વર્ષો સુધી વાપરવા આપ્યું હતું. વળી તે તરફ બંધાનાં દોખમાંનાં કામપર દેખરેખ રાખતા હતા, અને દોખમાં નજદીક પોતાનાં પીતાજીનાં પુત્ર માટે એક કુવો બંધાવી આપ્યો હતો. એવજુ હંડાર મેલેન યુન્યા હતા.

તાં ૨૪ મી માર્ચ.

રોજ ૧૧ માઈ ૭ (થિ) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરુત્ત—જાહેગીર પેશનજી ચાપુરજી માચર—ઉમર વર્ષ ૩૪, આગલા વખતના એક્ઝીક્યુટીવના અને ચીનના વેપારી મરહુમ મીં પેશનજી ચાપુરજી માચરના એવજુ તીલ મેટા હતા, વીલક્ષ્મ કલિંગમાંથી પ્રીયશની પરીક્ષામાં નીબૂલ થયાથી કલિંગ છોડી મેચરસ

૧ ટાઇપસ ઓફિસીઆ, તાં ૧૬ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

૨ બચે જયથેહ, તાં ૧૬ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

નાહન અને હેરમનજીની પેદીમાં મલ્લીય તરીકે જોડાયા, ઇ. ય. ૧૮૮૮ માં હંડારના જુદા એક શીખ ત હંડેન ગ્રહસ્થ સાથે “તરસેજ એંડ પેશનજી” ને નામે વેપારી પેદી સ્થાપી, પણ તેમાં ફાયા નહી. થોડીક સુદત મુખી એવજે મીં દાદાબાઈ નવરોજીના સેક્રેટરી તરીકે કામ કર્યું. ૧૮૯૩ માં હંડારના જુદા કાપડોના અગાચ આજુ કરી ૧૮૯૫ ની આખરીએ ખારીસર થયા, અને રોમન લોનાં ચારાં ચાન માટે સ્કાન્ડેશીય મેકવી હતી.

તાં ૨૭ મી માર્ચ.

કચકતા મેલે શેઠ ડાયાબાઈ રૂચતમજી ધનજીબાઈ મેહતાને ત્યાંની વાજંદીયર કોરના ખીલ લઈતંડ તરીકે મુંડી કાઢ્યા હતા. એવજુની ઉમર ફક્ત ૧૮ વર્ષની હતી, અને વાજંદીયર તરીકે અત્યાર અગાઉ કેટલાંક ધનામી મેલ્યાં હતાં.

તાં ૨૯ મી માર્ચ.

રોજ ૧૬ માઈ ૭ (થિ) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરુત્ત—ધનજીબાઈ મેહરાંમજી દારખાનાંવાલા—ઉમર વર્ષ ૩૫, શેઠ મેહરાંમજી કુવરજી દારખાનાંવાલાના એકપુરા દીકરા. એવજુ પોતાની ૧૫ વર્ષની વયે માણેકજી પીટીટ મીલમાં એક્ઝીક્યુટીવ તરીકે દાખલ થયા, અને એવી ઉમંગ અને ઉત્ક્રાંથી કામમાં રોકાયા કે ૧૦ વર્ષ પછી ૧૮૮૯ માં એ આગેવાન મીલના વીલીંગ માસ્ટરને જોડી એવજુને આપવામાં આવ્યો. જેમ પોતાના શેઠને પુર સંતોષ આપી, પોતાના હાથ હેઠલનાએનો આહ મેલ્યો હતો. એવજુનાં માનમાં માણેકજી પીટીટ મીલ એક દીવસ બંધ રાખવામાં આવી હતી.

અનમેર મેલે ત્યાંના જરથોસ્ત્રીએને સરઅવસરે વાપડવાને એક એલહેકું મકાન ત્યાંના કઠમરગજવાલા લતામાં આપકારી કંડાકટર મેચરસ નવરોજી રૂચતમજી ક્ષીઆંજીવાલાની કું એ મરહુમ શેઠ હંડારના નવરોજી બાલાબાઈનાં પુત્રને માટે બંધાવવા માંડ્યું હતું તેના પાપે નાખવાની કિઆ આજ દીને ત્યાંના કમીસનરની આરીશ-ના મુપરંડિંડં શેઠ ધનજીચાહ દીનચાહ મેહતાએ કરી હતી.

૩ બચે જયથેહ, તાં ૩૩ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

૪ બચે જયથેહ, તાં ૩૪ મી માર્ચ ૧૮૯૭.

એ મકાનનાં પાયામાં પુરેલી તપી માટે સુએ “પારસી થર્મીસ્ટો” પાઠું કાઢ્યું.

તાં ૨ છ આપરેલ.

શ્રેષ્ઠ મીનિએકર અરેશર વકીલ, બી. એ. એલ. એમ. બી. અને નયરવાંનજ મનચેરજ કામાજી, બી. એ. એલ. એમ. બી. એ હાઇ કોર્ટના સોલીસીટરોની પરીક્ષા ફેલેમંટીથી પસાર થીથી હતી.

તાં ૩ છ આપરેલ.

રોજ ૨૧ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૯૬ જાન્યુઆરી.

મરજી—બરજીરજ રજતમજ ગારડા—ઉમર વર્ષ ૫૮. એવજી નવસારીના એક શીમંત ભગીરદાર હતા. પોતાના પીતાની મોટી દોષત અને ભગીરં વધારવા તથા ખીલવા એવજી પોતાના મરજી ભાઈ ભમાચરજ સાથે બહુ મેળવત લીધી હતી. વેપાર ઉદ્યોગ અને ભગીરંની ઉપજનપીપજન તેમને મોહજી માન હતું. એક અજાણેડચાર અને શીકારી હતા. હંજીરજ કેળવણીથી બેનસીબ છતાં છંદગી યુગરવાની હમજી સુધરેલી હતી. દરેક સારવજીક કામમાં આગેવાની લેતા, હંજીરજ સરકારના હાનમદારો તરફથી સુરત રીજીકે મોડાના મેમબર હતા. નવસારીમાં મ્યુનિસીપાલિટીની સ્થાપના થઈ ત્યારથી કમીશનરની બેઠક ધરાવતા હતા. હંજીરજ તેમજ ગાયકવાડ સરકારે હથીયારની બંધીમાંથી એમને મુક્ત કરેલા હતા, અને જ્યાની મોટી કોડમાં હાજરી નહીં આપી કમીશનથી લેવાનું માન આપ્યું હતું. માહરાજ શીઆજીરવે વડોદરા રાજ્યને વેપાર ઉદ્યોગ ખીમવવા મોટે ને કમીશન નેપજી હતું, તેના એવજી એકલા પારસી મેમબર હતા. નવસારીના બક્ષમજી હોંધ, લીકોટીયા ડીમપેનચરી, અંજીમનનાં ફંડો વગેરે ધણીક જાહેર ખાતાઓ સાથ એમને સંબંધ હતા. નવસારીમાં હાડવેદની ધણી જરૂર હતી તે પુરી પાડવા મોટી મુરતથી બીમજીભાઈ હાડવેદ અને તેમની પછી ધંધા ચલાવનારા તેમના બેચીએને દર અડવાડીયે પોતાને ભાં મુકત ઉતારી આપવાનું કરી રહતી અગવડગ્રાહી હતી. નવસારીમાં ઉભી થયથી નવી અગીયારીની અડપટ વખતે એવજી ભગરીયાઓની પક્ષ બેચી બનતી મદદ કરી હતી.

તાં ૫ મી આપરેલ.

કુખંધની પુનીવરસીટીની છત્રીમાં વર્ષની “કોન-વોલેશન” સર કાવચજી ભંજીર પુનીવરસીટી હોંલમાં જરૂર, પ્રજીપરજીને નામદાર વાલજી માનસેકર જસદીસ કેન્સડી પીરોબો હતો. આ વેળાએ ને વિદ્યાર્થીએને

૧ કામચ એલ. ડી. આ, તાં ૨ છ આપરેલ ૧૮૯૭.

૨ શ્રેષ્ઠ રસનજીભ વાચરજી ગારડા તથા બાલા શીનેર-જાથા રજામજી બરજીરજ ગારડાના બાવા.

પદવીની ચર્ચા આપવામાં આવી તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા :—

એમ. એ. ની પદવી—શીરામજી ફરફુનજી યુક્તાં, ડાયાભાઈ રજતમજી શેના, વકરેજરદ દાદાભાઈ થાણે-વાલા, ભમાચર શીરામ રજુર, અરેશર એલજી સીરવાઈ.

એલ. એલ. બી. ની પદવી—કાવચજી ભમજીદજી ખીલીમોરીઆ, અરેશર ચાવકથાઈ દાવર, બેનજી માણેકજી વચસાડા, હોરમજી ફરીરજી ખીલપોડીવાલા, નયરવાંનજ મનચેરજ કામા, કાવચજી માણેકજી દલાલ, નયરવાંનજ જીવજીજી ગજધર, પેથતનજ કેકોનાદ ગાંધી, ભંજીર દીનયાઈ મેહતા, રજતમજી શીરોજયાઈ મેહતા, પેથતનજી ફરફુરજી મોતીવાલા, બીખાજી દાદાભાઈ યુક્તાં, માણેકયાઈ નયરવાંનજ પોંઘજીઆનાવાલા, મનચેરજ બરજીદજી વેસાવેવાલા.

એલ. એમ. એ. એસ. ની પદવી—ભંજીર શીરામજી દાવર, કાવચજી તેહમુજી પારડીવાલા.

એલ. સી. ઈ. ની પદવી—કેમચર શીરામજી ફરમજી, નયરવાંનજ દીનયાઈ મીઝી, દીનયાઈ ફરમજી બોડા.

બી. એસ. સી. ની પદવી—દીનયાઈ દોરામજી કાપડીઆ.

બી. એ. ની પદવી—બેહરાંમજી નવરોજજી કામા, રજતમજી પેથતનજી મયાંની, એરચયાઈ માણેકજી નાણાં-વતી, મનચેરયાઈ રજતમજી વકીલ, ધનજીદજી અરેશર અંજીસરીઆ, બહનજી હોરમજી દેમણ, ભંજીર નવરોજજી ગામડીઆ, દોરામજી કાવચજી કામદીન, ભમજીદજી બેહરાંમજી કાંગા, રજતમજી કાવચજી કરાના, પીરોજ-યાઈ પેથતનજી અંખાતા, પેથતનજી કાવચજી કેલવાલ, બેહરાંમજી હોરમજી મીઝી, દોરામજી ચાપરજી નારા-વાલા, ચાવકથાઈ શીરામજી ધંધકી, ફરફુર બરજીદજી પાવરી, બેહરાંમજી અરેશર રોડેલીઆ, દાદાભાઈ રતનજી સેતારે-વાલા, કાવચયાઈ બરજીદજી મુનાંવાલા, ધનજીયાઈ બરજીરજ વકીલ, કેમચર શીરામજી વાડીઆ, શીરામજી પાલજી આંતીઆ, હોરમજી બેનજી બાંમજી, રતનજી બેનજી બાંમજી, ફરમજી રજતમજી ખાંતા, નવરોજજી શીરામજી બનયાઈ, રજતમજી પેથતનજી ભડયા, રતનજી શીરામજી દાદામંજી, શીરામજી બરજીરજ દાદીબરજીર, બરજીરજ ડાયાભાઈ ડાકર, બેહરાંમજી જીજીભાઈ ડાકર, ભમજીદજી દીનયાઈ એનજીનીઅર, નયરવાંનજ બેહરાંમજી ગજધર, ભંજીર દીનયાઈ ધાસવાલા, હીરજીભાઈ પીરોજ-યાઈ કરાંની, ભંજીર બરજીદજી કેલવાઈ, મનચેરજ પાલ-જી કુતાર, ફરફુરજી શીરામજી માડન, હોરમજી મેહર-નોથજી મયાંની, એલજી નવરોજજી મેહતા, બહનજી પેથતનજી મેસમન, પીરોજયાઈ રજતમજી નરીમાન, શીરામ

દીનશાહ નરીમાન, કેકાયાદ બાપુજી મકલાતવાલા, નથર-વાનજી એદનજી શેઠા, અરશિદજી નવરોજી મોહ, હીરજીભાઈ દીનશાહ તારાપોરવાલા, ભંડગીર શોરાબજી પેઢવાલા.

મેઝીકચુલેશનની પરીક્ષામાં નીચલાં પારસી બાપુઓ પસાર થયાં હતાં :—બાબાએ પીરોજી નમશિદજી અરશિદજી, ભીખાબજી અરદેશર એનજીનીયર, પુતલીયાઈ કુવરજી નાજર, મુનાબાઈ શોરાબજી વાડીઆ, યુતબાઈ અરદેશર વકીલ, મેહરબાઈ ધનજીશાહ પારખ, શીરીન હોરમજી હ કમીચરીએટ, જીલુબાઈ નથરવાનજી શોરાબજી નમશિદજી, યુતબાઈ હોરમજી પેશીકાકા, શીરીન કેપ્તશર કાપરાજી, શીરીનબાઈ પેથતનજી ડાકર, જરબાનુ શીરોઝ હોશંગ દરુર, જરબાનુ એદનજી મીસ્ત્રી.

આ પેલાએ આવાયકા કુનીવરસીડી મેડામાં કોમ-ડન કમળના ગોદ મેડલ રમતમજી કાવચજી કરાનાને; નેમજી બરકલી ગોદ મેડલ અને પ્રાઇઝ કેપ્તશર શોરાબજી ફોરમજીને; તથા સ્કાલરશીપોમાં એલીસ સ્કાલરશીપ મનચેર-શાહ રમતમજી વકીલને, મેહરવાનજી ફોરમજી પાંડે સ્કાલર-શીપ કેપ્તશર શોરાબજી ફોરમજીને, કરનલ પેટ્રીક ફ્રેન્ચ સ્કાલરશીપ હોરમજીને નમશિદજી ઉત્તવાલાને, અર નેમજી ફરગુમત આરટ્ય સ્કાલરશીપ મનચેરશાહ રમતમજી વકીલને, અર નેમજી ફરગુમત મેડીકલ સ્કાલરશીપ આવા-બાઈ માણેકજી મેહતાને, બારડ રેએ મેડીકલ સ્કાલરશીપ શીરીનબાઈ એમ. કમીચરીએટવાલાને, પેથતનજી હોરમજી કામા સ્કાલરશીપ જરબાનુ એદનજી મીસ્ત્રીને, મનચેરજી નવરોજી બનાજી સ્કાલરશીપ અરદેશર શાવકશાહ દાવરને, વરડચર્ચ સ્કાલરશીપ અને પ્રાઇઝ મનચેરશાહ રમતમજી વકીલને, ડાશાભાઈ ફોરમજી કામા સ્કાલરશીપ દાદાભાઈ કવચજી વાગમિકરને, આહમાએ અરશિદજી રમતમજી કામા સ્કાલરશીપ પીરોજીશાહ થ પુરજી કોતોઆકરને, પીરોજીશાહ મેહરવાનજી જીજીભાઈ સ્કાલરશીપ શાવકશાહ શોરાબજી પંથકીને; તથા પ્રાઇઝોમાં ડાશાભાઈ હોરમજી કામા પ્રાઇઝ ડાકર રમતમજી માણેકજી કાલાપેશીનાને (“યુનિવર્સિટીએને ઉકાણે પાડવાની જુદી જુદી રીતોના કાપદા તથા ગેર-કાપદા.” એ બાબ ઉપર સરશ દેસાણી લખવા માટે), બાઈ માણેકબાઈ મેહરામજી જીજીભાઈ પ્રાઇઝ પીરોજી નમ-શિદજી અરશિદજીને, નેમજી ટેલર પ્રાઇઝ મનચેરશાહ રમ-તમજી વકીલને, ગીબચ પ્રાઇઝ પીરોજીશાહ નમશિદજી બીલીમીરીઆને, નમશિદજી દોરાબજી નાએગામવાલા પ્રાઇઝ કેપ્તશર શોરાબજી ફોરમજીને, બાલકરશણા શુદાં-મજી પ્રાઇઝ કેપ્તશર શોરાબજી દાવરને, અને જડન સ્પેન-સર પ્રાઇઝ અરદેશર શાવકશાહ દાવરને.

શેઠ ફોરમજી શોરાબજી ભાવતગરીએ રૂ૧૦૦૦) અવરતા અને પેઢલવી સ્કાલરશીપને માટે મુન્ડીવરસીડીને આપ્યા હતા.

આ વર્ષે નીચલાં જરબોલીઓ જુદી જુદી પરીક્ષા-ઓમાં પરીક્ષક નેમાસ હતા :—શેઠો અમદરજી મેહર-નોશજી મયંતી, ડાં નવરોજી કાવચજીકલીઆણીવાલા, ડાં નથરવાનજી ફકીરજી મરચેર, જીજીભાઈ પેથતનજી મીસ્ત્રી, ભંડગીર એદનજી દાવર, ધનજીશા હોરમજી દરુર, કેપ્તશર કુવરજી કાપડીઆ, કાવચજી નમશિ જી મંજીણા, દારાબ પેથતન મંજીણા, તેહચુરશ દીનશાહ અફસિમીઆ, ફરુડનજી દાદાભાઈ શુદાં, રવતમ મેહરવાન આગા, ફોરમજી કાવચજી બનાજી, ફરુડનજી મનચેરજી દરુર, કાવચજી દાદાભાઈ નાએગામવાલા, મનચેરજી કાવચજી કાંગા, બા. બા. બમનજી શોરાબજી તારાપોર, રવતમ કે. આર. કામા, નાનાભાઈ અરદેશર મુમ, મેહરીઆરજી દાદાભાઈ ભર્યા, રવતમ શાહરૂપ કેરમાંતી, મરવાનજી કેપ્તશર આત્રવ હવાલા, ડાં તેમજી બીખાજી નરીમાન, ડાં શોરાબ કાવચજી હોરમજી, ડાં ભીખાજી એદનજી કાશવાલા, ડાં કેપ્તશર નથરવાનજી બાદુરજી, પેથતનજી જમારવજી પદશાહ તથા દારાં શાપુરજી શેઠા, શેઠ રમતમજી ધનજીભાઈ શેઠાને હાઈ કોર્ટ પહીર તથા સમારકીનેટ જડનની પરીક્ષાના અને શેઠ દોરાબજી નથર-વાનજી બાપુરજીને ડીક્કીટ પહીરની પરીક્ષાના પરીક્ષક નેમા હતા.

તાં ૫ મી આપરેલ.

યુનિવર્સિટીના કારપોરેશન તરફના સેલ્સ-મેનિવ કોનસીલના એક સમાસદ તરીકે આજ દીને હાનરેબલ પીરોજીશાહ મેહરવાનજી મેહતા, સી. આઇ. ઇ. ને એકમને ચુડી કાઢ્યા હતા.

તાં ૭ મી આપરેલ.

ડેન ૨૫ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૯૬ બન્દેજરદી.

મશરૂ—મેહરબાઈ તે નમશિદજી નથરવાનજી મન-ચેરજી વાડીઆનાં બેટી—ઉમર વર્ષ ૩૦), એવજી “વીવીથ વાણી” નામે પડવાના કેમ બનાવવાં તેની રીતનું એક યુનરતી પુસ્તક પ્રગટ કીધું હતું, જે બહુ સંખ્યાલથી અને ભતી અમુલવથી લખ્યું હતું.

તાં ૮ મી આપરેલ.

મદેવી નબીકતાં તોરત ગામમાં બાગેલી આગથી ને ઘણુંક ગરીબ હિંદુ કુટુંબો તલ બાપા હાલતમાં આવી પડ્યાં હતાં તેઓને મદદ કરવા માટે શેઠા નથર-

૧ ટાઇમ્સ ઓફ ડીઆ, તાં ૬ થી આપરેલ ૧૮૯૭.

૨ એ પુત્રાકની બીલ આંદુની એમનાં જાણુ પછી એમનાં જાણુ બાઈ પીરોજી નમશિદજી વાડીઆએ “બને નવશી” ગ્રેસ માર્કેતે બાઈ પાડી હતી, અને હવણું ૧૮૯૫ માં એની બીલ આંદુની જે સ્તરમાં બાઈ પડી.

પાંચજી દેરાળાજી કાતરક અને મનચેરથાહ રત્નજી કરંજ-
વાઘાની આગેવાંની હેડલ કુંડ યજ્ઞ સ્થળ, તેમાં રૂ.૫૬૩)
ભરવા હવે.

તા. ૧૫ મી આપરિલ.

વાપ્ય પ્રતિભાની ચરકારના આગરા મધનાં બેક્ટીરીઓઃ
 ઘાણકબ આતાંના પ્રૌદ્યર હેતુકીનના એક મહદનીય
 ડાકર આપુછ પેશતબ્દ ધડીઆલીએ “એનવીક”
 નામની એકરી તાવનાં જન્તુને નાશ કરનાર એક શક્તિ
 (microbe) યોધી કાઢ્ય હતું. એ શક્તિને પ્રૌદ્યર
 હેતુકીને પેતાના આ માતીના ચેલાનાં નામ ઉપરથી
 “માઇક્રોકોકસ ધડીઆલી” એવું નામ આપ્યું હતું.

તા. ૨૦ મી આપરેલ.

રેલ ૮ માંહ ૮ (શેઠ) ૧૨૬૬ વળેલરદી.
મરુ-ફરમન પેશતનન વકીલ-ઉમર વધે
૬૭. એવલુ અમદાવાદના વતની હતા, અને પોતાના
નાહના બાબત પા. બા. નવરેલન પેશતનન વકીલ થાયે
ત્યાં સરકારી તથા રેલવેના કંટ્રાક્ટનાં કામો ધણાં ફતેહ-
મંદીથી ચલાવતા હતા. ત્યાંની દરેક કોમમાં એમનો વગ-
વસીલો ધણો હતા. અમદાવાદની પારસી અજુમનના
અને પારસી કમળના એવલુ પ્રખ્યા હતા. એવલુ ઘોડાની
ગાડીના અકસમાથથી યુગ્મ્યાં હતા.

તા. ૨૫ મી આપરેલ.

નામદાર શાહનશાહબાનુ મહારાણી વિઝેરાગીચને ગાદી-
નશીન થવાને ૬૦ વર્ષ પૂરાં થવાનો ડાયમંડ જુબીલિનો
અવસર આવતો તા. ૨૦ મી જુને પડતાર હેવાથી તે
પ્રસંગે આપણી કોમ તરફથી એ અખતાવર બાનુપર સુખા-
રક્ષાદીનું એક માનવત્ર આપણા પસંદ કરેલા વડા અધ્યક્ષ

૧ જામે જમશેદ, તા. ૧૪ મી વ્યાપરેલ ૧૮૯૭.

૨ દાહમસાગર ઇન્ડિયા, તા. ૧૫ મી આપરેલ ૧૮૯૭.

૩ શેઠ ખેડરાંમજી દસાંમજી વકીલના બાવા.

૪ જામે જન્મશે, તા. ૨૬ મી આપરેલ ૧૮૬૭.

નીચકું જાનપત્ર નામદાર માહરાણીજીને સર જમ-
શેજી જીભાધને કાથે પુગાડવામાં આવ્યું હતું :—

॥५॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

In the Name of Dādār Ahura Mazda.

To Her Most Gracious Majesty, Alexandra Victoria, by the Grace of God, Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, Empress of India.

MAY IT PLEASE YOUR IMPERIAL MAJESTY,

On the auspicious occasion of the celebration
of the Diamond Jubilee of Your Majesty's glo-

પર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારૈનેટ, સી. એચ. આઈ.
જેમણે પણ એ હિંમતીમત્ત ઇંગ્રાંડ પધારતાર હોવાથી
તેણે આફતે મોકલવાનો ડાવ કરવાને ધણીક આપસર
જરૂરયાતીઓએ મોકલ્યાં રૂકીજીનગની રહે આજ દિને
જરૂરયાતીઓના અંગ્રજીનગની એક સુખા પચાતાનાં
ફંડાના તરફથી સહિબોએ આંબલપેશ બાગમાં બાલાવી
હતી. સરનશીનની ખુરસી પર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારૈ-
નેટ લીધા બાદ તેણે નામદાર મહારાણીજીનાં રામમાં
આપણી કામ કેવી મુખી છે તે બાબે એક સુખાખીત બાવણું
કીધું હતું. જે પછી તેમની ફરમાશથી પચાતાનાં ફંડાના
શરૂઆતી ચમચમ બેલમાં એ જીજીભાઈ જમશેદજી મોકી.
ખી. એ. એ કલકત્તા, પુણાં, દમણ, અજમેર, સીકંદરા-
બાદ, ભચેચ, આકોલા, ગંદેવી, માહબલેશ્વર, મધરાજ,
મઠ, ઉદવાડા, હંડાર, સતારા, રાજકોટ, નીમચ, અહમદ-
નગર, વડોદરા, નવસારી, નાગેષ્વર, બદનેરા, કાનોપેર,
સરોડા, ખેરગાંમ, વચકાડ, ખંખાત, અને મિત્રગાંમની
જરૂરયાતી અંગ્રજીને તરફથી આ સખાતાં કામ તરફ
દીક્ષોજી બતાવનારા તથા તેનાં શામેજગીરી આપવાના
આગેવા તારના સરદારો તથા પત્રો વાંચી સંબલાયાં.
એ બાદ શેડ પરશેદજી રસતમજી કામાજીએ દરખાસ્ત
કીધી અને તેને કાકર કાચજી હોરમજીએ ટેકા આપ્યો
કે “ અંગ્રજીનેની આ બહીર સખાને યેવો વીસારા છે
કે નામદાર મહારાણીજીનાં મુખારક રાજ્યનાં ૧૦ વરસ જીન

rious and illustrious reign, we, the P'arsee community of Bombay, in public meeting assembled through our distinguished chosen representative Sir Jamsetjee Jejeebhoy, Bart., C.S.I., beg to approach your Majesty with respectful feelings of affectionate loyalty, deep attachment and profound allegiance to Your Majesty's Person and Throne, and to tender our humble and sincere congratulations to Your Majesty on the completion of the sixtieth year of Your Majesty's glorious, prosperous, and happy reign.

We feel proud to count ourselves among your Majesty's Indian subjects. Though we have made India our home and adopted it as our country, our position among its teeming millions is unique. We live as a separate and distinct community, following the ancient religion of our fatherland of Iran, and observing our ancient manners and customs. Upon the fall of the ancient Zoroastrian Empire of Persia, about twelve and a half centuries ago, we were driven to the foreign, but hospitable shores of India, where after several vicissitudes of fortune we have at

માનમાં પુરાં થાય છે, તે અવશ્યે તે નામદારને જરૂરથી
 યોગ તરફથી એક માનવત્વ આપવું.” એ પછી નામદાર
 માહારાજીપર મોકલવા ધારેલું માનવત્વ સમમુલ્ય એકાદા
 એક જીવલુએ વાંચી સંબોધવાવા બાદ થી હેરમનજી
 દાદાભાઈ જાનું દરખાસ્ત કીવી અને તેને થી જીવલુએ

last settled down to a quiet, contented, peaceful, and prosperous life under the benign protection of the British Raj, with whose interests and destiny we consider ours to be closely bound up. Our unswerving allegiance is therefore due to the British Raj, with whose advent to India may be said to commence the prosperity of the Parsee community. So great is the faith with which the Parsees have looked to the power, strength and stability of the British Empire, ruled over by Your Gracious Majesty, that they have followed the British flag wherever it has been borne in Your Majesty's dominions. Where the British army has marched and the British flag has been unfurled, there have Parsees accompanied it with their goods and property as merchants and traders in pursuit of commerce.

It is a retrospective view of the past condition of our adopted country that endears more and more to the heart of the people the British rule under Your Majesty. The former insecurity of life and property, the former loss of life in times of famine and sickness, the former uncertainty of good government and permanent rule, have become events of the past, and have been replaced by security, prosperity and good government. Your Majesty's illustrious reign of sixty years has been an almost unbroken period of prosperity and progress; and we, Your Majesty's Parsee subjects, have had our fullest share in the enjoyment of these inestimable advantages of Your Majesty's rule. Our community has shared in a marked degree during that period in the material moral and social progress of Your Majesty's Indian subjects.

Among the different causes that have endeared the British rule to your Indian subjects is the freedom with which they are allowed to follow their religious creeds and to observe their own customs and manners. To our community, "a people who have chosen to relinquish their venerable ancestors' homesteads rather than abandon their ancient religion," this freedom has been of inestimable value.

અરથેજી જીવલુએ એકો આપ્યો કે “અમે વાંચી
 સંબોધાવેલું માનવત્વ આ સખા બહાલ રાજીએ અને
 પચાસતા તરફી સહિષ્ણેનિ અરજ કરેલે કે એક લાલક
 કાચકે સથે તે તદ્વાર કરાવવું.” થી કેપ્તથર નવરાજજી
 કાપરાજીએ દરખાસ્ત કીવી અને તેને થી દારાસાહેબ રતનજી
 સીનચરે એકો આપ્યો કે—“રફીનીચનમાં દેખાઈથી
 આએજ મુજબ આ સખા પોતાના પચાદ કરેલા વડા અકા-
 પર નામદાર સર જીવલુએ જીજીભાઈ ભેરેનિરને અરજ
 કરેલે કે, તેજલુ સહિષે આ માનવત્વ ઉપર અંગ્રુમન તર-

One of the most important features of Your Majesty's reign is the advancement of education throughout the whole country, and the Parsees have taken no small advantage of that great blessing. It is, as it were, to express their grateful appreciation of this noble gift that several of the members of our community have founded educational institutions, most of them available for all communities without distinction of caste or creed, the lead being taken by the first Sir Jamssetjee Jejeebhoy, whose revered name is still held in great veneration by the whole community as a great philanthropist.

The purity of Your Majesty's noble life, the feelings of charity which have guided Your Majesty, and the sympathy and love which make Your Majesty's heart beat with those of the poorest of Your subjects, all these have enhanced our feelings of affection and dutiful respect to Your Majesty's person, whilst the justice of the British rule in Your Majesty's great and extensive Empire has strengthened our allegiance to Your Majesty's throne. The motherly affection with which Your Majesty has always regarded the people of India, sympathised with them in their griefs and rejoiced with them in their joys, has won for Your Majesty the hearts of your people, among whom the Parsees yield to none in their deep affection for the person and throne of their Gracious Sovereign.

It is, therefore, with profound feelings of gratitude, affection and loyalty, that we beg to approach Your Majesty on the happy occasion of the completion of this eventful period of Your Majesty's long reign and to pay homage to your Royal person and throne. What Zoroaster wished for our King Gustasp, the then ruler of our ancient fatherland of Iran, we, Your Majes-

છેતા. આઇ માટલાંબાઇના પીતા શેઠ જાંબીર નયર-વાનજી વાડીઆને આઇ માટલાંબાઇ શીવાય ખીજાં ફરજદાર હોવાથી એવલુ પોતાના મમાવાના પાલક થયા હતા. એવલુ આપના મરણ પછી જનમેલા હોવાથી માતાજીના હાથ હેઠળ થોડીક સાદી કેળવણી બાંધ ૪૦ સો ૧૮૯૦ થી પોતાના વડા ભાઇ સાથે “જાંબીર નયર-વાનજી વાડીઆના હોઝારાઓની કુપળી” ને નામે પેઠકી સ્થાપી ઇન્સાંને વેપાર શરૂ કર્યો હતો. ૧૮૯૩ માં પોતાના ભાઇની સાથે પુરોગ ગયા હતા. જ્યાં ફાંચના હેઠા શેઠનથાહ જીજી નેપોલીયને પોતાના મેહબૂબાં એમની મુલાકાત લીધી હતી. વેપારમાં નુકસાન જવાથી પેઠકી પછી બંધ કરી હતી, પણ એવલુનાં માતાજીએ પોતાની આપોકી દોલતને આજી વહીવટથી બહુ વધારી દીધી હતી. એવલુ બહુ ભાલા, ભગલકયા, અને ઉદાર ખવાસના હતા તેથી પારસીઓમાં “જોડા” ને નામે ઓળખાતા હતા, ૧૮૯૫ માં સરકારે એવલુને મુલેહતા અમલદાર નેમ્યા હતા. ૬૦ તેમજ બીજાજી નરીમાને પારસીઓ માટે સ્થાપેલાં મુલા-વડખાતાના કારીખારમાં એવલુ બહુ ઉલટ લેતા હતા, અને શરૂઆતથી તે પોતાના મરણ મુખી તેના ખજાનચી હતા, અને તેના ફંડને ધરખમ મદદ કરી હતી. અદેરી-માં પાણીનું બાંધકામ કરવાને ૩૨૫૫૦૦ ની રકમ આપી હતી, અને અદેરીમાં ધરમનું દવાખાનું બંધાવવાની જોડાલુમાં હતા, તેલમાં એમનું મરણ નીજમ્યું. માતાજીની હેવાતીમાં સંતાન વગર ગુજરવાથી તેવલુની માટી દોલત-પરને હક મુમાલ્યા હતાં, એવલુનાં વીધવાએ એવલુની પુત્રીમાંથી માટું ધરમખાનું કબ્જે.

તા. ૭ મી મેએ.

આજ દિને મરહુમ શેઠ નયરવાનજી જાંબીરજી વાડીઆનાં હેમલુમાં તેમનાં માતાજી આઇ માટલાંબાઇએ રૂ.૧૧૪૦૦૦, વીધવા આઇ પીરાજીખાઇએ રૂ.૧૫૦૦૦, પાર્લક શેઠ દાદાભાઇ મહેરવાનજી વાડીઆએ રૂ.૧૦૦૦, ભોજાઇ આઇ હીરાંબાઇ તે શેઠ નવરોજીજી નયરવાનજી વાડિયા સી. આઇ. ઇ. નાં ધણીઆણીએ રૂ.૫૦૦, તથા ખીજાં જોશીએ અને મિત્રોએ રૂ.૮૬૫ મલી રૂ.૧૩૧૩૬૫ ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા. હેમલુમાંની સેવર દસ્તુર પેશાનજી બેરામજી સંજનાએ મરનારનું નામ જાહેર દિઆઓમાં ખીજી જુજોનાં નામ સાથે દેવાની બજાંમલુ કરી હતી.

૧ જાને જાન્યે, તા. ૮ મી મેએ ૧૮૯૭.

શેઠ નયરવાનજીનાં હેમલુમાં મુસ્ત, નવસારી, ગદેવી, બેલાસ, દમણ, નારંગી, મુલાલી, અને ઓલપાડાં પણ થયાં હતાં.

અરાવપુર મધે ચાઇ તા. ૨૦ મી આપરેલે બોલેલી બમંકાર આપમાં બાઆર તથા ધરખાર ગમરના ચાઇ ચપલા-ઓને માટે ગુરજેલા વાપડવાને સર દીનથાહજી માણેજી પીટીટ બારોંતે (૮૦૦) ચાદર અપરેથી બેટ મોકલી આપી હતી. એ આપમાં ૫ થી ૧૦૦૦ ધરેા ખળી ગયાં તથા ૨૧૧ કસોડુ નુકસાન થયું હતું.

કરંજ મધે એક ધર્મનું દવાખાનું ઉઘાડવા ધર્મી ત્યાંના તથા અતરેના પારસીઓમાં એક ઉધરજી કરી રૂ.૧૦૦૦૦ એકડા થયા હતા તે મધે આઇ માટલાંબાઇ જાંબીરજી વાડીઆએ રૂ.૨૦૦૦૦ ઉમેરી રૂ.૩૦૦૦૦ ની રકમ સરકારમાં આપી હતી, અને સરકારે તેનું નામ “માટલાંબાઇ ડીસ્પેન્સરી” રાખી તેના વહીવટ ચલાવવાનું માથે લીધું હતું.

૨ જાને જાન્યે, તા. ૧૦ મી મેએ ૧૮૯૭.

એ આજથી નુકસાન પાલેલાઓને મદદ કરવા માટે અતરે એક રૂંડ થયું હતું તેમાં રૂ.૨૫૦૦ સર દીનથાહજી માણેજી પીટીટ, (૧૫૦૦) આઇ દીનથાહ તે મરહુમ શેઠ નયરવાનજી માણેજી પીટીટનાં વીધવા, (૫૦૦) નવરોજીજી માણેજી વાડીઆ, સી. આઇ. ઇ. (૨૫૦) બજમલજી દીનથાહજી પીટીટ, ગરેરેએ બપોરે હતા.

૩ ટાઇમસ બોર્ડ ઇડીઆ, તા. ૧૧ મી મેએ ૧૮૯૭.

એ બાબેના સરકારી ફાવ નીચે જુજાં છે :-

With the object of establishing a dispensary in their village, Mr. Dadabhai Pestonjee Karanji and other public spirited inhabitants of the village of Karanj, in the Surat District, subscribed amongst themselves and offered to Government a sum of Rs. 10,000, which was supplemented by a donation of Rs. 20,000 from Bai Motilal Jehangir Nusserwanjee Wadia. After a careful consideration of the question as to the mode in which these sums should be utilized so as to ensure complete compliance with the wishes of the donors, his Excellency the Governor in Council came to the conclusion that a sum of about Rs. 7,000 should be set aside for the cost of constructing the dispensary building, that the balance should form an endowment fund and be vested under the Charitable Endowments Act, 1890, and that Government should, on the usual conditions, give as a grant-in-aid a sum not exceeding one-half of so much of the estimated annual cost of maintenance as is not met from the interest on the endowment fund, on the understanding that the District Local Board, which will manage the dispensary under the grant-in-aid rules, will provide for the remaining expenditure. This ar-

તા. ૧૦ મી મેએ.

રોજ ૨૮ માઈ ૬ (કં) ૧૨૯૬ વર્ષદેવરદી.

મરણ—જાગીરજી હોરમજી મોદી—ઉમર ૫૫ વર્ષ. એવજી અનરેના એક મોટા વેપારી અને જુદી જુદી જોઈટ રોકા કંપનીઓના આગેવાન હતા. મોડીક ઇંગ્લેન્ડ કેળવણી લેવા પછી, મેસરસ મારટીન યંગની જાણીતી ઇંગ્લેન્ડ પેટામાં મદદનીશ તરીકે રહ્યા હતા. પછી મેસરસ કુનમર કુપરની કંપનીમાં જોડાયા, અને શેરમેનનાની જુમારીના વખતમાં ધી વીક્ટોરીયા પ્રેસ કંપની ઓફ મધરાય નામની જોઈટ રોકા કંપની કાઢી પછી દખલ કોટન કમીનીંગ કંપની જે ૧૮૯૬ માં કડયામાં ગઇ તે કાઢી. પછી ઇ. સ. ૧૮૯૮ માં આલખરટ મીલસ કું રથાપી તેના મીઠ મેહરવાનજી નથરવાનજી બાવનગરી સાથે એજન્ટ થયા. પછી નેથનજી સ્વીનીંગ કું નામે મીઠ પસેજ તરફ કાઢી તેની એજન્ટી ૧૮૯૭ માં અદલાઇ ગઇ. સ્થપન ઇડીઆ સ્વીનીંગ એડ લીવીંગ કું, પીસર મેન્યુફેકચરીંગ કું, આલખરટ પ્રેસ કું, મહુવા મેન્યુફેકચરીંગ કું, કરંજી જીનીંગ એડ પ્રેસીંગ કું, અદના પ્રેસ તથા બિગે એડ આદોલા મેન્યુફેકચરીંગ કું ના એવજી એજન્ટ હતા, અને ધણીક કંપનીઓના ડાયરેક્ટર હતા.

rangement having met with the approval of the donors and of the District Local Board, his Excellency the Governor in Council is pleased to sanction, on the usual terms, a grant of Rs. 300 a year to the dispensary with effect from the date on which the dispensary is opened. The Collector has been requested to settle, in consultation with the donors, and submit to Government for approval, a draft application, vesting order and scheme in regard to the proposed vesting of the sum of Rs. 23,000 as an endowment under the Charitable Endowments Act, 1890. His Excellency the Governor in Council has gladly availed himself of this opportunity to establish an additional dispensary, and desires to express his appreciation of the liberality which has enabled Government to give effect to the beneficent intentions of the donors. In compliance with the wishes of Mr. Karanjia and his friend, Government are pleased to direct that the institution should bear the name of the principal benefactor Bai Motlibai. ["Times of India" 11th May 1897.]

૧ શેઠા દાવજી, નવરોજી, રોરવજી, પેતનજી, અને અણીજી જાગીરજી મોદીના માતા.

અદનામાં એક ધરમજી દવાળાનું રૂ. ૧૫૦૦૦ ને અરથે કાઢ્યું હતું. વળી ત્યાંની દર મેહરના ઉમરાણીની આગેવાની એવજીની હતી. અને ઇ. સ. ૧૮૯૬ માં લાનોલી મર્ચે પારસીઓ માટે ૧૦ નાલના અંગવાઓનું એક સેન્ટીરીયમ પોતાના ધણીઓની આદા બીઆઇજીનાં નામનું અંધારી ખુલ્લું મેલ્યું હતું.

તા. ૧૧ મી મેએ.

ઈંગ્લેન્ડ મર્ચે મેલનજી યોનાના મુઠણી કરનારાઓની સભામાં મીઠ મનચેરજી મેહરવાનજી બાવનગરીએ બાવજી કીયા આદ મરકારની પરદેશી સંઘની રાજનીતિને ટેકા આપનારો એક દરોવ પસાર કીયા હતો.

તા. ૧૩ મી મેએ.

નાથક મર્ચે આજના કુકાતનાં કંઠમાં આઇ મેટરનાં આઇ વાડીઆએ રૂ. ૫૦૦ બરયા હતા.

તા. ૧૫ મી મેએ.

રોજ ૩ માઈ ૬ (ચિ) ૧૨૯૬ વર્ષદેવરદી.

મરણ—દાદાબાઇ મનચેરજી નીકલમન—ઉમર ૫૫ વર્ષ. એવજી પ્રણીની મરકારી રીનાનસ આરિમમાં વર્ષો મુર્ચી નોકરી બનવી પેનથનર રીટાવર થયા, પછી ત્યાં પેનાવી દારે વેપારના ધંધા કરતા હતા, અને ત્યાંના પારસીઓનાં જાણીતા હતા.

૨ દ. ધમજી ઓઈ ઇડીઆ, તા. ૧ જી જુન ૧૮૯૭.

"That this meeting of the Electors of North-East Bethnal Green having listened with attention and interest to the speech delivered by their member, Mr. Bhownaggee, touching upon the prominent points in relation to the foreign policy and the domestic legislation of her Majesty's Government since the assembling of the present Parliament, desires to express its unabated confidence in that Government and its warm approval of the manner in which Mr. Bhownaggee has steadily supported such policy and legislation. And it is further desirous of recording its grateful recognition of the valuable services rendered by him towards the maintenance of the Union of India with the British Dominions, which is, as it ought to be, the aim of all statesmen irrespective of party politics, and the attempts at undermining which on the part of certain political agitators have been on more than one notable occasion thwarted by their Member since his return to Parliament by this Constituency."

૩ મુર્ચજી સમાચાર, તા. ૨૭ મી મેએ ૧૮૯૭.

તા. ૧૭ મી મેએ.

રોજ ૫ માઠ ૬ (શિં) ૧૨૧૬ યજ્ઞેન્દ્રી.

મરણ-આદરણ હોરમણ દેસાઈ-ઉમર વર્ષ ૫૪). એવજ નવસારીના વડા દેસાઈના ભગીન હતા. છેલ્લાં ૩૨) વર્ષ થયાં તાગપેર, વીરમગાંવ, ગોલવડ અને વચ્ચે તરફ રેલ્વે કંપનીને બાકાસ્ટ પુરી પાડવાનું કંટાળે સહાવતા હતા. ગરીબોને શારી મદદ કરતા હતા, અને પોતાના વડા મેઠા મીંઠ મેઠરાવનું જેઓ વડીલનું કામ કરેછે, તેમને એવી નસીહત દીવી હતી કે, નસેસાલારે તથા કાંધલજી કામળી વીધવા બાહ્યોના કેસો ગમે એવી મોટી શીખાં છતાં સુરત લેવા. એવણે તે તરફ ધણક ફવાઓ ખાદ્યા હતા, અને નવસારીમાંજ ગુજર્ગ હતા.

તા. ૨૦ મી મેએ.

સુખંદની પુત્રીવરસીડીના નવા “ફોલક” તરીકે નામદાર સરકારે નીચના પારસી મહસ્થાને નેમ્યા હતા:— ખાંતમાહદુર હોરમણ દાદાબાઈ, હાનરેખક નવ. રોજ નયરવાનજ વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. ડાકટર નવરોજજી કાવજી કલીઆણીવાલા, એન. એમ. એંડ એસ. ડાકટર મેહરામજી હોરમણ નાણાંવતી, એન. એમ. એંડ એસ.

તા. ૨૧ મી મેએ.

રોજ ૬ માઠ ૬ (શિં) ૧૨૧૬ યજ્ઞેન્દ્રી.

સુરત મંચે સ્વયંવરમાં સુખંદવાલા મરહમ શેઠા દાદાબાઈ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાડીઆએ ઇ. સ. ૧૮૪૪ માં બંધાવેલી દરેમ્હેર બાંધમાર થવાથી તે તેઓના પારસેની પરવાનગી મેળવી સુખંદવાલા શેઠ જીવણજી ભમાસપજી મીઝીએ નિવસરથી બંધાવી તેમાં આજ દિને જુના આદરન પરકાયા હતા. જ્યનની કિઆ સ્વયંવરવાલા દરુર પેશતનજી એદલજીએ કરવા બાદ શેઠ જીવણજીએ એક માનપત તથા શેઠા આલ્યાની અંજીમન તરફ એતાપત કરવામાં આવ્યું હતું. એ બાદ તેઓ તરફથી તેમના મેઠા શેઠ મેહરામજી જીવણજી મીઝીએ એક અંજીમન પત્ર વાંચી સંબોધાઓ, જેમાં જણાવ્યું હતું કે એ પાક મકાંના જાણકના અરમને માટે તેણે મોઢસર ગામ મંચે આલેસી પોતાની જમીનનું દરદીડ કરાવ્યું છે, અને તેના દરદીઓ તે અરસ અતરે નેમિયા બનેરોડ શેઠા શેઠીઆરજી જમણજી કાપડીઆ, મેહરામજી જીવણજી મીઝી, મેળજી રસતમજી પીડાંવાલા, અને મેહરાવનજી એદલજી મેહતા ઉપર દર સાથે મોકલયે. આ મકાંની પડોશમાં અતરેના તથા દેસાવરેના જરોયેશીઓના વપ-ડાસ માટે જરૂર જણાયેલી એક ધર્મશાલાનું મકાં બંધા-

૧ શેઠ મેહરાવનજી આદરજી દેસાઈ (વડીલ) ના બાપ.

૨ મીઝી અવરેજી મેહતા, તા. ૨૦ મી મેએ ૧૮૯૭.

જી છે. એ અંજીમન પત્ર વંચાયા બાદ સુખંદવાલા દરુર ભમાસપજી મનિચેરજી ભમાસપઆથાના કે જેઓ કિઆમાં હાજર થયા હતા તેમના તરફથી તેમના મેઠા એંઠ કંપણરમે સંખ્યાવતનાં કામો કરવાની અગત વિષે તથા સુરતવાના દરુર રસતમજી જમણજીએ આતથની જીવંદી વિષે વાંચેલે કીવી હતી, જે પછી સરદાર દાવર એદલજી ખુશીદજી મોદીએ શેઠ જીવણજીને આ કામ પાર પાડી આપવા માટે ઉપકાર માની તેણેને એક શેઆલ હોરાડી હતી તથા શેઠ જીવણજીએ પોતા તરફથી શેઠ શેઠીઆરજી જમણજી કાપડીઆને તેઓએ આ કામમાં લીધેલી મેહન માટે એક શેઆલ હોરાડી, તેમજ દરુરે તથા સરદાર એદલજી મોદીને શેઆલો હોરાડી હતી. એ બાદ શેઠ જીવણજી તરફથી એ બનાવની ખુશાલીમાં સ્વયંવરવાની એકીવાલી ધર્મશાલામાં નાણાં જમન કરવામાં આવ્યું હતું તેની આથની કરી સર્વે લોક વદાય થયું હતું.

તા. ૨૩ મી મેએ.

મીંઠ જમણજી નયરવાનજ તાતાએ જાપાનીસ વેસારની હાંડુસતાનમાં ખીલવણી કરવાને કરેલી કોથિશીની પીજાન તરીકે જાપાનની સરકારે એ મહસ્થાને પોતાના માનીતા “સેકે વેમર” વાળા ચોથા ટ્રેડને બેતાપ એતાપત કર્યોછે, તેમજ જાપાનની જાણીતી સ્ટીમર કંપની “નીપોન ક્રસેન કંપસ” નેના મેચરસ તાતાની કુંઠાં એજા છે, તેને લગતો “કીન કેસો” નો બેતાપ આવ્યો છે. એ પછેકીના ખીલ બંતોલા બાગયા મીંઠ રતનજી દાદાબાઈ તાતાને પણ “કીન કેસો” નો બેતાપ મળ્યો હતો.

૩ બંચે જમણજી, તા. ૨૫ મી મેએ ૧૮૯૭.

એ દરેમ્હેરમાં નીચે જુજ્ય તખતી મારેલીછે:—

“શ્રી પાક દાદાર હોરમજીની મદદ છે.

“અસજ જુની દરેમ્હેરના વાહકીઆલ દાદાબાઈ “તથા મનચેરજી પેશતનજીના વારશે તરફથી શેઠ જીવણજી “જાપાણજી જીશતરીએ કુલ વહીવટ તથા અપનારી લીધા “પછી આ દરેમ્હેરે તથા એને લગતી ધરમસાળા શ્રી “સુખંદવારી શેઠ જીવણજી જાપાણજી જીશતરીએ નિવસરના “ફરીને પોતાનાં ખરમે બંધાવેલે પોતાના મેહરાવનજીના “બાવાલ જાપાણજી બાઈજી મીશાલ પટેલ તથા મેહરાવન “નરીન વાહકી હાંડેબાઈ એ બેની નયમિતે ધરવેલે “આજ દિને અનજીમન વેલવી મારફતીઅથની હીનજા “કોકજ જુજ્ય જ્યન કરીને આતથ બાદસન શરૂજીને “આજ દિને તખતનશીન કરીઆછે. અને હવારી દેખરેખ “કોકજ શ્રી સુરત સેયલપરાની રહેવાસી તથા બીજા જરોયેશી “અનજીમન વારવાનાં કાંચકાર તથા જરોયેશી અન- “જીમનની હીનઆઈનનાં કાચ કાંચે જુલો વેચેછે. રોજ “૬ થો વાહકા ૬ થો શેઠેનશીરી અને ૧૨૬૬ યજ્ઞેન્દ્રી, “તા. ૨૧ મી મે અને ૧૮૯૭ સંવત ૧૯૫૬ નં વૈશાક “૪ થ. ચાંદ્રવેર.”

૪ બંચે જમણજી, તા. ૨૬ મી મેએ ૧૮૯૭.

તા ૨૩ મી મેએ.

૨૧મ ૧૧ માઈ ૧૦ (૩૦) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી—પેશતનજી ફરમજી કામાજી—ઉમર વર્ષ (૨૨). એવજી આગરા વખતના એક મોટા વેપારી હતા. ધં ૪૦ ૧૮૪૩ માં પોતાના બાઈઓની સાથે મળી યુ'બધમાં મેજરસ પેશતનજી અને બહમજી ફરમજી કામાની કંપનીને નામે વેપારી પેહડી રચાવી હતી. પછી ભાગ્યાએ સામેલ કરી ૧૮૪૯ થી કલકત્તા ખાતે મેજરસ ડાયાબાઈ ફરમજી કામાની કંપની, કનટાન તથા રૂંધાહી ખાતે પેશતનજી ફરમજી કામાની કંપની, અને એમાં ખાતે હૈરમજી બ્રહ્મચંદ્ર નાદરશાહની કંપનીને નામે પેહડીએ ચાલુ કરી માહોળે વેપાર વધાર્યો હતો, અને તે વેપાર માટે ૧૮૪૯—૫૦ માં બે મોંઝાં વાહેણાં ખરીદ્યાં હતાં, અને ધં ૪૦ ૧૮૫૭ થી ૧૮૬૬ સુધી તે પેહડીને વહીવટ મેજરસ પેશતનજી તથા ડાયાબાઈ ફરમજી કામાજીની કંપનીને નામે ચલાવ્યો હતો.

તેમને જુદા જુદા ધરમીને ભગતાં તથા યોગ વીદયાને ભગતાં પુસ્તકો વંચવાનાં બહોળાં થયાં હતાં. ધં ૪૦ ૧૮૯૫ ની ચરઆતમાં “શ્રીમદ્ ભગવદગીતા”નું ભાષાંતર સર્વ-વાસી વીંચનું ખાવા બ્રહ્મચંદ્રચર્યે બનાવવું હતું તે એવજી છપાવી પ્રગટ કર્યું હતું, તથા સમરથ શ્રી રામદાસ વાણી નામનું દોદી કથનને ભગવું પુસ્તક એજ સાધમાં એવજી છપાવી પ્રગટ કર્યું હતું.

તા ૨૪ મી મેએ.

૨૧મ ૧૨ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી—મોટલાંબાઈ તે માણેજી નવરાજજી વાડી-આનાં વીંધવા—ઉમર વર્ષ (૧). મરહુમ શેઠ જાંગીર નથરવાંજી વાડીઆનાં એકપુરાં બેટી, પારસીઆમાં એવજી જોથી શીખંતે શેઠાણી ગણ્યાં હતાં. ૧૮૩૭માં ૨૬ વરસની ભર જવાન વયે વીંધવા થયાં હતાં. પોતાના બાપની દોહત ચારા પ્રકારે ચાલતી હતી. નવસારી મંચની નવી દરેહમેદરની ધમારત ધણી પુરાણી ધવાથી તે ૨૨૦૦૦૦ ને ખરચે પાછી ૧૮૫૧ માં એવજી બંધાવી આપી હતી. ૧૮૬૨ માં યુ'બધના જરયાસદીએ તે અવધનજી બહેન-આડવાનાં ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦ ની રકમ આપી હતી. ૧૮૬૩ માં ફોટ મધે પીઠાવાળા મોહિલાશાં એક દરેહમેદર મરહુમ શેઠ જાંગીરજીને નામે પરચાવી હતી. ૧૮૭૧ માં પોતાના મરહુમ વડીજ ભવજી વહાડયાનાં નામના યુ'બધ મધે ૬૨

વીર માસના પહેલા ધમખારની નયાત ચાલુ રાખવા માટે ૩૨૫૦૦૦ ની રકમ આપાહેડી કહાડી હતી. ૧૮૭૩ માં માહીમ મધે મરહુમ જાંગીર નથરવાંજી વહાડયાને નામની ચેરીટબલ ડીપોઝિટરીને માટે ૩૧૦૦૦૦ ની રકમ તથા પોતાનું એક મકાન ભેટ આપવું હતું. ૧૮૮૯ ની સુરત-ની આગનાં ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦ ભેટ આપવા હતા ૧૮૮૮ માં યુ'બધ મધે ખોરતો તથા બાળકોને માટે એક આંચ-વીટલ બંધાવા માટે પોતાની મળ્યામ તરફ આંચેલી ‘પારસેજ’ નામની જમીન તે ઉપર બાંધેલી ધમારત તથા ૩૧૫૦૦૦૦ ની રકમ સરકારમાં આપી હતી. તે તા ૧૫ મી મારચ ૧૮૯૨ ને દીને બાઈ ‘મોટલાંબાઈ આચારીજી’ ને નામથી ખુલ્લી મુકવામાં આવી હતી. ૧૮૯૦ માં પરીક્ષી થી જ. ન. પીટીટ પારસી આરજીનેલા ફંડમાં ૩૧૫૦૦૦ તથા તે તરફ આંચેલા જમીનના એક કોકા ભેટ આપવા હતા. ઉદવાડાનાં આતશખેદરામને માટે નવું મકાન એ બાઈએ બંધાવી આપી તે પોતાના ખાલીદાં નામથી તા ૩૧ મી ઓક્ટોબર ૧૮૯૪ ને દીને પરચાવ્યું હતું. ૧૮૯૪ માં કરંજ ગામમાં ૩૩૫૦૦ ખરચી એક સગડી બંધાવી આપી હતી, તથા એજ ગામમાં ગરુમી માટે એક ધરમાદા દવા-ખાનું ઉધાડવાને ૩૨૦૦૦ સરકારમાં આપવા હતા. ઉદવાડાના રૂલેય સોશયની તે આતશખેદરામ સુધી જવાને પાકો રસ્તો બાંધી આપવાને ૩૩૨૦૦૦ તથા તે રસ્તાની ૬૨ સાવની મરામત માટે ૩૩૧૦૦૦ સરકારમાં આપવા હતા. સુરતના મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નથરવાંજી મોદીવાળા શેલેતશાહી આતશખેદરામનાં મકાનની મરામત ૧૮૯૭ માં ૩૬૦૦૦ ને ખરચે કરાવી હતી તે ઉપરાંત ખીજાં ધણાં જાહેર ફંડોમાં તથા ધરમખાતાંએમાં નાણાંની રકમો આપી હતી.

તા ૨૬ મી મેએ.

આજ દીને મરહુમ બાઈ મોટલાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ માણેજી નવરાજજી વાડીઆનાં વીંધવા તથા મરહુમ શેઠ જાંગીરજી નથરવાંજી વાડીઆનાં બેટીનાં ઉકમણાંમાં તેમની પોતાની પુણમાંથી ૩.૧૦૬૦૦૦, ઘીરા શેઠ નવ-રાજજી માણેજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ ૩.૧૦૦૦૦૦, વહુ બાઈ હીરાંબાઈ તે શેઠ નવરાજજી માણેજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. નાં ધણીઆંનીએ ૩.૫૦૦૦, વહુ બાઈ વીરજીઆઈ તે મરહુમ શેઠ નથરવાંજી જાંગીરજી વાડીઆનાં વીંધવાએ ૩.૨૦૦૦ તથા તેમના પાલક શેઠ દાદાભાઈ નથરવાંજી વાડીઆએ ૩.૫૦૦, તથા ખીજાં બેશીએએ ૩.૧૬૦૦ મળી ૩.૨૧૪૧૬૦ ધર્મખાતાંઓમાં આપવા હતા. ઉકમણાંની કિઆની સેવર દરુવર પેશાનજી બેદ-રાંમજી જંગલુએ ઉડી મરાનારું નામ જાહેર કિઆઓ-

૧ કાં અરેધર પેશતનજી કામાના બાપ.
૨ મરહુમ શેઠો નવરાજજી માણેજી વાડીઆ સી.
આઈ. ઇ. અને નથરવાંજી જાંગીર વાડીઆનાં ચાલાહ.

માં બીજા બ્રહ્મગોત્રનાં નામ સાથે દેવાની અપેક્ષાનિર્ભરતા બતાવેલી કાઠી હતી.^૧

તા. ૩૧ મી મેએ.

નામદાર માહરજીજીના હેઠાંથી પ્રાંતમાં આઈ વેલ્સે આજ દિને સેંટ જેમ્સીય પેલેમમાં બરેલી લેવીમાં સર જમશેદજી જીજીના બાદે, સી. એસ. આઈ., શેઠા રૂપામ ડાંગરનાથ નથરવાંજી વાડીઆ, એમ. એ., અને રૂપામજી શેરખાજી પાંડિયાના હાજર થયા હતા.^૨

તા. ૧ લી જુન.

મુંબઈની મિલિમાં વાવવ પ્રાંતે વગેરે દુરના બાગોના મજૂરોને દાખલ કરવાને લગતું ૩૮ પાનાનું એક ચાપાનીઈ મીંઠ જમશેદજી નથરવાંજી તાતાએ બાહર પાડ્યું હતું, જેમાં તેણે એવા ફરકારની મજબૂત માંગણી કરી, તેના મુંબઈમાં પોતાની કંપનીને મીનબારન આસોસીએશન સાથે આલિનાં ફેરનાં કાગળોને રજૂ કર્યાં હતાં.^૩

દસ્તુર પેશાનજી દસ્તુર મેહરામજી મુંબઈમાં નીચનાં નામનું ચાપાનીઈ બાહર પાડ્યું હતું જે ઉપર બારે ચક્રો આજી હતી:—

“શેઠનાથાજી રોળાના મુંબઈ પાતેના પાક આતથ-મેહરામ પાદશાહના નેક કુળના શામને એક બીજા આતથ-મેહરામ કરવાની ફેરનાં એક જરોયારીએ તરફથી થયેલી અબુધરતી શરૂઆત, અને મુંબઈથી હાંદુલાનામાં ચોતરફ મરફીના કુટ રોળાના થયેલા ફેરના, જે બનાવે ઉપરથી મરફીનાં કારણે વિશે આપણા પાક અવસ્થામાં આવેલાં ફરમાનીની જાહેર થયેલી મોતેમરી, જરોયારીએએ તે ઉપરથી ધરે લેવાની ફરજ, અને પાક દાદારની હજુરમાં મારી આજી તેના પરના કરવાની જરૂર, એ વિશે પોતાના બાકા હમદીન બાદશાહે કાવેલા કુક બોલાસો.”

તા. ૨ જી જુન.

રોજ ૨૧ માઈ ૯ (ચિ) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી—આંતબાહુર માણેજી કાવજી દોડી-વાલા—ઉમર વર્ષ (૧૨). એવજી મુંબઈ સરકારના હાજરે આતાના એક પેનથર હતા. અક્ષય સુરતના વતની હતા. પછી રીટાપર થવા પછી પુણે રહેતા હતા. એવજી પેલના વરગના સરવેયર તરીકે કરાંચી પાતે ૧૮૫૬ માં

૧ જામે જમશેદ, તા. ૨૭ મી મેએ ૧૮૬૭.

જરૂર પાક મોટાંબાહુરનાં બિઠમણું સુરત, ભરૂચ, નવસારી, હિવાલ, દમણ, કર્ણ, અને નારગોથામાં થયાં હતાં.

૨ જામે જમશેદ, તા. ૨૧ મી જુન ૧૮૬૭.

૩ Imported Labour for Bombay Mills, by Mr. Jamshedji N. Tata.

૪ ડા. અરદેશર શાણેજી દોડીવાલાના બાવા.

ગયા હતા, અને રીંધ વીજામાં ૧૧) વર્ષ નોકરી બમ્બી ૧૮૬૯ માં સુરત તથા શાણ પાતે બદલી થઈ હતી. ૧૮૮૯ માં પેલલી ટ્રેડના આંતરરી એસીસ્ટેંટ એનજીનીયરની પદવી એવજીને આપવામાં આવી હતી. એ બાદ ૧૮૯૨ માં ૩૧ વર્ષની નોકરી પછી રીટાપર થયા હતા. ૧૮૯૩ માં હાંદી સરકારે એમને “આંતબાહુર” નો ખેતાબ આપ્યો હતો. પુતાની સુવરખન મુનીસીયાપીટીના એક અધિકારી તથા ત્યાંના એક આંતરરી મેજીસ્ટ્રેટ વગેરે હતા.

તા. ૩ જી જુન.

સર જમશેદજી જીજીના બાદેનામાં માનમાં આજ દિને ઇંગ્લેંડમાં વતનારા પારસીઓએ ત્યાંની “હમબી-અન હનરીટયુટ” નાં દિવાનમાંમાં ઇવનીંગ પારીટી એક મોટા મેલાવડો કાવે હતા. આ મેલાવડામાં લંડનના મોટા મોટા ઉમરો, હાંદુલાના આગ્રાના વાહસરો, મુંબઈના આગ્રાના ગવરનર, વગેરે પોતાની બાનુઓ સાથે હાજર થયા હતા. શેઠા મનચેરજી મેહરાંજી બાવ-નગરી, દાદાબાઈ નવરોજીજી, દાદાબાઈ મેહરાંજી ચોધરી, અને નથરવાંજી જમામજીજી મુદ્રાં અર્થે આવાધર આપતા હતા. મેલાવડો ભોગે થવા પછી શેઠ દોરામજી પેશાનજી ક્રમાજીએ સર જમશેદજીને માન આપવા માટે હાજર થયેલા આટલાયના મહેરોમાં પારસીઓ તરફથી ઉપકાર માનવા બાદ ડાકરે શાપુરજી અમરપંડીઆરજી કાપડીઆએ સર જમશેદજીને એક માનવ વાંચી મુંબ-લાણું, જેના તેણે ધરેલા ઉપકાર માનવા બાદ રીંધ સમેટ લઈ મેલાવડો બરઆત થયો હતો.^૪

તા. ૪ થી જુન.

રોજ ૨૩ માઈ ૯ (ચિ) ૧૨૬૬ યન્દેજરદી.

મરજી—શેરખાજી અરદેશર દલાલ, ભરૂચના—ઉમર વર્ષ (૪૬). એવજી ભરૂચવાળાં આંતબાહુર રૂપા-મજી દલાલના નાનીરા હતા. નાહનવજીથીજ વેપારમાં પડયા હતા. મુંબઈ શેરોને બાગ તથા ગાંભને ઇંગ્લેંડ વર્ષોં થયાં એવજીને મળતા હતા.

૫ રાજસ આઈ ઇડીઆ, તા. ૨૧ મી જુન ૧૮૬૭.

સર જમશેદજી અતરેલી તા. ૧ લી મેએ દીને લંડન જવા બીડયા હતા. તેઓ તા. ૨૧ મી મેએ લંડન પુગા હતા, જ્યાં તેઓને વિક્ટોરીયા ડીકની ગોરીનાં મુખ-રકબાદી આપવાને લંડનના સમગ્ર પારસીઓ તથા ધણાક ઇંગ્લેંડ વિજે ભેગા થયા હતા.

તા. ૧૮ મી જુને નાજદાર પ્રીન્સ આઈ વેલ્સે સર જમશેદજીને પોતાના પરીણ તરીકે ઇંગ્લીશીઅલ ઇન્સ્ટીટ્યુટમાં આપેલાં બહેરે પાકાં બીપર બોલાયા હતા.

એ બીપરના ધણા નાજાકિત બીપરોએ એવજીને પોતાને ત્યાં ખાસ પાકાં કરી બોલાયા હતા.

તા ૦ ૫ મી જુન.

અતરેના કમિશનેને મોટાં અંધાવવા ધારેલા મોટા “મેસોનીક હોલ” નો પાંચો આજ દિને મેસોનીક હમ પ્રમાણે સુખમના નામદાર ગવરનર બારડ સેંડરેડે નાખ્યો હતો.^૧

તા ૦ ૧૦ મી જુન.

રોજ ૨૯ માહ ૯ (શિં) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરણ—બહમનજી પેશતનજી માસર^૨—ઉમર વર્ષ ૭૨. ૧૮૪૧ માં અંગ્રેની એલશીનસ્ટન હનસ્ટીટ્કશનમાંથી ‘કચેર રફાશર’ ની પદવી મેળવી એજ આતના શીક્ષક તરીકે રહ્યા હતા. ૧૮૪૮ માં સ્ટુડન્ટ્સ લીટરરી સોસાયટી સ્થાપવામાં એવણે પ્રોફેસરો લીગ, પેટન, દાદાબાઈ વગેરે સાથે આગેવાનીભરપો ભાગ લીધો હતો તથા ધણું સુધી એ સોસાયટીના નાયબ સરનશીન હતા. આગલી ચાન પ્રચારક મંડળીના એઓ પ્રમુખ હતા. ૧૮૫૫ માં શેઠ દાદાબાઈ નવરોજી અંગ્રેથી લીલાવત ગયા પછી શેઠ કંઈક સુધી એઓ એલશીનસ્ટન ફેલોશમાં લીટરરર એડલે સાહિત્યના એસીસ્ટન્ટ પ્રોફેસર નેમાયા હતા. ૧૮૫૭ માં એવણે કેળવણીઆતમાં સાથેના સંબંધ છોડી મેસરસ કામા કંપની તરફથી લંડન ગયા હતા. ત્યાં આપણા શોકોનું ધરમનું ફંડ સ્થાપણ હતું તેના એવણે એક પ્રયત્ન હતા. લંડનમાં ૯ વરસ ગુજરી ૧૮૬૬ માં પાછા સુખમ આપ્યા. સુખમની મધુનીસીવજી કારપોરેશન અને ૧૮૭૩ થી આણે યદ તયારથી એવણે તેના એક સખાસદ તરીકે કર ભરનારાઓ તરફથી ચુંટી કહાતા હતા. કારપોરેશનમાં એવણે પ્રભ તરફથી હોમતવાન લડત ચલાવતા હતા, અને ખુશીમજીજી સીમકીઓ ઘટતે કેકાણે રસુજ કરી લગાવવા જતા હતા.

૧ દાઈમસ આંધકડીઆ, તા ૦ ૭ મી જુન ૧૮૯૭.

એ હોલ બંધાવવા ચારે નેચેલી કમીટીના શેઠ દારાશાહ રતનજી ચીનજર પેઠેલેથી આંતરરી સેફ્ટરી હતા, અને ૨૦) વર્ષ સુધી તે કામ અંતથી બળવી પાર લીતાયું હતું. એનાં ફંડમાં પારસીઓએ ભરેલી ખુબ રકમ નીચલી હતી:—૩.૩૦૦૦) સર દીનશાહજી ચાણેકલ પીટીરે પોતાના દીકરા ચીન શંખલની યાદમાં, ૩.૧૦૦૦) શેઠ નવરોજી ચાણેકલ આદીઆ, શી. આઈ. ઇ., એ પોતાના માતાલ પાઈ મોતલાસાધની યાદમાં, શેઠા ચાણેકલ કાવશલ પીટીટ, શ્રીરામજી અને કાવશલ દાદાબાઈ ડુબાઈ, નવરોજી નયર-વાંનજી વાડીઆ, શી. આઈ. ઇ., શંખલ પદમજીલ લલ-બાઈ, લલબાઈ શંખલ પીટીરે પોતાના પીતાની યાદમાં, ૩.૨૫૦) શેઠ નવરોજી લલબાઈ ગાંધી, ૩.૨૦૦) શેઠા ચાણેકલ અંબેદકીઆ ચાણેકલ, નવરોજી પેશતનજી વગેરે, બરોડેલ કેસબલ કાચાલ વગેરે.

૧ શ્રી. શ્રીરામજી, શંખલ, ચીન શંખલ અને પ્ર-કુપ પદમજીઆઈ વહનજી પ્રકાશના પાપા.

મરણ—દારાશાહ નાનાબાઈ વાડીઆ—ઉમર વર્ષ ૬૨. મરહુમ અકાબર શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાડીઆના નપીરા. અસલી ધપના પણ સુધરેલા વિમારના ચહસ્ય હતા. “સાચણ ઉવેજક મંડલી” ના ધણા જુના અધીકારી અને ખજાનચી હતા.

તા ૦ ૧૧ મી જુન.

સુખમનાં મુનીસીસાલ કારપોરેશનના મુલેહના અમલ-દારો તરફના એક અધિકારીની આલી પડેલી જગા ઉપર ડાક્ટર કાવશજી પેશતનજીની નેમણુક આજ દિને થઈ હતી.^૩

તા ૦ ૧૩ મી જુન.

રોજ ૨ માહ ૧૦ (શિં) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરણ—દીનશાહજી બેનજી ગુરખી—ઉમર વર્ષ ૮૦, એવણે સીકંદરખાદના રહીશ હતા, અને ત્યાંજ ગુજ્યા. ત્યાંની મેસરસ પંથકીવાલાઓની દુકાનમાં મેન-જર તરીકે ૩૦) વર્ષ સુધી કામ બળજી હતું, અને સીકંદરખાદની અંગ્રજીમનમાં ચોરો દરજ્જે ધરાવતા હતા.

તા ૦ ૧૪ મી જુન.

રોજ ૩ માહ ૧૦ (શિં) ૧૨૧૬ યન્દેનરદી.

મરણ—ખાંબાહદુર એદલજી ડાયાબાઈ કોઠા-વાલા—ઉમર વર્ષ ૬૪. એવણે ૧૭ વરસની ઉમરે સરકારી નોકરીમાં દાખલ થયા હતા અને આમિદ, સીમકી, ખારડોલી વજમાડ, નડીયાદ વગેરે કેકાણાઓ ઉપર માનલવદારના ઓધા ભોગ્યા હતા. એ બાદ ૧૮૭૪ થી અમદાવાદ, જેડા અને ભરચમાં ડેપુટી કલેક્ટરના ઓધા ભોગ્યા હતા, અને ૧૮૯૪ માં પેનશન લઈ રીટાયર થયા હતા. અમદાવાદની જરથોશતી અંગ્રજીમનના એવણે એક આગેવાન અકાબર હતા.

તા ૦ ૧૭ મી જુન.

બાઈ રતનબાઈ તે મરહુમ શેઠ એદલજી હોરમજી ખાંબજીનાં લીધવા તથા મરહુમ શેઠ નયરવાંનજી રતનજી તાતાનાં મેટીએ ૩૨૦૦૦૦) ની રકમ પારસી પંચાતનાં ફંડના દરદી સાહેબેને બેઠ આપી હતી કે તેનું બાજ સુખમની, નવસારીની, અને પુણાની ગરીબ જરથોશતી લીધવાઓને આપશે આવવામાં વાપડવું.^૪

૩ દાઈમસ આંધકડીઆ, તા ૦ ૧૨ મી જુન ૧૮૯૭.

૪ અને જમશેદ, તા ૦ ૧૮ મી જુન ૧૮૯૭.

તા ૧૯ મી જુન.

ડાક્ટર જમાસજી મનિચિદેરજી જમાસપ્રમાણના તરફથી “ પેઢલવી ટેક્ટર ” નામની ચોપડીના પહેલા ભાગ બહિર પડયા, જેમાં “ અબલાદ મારે જીરીશન ” થાને પેઢલવી શાહનામાની બાબદ સમાવેલીછે, એ પ્રજાતકની અસલ નકલ ફક્ત દસ્તુર જમાસપણનાંજ પ્રજાતકપાનામાં ફેલાવાયેલું, જે ઉપરથી મરહુમ શ્રેફેસર ડારમચેટર તથા ડાક્ટર વેસ્ટેર નકલ કરી લીધી હતી.

તા ૨૦ મી જુન.

રોજ ૬ માહ ૧૦ (ચિ ૦) ૧૨૧૧ યહદેજરદી.

નામદાર શેહનશાહબાનુ વિઠેરાઈયાનાં રાજ્યનાં (૧૦) વર્ષ પૂરાં થયાનો ડાયમંડ જ્યુબીલીનો મુળ અવસર આજ દિને હોવાથી તેની ખુશાલીમાં અતરેની પારસી કોમ તરફથી શોરજુબીરાંનું એક જાહેર જાન મુખ્યમંત્રી પારસી પંચાતનાં ફંડના ટ્રસ્ટી સાહેબોએ પંચાતનાં ફંડ મંથેથી આને સંભાળનાં ૪ કમીટી મરહુમ શેઠ હોરમજીજી બહનજી વાડીઆનામાં આતથમેહરામમાં કીધું હતું. જાનની ક્રિઆ દસ્તુરી પેશાનજી મેહરામજી સંભાળ, જમાસપણ મનિચિદેરજી જમાસપ્રમાણના, ખુરશીદજી ભેનજી, અને ડાયા-બાઈ શોરામજી મેહરજીરાંનુંએ જુદાં જુદાં અફરગાંનીયાં માડી કીધા બાદ દસ્તુર પેશાનજીએ ઉઠી માનવંત શેહનશાહબાનુની તંદરેસ્તી તથા આબાદી સાહનારી એક બંદગી વાંચી સંભાળી. એ પછી પારસી પંચાતનાં ફંડના શેફ્ટરની થમમુલ આલમના એ ૭ વણજી જમશેદજી માંડી, બી. એ. જે ટ્રસ્ટી સાહેબોની તરફથી હાજર થયલા સિફોનો ઉપકાર માની જણાવ્યું કે આ બેગી મહેલા થમ-શત જરથોશ્ટ્રી અંજુમન તરફથી નામદાર શાહનશાહબાનુ ઉપર તારની મારફતે મુખારકબાદિનો સંદેશો મોકલવામાં આવ્યો. એ પછી સાચની કરી મેલાવડો બરખાસત થયો. હતા.

૧ એ મુજબ સર દીનાશાહ મણેકજી પીઠી બારો-નેટ એજ દીને નામદાર શાહજી ઉપર તેમના પાંચગી શેફ્ટરો સર એ. જે. બીગીની બારફતે તારનો સંદેશો મોકલ્યો હતા, અને તેનો ઘટો નવાબ આવ્યો હતા.

૨ બંને જમશેદ, તા ૨૧ મી જુન ૧૮૯૭.

એજ મુજબ એ અવસરની પ્રમાણપાદીમાં સુરત મધિ ચરફુજ શેઠ દાદાબાઈ નશરવાંનજી મોદીવાળાં આતથમેહરામ-થા, બરથ મધિ બાહેરકોટની કાંઠા બીપરની દરેજેરથા, વલસાડ મધિ ચરફુજ શેઠ મોરાબાઈ શાપુરજીની દરેજેરથા, પુણી મધિ ચરફુજ શેઠ નશરવાંનજી મણેકજી પીઠી હોંજા તથા મરહુમ સર જમશેદજી જમાસપણની દરેજેરથા અને કચી દરેજેરથા, સીકદશપાદમાં પીરોજબાઈ હોંજા, ડાકર મધિ શેઠ હોરમજીજી મણેકજી જમાસરાની દરેજેરથા, ચણા મધિ ચરફુજ શેઠ રસતમજી કાવશજી પટેલની દરેજેરથા

જંગબારના મેહલ ઉપરના છેલ્લા તોપના મારે વખતે નેએએ હાજના મુલતાંન સાહેબને કીમતી મદદ કરી હતી, તેઓમાંના મુખ્ય ૧૪) અહરથોને નામદાર મુખતાને “ આંરડર આંફ હામીડીહા ” નામનો જિતાબ આજ દિને એક દરબાર બરી અનાયત કીધો હતો, તેઓ મધિ નીચલા માર પારસી અહરથો પણ હતા—ડાક્ટર પેશનજી બીખાજી નરીમાં, જંગબારના સરકારી તખ્તીય; શ્રી શોરામજી મણેકજી, જાહેર બાંધકામખાતાના સેનીટરી ઇનસ્પેક્ટર; ખરશીદજી કાવશજી પાવરી, જંગબારના રેજીસ્ટ્રાર; બહનજી મણેકજી દારખાતાંવાલા, જાહેર બાંધકામખાતાના ડાયરેક્ટર.

તા ૨૨ મી જુન.

આજ દિને નામદાર શેહનશાહબાનુની જ્યુબીલીની ખુશાલીમાં પાલાર્મિટના મેમબર શેઠ મનચેરજી મેહરવાંનજી બાવનગરી, સી. આઈ. ઇ. ને નામદાર માહરજીજીએ “ નાહટ હુડ ” નો માનબરેશો જિતાબ અનાયત કીધો હતો. એજ મુજબ કલકતાવાલા શેઠ રસતમજી ધનજીબાઈ માહ-ને તથા એડનવાલા પાંખાહફુર મનચેરજી રસતમજી ધણુને “ કમ્પેનીઅન આંફ ધી ઇડીઅન એમપાએર ” (સી. આઈ. ઇ.) ના જિતાબો મળ્યા હતા. એ ઉપરાંત મુખ્યમંત્રીવાલા ડાક્ટર નશરવાંનજી હોરમજીજી ચાકસી, પાંખ-સાહેબ રસતમજી હોરમજીજી કોટવાજ, તથા સીકદશપાદ-વાલા શેઠ એલજી શોરામજી સીતાબને “ પાંખાહફુર ” ના તથા ડાક્ટર રતનજી રસતમજી દાદીના અને વડો-દરાના આખકારી કંત્રાક્ટર શેઠ કુરંમજી કાવશજીને “ પાંખ-સાહેબ ” ના જિતાબો મળ્યા હતા.

સાંજીક અમુ ખાતે પાંખાહફુર શરંજી નશરવાંનજી સંતોકનાં ધરમાં, નારંગીલ મધિ ત્યાંની દરેજેરથા, એડન મધિ શેઠ કાવશજી દીનાશાહ એડનવાલાની દરે-જેરથા, મારવાડ મધિ શેઠ શોરામજી નેરવાંનજી કરાકાના બંજાણાં, તથા બહેરા અને શોલાપુરની દરેજેરથા તથા રંગુન મધિ પણ પારસીઓ તરફથી શોરજુબીરાંનું જાનને કરવામાં આવ્યાં હતાં.

૩ બંને જમશેદ, તા ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

૪ હાઈચસ આંફઈડીઆ, તા ૨૪ મી જુન ૧૮૯૭.

એજ મુજબ પંચસાહેબના દારના ઇબરેદાર શેઠ રર-ફુનજી કાવશજી તથા બિદેપોરના દારના ઇબરેદાર શેઠ શોરા-મજી દાદાબાઈ તથા અચસાવાદના એક મુનીસીપાલ કમી-શનર શેઠ લવજી મેહરવાંનજી વાડીઆને તથા શામઆબાદના ફાનસરી ચાલજેડ અને મુનીસીપાલ બારડના મેમબર શેઠ બંડીશાહ શોરામજીજી પોતીવાલાને, તથા બહાનસીની મુ-નીસીપાલ અને રકુલ બારડના એક મેમબર શેઠ દાશમજી મેહરાંજી લોહારને, તથા કમીકડના એક આપાસી શેઠ ધનજી-બાઈ મણેકજી મુખારકને નામદાર વાઈસરોય તરફથી “ સરકી-શીક આંફ હાન ” મળી હતી.

તાં ૨૨ મી જુન.

નામદાર શેઠનશાહબાબુની ડાયમંડ જ્યુબીલીની ખુશાલી-
વારની સુખારકપાદીમાં શેઠ કેપ્તયર નવરોજી કામ્રાજી
તથા તેમનાં કુટુંબી આજ્ઞા સંજ્ઞાનાં અતરેના ડાઉનહોલમાં
વફાદારી અને રાજભક્તિનાં ઇચ્છીત ગીતોનાં સુભગતી
ભાષાંતરેનાં એક મિટ્ટા જગસે ડાઉનહોલવામાં મોટાં
“આગેજ” પર વાજત સચે કીધી હતો.

એજ દિને રાતનાં સુખધમાં ધણેક ઉંઝણે રોશની
કરવામાં આવી હતી. પારસીઓમાં સર દીનશાહજી માણેકજી
પીટીટ ખારોન્ટે પોતાની કોટની આશીય તથા મકાન ઉપર
સુદર રોશની કીધી હતી, તથા ખીબ્ ફેલનાં છુટાછવાયાં
પારસી મકાને ઉપર રોશની કરવામાં આવી હતી.^૧

ડાકટર ચાકરીની ઉપલેખે ખેતાય મળયે તેની
સુખારકપાદીમાં ચેડીકલ યુનીયને તાં ૫ મી નવેમ્બર
૧૮૯૭ ને દિને તેમને માટે આશરજીન પાર્સીને ચેલાવડો કર્યો
હતો.

ડાકટર દારીનાને ઉપલેખે ખેતાય મળ્યો તેની
સુખારકપાદી આપવા માટે કલીઆંણીના રેલ્વેસીઆંચિ તાં
૨૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭ ને દિને ત્યાંના મ્યુનીસીપલ
હોલમાં પાનસોપારીને એક ચેલાવડો કરી ચાન આપ્યું હતું,
તથા ત્યાંના પારસીઓએ પણ તાં ૨૭ મી નવેમ્બરે રે-
રેક્ટરનાં એક ચેલાવડો કરી ચાનપત્ર આપ્યું હતું.

શેઠ કિંદલજી ચીનાઈને ખેતાય મળવાની પુણાલી-
નાં હેડરોઆદના જરથોશ્તીઓએ તાં ૧૮ મી નવેમ્બર
૧૮૯૭ ને દિને ત્યાંની શાપુરવાડીનાં એક મોટા ચેલાવડો
કરી ચાનપત્ર આપ્યું હતું.

શેઠ જ્યુબીલીની પુણાલીનાં હાંગકાંઠાં મધે શેઠ હોર-
જળજી નવરોજી મોદીને તેમની કીમતી ચેલાવડો માટે એક
ચોનાં તથા શેઠ હોરજળજી મેહરવાંનજી મેહતાને એક રૂપાં
આદ ત્યાંના વાઈસરાયે એનાયત કીધી હતો.

(જયે જયશેદ તાં ૧૭-૧-૯૮.)

મીં ૩૨૧જીલ્લા બનલખાઈ મેહતાને સી. આઈ. ઇ. ના
ખેતાયની સનદ નામદાર વાઈસરાયે એલગીને તાં ૧૩ મી
ઓનેવારી ૧૮૯૮ ને દિને એક દસ્તાવે મરી આપી હતી. તાં
૨૪ મી માર્ચ ૧૮૯૮ ને દિને કલકત્તાનાં હોલ કાનટી-
નેનલજીનાં મીં એલ. પી. જ્યુ બીસીટરનાં પ્રમુખપણી તલે
તેમને ખાણું આપવામાં આપ્યું હતું.

મીં ભાવનગરીને નાઈઝકુડની સનદ નામદાર ચાક-
રીઓએ તાં ૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૭ ને દિને વીડસર કાર્ટલ-
નાં પોતાને હાથે આપી હતી.

૧ ડાઈમંડ ઓફ ઇં, તાં ૨૩ મી જુન ૧૮૯૭.

એજ મુખ્ય સીકંદરખાદે મધે શેઠ શાપુરજી એલજી
બીનાઈએ પોતાની શાપુરવાડીનાં ટી-પારડીને એક મોટા
ચેલાવડો કર્યો હતો, જેમાં ત્યાંના સર્વે જરથોશ્તી બાપુઓ
અને ગ્રંથસ્થો સામેલ થયા હતા. વળસાક મધે શેઠ પીરોજ-
શાહ મેહતાનજી મળસુનાએ પોતાના આજીરઆ નહીરના
મોકા મળસુનાં મારકન-પારડીને ચેલાવડો કર્યો હતો.
મદદાઈ અજવાં શેઠ શેડમજી માણેકજી રંધણવાલાની કોડી-

તાં ૨૨ મી જુન.

નામદાર માહરોણી વિઠેરોણીવાની જ્યુબીલીની ખુશાલી-
માં આજ દિને સુખધના નામદાર ગવરનર બોર્ડ સેંડ-
હરસ્ટે પુણાં મધે કોનસીલ હાલમાં એક “લેવી” ભરી
હતી. આ લેવોએ નીચલા પારસી ગ્રંથસ્થો પ્રાપ્તિ આંનગી-
માં હાજર થયા હતા:—

શમસુલ એજના મરદાર ખાંતખાહદુર દરગુર હોશંગજી
ભમાસપજી ભમારપઆથાના, મરદાર ખાંતખાહદુર દોશ-
ખજી પદમજી, સર જાંહંગીર કાવશજી જાંહંગીર રેડીમની,
હાનરેખત નવરોજી નયરવાંનજી વાડીઆ, સી. આઈ.
ઇ., કાવશજી દાદાભાઈ રસતમજી ખનાજી, ડાકટર કાવ-
શજી હોરમજી.^૧

તાં ૨૪ મી જુન.

નામદાર માહરોણીએ ડાયમંડ જ્યુબીલીની ખુશાલી-
માં આજ દિને બકીંગહામ પલિસમાં આપેલી ગારડન પારડી-
માં સર ભમશેદજી જીજીભાઈ ખારોન્ટે તથા મેડી બાઈ
કુવરબાઈ, બનિજી શેઠ રસતમજી ભમશેદજી ખરશેદજી, શેઠો
ભમશેદજી ખરશેદજી ભમશેદજી, રસતમજી નાનાભાઈ મેહ-
રાંમજી જીજીભાઈ, રસતમજી શેડમજી પાંડવાલા અને
ધણીઆંની બાઈ હીરાંબાઈ, હાજર થયાં હતાં.

માં તેમની જગીરોને લગતાં છ ગાવોના ૧૭૦૦ લોકોએ
ભેગા જાણી પુણાલી કીધી હતી, તથા શેઠ શેડમજી તરશી
હેડજીક દાંજી કરવામાં આપ્યું હતું. મારવાડ મધે શેઠ બર-
જોરજી માણેકજી પટેલે ગરીબોને કપડાં વેંદ્યાં હતાં. અલી-
બાગમાં ત્યાંના બહોત વડીલ શેઠ ભમશેદજી બકશનજી દાર-
વાલાએ ત્યાંના ગરીબોનાં મીઠાઈ વેંદ્યાં હતી. ઉદવાડામાં
શેઠ દીનશાહ દોશમજી મીસોની મર્શાલામાં એક ચેલાવડો
શેઠ મેહરાંજી મેશતનજી ભરડાની આગેવાની હેઠલ થયો
હતો, જ્યાં સાકર વેંદ્યાવામાં આવી હતી. એકન મધે પાર-
સીઓની વાડીમાં એક મોટા ચેલાવડો શેઠ હોરજળજી
કાવસજી દીનશાહ તથા ખા. બા. જનમીરજી રસતમજી ધોલુ-
ની આગેવાની હેઠલ થયો હતો, તથા સાંની નીશાલોનાં
સર્વ બાળકોને મીઠાઈ વેંદ્યાં હતી.

હિંદુશાંનના જુદા જુદા માગોનાંથી નામદાર માહ-
રાણીને ચેડકલવાની સુખારકપાદીનાં ચાનપત્રો સીમેલે નામ-
દાર વાઈસરાયને યોઢાઆવવા માટે ગયલાં જુદાં જુદાં ડેપુ-
ટેશનોનાં પારસીઓનાં એખલા કલકત્તાવાલા શેઠ રસતમજી
બનલખાઈ મેહતા હતા, કે જેવજી ત્યાંની ઇંડીઅન એસો-
સીએશન, મગાલ ઇલાકાનાં ૨૪૦૧૨ગણીની કીસીકટ પોંસ, તથા
અલીપોરની સદર લોકલ મોરડ તરખનાં ચાનપત્રો લઈ
ગયા હતા.

બાઈ પુતલીબાઈ જાંહંગીર ઇ. ન. કાપરાઓએ “વિભયી
વિઠેરોણી” નામજી આપ્યું કાઢ્યું હતું.

ઈંગ્લેંડનાં વસતા હિંદીવાંનોની તરશી શેઠ દાદાભાઈ
નવરોજીની આગેવાની હેઠલ સુખારકપાદીજી એક ચાનપત્ર
માહરોણીજીને ચેડકલવામાં આપ્યું હતું.

૨ ડાઈમંડ ઓફ ઇંડીઆ, તાં ૨૪ મી જુન ૧૮૯૭.

નામદાર ડયુક આર્થ કોન્ટે સર જમશેદજી અને તેવણનાં બેટી અને બાનિબને નામદાર માહરાણીજી આગ્રજ આસ લઈ જઈ મેલાકાત કરાવી હતી, તથા માહરાણીજીએ મીસ જમશેદજી સાથે મેકેડેડ કરી તેમની તથા તેમના પીતા સાથે થોડાકવાર વાત કીધી હતી.^૧

તા. ૪ થી જુલાઈ.

મરહુમ બાઈ મોટલાંબાઈ વાડીઆનાં મરણ માટે પંચાતનાં દફતરમાં દલગીરી નોંધવાને તથા તેમની યાદગારી ધરતી રીતે જલવાહ રહે તેવા ઉપાયો લેવાને શમચત જર-થોરતી અંગુમનની એક જાહેર સભા સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી બેનીવેલેટ ધનસ્વીરચુશનનાં મકાન મધ્યે સર દીનચાહજી માણેકજી પીટીટ બારોનેટનાં પ્રમુખપણાં હેડન મઠી હતી. ચરનશીન સાહેબની તરફથી શેઠ મહમનજી દા. પીટીટ મરહુમ બાઈ મોટલાંબાઈની તારીફમાં એક બાણસ કીધા બાદ ડાકટર કેપ્પાચર નયરવાનજી બહાદુરજીએ પહેલી દરખાસત રજુ કરી કે, “બાઈ મોટલાંબાઈ માણેકજી નવ-રોજજી વહાડયા તે મરહુમ શેઠ જાહેરોરજી નયરવાનજી વહાડયાનાં બેટી જેવણ રોજ ૧૨ મા મોહોર માહા ૯ મા આદર શેહેનશાહી, માહા ૧૦ મા રહે કદમી અને ૧૨૬૬ યહેજરદી, તા. ૨૪ મી મે ૧૮૯૭ને વાર સોમને દીને (૪) વરસની ઉમરે મુબબ ખાતે હક થયેલ, તેવણ-નાં મરણની નોંધ, જરથોસતી અંગુમનની આ સભા મોટી દલગીરી સાથે થેલે. આ મરહુમ બાઈએ મોટી રકમની સંપાત જાહેર તેમજ છુપી રીતે કરી જરથોસતી ટોળાની કીરતીમાં વધારે કરયેલ, આ સંપાત નેમ જરથોસતી ટોળા માટે હતી, તેમ નાનજાતના તફાવત વગર ખીજ ટોળાએ માટે પણ હતી. ડુકાણ, રેલ અને આગ જેવી આદરો વેળા ગરીબોનાં સંકટ ટાળવાનાં કામમાં જેવણ બાઈ પોતાના હાથ હંથેનાં લંખાવાનાં હતાં. કમ-નસીબે જવાન વયેજ જેવણ વીધવા થયાં હતાં, પણ પોતાની

^૧ જાહેર જમશેદ, તા. ૧૯ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

એની આગજન એજ રાતે સર જમશેદજી માર્ગબરો હાજીસમાં નામદાર પ્રીનસ આર્થ વેલસની સાથે જમયા હતા. આલદરશેટ ખાતે થયેલી મોટી રીયુ વેળાએ આનાં કથાનકીંગ જેનરલ નામદાર ડયુક આર્થ કોનાડ સાથે એએ જમયા હતા. તા. ૨૧ મી જુલાઈએ જેવણે લંડન છોડ્યું હતું, અને યુરોપના દેશોમાં પ્રસારી કરી અતરે આવનાર હતા. તેની આગજન તા. ૧૮ મી જુલાઈએ નામદાર પ્રીનસ આર્થ વેલસે માર્ગબરો હાજીસમાં એજનાં યાત્રામાં “રીસેપશન” નો એક ચેલાવડો કીધો હતો. ઇંગ્લેન્ડનાં શેરેન આશીસ ખાતાંએ મોટાં રાજવાલાએ બીપર જેવણને ધડગુ આદરજાન આપવાને ખાસ સીધારસો લખી હતી, અને તે પ્રજન જેવણ મારીસ, જીનીવા, જીનોઆ, પીસા, ફ્લોરન્સ, રોમ, ટ્યુરીની, અને નેપલસ થઈ તા. ૧૮ મી આક્ટોબરે મુબબ આવી પુઝા હતા.

એ હાલતમાં સાંધી, એકમારમી જાહેરી યુગની જેવણે સંપાતને સંચુલ્ય મુપસુપ અપવધાર કર્યો હતો. એ સંચુલ્ય પોતાનાં મરણની ધડી મુખી ખીલતો રાખી જેવણે નાદર દાખલો આપ્યો હતો કે ફક્ત જરથોસતી નરોનીજ નહી, પણ જરથોસતી નારીઓની પણ રોગોમાં સંપાતનું લોકી વહેતું રહેલે. આવાં એક સાદાં, સંચુલ્ય, સખી બાનુનાં મરણ માટે જરથોસતી અંગુમનની આ જાહેર સભા પોતાની દલગીરી જાહેર કરેલે.”

મી. કેપ્પાચર નવરોજજી કાપાજીએ ખીજ દર-ખાસત રજુ કરી કે, “અંગુમનની આ સભા પોતાના ચરનશીન નામદાર સર દીનચાહજી માણેકજી પીટીટ બારો-નેટને આજન કરેલે કે, હાલ પચાર કરેલા પહેલા દરાવની એક નકલ, તેવણ સાહેબે એક ધરતા ૫૪ સાથે પારસી પંચાતના ધરમખાતાઓના ફૂટ તથા મીલકતના તસવી સાહેબો ઉપર અંગુમનના દફતરમાં નોંધવા માટે મોકલી આપવી, અને એક નકલ મરહુમ બાઈના બેટા શેઠ નવરો-જી માણેકજી વહાડયા, સી. આઈ. ઇ. ઉવર મોકલવી.”

દસગુર પેશાન બેહરામજી મંજનાએ દરખાસત રજુ કરી કે, “બાઈ મોટલાંબાઈ માણેકજી નવરોજી વહાડયા-એ જરથોસતી કોમ માટે તેમજ ખીજ કોમો માટે નાદર સંપાતો કરી પોતાના ટોળાની કીરતીમાં વધારો કરયેલ, માટે આ સભા એ મરહુમ બાઈની યાદગારી કામ રાખ્યા મોટા ઉપાયો લેવાને ધરવું ધારેલે.”

મી. નવરોજી જાહેરોર ગામડયાએ દરખાસત રજુ કરી કે, “ત્રીજ દરાવમાં જણાવવા પ્રમાણે અમલ કરવા માટે, તે માટે નાણું મેચું કરવા માટે અને બેગનાં થયલાં નાણાંમાંથી નેમ ધરવું દોસે તેમ એ મરહુમ બાઈની યાદગારી કેવા પ્રકારે રાખવી તે બાબે દરાવ કરવા માટે આ સભા નીચલા સાહેબોની એક કમીટી, એ તાંત્રીમાં વધારો કરવાની સત્તા સાથ નેમ છે.”

શેઠ દારાચાહ ચીચગરે ટેકો આપવા બાદ ઉપકારના મરેસ્તાના દરોજો પચાર કરી સભા બરખાસત થઈ હતી.^૨

તા. ૪ થી જુલાઈ.

મુબબના જરથોસતી ટોળાના ધણાક ગ્રહસ્થોએ પારસી પંચાતનાં ફંડના ફરડી સાહેબો ઉપર તા. ૧૩ મી ફેબ્રુવારી ૧૮૯૬ ને દીને એક રેકવીજન મોકલી એવી આજન કીધી હતી કે “આપણાં ધરમનાં દરખાસ પ્રમાણે આપણા વડાઓના રીવાજ છે કે, આપણાં સુવરનાર વહાલાઓની નધમે ધરમની લીખાએ કરાવવી એ મારે આપણા કેટલાક જરથોસતીએ મોટાનાં હાથવાળીમાં તબક-કીડ કરીને અપવા તો પોતાનાં લીખાં દરખાસને તબક-કીડ પોતાની પુંજમાંથી અમુક રકમ અપાવે કે તેની

વીષાભાંધી તેઓના પોતાની અથવા મરનાર યજ્ઞીઓની વધતે બાજરાજગાર જેવી ધરમક્રીયાઓ કરવામાં આવે, પણ આપણી હાથ કોરોટો આપણને ઇંગ્લેન્ડ કાપેલાં બાથુ પાકી આવા પ્રકારનાં ત્રસેટો તેઓ પાનથી સંખ્યાવન મોંઝાં છે, એવું ગણી રહ કરે છે. માટે તેઓ શરૂ થીને અમે અરજ કરે છીએ કે એ બાંધે વક્રીઓની સલાહ લઈ નામદાર વડી સરકારને એક માનપ્રસ્થ કે અરજ કરવી કે, આપણા જરૂરથીઓને એ બાંધમાં ઇંગ્લેન્ડ કાપેલાંથી મુક્ત કરી જુદા કાપેલાં આપે કે નેથી ઉપર પ્રકારનાં ત્રસેટો કાયમ રહે.”

એ અરજના સંબંધમાં વક્રીઓની સલાહથી દરેકી શરૂ થીએ એક અરજ એવેક્ટેડ જનરલની મુખ્યત્વે તૈયાર કરાવી તે આપણા ટોળાના જુદા જુદા વિચાર પામનાર ૩૭ મહરથોની એક કમીટી નેમી તેઓ આમલ રજૂ કીધી હતી કે મતદેરની કોઈ બાંધે હેય

૧ જાને જાન્યુઆરી, તા. ૬-૭ મી જુલાઈ-૧૮૯૭.

આ અરજ બાંધે રાખવી એ સરકારી જાહેર રાજ-નીતિની વીરૂદ્ધ છે, એવો જવાબ સરકાર તરફથી મળ્યો હતો તે નીચે આપે છીએ :—

Judicial Department,

Bombay Castle, 28th November 1896.

From C. G. H. Fawcett, Esq., I.C.S. Under-Secretary to Government, Bombay. To the Secretary to the Trustees of the Parsee Panchayat Funds and Properties, 131. Hornby Road.

Sir.—I am directed to acknowledge the receipt of your letters dated respectively the 22nd October, 1897, the 2nd December, 1897, and the 6th May, 1898, regarding the memorial to the Government of India from certain members of the Parsee community in India in which they pray that a special Act may be passed for the benefit of their community legalizing trusts for the performance of ceremonies in honour of the dead.

2. Under instructions from the Government of India I am to inform you that the Governor-General in Council has given the memorial the careful consideration due to a representation from a large and influential portion of the Parsee community, and arrived at the decision that the proposed alteration in the law is opposed to public policy and would not be justified in all the circumstances of the case.

8. I am at the same time to forward, herewith, for the information of the memorialists copy of a minute dated 2nd February 1898, recorded on the subject, by the late Sir Charles Farran, Chief Justice of Bombay—I have, &c.

(Sd.) C. FAWCETT,

Under-Secretary to Government.

Copy of a minute dated 2nd February, 1898, recorded by the late Sir Charles Farran, Chief Justice of Bombay :—

The decision declaring the law of which the memorialists complain is reported in Indian Law Reports 11 Bom. page 441. It has been followed in some sub-

તે નીકળી જાય અને એ કામમાં એકમતી જાય. ૫. એ કમીટીએ એ અરજ ઉપર વિચાર તથા તકરારો કરી તે બાંધે રાખી તે ઉપર પારસી કોમની પસંદગી મેળવી નામદાર વડી સરકાર ઉપર નીકળી આપવાને બનાવણ કીધાથી દરેકી શરૂ થીએ તે બાંધે રાખવાને ઉપલી બાંધ મોટાંબાંધવાથી સંખ્યાનું કામ ખતમ થવા પછી થમથત જરૂરથી અંગ્રેજીમાં એક જાહેર મુખા ઉપદેશ

sequent cases but has not, I believe, been tested by an appeal, though I entertain little doubt that it would be upheld by an Appellate Court. The law as expounded in the above decision does not render void bequests for the performance of *Barajgar* ceremonies on the ground that they are superstitious as matters for the soul of the dead are held superstitious and void in England (Lowin on Trusts, page 105 (Edition 1885) though not, I believe in Ireland) but only the settlement of property in *perpetuity* for the performance of *Barajgar* ceremonies. Within the period allowed by law such trusts are valid enough. The law as to superstitious uses has not been applied to Parsees in India. I doubt whether this distinction was apprehended by the mass of the signatories to the petition. It is easy to obtain signatures by a suggestion that religion is endangered. Parsees can legally provide for their memory being kept alive by a persons living at their death. I do not think that the memorialists have any substantial grievance to complain of, nor do I think that any appreciable number of bequests for the performance *Barajgar* ceremonies, in perpetuity have been set aside by the Courts. It is only when the beneficiaries quarrel amongst themselves and object to such bequests that they are invalidated.

I cannot think that dying persons can desire that remote generations should observe their memories. Such observance must, of necessity, be an idle form.

Perpetual settlement of property for a purpose which benefits not the community but members of a family only, are, I think, much to be deprecated. When the real object of the trust has ceased to exist, it must *ex-necessitate rei* follow that the trust becomes at first an idle ceremony kept up for the benefit of the priest and then ceases to exist. The trustees enjoy the trust property for their own benefit. There is no check upon them. This is not the least evil which follows the creation of such perpetuities. The opponents have, I think, the best of the argument.

In my opinion special legislation upon the subject is not called for.

(Sd.) C. F. FARRAN

ઉપરી અરજ વીરૂદ્ધ એક બીજા અરજ આશરે પચસિક શકી સાથની વડી સરકારને મોકલવામાં આવી હતી.

આ પછી થયે વર્ષ મુખ્યની હાઈ કોર્ટ મધે મરદુમ બાંધ દીનબાઈ બંદીશીલ તારામદે કરેનાં બાજરાજગાર તથા મુકતાદ મોરોનાં દરેકના વાંધાનો મુકદ્દમા નોંધેલો હતો, જે મધે જરૂરી દીનબાઈ મનલબાઈ હાવે તા. ૨ જાન્યુઆરી ૧૯૦૭ ને દીને મુકદ્દમા આપી એમાં દરેક જાનનાં કોઈ તરને કાયમ કીધાં હતાં.

Indian Law Reports 33. Bom. Page, 122.

મકાન મધે બોલાવી હતી. ચરનશીનની ખુરસી પર ઘેન શાહજી માણેકજી પીટીટ ખારેનેટો લીધા બાદ તેવણ તરફથી એ બાબતને લગતો કેટલોક બોલાસો તેવણના મેટા શેઠ બહમનજી દીનશાહજી પીટીટ વાંચી સંબળાવ્યો હતો. ને બાદ મીઠા ખરચેદજી રૂસ્તમજી કામએ દરખાસત કરી કે, “આપણી હાથ કોરોટો આપણને ઇંગ્લેન્ડ કાપદો લાગુ પાડી આપણા રોજામાં થતાં બાજરોનગરનાં તરફોટો રૂંદેરે, મોટે ભરખોસતી અંગ્રજીનની આ સખાનો એવો લીચાર છે કે, નામદાર સરકારને એક માનપુરવક અરજી કરવી કે, આપણા જરખોસતીઓને એ બાબતમાં ઇંગ્લેન્ડ કાપદોથી મુક્ત કરી જુદો કાપદો આપે.”

એ દરખાસને શેઠ ફરામજી રૂસ્તમજી વાડીઆ સોલીશીટર ટેકા આપ્યો, અને તે એકમતથી પસાર થઇ હતી. એ બાદ તેવાર કરેલી અરજી પંચાતના શેફેટરી યમસુજી ઓહમના એઠા જીવજીજી નમશેદજી મોદીએ વાંચી સંબલાવી, ને પછી મીઠા ફરામજી રૂસ્તમજી જોશીએ ખીજી દરખાસત એવી મતજીબની મેલી કે, “નામદાર વડી સરકારને કરવા માટે અત્રે ને અરજી વાંચવામાં આવી છે તે અંગ્રજીનની આ સખા બહાલ રાખે, અને પારસી પંચાતનાં ધરમખાતાઓનાં ફંડ તથા મીનકતોના તરફી શહેશીને અજર કરે છે કે, તે શહેશીએ અત્રેના તેમજ દેશપરના જરખોસતીઓની તે ઉપર સહી લેવાડવી અને તે ઘટતી રીતે વડી સરકારને પેહિંચતી કરવી.”

એ દરખાસતને ડાકર નાનાબાઇ નવરોજીજી કાવરે ટેકા આપ્યો, અને તે એકમતથી પસાર થઇ હતી.

બાદ સરેસ્તાના ઉપકારના કરાવો પસાર કરી સખા લીચરન થઇ હતી.

તા ૦ ૫ મી જુલાઇ.

ફરામજી નાનાબાઇ તાડીવાલા નામના ૩૦ વર્ષના એક જવાન પારસી તરવાડાએ ચોલાલીના રસ્તા ઉપરના એક ભંગરામાં તાડી છેજતાં કાંઇ સેહજ બોલાચાલી ઉપરથી ગાઇ તા ૦ ૨ જી મેએ ૧૮૯૦ ને દીને હેરમનજી કાવરજી પાસે અથવા કેપ્ટીનવાલા નામના ૨૦ વર્ષના જવાન પારસીને તાડી છેજવાનું વીંધણું તેની ડાબી બાજુમાં મોટી દઇ મારી નાખ્યો હતો, તથા તેવણના ખીજા એક ભાઇ પેશતનજીને પણ ઉપજીવ વીંધણું મોટી સખા જખમી કીધી હતો તેની તપાસ ને દીવસ સુધી અપરાધીઓની છાંડણુ કરનારી સેશનમાં નામદાર જસ્ટીસ મીઠા કુલકન તથા ખાસ જ્યુડીની હજુરમાં ચાલ્યા બાદ આજ દીને તેના ઉપર લાંક શપેત થવાથી, પણ જ્યુડીએ દયા દેખાડવાની બલાંમણુ કરવાથી નામદાર જસ્ટીસે તેને સાત વર્ષનાં સખ કેદખાંનાંની સખ કીધી હતી.^૧

૧ બપે જખશેદ, તા ૦ ૬ મી જુલાઇ ૧૮૯૭.

તા ૦ ૬ થી જુલાઇ.

શેઠ નવરોજીજી માણેકજી વાડીઆ, સી. આઇ. જી. એ યુરોપન જનરલ હાસ્પીટલમાં આછી તાલીમવાલી નસી પુરી પાડવા માટે એ હાસ્પીટલવાલાઓએ ઉભાં કરેલાં ફંડમાં રૂ. ૧૦૦૦ ની રકમ બેટ મોકલી હતી.^૧

તા ૦ ૮ મી જુલાઇ.

રોજ ૨૭ માઈ ૧૦ (શે) ૧૨૧૬ જખેજરદી.

અજી—શોરામજી નવરોજીજી કુપર^૧—ઉમર ૪૫ (૪૮). એવણુ યુંબળની મ્યુનીસીપાલીટીમાં પ્રથમ એક કલાક તરફે રહી વર્ષનાં ઇ. સ. ૧૮૭૫ માં મ્યુનીસીપાલીટીના ચીફ અકાઉન્ટન્ટના ઓફીસ ઉપર આવ્યા હતા. એવણુનું હીજાની માન થણા ઉંચા ક્ષારનું હતું, અને તેની વખાણુ એવણના વખતના દરેક મ્યુનીસીપાલ કમીશનરે કરી હતી, અને મરણની તજીજ માસ અગાઉ (૧૨૨૦૦) ના દરમાયા ઉપરાંત રૂ. ૨૫૦૦ નું અંગત ખાસ લવાજમ કોરપોરેશન એમને આપવું ક્યું હતું.

તા ૦ ૧૦ મી જુલાઇ.

મીઠા રૂસ્તમ ડોશાબાઇ નયરવાંનજી વાડીઆએ ઇંગ્લાંડમાં બાઇસીકલ ઉપર એક માઇલની યુગાફરી ચોધી ઓછા વખતમાં કરવાનું “એમપીયન” નું માન મેલણું. જાંડનની “વીલીક કલબ” ની એ સરતમાં એ છેદું ને મીનીટ અને પચીસ સેકન્ડમાં તેવણે પસાર ક્યું હતું.^૨

તા ૦ ૧૬ મી જુલાઇ.

યુંબળનાં મ્યુનીસીપાલ કોરપોરેશનના મુષેહના અમલદારો તરફના એક મેમ્બર મરહુમ શેઠ બકમનજી પેશતનજી માસરની જોએએ તેમના દીકરા ડાકર દીનશાહ બહમનજી માસરને આજ દીને યુડી કાઢ્યા હતા.^૩

યુંબળની પારસી પંચાતનાં ફંડના^૪ તા ૦ ૧ થી નવેમ્બર ૧૮૯૫ થી તા ૦ ૩૧ મી ડિસેમ્બર ૧૮૯૬ સુધીનાં હીજાખની ચોપડી ટ્રસ્ટીઓએ જખાવી પ્રગટ કીધી હતી. તેપરથી જોખામાં આવે છે કે, વરસની સેવરે પંચાતનાં

૨ બપે જખશેદ, તા ૦ ૭ મી જુલાઇ ૧૮૯૭.

૩ શેઠ જખેજર શોરામજી કુપરના બાબા.

૪ બપે જખશેદ, તા ૦ ૧૨ મી જુલાઇ ૧૮૯૭.

૫ રાઇમજી આઈ ઇ, તા ૦ ૧૬ મી જુલાઇ ૧૮૯૭.

૬ અનામત રકમનો વધારો નીચે પ્રમાણે છે:—

શ્રી ચેતારામી જરેસાંતી અનુમતનનું પાડું
મજબૂત તેના
શ્રી નવસારીની વડી હરેજેસને વાંચેલી શ્રી સુરેન્
ની મગર સંખાની અનુમતનનું પાડું મજબૂત
તેના

રો એ પુ' ૭ ૩.૩૧૧૪૯૩૧૧૪ ની હતી એણે આ | સાથમાં કુલે વધારે ૩.૨૩૪૬૫૧૧૧૧૧ નો થયો હતો.

નોંધ તથા પાંડ આપનારનું નામ.	રકમ ર.	ખાતાનું નામ.
કાપુલ પાલણી રાજના વીધવા તથા વડીલાડણી આઈ દીનપાઈ.	૫૦૦	કુલ ૧૨૦ રવાનેને અવલગન પોઢિંઆડવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક ધનભાઈ જમશેદજી જસવાલા તથા ધણીયાંજી આઈ નવાજપાઈ અને ઊકરા શેઠ દાદાભાઈ.	૫૦૦	"
ક આવાંપાઈ દીનશાહ ડાલાસ.	૫૦૦	"
ક નવરોજી જંગીરજી ગામડીયા.	૫૦૦	"
ક કાવશજી પેસતનજી કાખાના ઊકરામી.	૫૦૦	"
ક નીપાજી કાવશજી માખા.	૫૦૦	મુકતાદને રાંધણે દેશવરો ખાતેના ગરીબ લાખાર ૧૨-તોસતીએને રૂપીયા વેઠુવવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક રસતમજી તથા કાવશજી જમશેદજી પામપોટવાલા.	૫૦૦	"
ક ધનપાઈજી તે શેઠ જવાલ જમુનાઈનાં વીધવા તથા ઊકરામી આઈમી માણિકપાઈ તથા ગુલપાઈ.	૫૦૦	દોખખાંમિવાલા કુંગર જીવર રાતની વેળાએ જીવતર આણ રાખવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક રસતમજી તથા કાવશજી જમશેદજી પામપોટવાલા.	૨૫૦	ચોપાટીની ધરમશાલા મધે અંધલાં પાંગલાં તથા લાખાર ૧૨-તોસતીએને રાખીને પરવરશી કરવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક કાવશજી બેજનજી પારખ.	૨૦૦	"
ક જામજી તે શેઠ જમશેદજી બેડેરાજીજી ભાખાનાં વીધવા તથા ઊકરામી અને મેશીઆ.	૧૦૦	મુંબઈના તંદરસત કાલતમાં આવેલા ૧૨-તોસતીએને આશરો આપવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક ડોસાખાઈ દારાશાહ શેઠના.	૫૦૦	ગરીબ લાખાર ૧૨-તોસતી વીધવાએને આશરો આપવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક માણિકપાઈ તે કુદરાપાઈવાલા શેઠ નશરવાનજી શોરાખજી ચીનાઈનાં વીધવા તથા ઊકરામી શેઠા ડોસાખાઈ તથા જમશેદજી તથા રસતમજી તથા નીપાજી તથા બકમનજી અને પીરોજશાહ નશરવાનજી શોરાખજી ચીનાઈ.	૨૦૦	"
ક રસતમજી તથા કાવશજી જમશેદજી પામપોટવાલા.	૫૦૦	"
ક પીરોજપાઈ તે શેઠ નશરવાનજી અરદેશરજી વાડીઆનાં ધણીયાંજી.	૫૦૦	"
ક કાવશજી બેજનજી પારખ.	૧૦૦	"
ક દરામજી મનચિરજી.	૫૦૦	નવશરીનાં ૧૨-તોસતી રવાનેને અવલગન પોઢિંઆડવાનાં ર'ડ ખાતે.
ક પેસતનજી ચોરાખજી લાલકાકા.	૫૦૦	ચોલાપોરની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક દીનપાઈ તે મરડુખ શેઠ નશરવાનજી માણિકજી પીઠીટનાં વીધવા.	૧૦૦	મહુવાની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક દીનપાઈ તે મરડુખ શેઠ નશરવાનજી માણિકજી પીઠીટનાં વીધવા.	૫૦૦	બદનેરા તથા જીમશવતીની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક રસતમજી નાનાખાઈ બેડેરાજીજી જીભાઈ તથા ચેડેરાજીજી ચોરાખજી જમશેદજી જીભાઈ.	૫૦૦	નાગપોર તથા કામડીની ૧૨-તોસતી અનણુચનનાં ર'ડ ખાતે.
ક બકમનજી દીનશાહ પીઠીટ.	૫૦૦	શેઠ બકમનજી દીનશાહ પીઠીટ પોતાનાં ઊકરાંએની જુદી જુદી વખતે કરેલી નવજીવની મુશાલીમાં આપેલા રૂપીયાના ધરમ ખાતે.
ક આવાંપાઈ દરામજી દીનશાહ પીઠીટ.	૨૦૦	શેઠ દરામજી દીનશાહ પીઠીટનાં મુંબઈ સેકે તરફના પીનાજી સર દીનશાહ માણિકજી પીઠીટ ખારોને તથા ઊકરાંએએ કરેલાં ધરમ ખાતે.
ક નરેખજી શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાડીઆ ચી. આઈ. ઇ.	૧૦૦	મીનારેખજી શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાડીઆ ચી. આઈ. ઇ. એ કરેલાં ધરમ ખાતે.
ક બેડેરાજીજી જમશેદજી દાદાવાલા તથા ઇન્ડીયન આરગેલેરીના ચાલેક તથા કુદેરાવાલા.	૧૦૦	મરડુખ શેઠ બેડેરાજીજી દાદાખાઈ પોઢિંઆડવાનાં ર'ડ કરેલાં ધરમ ખાતે.

તા. ૧૯ મી જુલાઈ.

રોન ૮ માં ૧૧ (ચિ) ૧૨૧૬ યનદેવરદી.

મરુત-ધનજીભાઈ મેહરવાનજી જીજીભાઈ-ઉમર વર્ષ ૫૨). મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈના નપીરા. પ્રથમમાં એઓ પોતાના ભાઈઓની સાથે “મરવાનજી જીજીભાઈના છોકરાઓની કંપની” નાં નામે વેપાર ચલાવતા હતા, જે પછી મર જીગીર કાવજી સાથે પોતાના ભાઈઓની સામેજીગીરીથી જીવીલી મીઠાની એલ્મસીમાં જોડાયા હતા. અત્રેની કેટલીક જોડેટ રોડક કંપનીઓના એવજી ડાયરેક્ટર તથા એક જીજીના અને ઉમર-મંદ કમિશન હતા. એઓ એક સુષેહના અમલદાર તથા સુખજીની પારસી ચીફ મેજીસ્ટ્રીનીયલ કોરટના એક ઉલ્લીગેટ હતા.

મરુત-નવરોજી રસતમજી કલીઆંણીવાલા-ઉમર વર્ષ ૪૮). કલીઆંણી કસબાના બહુ સાદા આગેવાન મેહનજી વેપારી હતા, અને ત્યાંની જરૂરોત્તી અજીમનના કરતાકારવતા હતા. હલીમપુર, ઉમરાવતી, ઓરગા-બાદ, નાયક જીલ્લા વગેરેનાં આપકારી કંટ્રાક્ટમાં સામેલ હતા. અજીમરનો દારૂનો ધંધો લીધેલા હોવાથી ત્યાં વારંવાર આવજીવ કરવી પડતી. ત્યાં પારસી મુસાફરો મટે એક ધરમયાના બાંધવા સારી રકમ આપી હતી.

તા. ૨૨ મી જુલાઈ.

સુખજીની પારસી ચીફ મેજીસ્ટ્રીનીઅલ કોરટના એક ઉલ્લીગેટ મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ પેથતનજી માસ્ટરની જગ્યાએ શેઠ મેહરવાનજી મનચેરજી કામા બી. એ. ને નેમ્યા.

તા. ૨૬ મી જુલાઈ.

નીચલા અહરચેને આ સાલ નામદાર મરકારે નવા સુષેહના અમલદારો નેમ્યા હતા :-

શેઠા મેહનજી નાનાભાઈ કાપડીઆ, ડા. બીઆજી એલજી ધાસવાલા, ફરુજી શેરામજી તાલેવારખાન, કાવજી મેહનજી શેઠા, નાનાભાઈ રતનજી ચીચગર, નશરવાનજી મેહરવાનજી પેલ, નવરોજી શેરામજી તલાડી, પેથતનજી કાવજી સોલીશીટર, ડાકટર રસમ નાનાભાઈ રાંછીના, શેઠ શેરામજી ફરાંમજી બીલીમીચીઆ.

૧ શેઠ મેહરવાનજી ધનજીભાઈ મેહરવાનજીના બાવા.

૨ અજીમરવાળા શેઠ ફરુજી નવરોજી કલીઆંણીવાલાના બાવા.

૩ મીરમી અવરજી મેઝેડ, તા. ૨૨ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

૪ મીરમી અવરજી મેઝેડ, તા. ૨૬ મી જુલાઈ ૧૮૯૭.

તા. ૪ થી આગસ્ટ.

રોન ૨૪ માં ૧૧ (ચિ) ૧૨૧૬ યનદેવરદી.

આજ દીને મરહુમ બાઈ જીજીભાઈ તે શેઠ કાવજી દીનસાહેજી એડનવાલાનાં ધણીઆંનીનાં ઉમણાંમાં તેવજી પોતાની પુત્રીમાંથી રૂ. ૧૦૦૦૦), આવડે રૂ. ૨૦૦૦૦), ફરજીએ રૂ. ૮૧૫૦), દેર શેઠ શેરામજી દીનસાહે એડનવાલા તથા છોકરાઓએ રૂ. ૧૮૦૦), અને બીજાં જણીઓએ રૂ. ૧૪૮૧) મલી રૂ. ૪૦૫૯૧) ધર્મઆતે આપ્યા હતા. એ ઉપરાંત પાછલી રાતનાં ઉમણાંમાં શેઠ કાવજીએ બીજા રૂ. ૧૦૦૦) ધર્મ આતે આપ્યા હતા.

એડન મે વજી એ બાઈનાં ધણનાં ઉમણાંમાં જણીઓ તથા લાગતાંવજીગતાંઓ તરફથી રૂ. ૩૭૨૬) ધર્મ આતે આપ્યા હતા.

તા. ૭ મી આગસ્ટ.

અત્રેની “પારસી નાટક કંપની” એ આજે સાલ મધરાત મે કેટલાક માસ સુધી રહી પોતાના જણી મીધા હતા, તેમને તેમના મરજી તથા એકઠીય મટે આજ દીને ત્યાંના લોકો તરફથી એક માનવત તેમની નાટકશાળામાં આવવામાં આવ્યું હતું, તથા પ્રમુખ હાનરેયલ રાએબાહદુર બી. આનંદા આરજીએ એ કંપનીના નીચલા મુખ્ય એકઠરેને પોતાને હાથે ઘટતા લેખ સાથના સોનાંનાં ચાંદો દનામમાં આપ્યા હતા :-

નવરોજી શેરામજી દીતીઆ, દીનસાહેજી દાદાભાઈ અપુ, દાદાભાઈ અમરજીઆરજી મીઝી, શેરામજી કાવજી બજા, નશરવાનજી વીરજી ગોહપોરીઆ, દાદાભાઈ માણેકજી મામા, બાપુજી હેરમજી પુણેગર, રતનજી બીઆજી કાચમેન, અમરજીઆરજી જમશેદજી વાડીઆ.

તા. ૭ મી આગસ્ટ.

લંડનની પુનીવરસીટી કલેજ તરફથી ત્યાંની હમ-પીરીઅલ ઇન્ટીટ્યુટ મારફતે એશીઆટીક જ્યુદી જ્યુદી ભાષાઓનાં ચહડતાં જ્ઞાનની પરીક્ષા લઈ અપાતી સ્કાલરશીપમાં આજે સાલ ૫૦) જોડતી મે વર્ષ સુધીની “આટિસી સ્કાલરશીપ” ચુભરાતી ભાષામાં ચહડતા આવવા મટે શેઠ રસમ કાશાભાઈ વાડીઆ, એમ. એ. ને તથા ફારસી ભાષામાં ચહડતા આવવા મટે શેઠ પેથતનજી શેરામજી પાટક, એમ. એ. ને મતી હતી.

શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ પોતાનાં માતાજી મરહુમ બાઈ મોટલાંબાએ એકઠા કરેલા કેટલાક આગલા વખતના સોનાં રૂપાં તથા ચાંપાના

૫ બજે જમશેડ, તા. ૫-૭-૨૫ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

૬ રાંસે ગોપાલ, તા. ૨૬ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

૭ બજે જમશેડ, તા. ૮-૧૦ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

જુના શિક્ષા એક સોનાના મુદર બાકસમાં સુકી તે મરનારની આંખે મુજબ નામદાર માહરણી વિઠોરીયાપર તેમની ડાબેમંડ જુનીલીની ખુશાલીમાં બેઠે મોકલ્યા હતા.

તા. ૯ મી આગસ્ટ.

રોજ ૨૯ માહ ૧૧ (શિ.) ૧૨૧૬ વસંતેશ્વર.

મરણ—ડાકટર શ્રીરજ્યાહ રૂપતમજી મોદી—ઉમર વર્ષ ૨૧. એવણે મુખપની યુનીવર્સિટીની એલ. એમ. એડ. એલ. ની પરીક્ષા ૧૮૯૩ માં પસાર કરી તખીબી મુદત મેળવી હતી. એ પછી ગ્રાંટ મેડીકલ કૉલેજમાં શ્રીમી. એલિજીના એક શીક્ષક તરીકે નેમાયા હતા. ૧૮૯૬ માં એવણે મરકારી નોકરીમાં દાખલ થઇ પચમહાલ ખાતે દાહોદના મરકારી તખીબી નેમાયા હતા, તથા ત્યાંની મધુનીસીપત્ર બેરડના પણ સખાસદ નેમાયા હતા, એવણે મરણ દહિદ ખાતેજ કૉલેરાથી થોડાજ કલાકના અરસામાં તીવળપણે હતું.

તા. ૧૦ મી આગસ્ટ.

શ્રેષ્ઠ કાવયજી દીનચાહજી એડવાકાએ અતરેની ધર જમથેદજી જીજીભાઈ હાસીટલના પારસી વારડોના સર (૨.૧૦૦૦) ની રકમ એ હાસીટલના વડા તખીબ ઉપર બેઠે મોકલી હતી.

૧ હાઈમ્સ એક્ષિઝીટીયા, તા. ૧૧ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

આ સંસ્કૃતમાં સખળા ગલી પૂરે શિક્ષાઓ હતા, જેમાં કેટલાક અરુલી ઇરાંની પાદશાહોના અને કેટલાક પ્રાચીન હિંદના હતા. હિંદના ગધેનાં કેટલાક તે તવારીખી જ્ઞાનાની પણ આગલના હતા. બાઈ ચોટલાંબાઈ એ શિક્ષાઓની એટલી સંખ્યાલ લેતાં હતાં કે તે વિષે પોતાના કુટુંબના કાંઈને—પોતાના બેટાઓને વટીક—જણાવું ન હતું. તેવણે જુના શિક્ષાઓ ખરીદવા માટે ધૂપી રીતે ચોટી રકમે ખરચ્યાં, અને તે શા કારણે અને કાલુ માટે ખરીદતા તે કાંઈને કહી જણાવ્યું ન હતું. પણ એમનાં મરણ પછી એ કાસસ સાથની વાલીપરથી તે જણાવ્યું હતું. કેહજે કે, એ સોનેરી ઇનેચલ કરેલો બાકસ વાડીઆ કુટુંબને ૪૦) વર્ષની વાતપર કોઈ ક્રેંચ વેપારીએ બેઠે આપ્યો હતો. એ કાસસકોનાં ઠાંકણપર નીચે મુજબ લેખ હતો :—

VICTORIAE REGINAE

et

Imperatricis Majestati

Veterum Persarum Suboles

MOTILIBAI.

1897.

એ માટે નામદાર માર્કાંજીજી તરફથી મુખપની મરકાર માસે તે જી. વાડીઆનો જીન ૧૮૯૮ માં બેપકાર માનવામાં આવ્યો હતો.

૨ મુખપ સખાચાર, તા. ૧૧ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

તા. ૧૧ મી આગસ્ટ.

પારસી કોમમાં રવાનને અવલમંજલ પોંદ્યાડવાના વખતના થોડાક રેવાળોમાં એ અવસરની મંબીરતા જાણવા ખાતર થોડાક ફેરફાર કરવાની જરૂર જણાવાથી તે બાબેની મુખનાં કોમને કરવાને અતરેના ધણાક આગેવાન જરથોસ્ત્રી મહસ્થાએ એક રેંકરીજીત મુખપની પારસી પંચાતાનાં ધર્મખાતાંઓનાં ફંડ તથા મીધકતોના ટ્રસ્ટી સહિતેને કરવાથી તે સહિતેએ આજ દીને વર્તમાનપત્રે તથા હેડખાણીના મારફતે પારસી કોમને નીચે મુજબ મુખના કીધી હતી :—

૧ હું—પાયદરત વખતે મીજલમમાં સામેલ થનારે રવાનને જીવદા કરવાની મરજી હોય તે આવતીજ વખતે સુઝઆતમાં ગેહસારવાની અગાડે રવાનને તેના ઘેરમાં જઈ જીવદા કરી પછી મીજલમમાં આવી બેસવું ને એમો ગેહસારતી વખતે અથવા પછી મીજલમમાં આવે તેઓએ જીવદા કરવાની મરજી હોય તે ગેહસારી રહવા પછી જીવદા કરવા જતા બનતાં મુખી એક હારમાં જવું ને ખીજી હારમાં પાછા ફરવું. જે સહિતે પાયદરતે જનાર હોય તે સહિતેને દાખમાં આગળ રવાનને જીવદા કરવાની તક મળે છે માટે તે સહિતે દાખમાં આગળ રવાનને જીવદા કરે તે સારું કે ધર આગળ ધણી ગીરદી થાય નહીં.

૨ જી—જુજરનાનાં રવાનને તેના ઘેરમાંથી અવલમંજલ પોંદ્યાડવાના બધ જવા બહાર કાઢાડી વખતે હાલ થોડાક જુજરનાનાં માન ખાતર તેનાં રવાનની પછવાડે ૧૦૦ થા ૧૫૦ કદમ ચાલી પાછા ફરી મીજલમમાં આવી બેસે છે ને બાકીનાઓ ઘેર આગળજ બેસી રહે છે તેને બાબે જો આખી મીજલમ જુજરનાનાં માન ખાતર તેનાં રવાનની પછવાડે જાય તે વધારે માન મળે. ને થોડા કદમ ચાલવા પછી પાછું ફરી તેને ઘેર આવી બેસવાને બાબે દરેક જણ પોતપોતાને ઘેર પરબાર જાય તે તેથી જુજરનાનાં જેમ શોભા મળે તેમ એટલે આવનારાઓને રવાન કાઢવા પછી પાછું આવી બેસવાથી બોડી રહેવું પડે છે ને વખત રાકાય છે તેનો ખયાવધાય.

૩ જી—હાલ રવાનની ગેહસારવાના વખત સુકર નથી ને મોડેવેલે વખતે ગેહસારવામાં આવે છે તેથી જો મોડેથી ગેહસારવામાં આવે છે, તે ધણી સહિતેને બાંધે વખત મુખી બોડી રહેવું પડે છે ને વખત ધણી રાકાય છે, તેથી મવાનાં વખતે જ્યારે ગેહસારવામાં આવે તે ૭ વાગે શરૂ કરવી ને સંજને વખતે ૩ વાગે શરૂ કરવી, કે નથી એટલે આવનારને ધણી વખત રાકાવું પડે નહીં. ખીજી ને ધણીને તથા રવાન થાય છે તેવજી વરજી વજીસપેરમાં તમા ઘેરમેળે જણાવવામાં આવે છે ને પાયદરત આટલે કલાકે કાઢવામાં આવશે, જેને બાબે જો

ગેહિસારવાના વખત સુકરર કરી જાહેર કરવામાં આવે તો મીઠાલસમાં સાથેલ થનારને વખતસર આવવાને બની શકે ને સવજ પડે.

તાં ૨૦ મી આગસ્ટ.

હાંડની નામીની આશ્વિરૂડ યુનીવર્સિટીમાં આખે સાલથી આવતતા તથા પેહલવી બાણાને અબીઆસ આણ કીધા હતા, અને તેના પ્રેફેસર તરીકે ગ થાને હાંડેલમાં તરજીમ કરનાર જાણીતા અમેરીકન વિદ્વાન રેવરંડ ડાક્ટર એલ. એમ. મીલસની ૩૦૦) પૈડિને વરસાંજી નેમણુક કીધી હતી, તે વરસાંજીમાં મજૂર યુનીવર્સિટી-એ મુખાબના પારસીઓની મદદ માગવાથી ખાઇ દીનખાઇ નશરવાંનજ પીટી પાંચ વર્ષ સુધી દર સાલ ૧૦૦) પૈડિની મદદ માગલવાને કજીલ કીધું હતું.^૧

૧ મુખાઇ સમાચાર, તાં ૨૦ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

મરદુમ સર દીનશાહ માણેકજી પીટીઠ બેરોનેટ પારસી પંચાયત ઉપર તાં ૨૬ મી જુલાઈ ૧૮૯૭ ને દીને પત્ર લખી જણાવ્યું હતું કે આશ્વરૂડ યુનીવર્સિટીમાં જદ પેહલવી બાણાંજી શીખાડવાની પ્રેફેસરશીપ બીની કરવા ધારીઠ અને તે માટે ડાં મીલસને સુકરર કરવા હીલવાલ આલેઠ. પણ તે માટે એક રંડ થઈ જાય એ કે તેમાંથી આજાગમાં આજા દર વરસે ૧૫૦) પૈડ ડાં મીલસને લવાજમનાં આવવામાં આવે. એ રકમનાં બે ભાગ ડાં મીલસનાં યુરોપ અને અમેરીકાના મીત્રો બીના કરી આવશે, અને કાંઈ નહીં તો ત્રીજા ભાગ એટલે ૫૦) પૈડ આવણ પારસી-ઓએ બીના કરી આવવા દરેતર. ને બીજાથી પારસી પંચાયતના વરસીઓએ એક મદદજનર રતની કીધી હતી, તે મદદજનરની રીપમાં નાણાં ભરનારાંઓનાં નામ નીચે જુલખ છે:—

૩.૬૫૦) સર દીનશાહ માણેકજી પીટીઠ બેરોનેટ, ૩.૧૫૦) શેઠ કાવશજી દીનશાહ એડનવાલા, ૩.૧૦૦) શેઠા કાવશજી દીનશાહજી ચા. પીટીઠના ડાક્ટરઓ, હોરજનજી એલજીલ કાખાનાં ધરજ રંડમાંથી, મરવાંનજ તથા હોરજનજી મનચેરજી કાખા, નશરવાંનજ મનચેરજી કાખાનાં રંડમાંથી, હોરજનજી મનચેરજી કાખાનાં રંડમાંથી, ૩.૭૫) શેઠ અરદેશર શોરાખજી દરુપર કામદીન, ૩.૫૦) શેઠ હોરજનજી એલજીલ આલખજી સવેરે.

એ હીલવાલ ચાલતી હતી તેટલાં ટુટીઓને માલજ ૫૫૫) કે મરદુમ ખાઈ દીનખાઇ નશરવાંનજ માણેકજી પીટીઠ રજીલરશીપ માટે પોતા તરફથી ૫) વરસ માટે દર સાલ ૧૦૦) પૈડ઼ મોકલવાની પુશી દેખાડી હતી તે બીજાથી ટુટીઓએ કેડાવ કયો હતો કે ૫) વરસ સુધી ખાઈ દીન-ખાઈ એ ૧૬૬ મોકલે તેટલાં રતની કરેલી મદદજનરનાં ને રકમ ભરાય તે બીજીનગીરીમાં રોકી રાખી આજે વજવા દેવી, અને જ્યારે ખાઈ દીનખાઈ પીટીઠ તરફની મદદ થાય થાય જ્યારે દર વરસ ૫૦) પૈડ-ડને હીસામે જેટલો વખત ચાલે તેટલો વખત મરથલી રકમમાંથી રકમ મોકલતા રહેવું.

એ ૫) વરસનાં અરસામાં ખાઈ દીનખાઈ નશરવાંનજ પીટીઠ ધ. સ. ૧૮૯૮ માં ઠક થવાથી તેવજીનાં પીટી મરદુમ

તાં ૨૩ મી આગસ્ટ.

રેવં ૧૩ માઈ ૧૨ (શિં) ૧૨૯૧ યજ્ઞેન્દ્રદી.

સુરતની પાસેનાં શીંગનપોર ગામમાં ડાશાખાઇ જીવાજી ખીચની નામના ૪૫) વર્ષની વયના એક તરવાડને જેરામ દાજી નામના ૨૨) વર્ષની વયના એક ખીજા કાલી તરવાડ સાથે આજ દીને ઝાંબનાં પાંચ વાગાને સુમારે કાંઈ કામની ખાખદમાં સેહજ ટપાટપી થવાથી તે કાલીએ પોતાના ઝાડ છેડવાના અરવાથી મજૂર પારસીને જખમી કરી મારી નાખ્યો હતો.^૧

તાં ૪ થી સપ્ટેમ્બર.

શેઠ દીનશાહ એલજીલ વાજા અને પ્રેફેસર જી. કે. ગોખલે જેઓ હાંડલાંડમાં હિંદી અરથોને લગતાં ખાદ-શાહી કમીશન સનચુખ મુખાઈ ઇલાકા તરફથી ઉપયોગી જખાંબી આપી મુખાઇ પાછા ફર્યા હતા તેમને જાહેર આવકાર દેવા માટે મુખાબના રેહવાસીઓની એક જાહેર સભા અતરની પ્રેસીડન્સી એસોસીએશન તરફથી નોવિલડી થાંમટરમાં આજ દીને મોકાવવામાં આવી હતી. મર-નશીનની ખુરશી હાનરેબલ ડાક્ટર બાલમંદર ફિલ્હાને આવવા ખાદ તેવજી એક બાણજી કરી ઉપલા બધે અહ-રથોની સેવાઓની સ્તુતી કીધી, ને ખાદ શેઠ દીનશાહ એલજીલ વાજાએ પોતાને આવવામાં આવેલાં માન માટે સખાના ઉપકાર માની પોતાની એ સેવાઓ કહી સંભ-લાવી, ને પછી શેઠ માણેકશાહ જંગીરશાહ તાલિયારખાંએ દરખાસ્ત કીધી અને તેને મીંડ ડખલ્ય. ચેમખરસે રોકેકે આપો કે “લોરડ વેલખીવાળાં કમીશન સનચુખ જખાંબી આપી પાછા ફરેલા સવતંત્ર હિંદી સાહેબ મીંડ દીનશાહ એલજીલ વાજા અને પ્રેફેસર ગોખલેને આ સભા દીલે-જાનીથી આવકાર દેજે અને એ અહમથોએ પોતાની ફરજ ને સંતોષકારક રીતે બજાવજે તેની કદર જુલનારી નોંધ દરેતર ઉપર લેજે.”^{૧૩}

ખાઈ આવાંખાઇ ફરામજી પીટીઠ ખાકીની મુલત માટે તેવજી-નાં મરદુમ માતાજીએ કરેલી મોકલણ પ્રજાણે દર સાલ ૧૦૦) પૈડ઼ મોકલ્યા હતા. એ મુલત ખલાસ થતાં પંચા-એતના વરસી સાહેબીએ પોતા હસ્તકની એકથી થયલી બીજ જણાવેલી રકમમાંથી ૧૯૦૩-૪ નાં એક સાલના ૫૦) પૈડ઼ મોકલ્યા હતા, અને ખાકીના પૈડ઼ ૬૬-૦-૨ બીજે સાલ મોકલ્યા હતા.

૨ જાએ જમશેદ, તાં ૨૬ મી આગસ્ટ ૧૮૯૭.

આ મુન કરનાર જેરામ દાજને સુરતની સેશન કોર્ટે શંકોની સખ કીધી હતી, ને મુખાબના હાઈ કોર્ટે પણ ખાલજ રાખી હતી, પણ મુનોએ નામદાર ગવરનરને અરજ કરવાથી તે બીજ વિચાર ચલાવી નામદાર સરકારે શંકોની સખ રેવરી જન-મદદશિકાલની સખ કીધી હતી.

૩ જાએ જમશેદ, તાં ૬ થી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

તા. ૧૧ મી સપ્ટેમ્બર.

ભરૂચના એક પારસી રહીશ મી. ૦ દીનશાહ ધનજી-ભાઈ હાથીની વહુએ થોડા દિવસ ઉપર એકી વખતે ત્રણ બાળકોનો સાથે જનમ આપ્યો હતો, જે સુખળા થોડાક કલાકની હાથાલી ભાંગી મરણ પામ્યાં હતાં.

તા. ૧૨ મી સપ્ટેમ્બર.

ગાથા ૩ (શિ. ૧૨૬૬ યજ્ઞસ્વરૂપી.

રજુતાના રેલવે ઉપરનાં ઉંળ રોયનથી ચાર પાંચ માણે આવેલાં ઉનાવા મામમાં એક પીરની દરગાહની નજીકના તલાવમાં એક જવાન પારસી બાઈ અકસ્માત પડી જવાથી તેણીનો જન બંધાવવા મટે ત્યાં હાજર હોવાથી થોડા શોરાખજી મેહરામજી કરંજીઆ નામના ૨૪) વર્ષના તથા રતનશાહ દાદાબાઈ ડાકટર હોસોતીઆ નામના ૧૮) વર્ષના જે પારસી જવાનોએ તે તલાવમાં મજકુર બાઈના જન બંધાવવાને અર્થે નખાવી દઈ કોશિય કરી, પણ બાઈ મજકુર તો છાત્રકાં પાણીમાં પડવાથી આસાંનીથી બાહર નીકળી આવી, અને પેલા બીઆરા બંધે જવાનો જેઓ એકમેક સાથે માતાકુલના હતા તેઓ તલાવને તળે ડુબી ગયા હતા. આ બંધે બાહદુર પણ કમનશીખ પારસી જવાનોની લાચને છેક તેમનાં ઉડમણને દાહડે અમદાવાદ લાવી ત્યાં અવલમજ્જલ પોંદાડવામાં આવી હતી.

તા. ૧૬ મી સપ્ટેમ્બર.

જુબહની પારસી ચીફ મેટરીમાનીયલ કોરટના એક ઉલીગેટ મરહુમ થોડા ધનજીભાઈ મેહરામજીજી જીજીભાઈની જગાએ થોડા કાવચજી દાદાબાઈ કુબાશને નેમ્યા હતા.

તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર.

રેલ ૩ માઈ ૧ (શિ. ૧૨૬૭ યજ્ઞસ્વરૂપી.

સુરત મથનાં નવસારીની વડી દરેમહેરને તાપેનાં ભગરસાથની અંજીમનાં મજુરા ગામ આગલ આવેલાં દાખમાં ભણી જવાનો પાકો રસો ન હોવાથી ત્યાં એક પાકી સડક બાઈ દીનબાઈ તે મરહુમ થોડા નયરવાનજી માણેજી પીટીટનાં વીંધવાએ રૂ. ૭૦૦૦)ને ખરચે સરકાર હસતક બંધારી આવી હતી, તે તૈયાર થવાથી આજ દીને એક જનમ કરી બોલ્લી મુકવામાં આવી હતી, જનમની કિઆ પુરી થવા બાદ અંજીમન તરફથી એક માનવત્ર બાઈસાહેબ દીનબાઈપર મોકલવાને વાંચી સંબોધવામાં

૧ ભવે જનશેઠ, તા. ૧૮ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

૨ ભવે જનશેઠ, તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, તા. ૧૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

આજી હુ, તથા એ સડકનાં કામમાં થોડા એલજી દોરાખજી તલાઈ, બી. એ. એ આવેલાંની લઈ મેહરામજી ત્રીધી તે મટે તેમને અંજીમન તરફથી એક સિઆમ દોરાડવામાં આવી હતી, એ બાદ બાઈ દીનબાઈ હાઈમાં પીમાર હોવાથી તેમની તખીયતની દોઆ આહવારે એક તાર અંજીમન તરફથી મોકલી મી. ૦ જસજી પારખારત થઈ હતી.

તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર.

પારીસ મધે મેલિબી ઓરીએનટલ કાન્ટ્રેસની મેકકમાં જુબહવાલા થોડા રસમજી પેથતનજી કરકરીઆના બંધેલા "શહનશાહ અકબર અને પારસી ધરમ" તથા "જર-થોરા અને કોટ" એ બોમ્બેના જે રેસાલા રજુ કરવામાં આયા હતા.

તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર.

રેલ ૬ માઈ ૨ (કો. ૧૨૬૭ યજ્ઞસ્વરૂપી.

મજુર—ડાકટર હોરમજીજી ડાથાબાઈ પેશીકાકા—

ઉમર વર્ષ ૪૩). એવણુ અંગ્રેની ચોટ મેડીકલ કોલેજમાં વધદીને અભ્યાસ કરવાને દાખલ થયા હતા, જ્યાં ૪ વરસના અભ્યાસ પછી ઇંગલંડ જઈ એજ. આર. સી. પી., એજ. આર. સી. એસ. વગેરે તખીયી રીપલેસા મેળવી જુબહ પાછા ફરી એ ધંધે ચલાવવા લાગ્યા હતા. ૧૮૮૨ ના જે માસમાં ગોક્ષાસ તેજવાળા આસપીટલના એક આનરરી આસીસ્ટન્ટ સુરજનન તરીકે નેમાયા હતા, પણ થોડા વખતમાં એ ગોઠવણુ પડી બાંગી હતી. ૧૮૮૬ માં એવણે 'મજુરા' નામનું ફેરી પીણુથી પહેરજ રહેવાના કાવચને લગણુ એક પ્રસતક કહાડ્યું હતું અને તે પછી 'આંખ અને ચશ્મા' એવે નામનું એક ચોપાનીઈ બાહરે પાડ્યું હતું. જેણે રેમપરંસ એસોસીએશનના એવણુ કેટલુંક સુધી પ્રસુખ હતા. એવણુનું મરણ પંચમની મધે હવા ફેરફાર કરવા ગયા ત્યાં નીપજ્યું હતું.

૪ ભવે જનશેઠ, તા. ૨૦ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૭.

એ સડક ઊપર નીચે જુબહ તખીયી ચારવામાં આવેલો:—

"પાક દાદાર હોરમજીની પદા કોલે. શ્રી સુરતના ભગરસાથના જરસાસની રવાનોને અવલમજ્જલ લઈ જવાનો આ રસોતો ચરકુજ થોડા જનશેઠ નયરવાનજી પીટીટના પુત્રને મટે એવણુનાં જાતાલ બાઈ દીનબાઈ નયરવાનજી પીટીટ તે ચરકુજ થોડા નયરવાનજી જીજીભાઈ જુગાનાં મેડીએ બંધાવી આપેલો. રેલ ૩ માઈ ૧ આસીમેકેસત અજસાસ-૫૬ માઈ ૧ હો શરોખ રસમજીની શોહનશાહી અને ૧૨૬૭ યજ્ઞસ્વરૂપી, તા. ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર અને ૧૮૯૭.

૫ ભવે જનશેઠ, તા. ૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૬ કો. મેહરામજી હોરમજી પેશીકાકાના બાબા.

તા ૨૫ મી સપ્ટેમ્બર.

શ્રેષ્ઠ ચેતનનુ શીરામનુ પાટક, એમ. એ. એ લંડન મધ્યે સેવામત્રી ઇડીઅન સીવીય સરવીસની પરીક્ષા કૃતેહ-મંદીથી પસાર કીધી હતી.^૧

તા ૬ થી અક્ટોબર.

રોજ ૨૨ માહ ૧ (શિ) ૧૨૬૦ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મરણ—મચ્છિરનુ મેહરવાનનુ નાલીએરવાલા—

કિમર વર્ષ (૮૪). મલખાર કાસરવાળા મરહુમ શ્રેષ્ઠ નવ-રોજનુ કાવચનુ નાળીયેરવાળાના નપીરા. એવણ ૧૮૪૮ માં આલપાઇ મધે એવણના બપવાએ ધરમપાતે કાઢેલી નળીરોની તપાસ કરવા ગયા હતા અને તેનાં કેટલુંક મુકી રહ્યા હતા. ત્રાવનકોરના તે વખતના મહારાજ રામરાજ બહાદુરનું ધ્યાન એવણપર એસાનું હતું, એવણે તા ૨૫ મી જાનવારી ૧૮૪૯ ને દીને એવણને પોતાના મેહરમાં આસ સ્થાપાનનું માન આપી, પચે પોશાક, શયાજી જોડા તથા જરીના કમરબંધનો સરપાવ આપી, હાથી તથા રૂપાના બે બીક્ષાં એતાપત કરી ‘કાપ આંક’ કરાયા હતાં અને ૬૨ રોજ એવણને રાજ્યના મોદીપાતામાંથી ૮ માણસો સીધા મળ્યાં જ્યાં એવી ગોઠવણ કરી હતી. એ બાદ એવણ મુખ્ય પાછા ફર્યા હતા. એવણને રક્ષી ગાયનને બહો શોખ તથા ‘કિચુ’ માન હતું અને આવે ગાયન ક્તે-જક મંડળી સ્થાપવામાં તથા ચાણ રાખવામાં એવણની પણ આગેવાની હતી.^૨

તા ૬ થી અક્ટોબર.

આજ દીને ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રૂઢાણ ફૂંડે હસતક સર દીનશાહનુ માણેક પીટીરે આપેલી ૧૨૨૨)

૧ જાને જમશેદ, તા ૨૭ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૬૭.

સપેતા મુખ્ય એક વર્ષની વધુ તાલીમ મળી લેવા-મળી સેવરની પરીક્ષામાં, ૬૬) કૃતેહમંદ સીવીલીયનોમાં, એ જાને, ૧૮૪૧ મારક સાથે, પેહલી પદવી મેળવી હતી.

[જાને જમશેદ, તા ૫ મી નવેમ્બર ૧૮૬૮.]

૨ એવણની એક તસવીર ગાયન કોતેજક મંડળીના મેમ્બરોએ પકાવી તેનાં દીવાનખાનાંમાં તા ૬ થી અક્ટોબર ૧૯૦૦ ને દીને ખોલી કુકી કરી.

૩ એ નિશાજી બેગમ્ હંડની કમીટી ક્ષતક “બાદ રતનપાદ” ફાંડે સ્કુલ” ને નામે તા ૧ લી અગસ્ટ ૧૮૬૮ ને દીનશી બ્રાહ્મણમાં આપીછે. એ મકાનમાં નિશાજીની સાથે તે કેટલેક વચનામાં ગરીબ જર-થોસ્તીઓને સરખવસરે વાપડવા માટે ફેંકે એક દીવાનખાનું રાખેલુંછે. એ નિશાજીની નિલાય માટે નીચલાં નાણાં આનામત થયેલાંછે. રૂ.૨૪૦૦૦) સર દીનશાહનુ માણેક પીટીરે અને ઠાકરામીએ, રૂ.૨૫૦૦) શ્રેષ્ઠ શરામનુ દોસામનુ પાંડેએ નિશાજીને વિશાલ વધારા, રૂ.૩૬૦૦) સર દીનશાહનુ

વાર જમીન માંહેરી જરની વાર જમીન ઉપર પોતાની બેહસ્તનશીન વીકરી બાદ રતનપાદ તે શ્રેષ્ઠ ફાંડેનુ દોસા-મનુ પાંડેનાં ધણીઆનીનાં પુત્ર માટે એક નિશાજીનું મકાન બાંધી તેને મરહુમનું નામ આપવાની ખાહેશથી રૂ.૧૮૦૦૦) આપ્યા હતા.

પીટીર તરફથી જરનીમર માટે, રૂ.૫૦૦) શ્રેષ્ઠ જમશેદનુ નશરવાનનુ દાદાએ, રૂ.૫૦૦) બાદ નવાબપાદ દીનશાહ પીટીરની યાદમાં, રૂ.૨૦૦૦) મરહુમ શ્રેષ્ઠ નશરવાનનુ બંગી-રન વાડીઆની યાદમાં, રૂ.૧૦૦૦) બાદ દીરાંબાદ જમ-શેદનુ પીટીરે મકાનના વધારા માટે, રૂ.૫૦૦) શ્રેષ્ઠ શરામનુ કોતેમનનુ બેઠમનનુ શેઠનાએ. વળી ૧૬૧૪ સુધીમાં નીચલી રકબે ધનાનો અને સ્કાલરશીપ માટે આનામત થયેલ છે :—રૂ.૧૦૦૦) શ્રેષ્ઠ નશરવાનનુ બંગીરન વાડીઆ મેરીટી રંડના ટ્રસ્ટીએ, રૂ.૫૦૦) બાદમાં થનપાદનુ યોદાશદ રતનવ વાઢા અને રતનપાદ અરેશર પેશતનનુ મોદાલીએ, રૂ.૫૦૦) શ્રેષ્ઠ શરામનુ દોસામનુ પાંડે અને દીકરીએ અને બીજા રૂ.૧૬૦૦) નાં જુદાં જુદાં ખાતાં છે.

વળી મરહુમ શ્રેષ્ઠ નવરોજનુ માણેકનુ વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ., ના ટ્રસ્ટી સાહેબીએ ઇ. સ. ૧૬૧૧ થી માસીક રૂ.૧૦૦) ની રકમ આપી કરીછે.

એ મકાન પર નીચે મુજબ તત્તી છે :—

“—નીશાજી—

ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રૂઢાંણાનું ફંડ.

“સર દીનશાહ માણેકનુ પીટીર બેરોન્ટે પોતાની બેહસ્તનશીન દીકરી રતનપાદ, ધણી શરામનુ દોસામનુ પાંડે રોજ જરવરદીન માફ અરેદીએક્ટ શહેનશાહી શને ૧૨૫૫ યજ્ઞેન્દ્રદી તા ૫ મી નવેમ્બર સને ૧૮૮૫ અને વાર ઝરેલોનાં દીને બેહસ્તનશીન મયાં તેવણનાં પુનને સાડ આ મકાન મુખ્યાઈનાં શેકલેંડે રોડનાં બીલડર જોડે બેર જરથોસ્તીઓનાં બચ્ચાંવેની કેલવણી લેવાની નીશાજ તરીકે વાપડવા તથા ધરતી વખતે જરથોસ્તીઓને સરખવસરે વાપડવા સાડે પોતાની જમીન સર દીનશાહ માણેકનુ પીટીર બેરોન્ટેની પોતાનાં નાંચે આલખાએછે તે મધિની ઇસકવેર વાર ૪૮૨, કીમત રૂપીઆ ૭૭૪૫) ની ભેદ આપીછે તે બેર ઇમારત બાંધવા રૂ.૨૦૧૫૪) તથા જોડતા સાચાંન પુરેા પાડવાને રૂપીઆ ૭૬૦૦) જલી કુદે રૂપીઆ ૨૭૭૫૪) ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રૂઢાંણું રંડની કારોબાર મંડળીને આપી તેમાં ક્ષતક બંધાવી તેઓને સવાધીન આપ્યુંછે. રોજ દીન ઇબદ માફ આદર ઇબદ શહેનશાહી માફ રેકે કદમી સને ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી તા ૫ મી જુન સને ૧૮૮૮ ઇશતી ને વાર રેવેલી.”

પેહલાં એ નિશાજીની શરઆત ૫) વગોંથી અને ૨) શીક્ષકીથી કરી હતી. બ્યારે હમણાં ઇ. સ. ૧૬૧૪ માં પ્રાઇમરી, ગીડલ, અને હાઇ સ્કુલના ત્રણ વિભાગમાં જુજ-રાતી ક. બ. થી ચેટીકયુસેશન સુધીની અને તે બેરોન્ટે ભરતું, શીવતું, મ્યુઝીક, ડ્રોઇંગ, રાંધતું, અને કપડાં ધોવાની—અને જરથોસ્તી વેષનીતીની તાલીમ પણ આપેછે. તેમાં ઉપર. ઠાકરાં—માં ૨૮૪) ઠાકરાંએ અને ૬૮) વાર વર્ષની અદરના ઠાકરાંએ—ની સંખ્યા છે. હાલનાં વડા શીક્ષક બાદ પીટીરેનુ રંડનનુ બનાલ એમ. એ. છે.

તા ૧૧ મી અક્ટોબર.

સરજનન મેન્ડર કેપ્સર શારાખજી નવીમાં તથા સરજનન મેન્ડર માણિકજી એલજી રીપોર્ટરે બજકરી તખ્તીખાતામાં સરજના પ્રમાણેની ચુલત પુરી કયાંથી તેમને “સરજનન બજકર કરના” ની પદવીએ અદાવામાં આપ્યા હતા.

વળી સરજનન મેન્ડર માણિકજી રીપોર્ટરને બરમાની છેલ્લી લગાડમાં નાકરી બજવી આવવા માટે રવાના આદર્યો હતો.

તા ૧૨ મી અક્ટોબર.

સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારેનિટ, સી. એચ. આઈ. ઇંગ્લાંડની યુગાફરીથી પાછા ફરતાં આજ દિને એડન જઈ પુગા હતા. એડનનાં ખારેમાં રહીમર રાતનાં ૬૫ વાગે બંગરી હતી, તોપણ આંત્રા પારસીઓ તથા ખીજ દેશીઓએ એમને કીનારે ઉભા રીવાઈ શેઠ હારમજી કાપચી દીનશાહની આગેવાની હેઠલ પારસીઓના મિત્રવાન બાગમાં એક મોટી જીયાફત આવી હતી, તથા તે બાદ એમનાં માનમાં ઇવનિંગ પાર્ટીનાં સર્વે વધુનાં લોકોને એક મોટા મેલાવડા કરવામાં આવ્યો હતો. બામદાદમાં પણ મર્વે લોકોએ સર જમશેદજીને રહીમર ઉપર વદાય થતી વખતે હાજર થઈ માન આપ્યું હતું.

તા ૧૪ મી અક્ટોબર.

શેઠા રમતમજી પીરિજશાહ ધનજીમેહતાના, ખી. એ. એચ. એચ. ખી; તથા કેપ્સર મેહરામજી મેહતા, ખી. એ. એચ. એચ. ખી. એ હાઇ કોર્ટના સોલીસીટરની પરીક્ષા ફૂટેહમાંથી પસાર કાઢી હતા.

અજમેર મહેતા ગવરનર-જનરલના રજીસ્ટ્રારના એજન્ટસીના હેડ-ક્લાર્ક શેઠ દાશશાહ ન. મોદીએ મહિંટ અપ્રુપર આજ રાત્રે એક મોટી વાધલુને શીકાર કર્યો હતો અને એજ સુજબ રીન્ડે દિને એટલે (તા ૧૮ મી અક્ટોબર) એક ચીતોને શીકાર કર્યો હતો.

તા ૧૭ મી અક્ટોબર.

રોજ ૩ માહ ૨ (શિ) ૧૨૧૭ યલ્દેજરદી.

સુખજી મહે જરજોશ્તી અંજીમનના ઉધરાતથી નવસારીના બગર સાથના મોખેદાની આગેવાની હેઠલ બંધાવમાં આતથમેહરામ સાહેબના કેપ્સલાને તખ્તશીન

૧ બને જશ્વેદ, તા ૧૧-૧૨ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૨ શાસ્ત્ર ગોષ્ઠિ, તા ૧૭ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૩ બને જશ્વેદ, તા ૨૦ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૪ શાસ્ત્ર ગોષ્ઠિ ઇડીઆ, તા ૧૫ થી અક્ટોબર ૧૮૮૭.

૫ બને જશ્વેદ, તા ૬ થી નવેમ્બર ૧૮૮૭.

કરવાની કિઆ આજ દિને દસુર જમાસપજી મીનિમેહરજી જમાસપઆયાના, એમ. એ. પી. એચ. ડી. નાં ઉપરીપણું હેઠલ થઈ હતી. આ વેળાએ જરજોશ્તીઓની એક મોટી ઠઠ કિઆમાં શામેલ થઈ હતા. બામદાદમાં સર્વે મેલા કરેલા આતથો ઉપર છેલ્લી ઇજાજી કરી તે સાધારણ કરના એક અફરગાંનામાં મેલી સવારનાં ૬ કલાકને અમલેનાથને દસુરકેપ્સર જમાસપજી જમાસપઆયાના તથા એડન ફરકુનજી એલજી વજીફદારે આફરગાંનીઆનું અફરકું કરું પકડી દરેહમેહરામી આતથને તેના યોગ્ય તખ્ત આગળ લઈ જવાને ઉચક્યું હતું. તેમો સાથ આતથના તખ્ત આગળ ખીજ ૧૨ વધુ મોખેદા પણ સરખસના આકારમાં પોતાના હાથમાં સમથેરે, ગરજ, બરછી, ભાલા વગેરે લઈ જઈ થઈ ઉભા રહ્યા. સમથેરવાળા બે મોખેદા પેટેલી દરોડમાં હતા, જેઓ પાછળ નાથમ દસુર કેપ્સર તથા મોખેદ વજીફદાર હતા, અને બાકીનાઓ સરખસની પાછલી દરોડમાં હતા. નવનાં ટકોરે થતાં ઉત્તર મોખેદોએ આતથને તેની લાયકમેહર આગળ લઈ જવા માલુ સુક્યું. દરેહમેહરામ બનવેલી જે ઓરડીમાં આતથ રાખવામાં આવ્યા હતા તે ઓરડીના દરવાજા પસાર કરી, ખુદ દરેહમેહરામ આથમણ દીશા તરફના પહેલા દરવાજામાંથી આતથ સાથનું સરખસ બહાર એટલા ઉપર આવી બાગમાં હાજર રહેલા ગ્રહસથોએ જોસબરી તાલીઓથી આતથને વધાવી લઈ પોતાના હાથ જાહેર કર્યો હતો. તે પછી દરેહમેહરામ ખીજ દરવાજામાંથી સરખસ પાછું દરેહમેહરામ દાખલ થયું અને ત્રીજા પારણામાંથી પાછું બહાર નીકળતાં તેને આગળ માફક તાલીઓથી વધાવી લેવામાં આવ્યું હતું. સરખસ હવે દરેહમેહરામ એટલા ઉપરથી નીચે ઉતર્યું અને દરેહમેહરામ કમપાઉડમાંની નાકેને પુરવ તરફના દરવાજા પસાર કરી, દરેહમેહરામ હદ છોડી, આથમેહરામની પાછલી બાજુના કમપાઉડ-વાળા બાગમાં દાખલ થયું. તે પછી ફરજખંદીની પગથીએ ઉપરથી અહીં આતથમેહરામના પાછલી બાજુના દરવાજામાંથી પસાર થયું, અને દરેહમેહરામ હાજર રહેલા ગ્રહસથોએ પણ હવે સરખસ પાછળ જવાનું માલુ સુક્યું. હવે સરખસને છેલ્લા એકજ, યાને ૭ મો દરવાજા, જે પાદ-શાહના તખ્તનાં દાખલ થવાનો દરવાજો હતો, તેમાંથી પસાર થવાનું બાકી રહ્યું હતું. એ દરવાજા પણ પસાર કરી સરખસ હાંઠિળા આગળ આવી બાગનું, અને પોતાના હાથમાંનું નાનું આફરગાંનીઉં મોટાં આફરગાંનીઆં નવઘીક મેલી તેનું ઠાંકણું ઉધારી નાખ્યું. નાથમ દસુર કેપ્સરએ “થશ અહુ વરીયો” ના પાક કલામ પઢી “થયેવેનના” આગળ આવી બાગમાં એક સમથ વડે, નાનાં આફરગાંનીઆમાંથી આતથો લઈ હાંઠિળા ઉપર મેલમાં મોટાં આફરગાંનીઆમાં તે મેલવા. ખીજ બે વાર એમ ફરી કરી, નાનાં આફરગાંનીઆમાં સથળા આપતો.

મોઠાં આફ્રગાનીઆમાં મેલી દેવામાં આવયા હતા, અને ત્યારપછી મોઠાં આફ્રગાનીઆમાં સુખ્ય વગેરે મેલી તેમાંના આત્મને એક મોઠાં બળતામાં રાશન કરવામાં આવશે હતા. એ વેળા એજારા સાથના મોમેદા ચોટી પાદરી રાખવા આત્મના તપ્તની ચોગમ ઉભા રહયા હતા, અને આત્મ મોઠાં આફ્રગાનીઆમાં મેલાઈ રહયા પછી, તથા તેમાંના આત્મ ઉપર સુખ્ય મેલાઈ રહયા પછી તેઓએ પોતાનાં હાથમાંનાં હથીઆના આત્મને પેટરમાનાં તપ્ત તબદીકની ભીત ઉપર એલલી દીધાં, અને સરખસમાંના ચોડાક મોમેદા સીવાય બાકીનાઓ તપ્ત આગળથી બહાર નીકળી પડયા. તે પછી સેલ્લે કહયા, આવેલા અહમ્મશીનું સુખ્ય એ આત્મ ઉપર મેલવાનું ચાલુ થયું. આત્મનેજારાં સહેલની પહેલી ભોષે નાયમે દસ્તુર કેમચર જમાસપણે એલી હતી.

એ પછી જનની ક્રિઆ ઉપલા મજ્જાનાં દીવાન-ખાનામાં દસ્તુર જમાસપણે મનીચેરજી જમાસખાનામાં પ્રમુખપણું રૂબ યજ હતી. દસ્તુરની સામે આતરોહી તરફ પુણીવાલા નાયમે દસ્તુર કેકાખાદ આદરખાદ નોથર-વાનજી જમાસખાના પેઠા હતા. જનની ક્રિઆ પુરી થયા બાદ દસ્તુર જમાસપણે કેટલાક નેક દોઆના સંખુનો કહી જંભાલી આમે આત્મનેજારાં સહેલ નામેદાર માહરાંણી વિક્ટોરીયાનાં રાખનાં ૧૦ માં વર્ષની કાયમ રહે, અને એ રાખનાં સર્વે પ્રકારની આપાદી, સુખ્યાંતી અને સુધેહસંપત્તિ પંદરાંમે બેવી ચાર્પના કરી; અને સેવેરે ને સદઅહસ્યા અને બેબીઓએ આ નેક કામમાં પોતાનો હિસ્સો આપેા તેઓ સર્વેના ઉપકાર માનશે હતા.

એ બાદ આત્મનેજારાં ઉભા કરવા થકી નેમાયલી કમીટીના સરનશીન શે જભલાઈ અરદેશર શેનામે ઉભા થઈ જાણુલું કે—

“આમે જરથોસ્તી અજુમનનાં આત્મનેજારાં મકાને લગતી સંખળી ફરજયાત કિયાએ બરાબર ધરમની રહે માનવંત દસ્તુર ડાકટર જમાસપણે મનીચેરજીની તથા જુજરગ અને કાબેલ આયોરતાન સહેલોની જુદ દેખરેખ તળે થયું, અને હવે એ કિયાએ પુરી થવાથી હું મોટી ખુશી સાથે આમે પાક મકાન દીનદાર જરથોસ્તીઓના વપરાશ માટે આજ દીનથી જુલું થયું” જાહેર કરું. (ખુશાલીના ચોકાસે.) એ ખુશાલીમાં તમા સહેલો પલુ બાગ લેવોએ એવી મારી પુર પાતરી છે; કાલુકે આજ દીને જનની મીજલસમાં હજારે સહેલોની સામેલ-ગીરી પુરવી રીતે દેખાડી આવેએ કે આ થુલ કામમાં કુલ જરથોસ્તી અજુમનની કેટલીયથી દીલસોજ છે.”

એ પછી તેઓની ફરમાશથી કમીટીના શેફ્ટરી શેક સોરાખજી રૂસતમજી બનશાએ એક અજુમન પત્ર વાંચી જંભલાણું, જેમાં જાણુલું હતું કે “આ આદાનું ધર અજુમનને પહોંસે તબયાર કરજીએ એ ખીના પારસીઓના હવાહાસનો એક અગતનો સંદેશ થઈ પડશે. જેમ મેલેદીન તેમ મોમેદા સહેલોએ, જેમ શેનશાહી તેમ કદમી સહેલોએ ને અહમ્મશીએ તથા બાઈ સહેલોએ એકસરખી રીતે આમે બેજુમનનાં મકાને માટે પોતાનાં ખરાં દીલથી બનતી મદદ કરીએ, માતર સુંબદાજી જરથોસ્તીઓએ નહીં પણ નવ-સારી, પુતા, આકોલા, નાગપેાર, બદનેરા, હગતપુરા, મઉ, હંડેર, કલકા, હરાન તથા ચીન અને ખીજી ધણીએક જાણુએ કે જ્યાં આપણને કે રોજાની ચોડીલણીની વચ્ચે છે ત્યાંના લોકોએ પણ વગર પ્રુષ્ટે આમે અશો કામને માટે નાણાંની રકમી માકલીએ. આમે મકાન પહોંચાડે સવામે લાખ રૂપીઆથી વધુ ખરચ થયેએ. આપણી અજુમન શેક શાપુરજી સોરાખજી નાળીએરવાળા, શેક કાવ-સજી દીનશાહ એડનવાળા, શેક દાદાબાઈ નથરવાનજી કેન્ના-કટર તથા શેક દસ્તુરજી સહેલ જમશેરજી સોરાખજી કુકદ-દારની ગંજવર બહેશીને માટે તેઓની સદા આભારી રહેશે કારણકે પાછળથી એ દીનદાર જરથોસ્તીઓની મદદથી આ મહાભારત કામ વહેલું પુરું થયું. શર-આતમાં એ કામમાં મોટી મદદ કરનારા અહમ્મશી શેકા નથરવાનજી રતનજી તાતા, મનચેરજી બમનજી પંથકી, માણેકજી હોરમસજી પરવેક, સર દીનશાહજી માણેકજી વીટી, શેકા રૂસતમજી ડાસબાઈ શેકના, હોરમસજી નવ-રોજી કુપર વગેરે હતા. આપણને એ સંખળી બહેશીને મોટા ભાગ દસ્તુર ડાકટર જમાસપણે મનીચેરજીની અધાગ મહેનત અને સજ્જારાધથી મળીએ, તેવજીની ઉપર એક ખરા ધરમજુરે દાખલ એ અહમ્મશીને પુરતો વીશવાસ હોવાથી તેઓએ આમે પાક મકાનના જુદા જુદા ભાગો બંધાવી આપવાને માથે લાગે હોય સુધીના ભાખ્યાશી થયા અને સવાબમાં હમીશને વધારો કર્યો. તેજામાટે આમે માનવંત દસ્તુરજીનો ઉપકાર આપણી ઉપર કાયમ રહેશે. આમે રાનકદાર મકાની કારીગીરીને માટે તથા તેની પહોંચાડે બાર વરસેર ખંતથી વગર હાંમેલ ને તારીફકાયક મેલેનત કરી તેને પુરું કરજીએ તે માટે શેક દીનશાહજી સોરાખજી મીચીની ચાંપારી એની જોડે કાયમ રહેશે. એ બાંધકામમાં અમારા જુજરગ કાબેલ અને સખી દીજના નાયબ સરનશીન શેક પેસતનજી રૂસતમજી કાંગામે પણ અસુલ્ય સેવા પહેલેથી તે છેલ્લે સુધી બજાવી-છે, તે માટે આપણે આમે રોજો તેવજીને આભારી છે. આજ નજદીક તેર વરસ થયાં અમારી કમીટીના એક આનરરી સેફ્ટરી દાખલ શેક સોરાખજી રૂસતમજી બન-શાએ પોતાનો એકો ધણી બાહેશીથી બજાવ્યો. આ

કમીડીના બાળ એકણે થાતાની કીમતી સુખનાઓથી તથા ધારમ અને સ્વર્ગ-પ્રમદે ભળ્યોછે. એ કીમતી સેવાએને માટે આપણે એમણને માટે ઉપકાર માનવે છીએ. આ મકાનના વડા દસ્ટુરજી દાખત દસ્ટુર ડાક્ટર જમાસપણ મીનિએહેરજી જમાસપઆશાનાને કેડપાછે, તથા એકણના બાપકીવાલા અને કામિલ મેટા એ. કેપસર દસ્ટુર જમા- સપછને નાયબ દસ્ટુર નેમ્મણે. આમીન!"

એ બાદ સુખમળી પારસી પંચાતનાં ફંડના દરેડી સહેબાની તરફથી તેમના શેઠેટી ચમચુલ ઓખમા એમ છવણુજી જમથેદજી મીડીએ નાયબો અંજુમત પત્ર વાંચી સંબંધાઓ હતો—“પારસી પંચાતનું આગું સ્થાપવાને આજે નવમીક ૭૪ વરસ થયાંછે, તે આગું સ્થાપવા પછી આજે સ્ટેનયાહીએનું ત્રીજું આતશબેદરામ તખ્તનશીન કરવામાં આવ્યુંછે. એક શેઠ દાદાબાઈ નશરવાનજી મીડી- વાળું મુરતનું આતશબેદરામ, બીજું શેઠ હોરમજી જમ- નજી વહાડયાજીનું સુખમળું આતશબેદરામ, અને ત્રીજું આજ રાજે સ્થાપવામાં આવેલું આતશબેદરામ. એદા- તબાની બાદ મીડના એવાં ધરમનાં મકાનના ઉભાં કરનારા સહેબાનાં બધાં કામ તરફ કદરસવાસી દેખાડવા માટે પારસી પંચાતના વચ્ચડી સહેબાએ ઉપનાં આતશબેદરામી અને કેટલાંક આતશઆદરાને પરથી વખતે તેઓના જ્યનની કીમા વખતે તે મકાનના ઉભાં કરનારા સહેબાને અને સુખમળના શેઠ વહાડયાજીના આતશબેદરામ સહેબ પરથી વખતે આતશબેદરામના દસ્ટુરજી, દસ્ટુરજી સહેબ એદલજી દારાબજી સંજાનને, ચાંચાં આદાડી હતી. તે સુખ્ય આજ રાજે તખ્તનશીન કરવામાં આવેલા આતશ- બેદરામ સહેબની સ્થાપના કરવામાં બાગ લેનાર કારામાર મંડળીના ચરનશીન શેઠ જલબાઈ અરદેશર શેઠને એક શયાલ આદાડવામાં આવે છેજી, અને ઉપલી કારામાર મંડળીએ દસ્ટુરજી સહેબ ડામ જમાસપજી મીનિએહેરજી જમાસપઆશાનાને આ મકાનના દસ્ટુરજી નેમયાછે, મટે આ મકાનના દસ્ટુરજી તરીકે એવણુ સહેબને એક શયાલ આદાડવામાં આવે છેજી.” ઉપલા પત્રમાં જણાવેલી બે શેઆમી પંચાતનાં ફંડના એક દરેડી શેઠ હોરમજી એદલજી આતશબેદરામ શેઠ જલબાઈ તથા દસ્ટુર જમા- સપછને હોરાડી હતી.

એ પછી દસ્ટુર જમાસપછને આતશબેદરામની કમીડી તરફથી એ મકાનના દસ્ટુર તરીકેની તથા ખીજ શીમાઓ, અધોરનાનાં, મેહડીના વગેરેએ મળી ૪૩)

૧ એ ૪૩) શેઆલો નીચે સુખ્ય હતી:—

આતશબેદરામની કમીડી વચ્ચડી, શેઠ જલબાઈ અર- દેશર શેઠ, શેઠ રસતબજી કાશાનાઈ શેઠના, સર દીનશાહ ચાલેકજી પીડીટ, બાઈ દીનશાહ નશરવાનજી પીડીટ, પુના- વાળા સરદાર દસ્ટુર હોરામ જમાસપ, આવાયજીના સગા-

શેઆમી તથા તેમના મેટા નાયબ દસ્ટુર કેપસર જમાસપજી જમાસપઆશાને ૭ શેઆમી હોરાડવામાં આવી હતી.

આતરે અતીવહુડી ગીરદીને લાંબી મીનિસજ બરખાસત કરી સાંજનાં ૫ કલાકે આતશબેદરામના હાજમાં કમીડીના

સદો, આતશબેદરામ કમીડીના સખાસદો, શેઠ મણેજીજી શેઠની અગીવારીના મુતવલીઓ, એજ દરેજેદરાના મીમેદો, શેઠા કાવસજી દીનશાહ એડનવાળા, અરદેશર શાપુજી ચીરા- વજી નાળીચિરવાળા, દોરાબજી દીનશાહ એડનવાળા, કાચા- બાગના વચ્ચડીઓ, બનાલ લીમજીની દરેજેદરાના વચ્ચડીઓ, બનાલ લીમજીની દરેજેદરાના આધોરનાનો, મીન હીરજી અરદેશર દાદીશેઠ, કદમી મીમેદો, મીનિએહેર હોરમજીના મીમેદો, કાડેબી, ચંદનવાડીનાં નવાં આતશબેદરામના મીમેદો, કાઠની લંગડાની દરેજેદરાના વચ્ચડીઓ, એજ દરેજેદરાના મીમેદો, નવસારીના પાળીઆ દશાઈ એદલજી બચનજી, નવસારીના દસ્ટુર કાડેબ દારાબજી મીડીયારજી, નવસારીના અંજુમતની અંજુમન, નવસારીના નાયબ દસ્ટુર એદલજી નવરોજી મેડેરજીના, દાદાબાઈ નશરવાનજી કંવાકર, મેતવાડીના નરથેસની સહીઓ, નવસારીની બજમે- રોજી હોરમજી, જીવાડવાળા એરવદ મેડેરજી મેડતનજી બરડા, મીન નશરવાનજી મેડતનજી તાડીવાળા, મીન મેડ- તનજી નશરવાનજી મીડીવાળા, અને દસ્ટુર હોરમજીજી મણેજીજી સંજાન તરફની.

બચરોજી વગેરેના નરથેસનીઓ તરફથી ૧ શયાલ, ૩૧૧૦૦ જીરવની રકમ સાથની એક પર્સ તથા એક ચાન- પત્ર આંદીના એક સુંદર કાસકેમાં મીન મેડતનજી નશર- વાનજી પાવરીની આગેવાની હેડજી દસ્ટુર જમાસપછને એ દીનિ એવજીન કર્યાં હતાં. તેઓએ નાયબ દસ્ટુર કેપસર જમાસપજી જમાસપઆશાનાને પણ નાયબ દસ્ટુર થવાની સુચારકપાથીમાં એક શયાલ આદાડી હતી.

નવસારી અધે પણ એ બનાવની પુરાલીમાં આતશ- બેદરામમાં એક મેડું જાન તથા સર્વે ઉકાલે રોશની અને કામચુપો કરવામાં આવી હતી, તથા દસ્ટુર દારાબજી મીડી- યારજીને શેઆલ હોરાડવામાં આવી હતી. એ જાનની મીનિ એજ ઉકાલજી પુરોજી મીડી, દાદાબાઈ કાવસજી મસાની અને રસતબજી વાલજીજી આદને કીમી હતી.

નવસારીના વડા દસ્ટુરજી દારાબજીને આપવા માટે સુખમળી નામર અંજુમન તરફથી એક શયાલ તથા એક પર્સ દસ્ટુર ડાક્ટર જમાસપજી ચારખતે એક મેડું લગવામાં આવી હતી.

કમીડીના પુજરમ ખંતોલા સખાસદ એરવદ મેડતનજી રસતબજી કાગીને કાઠની શેઠ ચાલેકજી શેઠની દરેજેદરાના મીમેદો તરફથી એક શયાલ શેઠ જલબાઈ અરદેશર શેઠ ચાસતે આદાડવામાં આવીશે.

એ આતશબેદરામનાં ફંડમાં ૩,૫૦૦ ની જીમર બરખાસતમાં લાખતી રીપ નીચે આપીછે:—

૩,૨૦૦.૦૦ શેઠ કાવસજી દીનશાહજી એડનવાળા સી. આમ. ઇ., ૩,૨૦૦.૦૦ શેઠ દાદાબાઈ નશરવાનજી કંવાકર, ૩,૫૦૦.૦૦ શેઠ શાપુજી ચીરાબજી સારીચિરવાળા, ૩,૧૨૦.૦૦ શેઠ નશરવાનજી મેડતનજી તાડા તથા મીડીઓ અને વગેરે, ૩,૫૦૦.૦૦ શેઠ ચાલેકજી મેડતનજી પર્સ,

મિત્રમયરે તથા પીબલ પ્રણાલક નરથેશ્વરીએ ભિગા મળ્યા હતા; જે વેળાએ પ્રમુખ શ્રેઃ જલભાઈ અરદેશર શ્રેઃ આતથશિશરમની કમીટી તરફનું એક માનવત્ર રૂપાંના કારકેટમાં મેલી તથા રૂ.૧૦૦૧) ની “પર્ચ” દસ્તુર

રૂ.૧૦૦૦૦) શ્રેઃ મનચેરલ બદલનલ પંથકી, રૂ.૬૦૦૦) દસ્તુર જમવેલ શોરામલ કુકાદાર, રૂ.૮૫૦૦) શ્રેઃ શાપુર શોરામલ નારીયળવાલાના વારસે, રૂ.૭૫૦૦) સર દીનશાહલ માણેકલ પીટી, બેરોનેટ; રૂ.૫૨૦૦) શ્રેઃ રૂસ-તમલ કોસાનાઈ શેઠના, રૂ.૫૦૦૦) શ્રેઃ હોરમજલ નવરો-જલ કોપર, રૂ.૩૭૦૨) શ્રેઃ પેશતનલ રૂસતમલ કંગા, રૂ.૭૧૦૦) શ્રેઃ કાવશલ શોરામલ ભેદવાર, રૂ.૭૦૦૦) શ્રેઃ નશરવાંનલ માણેકલ પીટી, મેકરાંનલ નશરવાંનલ સીર-વાઈ, માણેકલ લીજલભાઈ હોતરીયા, અને શોરામલ મેકરાંનલ ખાના, રૂ.૨૬૦૧) બાઈ પરથેલ્યાઈ તે આદરલ હોરમજની દીકરી, રૂ.૨૦૦૦) શ્રેઃ શોરામલ કાવશલ તાતા, અને બાઈ કુસરયાઈ તે એલલ શરંગલ ઘોડીનાં લીધવા, રૂ.૨૫૦૦) શ્રેઃ હોરમજલ પરથેલ દુધાશ, જંગીરલ નશરવાંનલ મેદા, હોરમલ કાવશલ હોમરીગર, રૂ.૧૧૧૧) શ્રેઃ નવરોજલ માણેકલ પરથેલ, રૂ.૧૧૦૧) બાઈ રતનયાઈ તે હોરમજલ પરથેલ કપતાંનનાં લીધવા, રૂ.૧૫૦૦) બાઈ વીરયાઈલ તે શાપુર શોરામલ નારીયળવાલાનાં ધણી-આની, શ્રેઃ દીનશાહલ મચેરલ પંથકી, પરથેલ નશર-વાંનલ સોવણ, જલભાઈ અરદેશર શ્રેઃ, માણેકલ પરથેલ ક્રોસવાલા, પેશતનલ જંગીરલ તારાચંદ, અરદેશર પેશતનલ શેઠનાં તથા શરંગલ પેશતનલ મેદત, બાઈ બડુયાઈ તે પેશતનલ રતનલ રાગીનાં ધણીઆની, બાઈ કોસીયાઈ તે પરથેલ શરંગલ પેશતનલ લીધવા, બાઈ દીરાચાઈ પેશત-નલ શેઠનાં અને બાઈ દીરાચાઈ તથા ધનયાઈલ માણેકલ શેઠનાં, બાઈ પીરોજયાઈ તે માણેકલ હોરમજલ કેસરી-વાલાનાં લીધવા, બાઈ જરયાઈ તે મનચેરલ શોરામલ ઇન્-નેરનાં લીધવા, એક જરથાશ્તી બાઈ પેશતનલ રૂસતમલ કંગા અતક, રૂ.૭૫૧૧) શ્રેઃ કાવશલ દીનશાહલ એડનવાલા સી. આઈ. ઇ. તથા ભાઈએ, શ્રેઃ પેશતનલ કાવશલ વલીલ, રૂ.૬૫૦) શ્રેઃ શોરામલ રૂસતમલ ખનાશ, રૂ.૨૦૦) શ્રેઃ શાપુ-રલ શોરામલ નારીયળવાલા અને હોકરાંમી, બાઈ મેકમન-યાઈ તે શ્રેઃ પેશતનલ રૂસતમલ કંગાનાં ધણીઆની, રૂ.૬૧૦) શ્રેઃ મેસવાંનલ એલલ માદન, રૂ.૫૫૦) શ્રેઃ ધનલભાઈ મેસવાંનલ મેદતાનું કુટુંબ, રૂ.૫૦૪) શ્રેઃ લવ-નલ એલલ ભોગીશાનું કુટુંબ, રૂ.૫૦૧) શ્રેઃ દીનશાહ પેશતનલ કંગા, એલલ આદરલ હોરમલ, ડાં કોસાનાઈ બેજનલ, ડાં રૂસતમલ નશરવાંનલ મોરી, બેજનલ રત-નલ નરીયાન, બેજનલ નવરોજલ બામલ, નશરવાંનલ માણેકલ કુકાં, દાદાભાઈ કાવશલ મસાની, શરંગલ પર-જેશલ કપતાંન, બકનનલ પરથેલ પાવરી અમયા જાહેલ, રૂસતમલ શરંગલ વાડીઆ, દીનશાહ દોરામલ કોલામિવાલા-એડનવાલા, રૂ.૫૦૦) બાઈ વીરયાઈલ તે શોરામલ કાવ-શલ તાતાનાં ધણીઆની, શ્રેઃ કાવશલ પરથેલ દુધાશ, કોસાદ કાવશલ પંથકી, કાવશલ પેશતનલ વલીલ, પર-થેલ માણેકલ શેઠના, પાલનલ નવરોજલ પાવરી, એક અલીય મેમિદ ખામી દીકરાં, બાઈ લવનયાઈ તે પેશતનલ શરંગલ પાવરીનાં લીધવા અને નશરવાંનલ પેશતનલ પાવરી,

અમામપણને એનાયત કીધાં હતાં, તેજ મુખ્ય દસ્તુરને જરથેશ્વરી ધર્મ હોર એતેકાદ વધરાવનારી મંડલી, નવસારીની બમ્મિ રાને અહુરમજદ, નવસારીની વડી દરે-મેદરના મોમિદો, અને બનાજ લીમજની દરમેદરના મોમિદો

રૂસતમલ શોરામલ જીનવાલા, એલલ શરંગલ આલમલેસ-ના હોકરામી, રૂસતમલ શોરામલ પરસાની ધણીઆની અને હોકરામી, શાપુર શેરીઆરલ માદન અને કુટુંબ; કલકાશી રૂ.૮૦૨) શ્રેઃ શરંગલ મનચેરલ તથા માતાલ બાઈ રતનયાઈ, અને રૂ.૫૦૧) એક જરથેશ્તી; નીમચાઈ રૂ.૮૨૫) શ્રેઃ કાવશલ લવનલ મેવાવાલાનું કુટુંબ; ચીનચી ડાં ૧૦૦૦) શ્રેઃ એલલ નવરોજલ મેદતા, ડાં ૫૦૧) શ્રેઃ દોરામલ નવરોજલ મીડાઈવાલા, ડાં ૭૦૦) શ્રેઃ હોરમજલ નવરોજલ મોરી, ડાં ૨૫૧) શ્રેઃ દાદાભાઈ કાવશલ તાતા.

એ આતથમિટ્ટેરામનું મકાન લાંબું શેઠ ૧૦૪) જીમ-મણી તે પંચીજ મુકી અને પોઠળું શેઠ ૧૧) દમણી તે હોતર મુકી છે અને એ મકાન પરસોપીસી રતાલવનું (ઈઆને અસલી ધરાની તપતે જમથેના મેલેલી ૬૫૫) બાધેલું છે. એ મકાનની રસ્તી દેવાસો બડી શેઠ રા ની છે. તેને બહારની બાલુએ કુરલાના પથરની પાનકી સોર ધડેલી બડેલી છે. એ આખા મકાનમાં બારી અને દર-વાજની કોચાઈ શેઠ ૧૪) ને પોઠળાઈ શેઠ ૬) ની છે. દરવાજાના જીમથરો સંગેરમરના છે અને તેની જમીન વેલાતી નળ્યાં, કાળા પથરની લાકીએ અને કાખાની કીધેલી છે. એ મકાનમાં કુરલાના, પેરમ્પરના તથા સંગેરમરના પથર, સામલી લાકડું લીજેરે વાપરેલું છે. એ મકાનને ૯) માગમાં વડેચેલું છે તે નીચે મુજબ છે:—

૧ જું—બંદગી કરવાને મોટો હોલ, શેઠ શાપુરલ શોરામલ નારીએલવાળાએ બંધાવેલો તેની તપતી મારેલી છે.

૨ જું—એ હોલની અંદર (સેનકતમ સેકેતેરમ) (પાક મુજબ) સંગેરમરના પથરનો બાધેલી છે જેની લંબાઈ શેઠ ૨૫ અને પોઠળાઈ શેઠ ૨૫ ની છે. મુખમળ અંદરથી શેઠ ૨૦x૨૦ નો છે. તેની દેવાલ બડી શેઠ રા છે. બહાર-ની બાલુએ સંગેરમર બડો ઇચ છે) એ અને અંદરથી ઇંડુ મુખાઈ બાંધકામ કીધેલું છે અને જે નકશીએ કારનીસો કોનરેલી છે તે સરેર અસલી ધરાની ઇંડો ની છે. શેઠ કાવશલ દીનશાહ એલનવાળાએ પોતાનાં મરકુમ ધણીઆણી બાઈ જરયાઈનાં પુત્રને સાંરે એ પાક મુજબ બંધાવી આપયો તેની તપતી કાળા મારમલ જીર સોનેરી કરે કાતરેલી મુકેલી છે.

૩ જું—બંદગીના હોલની જીમથલે ૧) પાસીજ પોઠળી શેઠ હા અને લાંબી શેઠ ૫૫) ની બનાવેલી છે. તેની જમીન કાળા પથરની લાકીની કીધેલી છે. એ પાસીજ બંદગી કરવા આવનારા સાહેબોના ભેડા રાખવા તથા બીજાં રસુલજ સાથેન મુકવાને સાંરે છે.

૪ જું—એ પાસીજની જીમથલે ૧ નાનો હોલ બનાવેલો છે તે લાંબી શેઠ ૫૫) ને પોઠળો શેઠ ૨૦૧) છે. એ હોલમાં સરેરો પેદાવવા, નાનાં જમીને કરવા અને બીજાં નાની ખીજલએ જરવાના કામસર વપરાયે સાંરે રાખેલો.

તરફનાં માનવજાતે રાજાના કાર્યક્રમમાં મેલી અનાયત કરવામાં આવ્યાં હતાં. એ બાદ કમીટીના નાયબ સરનશીન એન્ડ પેશનલ ઇન્સપેક્ટર કાંઝાને, સેફ્ટી શેડ ચોરામણ ઇન્સપેક્ટર બનથાને, તથા મકાન બાંધી આપનાર શીલી

એ હાલ દરુર નજરેલ ચોરામણ કુકાદાર એ બંધાવયો, તેની તપતી ચારેલી.

૫ પ્રું—આગલો આરક્ષો. એ આરક્ષો બિપરના ૪) અસલી ધરાની તપતે નજરેલના ચેલેલની ટપના થાપના તેષાં નંગ ૨) શેડ નંચીલ નયરવાનલ ચારીએ પોતાના ચરકુષ પીતા તથા ચાતાલના પુનને સારે પ્રકાશિલ; અને બીલ ૨) થાંભલા આન્દરલ કોષલનાં બેકીએ પોતાના ચરકુષ બાઈ એલેલ તથા પોતાનાં પુનને સારે પ્રકાશિલ; અને આરક્ષો બિપરના ચોરાં બાણી ૨) ચરકુષ આન્દરલ ચોરામણ વકીલ તથા ઇન્સેપનાં પુનને સારે તથા તેવલનાં ચરકુષ થલુઆણી બાઈ નરયાળનાં પુનને સારે પ્રકાશિલ; તથા બારી ૨) આગલી ચરકુષ ચાલેકલ ફોર-ચલ કમીસરીએવાળા તથા તેવલનાં થલુઆણી ચરકુષ પીરિન્યાળનાં પુનને સારે પ્રકાશિલ; તથા બારી ૧) આરક્ષો બિપરની ચેલેલ બચનલ નચેલલ પાવરી અથવા બનડેલે પોતાના પુરથી નચેલલ તથા ચાતાલ બાઈ ટવીઆઇલનાં પુનને સારે પ્રકાશિલ; તથા બીલ બારી ૧) આરક્ષો બિપરની ચરકુષ શેડ હીનશાલ રજાચલ વાધાની પવીચ યાદનાં શેડ રજાચલ રજાચલ વાધાએ પ્રકાશિલ; તથા બારી ૧) આરક્ષો બિપરની શેડ હીનશાલ ચોરામણ કોલામિવાળા એલેલ-વાળાએ પોતાના ચરકુષ બાવા એલેલ ચાલેકલ કોલામિ-વાળા એલેલવાળાનાં પુનને સારે પ્રકાશિલ; અને એની નચીલ વેલાની તાઇલની કીપેલ અને બીજા નચેલ શેડ પેસનલ ઇન્સપેક્ટર કાંઝાએ પોતાનાં થલુઆણી બાઈ બેકે-ચનાળનાં પુનને સારે ચનાની પુલચાંબી બંધાવી આપી- છે. એ સરવેની તપતીએ તે બગા બિપર ચારેલી.

૬ પ્રું—આરક્ષો બિપરના ૪) થાંભલા આરક્ષો બિપરના જેવા અસલી ધરાની તપતે નજરેલના ચેલેલની ટપના બનાવયા. તેના બિપર ૧) અગ્રાસી બનાવીએ અને તે અગ્રાસીની બેઆંચ રજા બિપરથી તે તેની નચીલ સુધી શીટ ૨૦૧ છે, તેને શરતે કટ્ટેરા પથ અસલી ધરાની ટપને બનાવયો. એ પોરતીકા ચરકુષ કવરલ કોરેચલ ટાપનાં પુનને સારે તેવલના નચીરા શેડ ચોરામણ બેકેચલ બાબાએ બંધાવયો, અને તેની પથ તપતી તે બિપર ચારેલી.

૭ પ્રું—એ ચકાન બિપર ચાળ ૧) બનાવેલો, તે ચાળ બિપર બનાવે સારે બિપર બાણીએ બોલી નચીલ બિપર સાગલી લાકડાના હાલર ૨ પોલોના શીટ પાળા ને બનાવયા.

૮ પ્રું—ચાળ બિપરના હાંલ, એ હાંલની પધ્ધતિ ગુપ્ત-બનવી મેલે બાણીએ ૨) આરક્ષો બંધાવેલ. એ આરક્ષો-ના દમણ બાણીએ આરક્ષો લાઇપેરી સારે વપરાચાં લેવાને છે. હાંલની બિગચા તથા અને નીચલા આરક્ષોના ચાથે એક લોખી યાને ચોટો વરડો કાપેલો. હાંલ શેડ હાંલામણ નચરવાનલ કનરાકાદરે પોતાનાં પુનને સારે બંધાવી આપયો, તે ચોટો નચીરા તથા મંજાચેલી નચવાને સારે કાચનાં લેવાનાં આપે. એ હાંલનાં કોલાક નચેલ-

શેડ બેનથાલ હોરામણ મીચીને માનવજાતે તથા એકાદ રપતી ડી-સટ બેટ આપવામાં આવ્યાં હતાં; તેમજ નવચારીના વડા દરુર હોરામણ તથા નાયબ દરુર એલેલ નચેરામણ ચેલેરચાણના, પોલીયા દેસાઇ

સી સાહેબા જેમીએ એ કાચ બિપર લક્ષ આપીને પાર બેતાપુલે જેમીની તથા બીલ ચલેદારોની તસવીર પુલેલી.

૯ પ્રું—આગલી બાણીએ જે કાતેરા કીપેલો અને કાતચની બાણીએ હાંપારની કરીને હાંપાર હાંકી નાયપુલે તે પથ સરવે અસલી ધરાની ટપની બનાવેલી. કાતચની વચાવચાં પોરતેલના પથચાં આપુ શરોદર બનાવીને બેસાડયું. તે શરોદરનાં કાપા કાપનાં ૧ કડું થરેલું અને નચેલો કાચ તે પાક પચરદેઆરની બદલી તથા મકરા-ના કરવામાં થરેલો છે. આપા મકાનના આગલો બાગ સરવે અસલી ધરાની તપતે નજરેલના ચેલેલની ટપને બનાવેલો.

એ આતશનેદારનાં ચકાનના આરક્ષોબિપરની ગુપ્ત તપતી નકલ નીચે આપેલી, અને બીલ તપતીએ ચારે ભુમી "પારસી મંચરથો" પાટું ૪૯૪-૬૫.

"નચેલેસી અનલુચનના આતશબેકેરાય.
"શ્રી નવચારીની વડી દરેચેલેસી બજાના બનચારાના
"અનલુચનનાં ગુપ્તનાં વડાના ચેમિલે સાહેબાના હકની
"બલવલુચને ચારે કુલે નચેલેસી અનલુચને બંધાવી
"આપેલા આતશબેકેરાય."

"પાક હાલર અકુરનચેલની ચલેલ હોના."
"આમે નચેલેસી અનલુચનના આતશબેકેરાય
"સાહેબનાં ચકાન ગુપ્ત તથા દેસાચ પાતેના નચેલેસી
"સાહેબની ચલેલી બાંધવામાં આવ્યું. એ ચકાનના
"પાથો રોલ ૮ થો ચાલ ૬ થો ચેલેલેસી, ચાલ ૧૦ થો
"કલથી સને ૧૨૫૫ ચલેલેસી, તા ૨૭ થી ચે સને
"૧૮૮૬ ઇસવીને દીને નાયવાચાં આવ્યા હતા. એ ચકાન
"બિપર કુલે ૫૨૫ ૩૨,૨૫,૦૦૦ ને આચારેના થયો. એ
"ચકાન બિપર કરવા ચારે પહેલેલી તે છેલે સુધી થેલાક
"બનચારા અધીરનાન હોલાના આગેવાન અકેસીની કચી-
"ડીએ ચાથે લીધું હતું. એ ચકાનના વડા દરુરલ તરીકે
"દરુરલ સાહેબ કાકર નચારાપથ ચોમેકેલેલ નચ-
"શયઆરાના, એચ. એ. બી. એચ. ડી. ડી. સી. એલ.
"(અધીન) ને હેલવામાં આવ્યા.

"કારોમાર ચકાની."
"શેડ બલબાઈ અરદેસર શેડ, સનચીન તથા તરશી.
"૧ પેશનલ ઇન્સપેક્ટર કાંઝા, નાયબ સરનશીન તથા તરશી.
"૨ રજાચલ કોલામણ શેડના, તરશી તથા અધીકારી.
"૩ હીનશાલ જનચેલર પથેલી, બનચાલી લક્ષ તરશી.
"૪ બેકેચલ નચરવાનલ ચીચલ, બનચાલી તથા તરશી.
"૫ ચોરામણ રજાચલ બનચાલ, ચેલેરચી.
"દરુરલ નચેલેલ ચોરામણ કુકાદાર, અધીકારી.
"દરુરલ કોચર નચાચલ, અધીકારી.
"શેડ નંદાંચી ફોરચલ પથેલી, અધીકારી.
"૬ રજાચલ ચાલેકલ કાંઝા, અધીકારી.
"૭ થાંભલા નચેલેલ પાવરી, અધીકારી.
"કાકર રજાચલ નચરવાનલ બિપર, અધીકારી.

એલેલ ખમનજી, સરદાર રમણુર હોશંગ ભાગ્યપ, રમણુર ભયશીલ શેરામજી કુકાદાર અને મોવેદ રમતમજી ખમનજી પાવરને પણ શેઆલિ હોરાડવામાં આવી હતી.

એ દીને બધોરનાં મરહુમ સર ભયશીલજી જીજીભાઈ-વાલા એલાલીયામાં ફેલાક ભરથોસ્તીઓએ ઉધરાત કરી અંજીમનું નેઆતનું ભજન કરાવ્યું હતું; તથા રાતનાં ચંદનવાડીના આખા બપોર રાંચની કરાવવામાં આવી હતી.

તા. ૨૪ મી અક્ટોબર.

રોજ ૧૦ માં ૩ (૩૦) ૧૨૬૦ મળદેવરી.

મરજી—શેરામજી કેપચર પાકું—ઉમર વર્ષ ૪૮).

એનજી એક બહુલીતા હોશંગી હતા તથા અનેની બહુલક ભેંપેટ સેરક કંપનીઓમાં ઓડીર હતા.

- " કાકર કોલાખાઈ બેનજી કાતરક, અધીકારી.
- " શેક શાપુરજી બેરાચજી કાતરક, અધીકારી.
- " કાકર નાનાખાઈ ભવરોજી કાતરક, અધીકારી.
- " શેક કાવસજી એદજી કાંઝા, અધીકારી.
- " બેનજી રતનજી કોતવાજ, અધીકારી.
- " કોકાખાઈ કાવસજી પંથકી, અધીકારી.
- " ભયશીલજી દાદાખાઈ નારીશાહ, અધીકારી.
- " અશપનીઆરજી ભરજોરજી પંથકી, અધીકારી.
- " મરજીલ રસાજી ચરચંત, અધીકારી.
- " દીનશાહ દોરામજી શિશતરી, એચ. એચ. એ. આનસી શીલશાહી.

" રોજ ૩ જે અરસીમીકેશત અમશારાપંદ, ચાહ ૨
" જે અરસીમીકેશત અમશારાપંદ શેડેનશાહી, ચાહ ૩ જે
" જોરાદ અમશારાપંદ કદમી, અને ૧૨૬૦ મળદેવરી,
" મુખ્ય તા. ૧૭ થી અક્ટોબર અને ૧૮૯૭ ઇસવી,
" સંવત ૧૯૫૭ ના આશી ૧૬૬ વાર રેવેકોને દીને આતશ-
" મીકેશત સાહેબનાં તુરી કેપલાને તખતમીન કીધાં."

૧ ભયે ભયશીલ, તા. ૧૮ થી અક્ટોબર ૧૮૯૭.

એ આતશમીકેશત સાહેબને તખતમીન કરવાનાં ભજન-
માં શામેલ થવાને તેની કારોબાર ચડીના સરનશીલ શેક
બળખાઈ અરદેશર શેક, નાયમે સરનશીના એ. પેશતનજી
રસતજી કાંઝા તથા રમણુર ભગાસજી ચીનેચીકરજી બચા-
સઆશાના તથા શેકેટરી શેક શેરામજી રસતજી પનશાએ
તા. ૧૧ થી અક્ટોબર ૧૮૯૭ નાં શુબરાતી વર્તમાન-
પત્રમાં ભરેખમર જવારી સર્વે ભરથોસ્તી સાહેબોને અરજ
કરી મોતરયા હતા; તથા પેશતને ભજનકની રીલો, પ્રેસો,
આપીસી, ગરેરેમાં જે ભરથોસ્તીઓ ચાકરી રહેલા હોય
તેઓને એ દીને રજા આપવાને અરજ કીધી હતી.

એ આતશમીકેશત સાહેબના નીમાવ ખસ્ય ચારે એવ
દીને એક પંદ જીપું કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં સર દીન-
શાહજી ચાલિકજી પીડી મારોનેરે રૂ. ૨૫૦૦ તથા શેક કાવ-
સજી દીનશાહજી એડનવાલાએ રૂ. ૧૦૦૦ ભરયા હતા.

૨ શેક કેપચર, પેશતનજી (શીલીબાળ), અને
રસતજી શેરામજી પાકકના બાવા તથા શેક બંકોરક બચનજી
પીડીએ અચયા.

તા. ૨૬ મી અક્ટોબર.

શેક શેરામજી હોરમજી હારવરે કાશમીર ખે
પારસીઓનાં રબાને ખુમીડા કરવાની ભગોની આશ-
પાસ એક ફરવી દેવાલ પોતાના મરહુમ પીતા શેક હોર-
મજી શેરામજી હારવર તથા માતાજી મરહુમ બાઈ
રતનખાઈનાં પુત્રને મરે બધાંથી આવી હતી.

તા. ૨૮ મી અક્ટોબર.

પુણીની પારસી ડીક્ષીટ મેટરીમોનીઅલ કોરટના
ડીક્ષીટો ખાંખાહડુર દાદાખાઈ પાલજીજી એદવાર,
શેક પનજીશાહ ભયશીલજી અકલેશરીઆ, તથા શેક નયર-
વાંનજી ખરશીલજી નયરવાલાએ પોતાના એકા છાડવાથી
તથા ખાંખાહડુર માણિકજી કાવસજી ડોડીવાલા અને શેક
ખરશીલજી નયરવાંનજી શેકના મરહુમ પામવાથી નામદાર સર-
કારે તેમની ભગોએ ખાંખાહડુર દીનશાહ ડોડાખાઈ
ખાંખાતા, શેકા હીરજીભાઈ પનજીશાહ અકલેશરીઆ,
એલેલજી રમતમજી નયરવાલા, દાદાખાઈ શેરામજી
ચીતાઈ, બેહરાંમજી શેરામજી કારડ માસર, એમ. એ.
ખરજોરજી પીડોજીશાહ બહ્યા, નવરોજી ફરંમજી
અરદેશર, અને ડોડાખાઈ માણિકજીને ડીક્ષીટો નેમ્યા
હતા.

મુરતની પારસી ડીક્ષીટ મેટરીમોનીઅલ કોર્ટના
એક ડીક્ષીટ મરહુમ શેક ફરંમજી પેશતનજી વકીલની
ભગોએ નામદાર સરકારે શેક એલેલજી દોરામજી તલાડી,
બી. એ. ને નેમ્યા હતા.

તા. ૩૧ મી અક્ટોબર.

મરહુમ શેક હોરમજી પદમનજી વાડીઆવાલાં
આતશમીકેશતની સાલગરેહેના આજ દીને શુભ અવસર
હોવાથી એ દીને સંભળનાં ફરંમજી કાવસજી હનસીમીઅમ
થોમોસીપીકલ સોસાઈટીના એક મેમ્બર ડાક્ટર આર્થર
મીચર્ડસને "આતશની ખુબી અને પાકીબગી, અને

૩ ભયે ભયશીલ, તા. ૧૦ થી ડીસેમ્બર ૧૮૯૭.
આ દોવાલ બેર નીમે મુખ્ય તપ્તી ચારવામાં
આવી છે:—

- " શેક કાકર હોરમજીની પદદ.
- " આએ દોવાલ મુખ્યવાલા સોહરાય એચ.
- " હારવરે સન ૧૮૯૫ થી કાશમીરની પ્રસારીમાં પારસી
- " મેકેસંજી રતનજી સહાતની રસાસમી પોતાના મરહુમ
- " પીતાજી હોરમજી શેરામજી હારવર તથા ચાતાજી રતન-
- " બાઈ હો. હારવરનાં પુત્ર ચારે બધાંથી કાશમીરની પારસી
- " અંજીમનને રોજ ૧૨ થી ચાહ ૨ જે ૧૨૬૭ થ.
- " તા. ૨૬-૧૦-૧૮૯૭ ના દીને અપરજી કરીછે."
- " ૪ મોમી અવરમેંડ ગેસેટ, તા. ૨૮ થી અક્ટોબર ૧૮૯૭.

આતશના પાક ગુપ્ત કેપલાની સેતાવશમાં સમાપ્તી થિદી, ઉમદા અને મોતેખર શીશમુરી" એ બાબદ ઉપર પારસી-ઓને માટે એક બહેર બાષણ કીકું હતું. ચરતશીનીની પુરસીએ શ્રેષ્ઠ અરથિદજ રસતમજ કામા ખીરજવા હતા.

તા. ૧ લી નવમ્બર.

રોજ ૧૮ માહ ર (ચો) ૧૨૧૭ વર્ષદેવરવિ.

મહત્ત્વ—દરુર મનોચિહરજ તેહમુબજ, અમદાવાદ-ના—ઉમર વર્ષ (૩). એવલુ ૧૮૪૧ માં ખાતાથી અમદાવાદ ગયા હતા અને ત્યાં મિલિદી કરતા હતા. મિલિદ તરીકે એમના ધણા અથા, પહેરજવાર તથા કીપકામો ઉપર ધણી બારીક ચોકસાઈ રાખનારા હોવાથી ત્યાંની જરથોસ્ત્રી અંગ્રજીએ ૧૮૬૨ માં એમની અમદાવાદ આવવાની પી ૫૦ મા વરસની જીખીલી પાળી એમોને દરુરને એકકામ આપશે હતા.

મહત્ત્વ—દાદાબાઈ પેશતનજ દેસાઈ—ઉમર વર્ષ (૮). નવચારીના એક જુજરજ દેસાઈજ એમો નવચારીમાં યુજ્યાં તેવલુ ત્યાં દાદીબા દેસાઈને નામ જાણીતા હતા. દેસાઈ આનદાનની "જાતખાનાં" નામની જાગીરોને વહીવટ ત્રીસ વર્ષ સુધી પોતાનાં કુટુંબીઓના સંતોષ વચે ચલાવ્યો હતો.

તા. ૧ લી નવમ્બર.

૧૮૯૭ નાં શાહમાં જુદે જુદે કેકાણીની મુખીસી-પાલ મોરડમાં નીચલા પારસીઓ ચુકાયા યા નેમાયા હતા :—

મુખીસીપાલ મોરડ.

કોકાર—ચુકી કાઢેલા—એદલજ અરદેશર મારથલ, ધનજયાહ મેરવાંજ ૬૩૪૨; બરચ—સરકારી—નચરવાંજ બહમનયાહ મેહતાજ, ખાં બાં રતનજ એદલજ કાંમા; જુજર—સરકારી—ડાયાબાઈ મેહરાંમયાહ બાચલા; વીરમગામ—સરકારી—ખાં બાં દાદાબાઈ નચરવાંજ નાણાંવતી; રહેર—સરકારી—હોરમજ એદલજ અકલે-ચરીઆ; થાણા—સરકારી—૬૩૪૨ ફાંમદાજ અરદેશર મુચ; અમદાવાદ—સરકારી—ખાં બાં જાંહંગીર માણેકજ અરથિદજ; નાચક—સરકારી—ખાં બાં પીરજાયાહ પેશતનજ તાલિયારખાં; વલ્લા—સરકારી—જાંહંગીર કે. ન. કાખરાજ; હોહ—સરકારી—ખાં શાં એદલજ મેહરાંમયાહ હોડીવાલા, ફરકુનજ કાવચજ; ધુણાં (મુખરખન)—ચુકી કાઢેલા—નચરવાંજ ફાંમજ, દાદાબાઈ શોરાખજ, મેજનજ નચરવાંજ, સરકારી—પેશતનજ બહમનજ; બરચ—ચુકી કાઢેલા—અરદેશર દીનયાહ ખાંબી, ફરકુન-

યાહ પેશતનજ, દીનયાહ ફાંમજ, બહમનયાહ શોરાખજ, ખાં બાં નચરવાંજ મેહરીવારજ જીનવાલા; મોહરા—સરકારી—૬૩૪૨ મનચેરજ જામાચપજ મીચી; કુવેલા—ખાં બાં બરજોરજ રોરાખજ પેલ, શ્રેષ્ઠ અરદેશર ડાયાબાઈ મારકર; હોહ—સરકારી—ખાં બાં શોરાખ માણેકયાહ બરચ.

તાણાં લોહક બોરડ.

પંચમાહલા—ચુકી કાઢેલા—બહમનજ અરદેશર દલાલ; અમદાવાદ—સરકારી—ખાં બાં દાદાબાઈ નચરવાંજ નાણાંવતી; બરચ—સરકારી—શ્રેષ્ઠ શોરાખયાહ હોરમજ, ખાં બાં રતનજ એદલજ કાંમા, મુખીસીપાલ તરફના—ફરકુનયાહ પેશતનજ, પોકાં ખાં તરફના—એદલજ મનચેરજ કંતાકર, ડાયાબાઈ મેહરાંમયાહ બાચલા; મોરડ—સરકારી—ખાં શાં એદલજ મેહરાંમયાહ હોડીવાલા; અમદાવાદ—સરકારી—ખાં બાં જાંહંગીર માણેકજ અરથિદજ; નાચક—સરકારી—ખાં બાં પીરજાયાહ પેશતનજ તાલિયારખાં; જલાખુર—ચુકી કાઢેલા—રસતમજ જામાચપજ મારકા; વલ્લા—સરકારી—જાંહંગીર કે. ન. કાખરાજ; અમદાવાદ—ચુકી કાઢેલા—ધનજ મેહરવાંજ વાડીઆ; મોહરા—ડાયાબાઈ બરજોરજ બીલીચીયા; દરકરોહ—હોરમજ જામાચપજ આંતીઆ; ધુણાં—ખાં બાં જાંહંગીર માણેકજ અરથિદજ; મોરડ—ચુકી કાઢેલા—મેરાંમજ નચરવાંજ, બરજોરજ નચરવાંજ, માનેકજ નચરવાંજ, સરકારી—જીવનજ જામાચપજ, રસતમજ પેશતનજ, હોરમજ યાપુરજ; જલાખપોર—ચુકી કાઢેલા—રસતમજ જામાચપજ મારકા, સરકારી—ફરજ જામાચપજ; ખારડાલી—સરકારી—ખાં બાં શોરાખજ રતનજ, ખાં શાં દીનયાહ જામાચપજ; મોરડ—ચુકી કાઢેલા—હોરમજ રતનજ, રતનજ નચરવાંજ; વલ્લા—સરકારી—યાપુરજ ફાંમજ, ચુકી—યાપુરજ દાદાબાઈ; ચીકી—સરકારી—બીખાજ મેરવાંજ; પારડી—સરકારી—હોરમજ જામાચપજ.

તા. ૩ જી નવમ્બર.

મેજજામ દેશની રાજ્યાણી પ્રથમમાં આ શાહ બરાખાં દેશ પ્રથમાં મોટાં પ્રથમાં સરથ કારીગરીની જીનેસી બતલાવવા માટે મેચરસ ફાંમજ પેશતનજ બમગરાની પેહડીના બે ભાગયા બાઈએને બે સોનાના તથા બે રૂપાના ચાંદા હનામમાં મળ્યા હતા, તથા એજ પેહડીવાલા શીં ફાંમજને પ્રથમમાં મુકેલો માજ તપાસી તે ઉપર હનામો આપનારી જીરૂના મેખર—એક "જુરર" પલુ ઠેડા હતા.

તા. ૩ જી નવેમ્બર.

આજ દિને અમદાવાદ મધે મરહુમ દરુર મીના-
ચેરજી તેહમુલજીનાં ઉત્તમજીનાં ત્યાંની અંગુશ્મન તરફથી
શ્રદ્ધાંત્રી પાનખાહદુર ભાંગીરજી પેશતનજી વધારી એક
અંગુશ્મન પત્ર વાંચી મરહુમ દરુરજીની નેક જીંદગી
અને ભલાં કામો વિષે ધ્યાસર કરી તેમનાં કુટુંબને ઘીલાસો
આપ્યો હતો, તથા તેમના બેટા એ. જમશેદજી મીના-
ચેરજીને અંગુશ્મન તરફથી એક શિઆલ હોરાડી હતી.

તા. ૪ થી નવેમ્બર.

ખાતાના ગરીબ જરોશસ્તીઓને મદદ કરવા થકી
સુખ મધે શ્રેષ્ઠ રસતમ પેશતનજી ભાંગીરજી એક ફંડ
ઉભું શ્રીષ્ટ હવું તેમાં રૂ. ૧૯૫૮૧૧ ભરાયા હતા.

તા. ૫ મી નવેમ્બર.

શ્રેષ્ઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીઆ, સી આઇ. ઇ.
એ તોરાહની મહડાઇ પર ચમલાં બક્ષરના કાએલ થયલા
અને માંદા સીપાહોની હાથપીટલમાં સાધારણ વાંચણની
૨૦૦) ચોપડીઓ મેચરસ થાકરની કંપની મારફતે મોકલી
હતી.

વળી એજ શ્રેષ્ઠ ચીતાગોંગના કષેકરપર રૂ. ૫૦૦)
ત્યાંનાં સંખ્પ તોફાનથી લાચાર થયલાં લોકો માટે મોકલ્યા
હતા. અને સુરતના મરફીથી લાચાર થયલાં લોકોને ઠામલી
આપવા માટે રૂ. ૨૦૦) મોકલ્યા હતા.

તા. ૬ મી નવેમ્બર.

રોજ ૨૬ માઈ ૨ (થો) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

મરહુમ—ડાક્ટર પીરોજશાહ જમશેદજી નાણાંવતી—
ઉમર વર્ષ ૪૮). એવણુ પ્રથમ પુત્રમાં લચકરમાં આસી-
સ્ટંટ એપેથીકરી નેમાયા હતા, તે બાદ વડોદરે લચકર
ખાતામાં એવણુની બદલી કરવામાં આવી હતી, જ્યાંથી
૧૮૭૬ માં રાજનાથુ આવી સુરત જઈ તખ્તીખી ધધી
ફતેહમંદી સાથે ચલાવવા માંડ્યો હતો. ૧૮૮૪ થી તે
સેવક સુધી એવણુ સુરતના પ્રજા સુટીણીના મધુનીસીપલ
કમીશનર નેમાયા હતા.

તા. ૬ મી નવેમ્બર.

રોજ ૨૬ માઈ ૨ (થો) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

ભરમ મધે કોટમાં મરહુમ શ્રેષ્ઠ હોમાજી દારાબજીએ
ઇ. સ. ૧૭૯૦ માં બંધાવેલી દરેકેર પાછી ખીસમાર
હાલતમાં આવવાથી તેના સુતવચ્ચીએ થોડા દીનચાહ ફર-

૧ સુખાઈ સમાચાર, તા. ૬ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૨ ડા. ૭ મી ઇ. ડી. આ, તા. ૬ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ ડા. ૭ મી ઇ. ડી. આ, તા. ૧૬ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

ફુનજ અને બાઇઓએ તે નવેસરથી ફુથારે બંધાવી આજ
દિને પોતાના પીતા મરહુમ શ્રેષ્ઠ ફરફુનજી જીવણુજી હમાં-
વામાંની વરસીને દીવસે પાછી પરકાવી હતી. જ્યનની
કિઆ પુરી થવા બાદ શ્રેષ્ઠ રતનજી જીવણુજી હમાંવાલાએ
એ દરેકેર પુછી મેલાવલી જાહેર કરી, તથા તે નવેસરથી
બંધાવવા માટે શ્રેષ્ઠ દીનચાહ ફરફુનજીનાં તેમજ એ બંધા-
વવા માટે હમાવાલાનાં કુટુંબમાં કરેલાં ઉધરણાંમાં નાણાં
ભરનારાઓને ઉપકાર માનવો હતો. એ બાદ ભરમજી
પારસી પંચાવદા મેનેજર તરફથી શ્રેષ્ઠ દરજી મનચેરજી
દલામ, બી. એ. એ. એ દરેકેર ફરી બંધાવા વિષે
ફરફુક કહી સંભલાયા બાદ તેમની ફરમાએથી હમાં-
વાલાનાં કુટુંબના વૈડિયા થોડા રતનજી જીવણુજી, દીન-
ચાહ ફરમજી અને દીનચાહ ફરફુનજીને પંચાતનાં ફંડ
મધેથી એક યુજર્ગ રૂ. ૨૨૬ શ્રેષ્ઠ ધનજીશાહ મેહરવાંનજી
ડાક્ટરે એકઠી શિઆલ હોગડી હતી, તથા એ દરેકેરના
પંથપી મોવેદ મનચેરજી શીરાબજી મોરકાજીને હમાવાલાનાં
કુટુંબીઓ તરફથી એક શિઆલ હોરાડવામાં આવી હતી.
એજ દિને વડોદરા રેલવેના માણ પેમાસતર મરહુમ શ્રેષ્ઠ
હીરાજી હોરમજીની નબથે તેવણાં વીધવા બાઇ હમાં-
બાઇએ રૂ. ૫૦૦) ની કીમતના બાળેટા એ દરેકેરને મેટ
આપ્યા હતા, તથા મી. ૦ પેસતનચાહ ફરફુનજી હમાવાલાનાં
મરહુમ ધણીયાણી બાઇ જરમાજીની નબથે રૂ. ૫૦૦ ની
કીમતનું એક માંદીનું આફરગાનીઈ દરેકેરનાં મેલવામાં
આવણું હતું. હાંડી, યુમરો વગેરે ખીમે પરચુણુ સામાન
મેચરસ દીનચાહ ફરફુનજી અને બાઇઓએ મેલાવવો હતો.
મેચરસ દીનચાહ ફરફુનજી અને બાઇઓએ એ દરેકેરને
પાછળ પોતાની ગીરોથી એકંદર રૂ. ૧૦૦૦૦) ની રકમ
ખરચી હતી.

૪ એ નાણાં નીચે યુજર્ગ ભરાયાં હતાં:—રૂ. ૨૦૦૦
મેચરસ દીનચાહ ફરફુનજી તથા બાઇઓએ પોતાનાં મરહુમ
માતાજી બાઇ દીનચાહનાં પુત્ર માટે અપાડેલા કહાડેલા
તથા બીજા જુદા જુદા પ્રસંગોએ આપેલા રૂ. ૧૨૫૭ જમી
રૂ. ૩૨૫૭, ભરમની પારસી પંચાવતના તરફથી મી.
દીનચાહ શરામજી હમાવાળા રૂ. ૧૪૦૦ તથા મી. ૦ રતનજી
જીવણુજી હમાવાળા રૂ. ૪૦૦, મી. ૦ ફરફુનજી હોરમજી
કીલીયાલ રૂ. ૫૫૫, મેચરસ નવરોજજી અરદેશર
વકીલ તથા અરદેશર ડોસાનાઈ ગંધી દરેક રૂ. ૧૫૦, મી.
શાપુરજી જીવણુજી રૂ. ૭૬, મી. ૦ ધનજીશાહ હોરમજી રૂ. ૭૫,
તથા મી. ૦ શરામજી રસતમજી હમાવાળા રૂ. ૫૦. જુમલે
રૂ. ૬૧૧૩. એ પ્રમાણે સખા જમી રૂ. ૬૧૧૩ એ રકમાં
ભરમા હતા. પણ દરેકેરને નવેસરથી બંધાવવા માટે એથી
બચેલા ધાને રૂ. ૧૨૪૭૮ નો ખરચ થયો, જેથી બાકીના
રૂ. ૬૩૩૫ મેચરસ દીનચાહ ફરફુનજી અને બાઇઓએ આપવા
પડ્યો, અને તે તેઓએ કાંઈપણ આનાકાની વગર
પુછીથી આપાયા.

૫ જમી જમશેદ, તા. ૧૧ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

તા ૧૩ મી નવેમ્બર.

પ્રતિષ્ઠા કદમી જરૂરિયાતોએ ડેડવેલા દસ્તુર પુરવેદી શીરોજી મુકાબે શીરોજી માધેરાંમાં હોર-મજી નયરવાનજી અરદેશ વાડીઆનાં ચોતાની એક સાવકી કુષ બાઇ પીરોજીબાઇ સાથનાં લગન, કે ને પારસી કાયદામાં નારવા હરવેલાં, તેવા આશીરવાદ શાંરી આપ્યા તે બાબે કેટલુંક થયું ગામમાં ને ચરઆ ચાલતી હતી તે સંબંધ તલાચ કરી કદમી જરૂરિયાતોએ હરવેલા દસ્તુરને મુકારે. આપવાનાં ફંડની કારોબાર મંડલીએ તેવાર કરેલા અહેવાલ ઉપર વિચાર કરી ધડોતે ડેડાવ કરવા કદમી જરૂરિયાતો અંગ્રજીનની એક સખા તા ૧૩ મી જુન ૧૮૬૭ ને દીને બહિરકોટ મરહુમ શેઠ હાદીબાઇ નાયરવાનજીનાં આત્મચેહરાંમના કંપાઉડમાં આવેલા કદમી ધાદેવારના ઝોડલાના માલ ઉપર શેઠ પુરવેદી રચનમજી કામાજીનાં પ્રમુખપણાં હેલ મલી હતી. પ્રથમમાં એ ફંડના હાનરી સેફ્ટરી શેઠ મેહર-વાનજી મનચેરજી કામાજીએ દસ્તુરજીની અલુધટલી માલ વિષે કારોબાર મંડલી તરફના રીપોરટ વાંચી સંબ-લાયો, તેમજ દસ્તુર તરફથી એજ દીને આવેલા એક પત્ર નેમાં તેવણે ઉપનાં કાયદાથી નારવા થયનાં લગનના આશીરવાદ શાંરી આપ્યા તે અંગ્રજીપણામાં શાંરી આપ્યા એમ કબજ રાખી અંગ્રજીન પાસે બે હાથ જોડી તથ નમાવી માંચી ચાલી હતી, તે ચર કદમી હંમકાર સાથના (૧૦) માંચેલા તરફથી આવેલા એક પત્ર નેમાં તેઓએ દસ્તુર ને ન જાણું કામ ક્યું છે તે માટે કાંઇની કમી સજા કરી થોડી દરજીયર કરવી કે નેથી કદમી અંગ્રજીનને પણ હીલું લાગે નહિ એવી અરજ કીધી હતી તે પત્રો વાંચી સંબલાયો, એ પછી એક જીજી-બાઇ જાંહગીરજી લામિ દરખાસ્ત કરી આપેલા કે—“દસ્તુર પુરવેદી પીરોજી મુકાબે શીરોજીના બાબમાં આ અંગ્રજી-નમાં ને મોલાણે, વચાણે, જલ્લાણે, ધલ્લાદી, તે સજીયું પુખત થયાનમાં લેતાં અને એક તરફથી આપણા પર્સદ કરેલા દસ્તુર ઉપર ખનતી દરજીયરની નજર રાખનાં, અને ખીજી તરફથી આપણા ટોળાનાં ભલાની વીચાર કરી તેમના સંબંધમાં ખરી આદન ફરજ બળવવા ઉપર નજર રાખીને, આને મળેલી અંગ્રજીન ધણી દલામીરી સામે એ વીચાર ઉપર આવેલે કે, હવે પછીથી દસ્તુર પુરવેદી પીરોજી મુકાબે શીરોજીને અંગ્રજીનના દસ્તુર તરફ ગણવાને વાળખી લાગવું નથી, તેથી એવા દરાવ કરેલે કે, એવણની દસ્તુર તરફ આગળ તા ૨૭ મી નવેમ્બર ૧૮૮૩ ને દીને કરેલી નેમજીક, આજ દીને ૨૬ ખાતલ કરેલે અને એવણને અંગ્રજીનના દસ્તુર ગણવાનું આજ દીનીથી મોકૂફ કરેલું.”

એ દરખાસ્ત ઉપર તકરાર થતાં આગળ ધણીક ગરબડ થઇ, એમને ડેડા મેકામાં, પણ કસાંની સેવર વચર સખા પરખાસ્ત થઇ હતી. તે સખા આજ દીને પાછી મજકૂર જગાએજ કારોબાર મંડલીએ મોલાવી હતી. એ ખીજી સખા નહિ ભરવા તથા તે બાબે હાઇ કોર્ટનું “બંધ-ચન” મેલવવાને દસ્તુરજીએ શેફ્ટરીપર વકીલની નોટીસ મોકલી ધમકી વકીલ આપી હતી, તોપણ કારોબાર મંડલીએ તે બહેર રીતે ભરી હતી. કારોબાર મંડલીના ચરનચીન શેઠ પુરવેદી રચનમજી કામાજીએ ચરનચીનની પુરસી લેવાને ના પાડવાથી તે શેઠ નવરોજી જાંહગીરજી ગામ-ડીઆને આપવા બાદ શેફ્ટરી શેઠ મેહરવાનજી મનચેરજી કામાજીએ દસ્તુરજીની માલ વિષે એક ખીજી વધારાના રીપોરટ વાંચી સંબલાયો. ને પછી કદમી ટોળાના આચે-વાન અને આપરદાર ૧૫૬) અહરેઓએ મોકલેલું એક રેકવીઝીશન ચરનચીન વાંચી સંબલાયું, નેમાં લખ્યું હતું કે: “હેલા રોજ ૨ જા માહ ૧૧ મો સને ૧૨૬૬ યહૈનરદી તા ૧૩ મી જુન ને રવેકેન દીને મળેલી કદમી જરૂરિયાતોએ અંગ્રજીનમાં અમે મોલા આપેલા હાજર હતા તેઓએ તયાં ને સાંબળયું” તથા વરતમાન-પત્રોમાં વાંચ્યું, તે ઉપરથી અમે હવેથી દસ્તુર પુરવેદી પીરોજી મુકાબે શીરોજીને અંગ્રજીનના દસ્તુર ગણવાને ના પાડે છીએ અને એવું અમારું મત નોધવાને વાસતે અરજ કરિયે છીએ કે, સગવડ પડતી જોગવાઈએ તમામે મિહરવાની કરી અંગ્રજીન મોલાવવી.”

એ બાદ કદમી હંમકાર સાથના માંચેલા કે નેઓએ છેલ્લી સખા વેળાએ મોકલેલા પત્રમાં દસ્તુરજીએ કરેલાં ઉપનાં કામને નજાણું ગણી કાંઇ કમી સજા કરી થોડી દરજીયર કરવાને લખ્યું હતું, તેજ માંચેલાં તા ૧૧ મી નવેમ્બર ૧૮૬૭ ને દીને મળ્યાંમની મરહુમ શેઠ ફાંમજી નયરવાનજી પોતલાલી દરેમિહરમાં સખા ભરી કરેલા એક ડેડાવ આ સખાના ચરનચીન ઉપર મોકલેલા હતો તે વાંચી સંબલાયો, નેમાં લખ્યાલું હતું કે:— “અધોરનાત બાઇઓની આને મળેલી સખા ધણી પુખત વીચાર કરવા બાદ એવા દરાવ ઉપર આવેલે કે, રોજ ૨ જા માહ ૧૧ મો સને ૧૨૬૬ યહૈનરદી તા ૧૩ મી જુન સને ૧૮૬૭ ને દીને મળેલી કદમી અંગ્રજીન-ની સખામાં નેઓ હાજર હતા અને નેઓએ સખામાં ચાલેલું કામકાજ જોણું તથા સાંબળયું હતું” અથવા તેના હેવાલ વરતમાનપત્રોમાં વાંચ્યો હતો, તેઓ એવા દરાવ ઉપર આવેલે કે દસ્તુર પુરવેદી પીરોજી મુકાબે શીરોજી તકરારી નારવા આશીરવાદ ચારવાની કીધા ભણી-બુજીને કરવાની તકરારમાં આવી થકતા નથી અને તેવણે એ કામ માટે તદન મેયુનાહ હોવાથી, આજની સખા હવે પછી તેવણને હમેશ મુલમ પોતાના વડા દસ્તુર તરફિનું સાન આપવાનું ચાલુ રાખાયું.”

એ પછી વળી દસ્તુરજી તરફથી આવેલા એક બીજે બંધાન ૧૧ વાંચી સંબંધાવવામાં આવ્યો હતો, જેમાં તેવણે પોતાથી ઉપસા યુનાહ અન્નભણ્ણિ થયેછે એવું ખતાવવાની કૌશલ્ય કીધી હતી, પણ સખાના મોટા ભાગનાં મનમાં એ વાત ઉતરીજ નહિ, અને બગબગ ને ત્રણ કલાક સુધી ધણી બંધાન તકરારો ચાલી ધણીક અંગેડમેટો મેલાવા બાદ સખા વધુ મતે નીચેલા કેડાવ પસાર કરી બરખાસ્ત થઇ હતી :—

“કદીમ જરથોસ્તરી અન્થુમને નેમેલા દસતુરજી ખુરશેદજી શીરાહજી સુક્ષાશીરામના બાપમાં કદીમ અન્થુમનના દસતુરને મુસારો આવવાનાં ફંડની કારોબાર મંડળીએ હમણા રજી કરશે તેમજ તેની સાથે ગઇ તા. ૧૩ મી જુન સને ૧૮૯૭ ને દીને ભગેલી અન્થુમન આગળ રજી થયેલા રીયોરટ પ્રખત રીતે ધયાનમાં લેતાં અને દસતુરજી તરફથી આવેલા ખુલાશા તથા બચાવ સારી રીતે સમજી લઇને આ અન્થુમન પોતાનું મત બાંધે છે કે દસતુરજીએ કીધેલા બચાવ તદન નાપામદાર છે, અને તેથી સખા બારે દલગીરી સાથે એવા ફરાવ ઉપર આવેછે કે દસતુરજીને તેમના યોધા ઉપર વધુવાર તે રાખી થકતી નથી, અને તે કારણથી તેમને પોતાની સારી સમજથકતીને સદઉપયોગ કરવાને એક વખત વધુ તક આપવાની નેમથી તેમને ફરમાશ કરેછે કે તેઓએ કદીમ રોબામાં નાહકની ફાટ નહી પાડતાં—પોતાના યોધાનું રાજીનામું આજથી એક અઠવાડયાની અંદર મોકલી આપવું અને જો તેઓ તેમ કરે તો તેમનાં કેવળ નીરદોષ બચાનાં લાભ ખાતર કારોબાર મંડળીએ ઉપરાણાની એક ટીપ કદીમ અન્થુમનમાં ફેરવી કરી તેની રકમ ફક્ત તેમનાં બચાઓના લાભ અરથે વાપરવી, અને જો તેઓ તેમ એક અઠવાડયાની અંદર રાજીનામું નહી આપે તો તેમને દસતુરના યોધા ઉપરથી આજ દીનથી બરતરફ થયલા મણુવા આ ફરાવની એક નકલ એવણ ઉપર મોકલી આપવી.”

તા. ૧૯ મી નવેમ્બર.

બંડનમાં પ્રગટ થતાં “વેન્ટીડી ફેર” પત્રના આજના અંકમાં પાલામિટના પારસી મેમ્બર સર મનચેરજી મેહર-

૧ બને જમશેદ, તા. ૧૫, ૧૬ થી જુન તથા ૧૫, ૧૬, ૧૭ થી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

ભિષજા કેડાવની નકલ દસ્તુરજીપર મોકલવામાં આવી હતી, પણ તેવણે રાજીનામું આપ્યું નહિ, જેથી કારોબાર મંડળીએ અન્થુમનની ભિષજી સખાના સરનશીન તથા કારોબાર મંડળીના ચેફેટરીની શકી સાથની જાહેરખબર તા. ૨૩ થી નવેમ્બર ૧૮૯૭ નાં જાહેરશી વર્તમાનપત્રોમાં છાપી હતી કહ્યું હતું કે ભિષજા કેડાવની રૂઢે દસ્તુર ખુરશેદજી શીરાહજી સુક્ષાશીરામ તા. ૧૪ થી નવેમ્બર ૧૮૯૭ થી કદવી અન્થુમનના દસ્તુરના યોધા ઉપરથી બરતરફ થઇ ચુકાઉ.

વાંનજી ભાવનગરી, સી. આઈ. ઇ. ત્રી એક રંગીન તસવીર તથા પોડાક અહેવાલ પ્રગટ થયો હતો.

તા. ૨૮ મી નવેમ્બર.

આજ દીને ભગ્ય મધે ડાકટર મનચેરજી શોરાખજી શોરજવાલાએ પોતાની બેટી બાઇ ધનખાઇ તથા દીકરા મેહરવાંનજીનાં લગનની ખુશાલીમાં રૂ.૧૦૦) ભાંતી પંચાતનાં ધર્મખાતામાં આપ્યા હતા.”

પેહેલવી બાથાના બહુલીતા ઉચતાદ ડાકટર ઇ. ડબલ્યુ. વેચેટ પ્રેસિડેન્ટ મેક્સ મુબરવાળી “ધરમપુસતકાની સીરીઝ” મધે “દીનકરદ” કેતાબની પાંચમી તથા સાતમી ચોપડીએના તરજીમો કરીને, એ “સીરીઝ” ના ૪૭મા વાલમ તરીકે, હાલ ખાહેર પાડયોછે, જેમાં પારસીઓના પેગમબર સાહેબ વીશી કેટલીક ફકીકત તથા તેમના મંબંધના કેટલાક માનેજનનું વરણન કરવામાં આવ્યુંછે.”

તા. ૨૯ મી નવેમ્બર.

અફગાન સરહદની હાલની સહાઇ ઉપર ગયલી ફાજના ધાવલ થયલા અમલદારો તથા સીપહીને, શીનવારી અને ખુશાલગઢ વચેના ૮૯ માઇલના છેડા ઉપર લાવળ કરવાનાં કામમાં સંગવડ કરી આવવા માટે, રાવલપોંડીવાળા મી. સી. ધનજીભાઇએ “કાંઇપી લલાળમ લેવા વગર પોતાના ચાર ટંગાઓ ચુકત પ્રસા પાડયાછે તથા દર પાંચ માઇલે ટકુઓ પડલી આપવાની ગોઠવણ ચુકત કરી આપી હતી, તેવણે કરેલી આ ગોઠવણ ધાવલ થયલા લશકરીઓને લાવળનાં કામમાં ધણી સંગવડ આપનારી થઇ પડી હતી, જે વીશી લાહોરનું “સીવીલ એંડ મીલીટરી ગેઝેટ” પત્રે તારીફ કીધી હતી.”

તા. ૪ થી ડીસેમ્બર.

રા. ૨૧ માહ ૩ (ચિં) ૧૨૯૭ યહજેરદી.

મરજી—દસ્તુર નોશરવાંનજી કેખશર, સુરતના—
ઉમર વર્ષ ૭૫). એવણ ૧૮૮૮ માં પોતાના બાવા મરહુમ દસ્તુર કેખશર દાદાભાઇનાં મરણથી અન્થુમનના દસ્તુર નેમાયા હતા અને તે—એણે ૩૦ વરસ સુધી ભોગવયો હતો. સુરતની જીની ફારસી મદરેસાના એઓ ધણા વરસો સુધી શીક્ષક હતા.

૨ બને જમશેદ, તા. ૧ લી ડીસેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ Part V.—Marvels of Zoroastrianism. Vol. XLVII. of the Sacred Books of the East, Oxford 1897.

૪ બને જમશેદ, તા. ૩૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૭.

૫ દસ્તુર કાંચશહ નોશરવાંનજીનાં બાવા અને સરજમ્યન લાજાનંદ કર્ણવ કેખશર શોરાખજી નરીયાનના સસરા.

તા. ૧ થી ડિસેમ્બર.

આજ દિને મુરત મધે મરહુમ દસ્તુર નોયરવાનજી કુખ્યજીના ઉદમણીમાં તેમના દીકરા એ. ૦ કાવચજી નોયરવાનજીને દસ્તુર નેમી સરદાર એલજીજી જુરશેદજી મોદીએ અંગુષ્ઠમન તરફની, હંમકાર તરફની, શીંગનપેર મામની, મરહુમ શેઠ અરેશર ધનજીસાહ બાહદુર તથા બહમનજી મનચેરજી ભાવનગરીનાં આંદાન તરફની તથા પરતાકીઆ-એ તરફની મળી ૭ શેઆસિ હોરાડી હતી. મરહુમ દસ્તુરજીનું નામ ધર્મકિઆમાં ખીજા બુલગોનાં નામ સાથે દેવાને જાણેદાએ ઉકાવ કીધી હતી.

તા. ૮ મી ડિસેમ્બર.

કુખ્યજીના નામદાર ગવરનર બારડ સેંડહરેએ આજ દિને અતરેની સેક્રેટરીએટ આશીસનાં દિવાનખાનામાં એક "સેવી" ભરી હતી, જે વેળાએ નીચલા પારસી અહરેસો ખાંનગી એનજીમાં ત્યાં હાજર થયા હતા:—

શર ભમશેદજી જીજીભાઈ પારેનેટ, સી. એચ. આઈ; શર ભંહીર કાવચજી ભંહીર રીડીમની, ચમસુલ આલમ શરદાર ખાંનબાહદુર દસ્તુર હોશંગજી ભમાચજી ભમાચ આશાના, ખાંનબાહદુર મનચેરજી કાવચજી મરજીખાં, સી. આઈ. ઇ; ડાક્ટર કાવચજી હોરમજી.

તા. ૧૦ મી ડિસેમ્બર.

અહમદનગરની હાઈ સ્કૂલના સુખંધની શર દીનસાહ માણેજી પીટીટ ફુરચાણા જે પાંચવાને મેડિનાં ફંડમાં શર દીનસાહજીએ રૂ.૮૦૦૦ આપ્યા હતા તેના પાંચે તાખવાની કિઆ આજ દિને ત્યાંના શેથન બડજી મી. ૦ જેએ એક મોટા મેલાવડાની હજુરમાં કીધી હતી.

કુકાળ, મરઘી વગેરેને લીધે રતનાગીરી ખાતેની "શર દીનસાહ માણેજી પીટીટ સેપર અસાધબમ" માં રક્તપીટીઆંખોની રાખ્યા વધી જવાથી, તેના ચાલુ વર્ષના ખરચમાં રૂ.૨૦૦૦ ની ખુટ પડી. જે ઉપર ત્યાંના કમિટીએ એ "ખાંતાના સ્થાપક" પ્લાન એવાથી તેવજી તરીતજ તે મોકલી આપ્યા હતા.

તા. ૧૨ મી ડિસેમ્બર.

અતરેની મોરશુક મંડલી તરફથી સરચ ગાયદોરા-નું એક પ્રદર્શ્ય આજ દિને માધવ બાગમાં ભરાયું હતું. પ્રમુખસ્થાને શેઠ બહમનજી દીનસાહજી પીટીટ ખીરાજી ધનામે વેહલી આપ્યાં હતા.

૧ ભવે જયશેદ, તા. ૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૨ હાઈચસ આઈ ઇ. ૦, તા. ૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૩ હાઈચસ આઈ ઇ. ૦, તા. ૧૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

એનું પાંચકામ પૂરું કરવા અને મોડમાં આપવાની વગેરે ખરીદવા એજ શેઠ બીજી રૂ.૨૦૦૦ ફાલ્સી આપ્યા હતા.

[મસત ગોશ્તાર, તા. ૬ થી અનેવાસી ૧૮૯૮.]

૪ ભવે જયશેદ, તા. ૧૦ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૫ ભવે જયશેદ, તા. ૧૭ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

તા. ૧૪ મી ડિસેમ્બર.

નવસરી મધે ગાયકવાડ સરકારની બુલગો સાળા મોટે એ સરકાર તરફથી બધાચલું નવું મકાન બાંધ્યું. કુકવાની કિઆ ગાયકવાડી રાજ્યના વિશાલીકારી ખાન-બાહદુર ભમશેદજી અરેશર દલાલે આજદિને એક મોટા મેલાવડાની હજુરમાં કીધી હતી.

તા. ૧૬ મી ડિસેમ્બર.

હિંદુસ્થાનના નામદાર વાઇસરાય બારડ એલજીને આજ દિને કલકત્તામાં ભરેલી સેવીમાં કુખ્યજીના ધરાના કામચલાઉ કૌનચલ જનરલ શેઠ કાવચજી દાદાભાઈ રચત-મજી બનાજીને તેમના આજીની રહે ખાંનગી આનગીમાં હાજર થવાનું માન આપ્યું હતું. તથા શેઠ માણેજી રચતમજી ધનજીભાઈ મેહતા આએ સેવીમાં પેલવેલજા દાખલ થયા હતા.

શેઠ નવરેશજી માણેજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ સુમારી, મોરા તથા દામકા ગામની જરથોસ્તી અંગુ-મનના વપડાસ મોટે પોતાનાં માતાજીનાં નામે રૂ.૧૦૦૦ ની કીમતનાં ત્રાખાનાં વાંચણે મિટ મોકલ્યાં હતા.

તા. ૨૦ મી ડિસેમ્બર.

કુખ્યજી મધે વરધી તરફ આજ દિને એક મોટી આગ લાગવાથી તેમાં ગરીબ વર્ગના લોકોનાં ૧૧૬) કુપડાં બળી જવાથી બચબજ ૫૦૦) માણસે ધરખાર વગરનાં તથા નીરાધાર થઇ પડ્યાં હતાં, તેઓને તુરતજ આશર આપવાને મુનીસીપાલિટીના એક્ઝીક્યુટીવ એનજીનીઅર ખાંનબાહદુર મનચેરજી કાવચજી મરજીખાં, સી. આઈ. ઇ. એ એક ફંડ ઉભું કીધું હતું, જે મધે રૂ.૭૦૦) ની રકમ પારસીઓએ આપી હતી.

તા. ૨૩ મી ડિસેમ્બર.

મુરતની પારસી ડીઆઈટ મેટરીમાનીઅલ કોરટના એક ડેલીગેટ શેઠ મનચેરજી બહમનજી મારસે પોતાને આકી કોડવાથી નામદાર સરકારે તેમની જગોએ શેઠ મનચેરજી શેરાબજી વખારીઆને નેમ્યા હતા.

૬ રાસત ગોશ્તાર, તા. ૧૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭. એજ બુખ્ય ગાયકવાડી સરકારની જરથો સાળા મોટે બધાનારો નવાં જકાળને પાંચે ખાનબાહદુર જયશેદજીએ તા. ૧૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭ ને દિને એક મોટા મેલાવડાની હજુરમાં નાખ્યાં હતા.

૭ ભવે જયશેદ, તા. ૨૪ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૮ રાસત ગોશ્તાર, તા. ૨૭ થી અનેવાસી ૧૮૯૮.

૯ ભવે જયશેદ, તા. ૨૨ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

૧૦ એમાં બુખ્ય રકમ નીચે પ્રમાણે હતી:—

૧૦૦) શેઠે નજારાનજી અરેશર વાડીઆ, નવ-રેશજી માણેજી વાડીઆ થી. આઈ. ઇ; જયશેદજી નજર-વાનજી તાતા, ડાક્ટર રેલવેજી સીપજીભાઈ બાંડલીઆ, રૂ.૬૬) બીજા કોરોઆચાર, વગેરે.

૧૧ મીમાં અવરેશ મેટ્રી, તા. ૨૬ થી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭.

તા. ૩૧ મી ડિસેમ્બર.

આ વર્ષમાં ચાલે તા. ૧ થી બનેલાંથી તે તા. ૩૧ મી ડિસેમ્બર ૧૮૯૭ સુધીમાં મુખ્યના પારસીઓમાં ૧૦૨૦ જન થયાં હતાં.

એજ વર્ષમાં મુખ્ય મધિ પારસીઓમાં ૧૬૮ જોડાનાં લગન તથા ૬ જોડાનાં ગરનાં નીચે મુજબની વીગતે થયાં હતાં:—

નં. નારી. જુમલે.

જાન-૧૧ થી ૧૫ વર્ષનાં...	૦	૧૪	૧૪
૧૬ થી ૨૦ વર્ષનાં...	૭	૫૨	૫૯
૨૧ થી ૨૫ વર્ષનાં...	૪૨	૪૯	૯૧
૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં...	૪૪	૧૮	૬૨
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં...	૩૧	૩	૩૪
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં...	૭	૨	૯
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં...	૩	૦	૩
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં...	૧	૦	૧
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં...	૨	૦	૨
૫૬ થી ૬૦ વર્ષનાં...	૧*	૦	૧

૧૩૮ ૧૩૮ ૨૭૬

નં. નારી. જુમલે.

અગરનાં-૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં ..	૦	૧	૧
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં ..	૦	૨	૨
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં ..	૧	૧	૨
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં ..	૦	૦	૦
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં...	૨	૧	૩
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં...	૧	૦	૧
૫૬ થી ૬૦ વર્ષનાં...	૦	૦	૦
૬૧ થી ૬૫ વર્ષનાં...	૧†	૦	૧

૫ ૫ ૧૦

એજ વર્ષમાં મુખ્ય મધિ પારસીઓમાં નીચે મુજબની વીગતે ૧૬૬૨ મરણો નિપજ્યાં હતાં:—

નં. નારી. જુમલે.

તરતનાં જનમેદાં.....	૫૨	૪૨	૯૪
૧ દિનથી ૧ માસ સુધીનાં..	૨૮	૧૬	૪૪
૧ માસથી ૧ વર્ષ સુધીનાં..	૬૮	૮૨	૧૫૦
૧ થી ૫ વર્ષનાં.....	૮૭	૬૩	૧૮૦
૬ થી ૧૦ વર્ષનાં.....	૩૧	૩૭	૬૮
૧૧ થી ૨૦ વર્ષનાં.....	૮૧	૭૬	૧૫૭
૨૧ થી ૩૦ વર્ષનાં.....	૭૭	૮૩	૧૬૦
૩૧ થી ૪૦ વર્ષનાં.....	૬૭	૬૬	૧૩૩

* ૬૦ વર્ષના બીજા ૩૦ વર્ષની કુવારી સાથે.

† ૬૫ વર્ષના ૭૧ વર્ષની સાથે.

નં. નારી. જુમલે.

૪૧ થી ૫૦ વર્ષનાં.....	૮૮	૭૮	૧૬૬
૫૧ થી ૬૦ વર્ષનાં.....	૯૮	૯૩	૧૯૧
૬૧ થી ૭૦ વર્ષનાં.....	૭૫	૬૪	૧૩૯
૭૧ થી ૮૦ વર્ષનાં.....	૪૧	૬૪	૧૦૫
૮૧ થી ૯૦ વર્ષનાં.....	૧૬	૨૪	૪૦
૯૧ થી ૧૦૦ વર્ષનાં.....	૧	૪	૫

૮૧૦ ૮૫૨ ૧૬૬૨

એ ૧૬૬૨ મરણો નીચલા લતાઓ ઉપર થયાં હતાં:—

કોઠાના	૧૪	૬૬૨	૭
કોટ	૪૨૫	નાથગાંમ	૯
મેદાન	૩	સીવરી	૪
લાલીનાલા ..	૩૦૦	મહાત્મા	૭
કરેલવાડી	૩૪	વરલી	૧
ગીરગાંમ	૨૯	વાંદરા	૩૫
ચોપાડી	૨૧	ચાંતાકરેલ	૧
ચાંટ રીડ	૪૦	કુરલા	૨
તારદેવ	૩૪	વેશવા	૧
ગોવાલીઆ ..	૧૧	મલાડ	૨
ખંભાડા	૬	ચર જમશેદજી	
માહલક્ષમી ..	૩	હાસીટલ	૧૬
વાલકેથર	૭	ખાલ મોટલાખાલ	
ખાલેરકોટ	૧૨૨	હાસીટલ	૧૭
જેનવાડી	૧૩૮	ખલમનજી આલ	
નજ ખજર	૧૬	ખલેસ હાસીટલ ..	૧૦
કામાડીપુરા ..	૫	પેથતનજી હોરમજી ..	
મેટાંધી	૭	કામા હાસીટલ ..	૨
કુંગરી	૧	ગોકલદાસ તેજપાલ ..	
ભીડીખજર ..	૨૨	હાસીટલ	૩
ભાંચિખલા ..	૪	આરથર રીડ મુની ..	
મજગાંમ	૫૭	સીપલ હાસીટલ ..	૨
પરેલ	૬૧	પારસી હાસીટલ ..	૧૬૬
ચીચોગલી ..	૪	પારસી સુવાવડખાનું ..	૧૦

૧૬૬૨

એ ૧૬૬૨ મરણો નીચલાં કારણોથી નિપજ્યાં હતાં:—

તાવ	૧૫૨	પેટ	૫૪
ઝુમોનીક મરકી ..	૩૨૮	છુપા ભાગિને લગતાં ..	
માનતંત્રને લગતાં દરદો ..	૧૬૪	દરદો	૨૬
ફક્સાને લગતાં દરદો ..	૧૭૪	પીથાખને લગતાં દરદો ..	૧૫
ધોલી વિકાર	૬૩	આમડીને લગતાં દરદો ..	૩૧
ખહી	૬૫	હાલમાન તથા તંત્રને ..	
જમદર	૮	લગતાં દરદો ..	૬

શીતલા	૧	આંખ કાનનાં દરેક, ૧
ગોવર્ધ	૬	તરતનાં જન્મેલાં .. ૬૪
કલિદાસ	૧૬	જઘણી તથા નાકવતી, ૧૩૯
મરડા	૯૩	
આપધાત	૧૧*	
(૪ જેઠર આધને.	૧	દરીયામાં પડીને.

* એ ૧૫) આપધાતો ૭) પુરુષ અને ૪) સ્ત્રીઓએ કીધા હતા. પુરુષોમાં એક ૧૫) વર્ષનાં છાકરાએ બાપે કપડાં આપવાથી, તથા બીજા ૨૩) વર્ષનાં બાપ સાથે ટેરો થવાથી, તથા એક ૫૦) વર્ષનાં છાકરપણાનાં લગ્નમાં જેઠર આધને; એક ૩૭) વર્ષનાં પોતાની બાહલી વગર છાકરી અદાવવાના ગમમાં તથા એક ૧૯) વર્ષનાં ચોરીનાં બાહલાનથી બીજાને કુવામાં પડીને; એક ૪૨) વર્ષનાં બાપડી તરી જવાના ગમમાં દરીયામાં ડુબીને; તથા એક ૨૬) વર્ષનાં ચોરીનાં બાહલાનથી બીજાને આલતી આગગાડીએ વાંદરાની ખાડીમાં નખાવી દઈ આપધાતો કીધા હતા. સ્ત્રીઓમાં એક ૨૩) વર્ષનીએ ઘર-સંસારી ખટપટને લીધે જેઠર આધને, એક ૬૪) વર્ષનીએ માંદગીથી કંટાળી ગયે શંસો દઈ તથા બીજા ૩૫) વર્ષનીએ એજ કાસણસર કુવામાં પડીને, તથા એક ૧૮) વર્ષનીએ માસીએ શિખાજી દીધાથી તલાવમાં પડીને આપધાતો કીધા હતા.

૩ કુવામાં પડીને.	૧ ખાડીમાં પડીને.
૧ તલાવમાં પડીને.	૧ ગણે કાંસો દધને.)
હોનારત, અકસમાત વગેરે	૬†
(૧ તરામના આંચ-કાથી.	૧ તલાવમાં નાહતાં કુબી જવાથી.
૧ રેલવેની અડફટ-માં આવવાથી.	૧ ગાડી તલે આવી જવાથી.
૧ દરીયામાં નાહતાં કુબી જવાથી.	૧ એનજીનની રેલ-ગમાં આવી જવાથી.)
	ખીજાં દરેકોથી ૧૭૩

૧૬૬૨

આએ વર્ષમાં નાદારીની અરજી ૬૮) પારસીએ તરફથી અપાઈ હતી.

† હોનારતથી મરણ પામેલાં ૬) જણામાં સઘળા પુરુષો હતા. તેઓમાં એક ૭૫) વર્ષનાં મેદરો હોવાથી ત્રાજના આંચકાથી પડી જઈ, એક ૨૫) વર્ષનાં બે રેલવે એનજીનની વચમાં આવી જવાથી, એક ૩૮) વર્ષનાં દરોયામાં તથા એક ૩૫) વર્ષનાં તલાવમાં નાહતાં કુબી જવાથી, એક ૩૨) વર્ષનાં ચીલનાં એનજીનની રેલિંગમાં પગ લપસી જવાથી, અને એક ૭) વર્ષનાં છાકરો અકસમાત ગાડી તલે આવી જવાથી મરણ પામ્યા હતા.

ઉઠમણમાં સંખ્યાવત ઈં સં ૧૮૯૭.

સારીખ.	ઉઠમણ કોલનું.	રકમ રૂપિયા.	આવનાર.	આધાર.
સને ૧૨૧૧ યજ્ઞેભરદી. સને ૧૮૯૭ ધરવી.				૧૮૯૭. તારીખ.
રોન ૧૮ માહ ૪ (ચિં), ૧ લી જાનવારી.	ચેડ ડાયાબાહ હોરમજી ભીમડીવાળા (કચીઆંણી).	૫૬૨૫	(૧) પોતાની પુ'છમાંથી રૂ.૩૬૨૫) અને ખેરીઓએ.	જામે જમચેદ, ૪-૧
૨૫ ૪ (ચિં), ૭ મી	બાહ આવાબાહ તે ચેડ હોરમજી જમચેદજી કોટવાલનાં ધણીઆંની (તવસારી).	૬૪૭	ખાવદિ રૂ.૫૦૦) અને ખેરીઓએ.	" , ૧૨-૧
૨ ૬ (૩૦), ૧૪ મી	બાહ બચુબાહ તે ચેડ ભીખાજી કાવ-શજી મામાનાં ધણીઆંની.	૭૫૫	ખાવદિ રૂ.૫૦૦) અને ખેરીઓએ.	" , ૨૫-૧
૫ ૫ (ચિં), ૧૭ મી	બાહ દીનબાહ તે ચેડ ખરચેદજી તવ-રોજી કમીચરીવાળાનાં ધણી-આંની (કમતપુરી).	૧૧૨૨	કોઠાઓ તથા ખેરીઓએ.	" , ૨૨-૧
૮ ૫ (ચિં), ૨૦ મી	બાહ દીનબાહ તે ચેડ પીરાજીવાહ રૂમ-તમજી ધનજીમેહતાનાં ધણીઆંની (મુરત).	૬૯૦	ખાવદિ રૂ.૩૦૦) અને ખેરીઓએ.	પુ'બાહ ચમાચાર, ૨૧-૧
૧૨ ૫ (ચિં), ૨૪ મી	ચેડ ખરચેદજી નચરવાંનજી સીરવાહ (તવસારી).	૨૨૭૧	(૧) પોતાની પુ'છમાંથી રૂ.૧૧૫૧) અને ખેરીઓએ.	જામે જમચેદ, ૨૭, ૨૮-૧
૧૨ ૫ (ચિં), ૨૪ મી	બાહ મેહરબાહ તે ચેડ અરદેશર શાપુ-રજી નાળીએરવાળાનાં ધણીઆંની.	૨૪૬૨	ખાવદિ રૂ.૧૬૦૦) અને ખેરીઓએ.	" , ૩૦-૧
૨૮ ૫ (ચિં), ૬ મી ફેબ્રવારી.	ચેડ કેપ્પરજી એલ્લજી બાંબજી (તવસારી).	૫૧૫૦	ખેરીઓએ.	" , ૧૧-૨
૩૦ ૫ (ચિં), ૧૧ મી	ચેડ પીરાજીવાહ રૂમતમજી મુરતી અથવા ધનજીમેહતા (વલસાડ).	૫૫૦	ખેરીઓએ.	" , ૧૩-૨
૧૧ ૭ (૩૦), ૨૨ મી	બાહ માણુબાહ તે ચેડ રૂમતમજી દાદા-બાહ કામાનાં વીધવા.	૧૦૦૦	વેહવાહ તથા કુવા મર દીનશાહજી પીડી.	" , ૨૫-૨
૭ ૭ (ચિં), ૨૦ મી મારચ.	બાહ બચુબાહ તે ચેડ એલ્લજી શાપુ-રજી શરાફનાં ધણીઆંની (થાણી).	૭૭૭	ખાવદિ રૂ.૬૦૦) અને ખેરીઓએ.	" , ૨૪-૩
૧૨ ૭ (ચિં), ૨૫ મી	ચેડ નચરવાંનજી જમચેદજી કોપર.	૩૧૩૦	પોતાની પુ'છમાંથી રૂ.૨૪૦૦) અને ખેરીઓએ.	" , ૩૦-૩

૭૩ સં ૧૮૯૭.

(૧) એ ચધેરી રૂ.૫૦૦) પુ'બાહના જે જરૂરીઆંની ચરકીના કોપથી તરાસી બીરજી બધ તેમને રૂબા માટે કામચલાઉ થેડો ત્યાં બીખા કરવા માટે ખરચવા આપ્યા હતા.

(૨) એવજીનાં બીજાનાં નવસારી બીપરાંત બીજાના તથા દમજી ચધેરજી થયાં હતાં.

વારીખ.	કિમતું કોલનું.	કિમ ફીચા.	આવનાર.	આધાર.
મુને ૧૨૬૧ ૫૦૨૦૨૬. મુને ૧૮૯૦ ૫૨૫૧.				૧૮૯૦. વારીખ.
૨૧ ૨૨ ૧૯ ૭ (ચિં), ૪ થી એપ્રિલ.	માઈ વાળીઆઈ તે શેઠ ત્રવરોજી માલાબાઈનાં વીધવા (કલીઆણી).	૨૪૩૮	તપીરાઓએ રૂ.૨૦૦૦) અને બેશીઓએ	અને ભમથે, ૮-૪
૨૩ ૨ ૭ (ચિં), ૫ થી	શેઠ ખરજોજી રૂઝતમજી મારડા (ત્રવરોજી).	૧૦૪૧	પોતાની પુત્રમાંથી અને બેશીઓએ.	૭-૪
૨૮ ૨ ૭ (ચિં), ૧૦ થી	માઈ મેહરબાઈ તે શેઠ ભમથેજી ત્રવર- વાંતજી વાડીઆનાં બેટી.	૯૫૦	માતાજીએ રૂ.૫૦૦) અને બેશીઓએ.	૧૩-૪
૩ ૩ ૮ (ચિં), ૧૯ થી	માઈ દીનખાઈ તે શેઠ અરદેશર દીન- શાહ પોલતાં ધણીઆની.	૫૮૫	મરણાએ રૂ.૫૦૦) અને બેશીઓએ.	૧-૫
૨૪ ૮ (ચિં), ૧ થી એપ્રિલ.	માઈ ખરથેદખાઈ તે શેઠ પાલજીજી પેથાતજી રામીનાં ધણીઆની.	૧૮૦	પોતાની પુત્રમાંથી અને બેશીઓએ.	રાસા મેહતાર, ૬-૫
૨૫ ૮ (ચિં), ૭ થી	શેઠ ત્રવરવાંતજી ભંગીરજી વાડીઆ.	૧૩૧૩૯૫	(૧)	અને ભમથે, ૮-૫
૨૫ ૮ (ચિં), ૭ થી	માઈ શીરીતખાઈ તે શેઠ અરદેશર મેહ- રજીઆઈ બાપુજી વીઠાણનાં ધણી- આની.	૭૭૫	બેશીઓએ.	૧૧-૫
૨૬ ૮ (ચિં), ૧૧ થી	માઈ માણેકખાઈ તે શેઠ શાપુરજી ધનજી- બાઈ માટલીવાળાનાં બેટી.	૩૫૦૦	પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૫૦૦) અને માતાજીએ રૂ.૨૦૦૦).	૧૨-૫
૩ ૯ (ચિં), ૧૯ થી	શેઠ આરજી હેરમજી દેસાઈ (ત્રવ- રોજી).	૧૧૨૯	પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૦૦૦) અને બેશીઓએ.	૨૧-૫
૧૪ ૯ (ચિં), ૨૧ થી	માઈ મેહલાંખાઈ તે શેઠ માણેકજી ત્રવરોજી વાડીઆનાં વીધવા.	૨૧૪૧૬૦	(૨)	૨૭-૫
૨૩ ૯ (ચિં), ૨૭ થી	શેઠ હેરમજી મેહરવાંતજી ઉમરીયર (મુરત).	૫૭૫	પોતાની પુત્રમાંથી અને બેશીઓએ.	૪-૬
૨૨ ૯ (ચિં), ૩ થી	માઈ કુવરખાઈ તે દરુર પેથાતજી ભમથેજી ભસાસખાલાનાં ધણી- આની (આકોલ).	૧૧૨૫	(૩) પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૦૦૦) તે બેશીઓએ.	૭-૬
૨૫ ૯ (ચિં), ૬ થી	માઈ કુવરખાઈ તે શેઠ કાવયજી માણે- કજી તાતાનાં બેટી (ત્રવરોજી).	૨૧૨૫	બેશીઓએ.	૧૪-૬
૧ ૧૦ (ચિં), ૧૨ થી	શેઠ બઠમજી પેથાતજી માચર.	૨૨૮૧	પોતાની પુત્રમાંથી રૂ.૧૦૦૦), દીકરા- ઓએ રૂ.૧૦૦૦), અને બેશીઓ.	૨૧-૬

(૧) જુઓ પાનું ૬૭૨.

(૨) જુઓ પાનું ૬૭૫.

(૩) એ સ્થળનાં કિરો કરી આકોલાનાં એક કમરખાના પથારીએ.

તારીખ.	કિસ્મતું ક્રમ.	રકમ રૂપિયા.	આવનાર.	આધાર.
એને ૧૨૧૧ વર્ષેનરવી. એને ૧૮૬૭ ઇસવી.				૧૮૬૭ તારીખ.
રોજ ૧ માઈ ૧૦ (ચિ), ૧૨ મી જુન.	માઈ ભઠજી તે ચેડે ફેલજી શાય- રજી ફેડીવાલાનાં (સુરત).	૧૨૫૦	માવા તુથા બેશીઓએ.	ભવે ભવેડ, ૧૧-૧
" ૪ " ૧૦ (ચિ), ૧૫ મી "	ચેડે દીનશાહજી બેજન તુડકી (સીક- દરાખાદ).	૮૪૨૬	પોતાની પુંજીમાંથી અને બેશીઓએ.	" " , ૨૪-૧
" ૨૫ " ૧૦ (ચિ), ૧ થી જુલાઈ.	માઈ શીરામજી તે રૂમાણેજી અને ચેરજી ચેડાનાં રવા.	૫૦૮૦	પોતાની પુંજીમાંથી રૂ.૫૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૧૬-૭
" ૧ " ૧૧ (ચિ), ૧૨ મી "	માઈ નવાજમાઈ તેડ શાયરજી ધન- જીમાઈ મીસતરી ધણીઆની.	૧૧૦૫	માર્ચદિ રૂ.૧૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૧૫-૭
" ૧૦ " ૧૧ (ચિ), ૨૧ મી "	ચેડે ધનજીમાઈ મેહાનજી જીજીમાઈ.	૧૨૩૪૫	મેહાન માઈ દીનમાઈ તથાચાનજી પીડી રૂ.૩૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૨૩-૭
" ૧૦ " ૧૧ (ચિ), ૨૧ મી "	માઈ શીરામજી તેડ મેહરામજી હેર- મજી ભરૂં અધ્યા કીડાનાં વીધવા (ભરૂં)	૧૪૬	બેશીઓએ.	" " , ૨૪-૭
" ૧૦ " ૧૧ (ચિ), ૨૧ મી "	ચેડે નવરાજજી અનેજી કબીઆણી- વાળા (કબીઆણી).	૩૧૬૮	માવાએ રૂ.૧૫૦૦, ઘીડાએ રૂ.૧૦૦૦, અને બેશીઓએ.	" " , ૨૪-૭
" ૧૦ " ૧૧ (ચિ), ૨૧ મી "	ચેડે રતનજી મેહરામશાહ પંખાતા (પંખાતા).	૫૨૨	બેશીઓએ.	" " , ૨-૮
" ૧૮ " ૧૧ (ચિ), ૨૬ મી "	માઈ હમણજી તે એં એદલજી તેહમુલજી દાદાચાનજીનાં વીધવા (નવશારી)	૪૪૪૫	પોતાની પુંજીમાંથી રૂ.૩૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૨-૮
" ૨૪ " ૧૧ (ચિ), ૪ થી આગસ્ટ.	માઈ ભરૂં તે ચેડે કાવયજી દીન- શાહજી (દીનવાળા સી. માઈ. ધ. નાં ધણીઆણી).	૪૦૫૬૬	(૨)	" " , ૫-૮
" ૩૮ " ૧૧ (ચિ), ૮ મી "	ચેડે નાનામાઈ રતનજી બેજનજી દાવર (કબીઆણી).	૧૧૨૬	પોતાની પુંજીમાંથી અને બેશીઓએ.	" " , ૧૦-૮
" ૨૨ " ૧૨ (ચિ), ૧ થી સપ્ટેમ્બર.	ચેડે ફેરજીજી તૈયારજી કુશર.	૩૪૪૦	પોતાની પુંજીમાંથી રૂ.૨૦૦૦ અને બેશીઓએ.	" " , ૪-૯
એને ૧૨૧૭ વર્ષેનરવી. એને ૧૮૬૭ ઇસવી.				
રોજ ૨૬ માઈ ૧ (ચિ), ૧૩ મી અક્ટોબર.	માઈ જનમાઈ તે ચેડે ફરાંમજી મેહર- વાંજી તથાડીનાં વીધવા.	૬૭૪	બેશીઓએ.	" " , ૧૯-૧૦

(૧) એ વધેથી રૂ.૬૧૧૦૦ નું એક નવું રંડ જીનથેકર ફોનજીની દરેકજી નવું મકાન બાંધવાનું આજ દીને કાનું કાનું થયું.

(૨) જુઓ પાનું ૬૪૫.

તારીખ.	કેમળું કોણું.	રકમ રૂપિયા.	આજનાર.	આધાર.
અને ૩૨૧૦ માર્ગેનરી. અને ૧૮૯૦ ધરવી.				૧૮૯૦. તારીખ.
૨૧મ. ૩ માઈ : ૨ (ચિં), ૧૦ મી અગ્રેમપર.	માઈ નવાબ તે ચેડ કાવશજ દાદા બા દુખાઈનાં ધણીઆની.	૫૦૦૦ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૧૫૦૦) અને બીએએ.	બીએએ, ૧૯, ૨૨-૧૦	
૨૨મ. ૨ (ચિં), ૨૨ મી	ચેડ મહેજી ફરુકજી મેહતા.	૧૦૦૫ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૬૦૦) અને બીએએ.	" " , ૪-૧૨	
૨૪મ. ૨ (ચિં), ૨૬ મી	માઈ નવાબ તે ચેડ કાવશજ ઇન. ચાહ અચેડજી દરુર કામદીતલી ધણીઆ.	૧૨૫ બીએએ.	" " , ૨-૧૧	
૨૦મ. ૨ (ચિં), ૩ જી નવેમ્બર.	ચેડ દાદાજી પેસતલજી દેશાઈ (નવ. ચારી).	૮૪૦ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૭૦૦) અને બીએએ.	રાશી ગેફનાર, ૭-૧૧	
૨૦મ. ૨ (ચિં), ૧૦ મી	માઈ નવાબ તે ચેડ ફેરમજી મોણીજીઅમચરાનાં વીધવા (સુરત).	૧૦૦ પુંછમાંથી અને બીએએ.	યુનનાત મિત, ૧૪-૧૧	
૧૬મ. ૩ (ચિં), ૧૬ મી	માઈ ચાકરજી તે ચેડ અતચેરજી પેસતલજી અમચરાનાં વીધવા.	૫૨૫ તેમનાં ફરુકજી.	બીએએ, ૨-૧૨	
૧૨મ. ૩ (ચિં), ૨૫ મી	માઈ મેહરમાજી ચેડ ચોરામજી ૫૬-મજીનાં ધણીઆ (પુણી).	૭૨૫૧ પાવદિ રૂ.૫૦૦૦) અને બીએએ.	" " , ૨૦-૧૧	
૧૬મ. ૩ (ચિં), ૧૨ મી ડિસેમ્બર.	ચેડ ચાકરજી જીબાઈ કંજીઆ.	૧૦૦ પોતાની પુંછમાંથી અને બીએએ.	" " , ૧૪-૧૨	
૧૦મ. ૪ (ચિં), ૨૩ મી	ચેડ અલજી જીદજી બનાતવાયા.	૧૩૩૮ પોતાની પુંછમાંથી રૂ.૨૦૦) અને બીએએ.	" " , ૨૫-૧૨	

પુસ્તકો—ઈંગ્લેન્ડ ૧૯૮૭.

ક્રમિક.	પુસ્તક.	કલા.
૨૮ મી બેનવારી.	Gems of English Prose.	શ્રેષ્ઠ ઇંગ્લીશ નવલનાં વાર્તાઓ.
૧૪ મી માર્ચ.	સરદાર મીર અબ્દુલ અલીની જીવનકથા, શ્રેષ્ઠ વરણવનદાસ માધવદાસની જીવનકથા (૪ જીએમ)	નવલનાં માણેકાં કુમસીઆ.
૧ બી જુન.	Imported Labour for Bombay Mills.	નવલનાં નવલનાં વાર્તાઓ.
૨ જુન.	નવાં આત્મચિત્રોનાં અધ્યયન.	દસ્તુર પેશાનનાં નવલનાં અભ્યાસ.
૩ જુન.	મરજીના અપર્યાપ્ત વિશેષ અવસ્થાનાં ફરમાનો.	શ્રેષ્ઠ પાલકાનાં અભ્યાસનાં મીઠાં.
૧૫ મી	શીખાઉ શાખાનાં વાર્તાઓ અને સમજનાં ચોપડી.	અરદેશનાં શીખાનાં દસ્તુર કામદીન.
	એલિય શાહનદીનું સરિત અને પત્રો. ગુજરાતી ભાષાંતર.	માધ સુનાનાં દીનશાહ તાલિયારખાં.
	Compendium of Persian Grammar & Literature.	શ્રેષ્ઠ શીખાનાં નવલનાં કાકર.
૧૬ મી	પેલેલી રેફરેન્સ.	દસ્તુર નવલનાં મનાંચેલનાં નવલનાં આશાનાં.
	વધક વચન.	ડા. રમત નાહનાનાં રાણીનાં.
૨૨ મી	વિજયી વિજેત્રીયા.	માધ પ્રતીપાનાં નવલનાં કામદીન.
૬ બી જુલાઈ.	તરવાનાં હુન્નર.	શ્રેષ્ઠ નવલનાં અરદેશનાં રેશાનાં.
	ભાજીનાં હીમાયતનાં કાકા કાહલુ.	અરદેશનાં નવલનાં બીલીમોરીઆ.
	Matriculation Astronomy.	કુરામનાં દાદાનાં માસદર.
૧૬ મી	સીદા સંચાર (પારસી સંચારી નાટક).	શીખાનાં મનચેરનાં રેશાનાં.
	બે પરજીતર, જીવનકથા આશક.	નવલનાં નવલનાં પેટનાં.
૨૨ મી	નવચિત્રી મજાલુ.	નવલનાં પેશાનનાં નેહનાં.
૨૬ મી	દસ્તાવેજ લખનાર.	અરદેશનાં નવલનાં બીલીમોરીઆ.
	ગ્રીસ અને તરકી વચ્ચેની લડાઈની તવારીખ (ભાગ ૧ થી).	દાદાનાં અરદેશનાં રેશાનાં.
		દાદાનાં ગોનાનાં.
		(૪ જીએમનાં ભાષાંતર).
૨ જી સપ્ટેમ્બર.	How our Mills are managed, under the Indian Companies' Act.	ધનજીનાં દી. દાદી.
૮ મી	મજાલુનાં ધર્મ અને જાદાનાં નાટી.	ધનજીનાં પેશાનનાં કાટવાલ.
	દુખનાં તરતેજાનાં ઉપાય અથવા ધેરનાં હાલિયાલિ.	નવલનાં ઇંગ્લીશ કાશીનાં.
૧૧ મી	A Manual of Mechanics for Matriculation.	કે. એફ. દારવાલા.
	હુમત, હુમ, હવેશ.	દાદાનાં ધનજીનાં નવલનાં.
	ભાવકાનાં કુદરતી વંશાવલી.	એફ. પાલકાનાં ભાવકાનાં.
૨૫ મી	શાહનાં અને શીરદાસી.	એ. જી. નવલનાં નવલનાં મીઠાં.
	ચિત્રો સાધનાં મીઠાં.	શ્રેષ્ઠ નવલનાં નવલનાં મીઠાં.
૨૭ મી અક્ટોબર.	એક પરજીતરનાં ખાસ, શેષા.	નવલનાં નવલનાં કામદીન.

તારીખ.	પુસ્તકો.	કલ્પ.
૨૫ મી ઓક્ટોબર.	૪ ગ્રેજી લખવામાં થતી બુકો, અને ચારી બાપા રચના મઠે સુચનાઓ.	શ્રેષ્ઠ ફરફુનજી દાદાભાઈ મુશ્તા.
" "	દાદરાને દીનીની પેહલી પંદર પ્રસેસ અને તેના જવાબો.	એં દારામ પેશાનન સંજાલો.
" "	અહુનવહનિ ગાથા.	" દારામ પેશાનન સંજાલો.
૩ જી નવેમ્બર.	રૂપેન આમંત્રિ.	" ફરામરોજ પેશાનનજી કાવશજી માદન.
૫ મી "	Guide to Indian Securities, Stocks & Currency Notes.	શ્રેષ્ઠ નવરોજી જમાસપજી વલસાડા.
૨ જી ડીસેમ્બર.	હલીયોપેના.	" ધનજીભાઈ નવરોજીજી પટેલ.
૮ મી "	Translation of Odes of Hafez. 301-350.	" શેરામજી ફરફુનજી મુશ્તા.
૯ મી "	A Text Book in Physics.	" ઇનશાહ દેરામજી કાપડીઆ.
" "	The Institution of Trial by Jury in India.	" શેરામ પેશાનનજી ન. વાડીઆ.
" "	A Chronicle of the Cricket amongst the Parsees, & struggle, Polo versus Cricket.	" ચાપુરજી શેરામજી.
" "	અરેબીયન ટેલસ.	" પાલજીજી બરજોરજી દેસાઈ.
" "	પારસીઓ અને હિંદુઓનું મુજબ.	એં કાશિજી મનચેરજી દેસાઈ.
૧૨ મી "	તવારીખી નવચારી.	" બહમતજી મેહરામજી પટેલ.
૧૪ મી "	કૃષ્ણ નીરંગ અને આફઝીગાંકાંઓની નોંધ.	
	નામો અને મે...	

ઈં ૨૦ ૧૯૯૦ માં નીચલા પારસીઓએ જુદી જુદી પરીક્ષાઓ પસાર કરી પદવીઓ મેળવી હતી.

ક્રમ.	નામ.	પદવી.	આધાર.
૧૧ મી અનેવારી.	શ્રી રમણજી પેશવળજી કરકરીઆ.	અમેરીકાની એડીએન્ડ સોસાયટીના મેમ્બર યુગ્મ.	૧૯૯૦, તા. ૧૮-૧
૧૨ મી ફેબ્રુઆરી.	શ્રી રમણજી પેશવળજી મેહતા (નામપોરવાળા).	કલકત્તા યુનીવર્સિટીની બી. એલ.	તા. ૩-૨
૧૮ મી માર્ચ.	શ્રી રમણજી મણિલાલ જરવા.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૧૬-૩
૨૭ મી એપ્રિલ.	શ્રી નરમણજી મુશવત્તી કંડાકર.	દેહરાદુનની જંગમનાતાની પરીક્ષા મહડાનાં પોરલમાં.	તા. ૧-૪
૩૦ મી મે.	શ્રી રમણજી મેહતાજી દાદાભાઈ મણાની.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૧-૪
૧૪ મી જુન.	શ્રી પદમજી પેશવળજી નરમણજી જીવવાળા.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૨૧-૬
૧૭ મી જુલાઈ.	શ્રી અરવિંદજી કાપડી.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૧-૭
૨૦ મી ઓગસ્ટ.	શ્રી દાદાભાઈ મણિલાલ જરવા.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૧-૭
૨૧ મી સપ્ટેમ્બર.	શ્રી રમણજી મણિલાલ જરવા.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૨૧-૮
૩૦ મી ઓક્ટોબર.	શ્રી રમણજી મણિલાલ જરવા.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૩૦-૮
૩૦ મી નવેમ્બર.	શ્રી રમણજી મણિલાલ જરવા.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૩૦-૮
૩૦ મી ડિસેમ્બર.	શ્રી રમણજી મણિલાલ જરવા.	યુનિવર્સિટીના પ્રિન્સિપાલ યુનિવર્સિટીમાં પસાર થયા.	તા. ૩૦-૮

૧૯૯૦

૧૯૯૦

(૧) એવું એ પરીક્ષામાં મહત્તમ આવકાની એ યુનિવર્સિટીની "સોલર એન્ડ એલ" મેમ્બરો હતા.

ને મંડુક તથા ઓધા-૧૯૯૭.

૭૩

તારીખ.	નામ.	ઓધા.	આધાર.
			૧૯૯૭.
૧૩ મી જાન્યુઆરી.	શ્રી ધાવકલાલ પેશવતજી દસ્તુર.	કોઝાપોરની રાજશામ કોલિંગના વાઇસ પ્રીન્સીપાલ.	જામે જમશેદ, ૧૪-૧
"	"	"	"
"	"	"	"
"	"	"	"
"	"	"	"
૨૫ મી	ડાક્ટર શ્રીરામ કાવશજી હોરમજી, અરદેશર	મુંબઈના ડેપુટી હેલ્થ ઓફીસર.	"
"	ડાહ્યાભાઈ કુપર, અને કાવશજી મેહરામજી મરાઠ.	"	"
૨૮ મી	શ્રી રમતજી મેહરાવંતજી પટેલ.	મુંબઈ સરકારના "લીગલ રીજિમેશનર" ના આસીસ્ટન્ટ.	જોમ્મે ગવર્નમેન્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, ૨૮-૧
"	"	"	"
"	"	"	"
"	"	"	"
૧ થી ફેબ્રુઆરી.	શ્રી હોરમજી નવરોજજી.	ધારવારના હજીર ડેપુટી કોલેક્ટર.	"
૪ થી	ખાંડ ખાંડ રતનજી એલ્લજી કાંગા.	મધરાજ હવાકાનાં પુરુકોટાઈ રાજના પાણીખાતાનાં હાજર.	જામે જમશેદ, ૧-૨
"	ખાંડ ખાંડ ખરોજી એલ્લજી મોદી.	સુરત જીલ્લાના પેહલા વર્ગના સુપારડીનિટ જડજી.	જોમ્મે ગવર્નમેન્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, ૪-૨
"	શ્રી રમતજી પેશવતજી ભંડારી.	મુંબઈના કસ્ટમના ચોથા આસીસ્ટન્ટ કોલેક્ટર.	"
૧૧ મી	હોરમજી અરદેશર કુરલાવાલા.	મુંબઈના કનકમ રાક્ષના કોલેક્ટર.	"
૧૮ મી	મેહરામજી દુરામજી પટેલ.	એવરેસ્ટના હાઈ સ્કુલના કામચલાઉ પ્રીન્સીપાલ.	"
"	ડાંડ એલ્લજી નથરવાંતજી.	મુંબઈ પુલીવરસીટીની વેલ ફેક્ટરીના "ડીન"	"
૨૫ મી	શ્રી અરદેશર માણેજી અરદેશર.	રતનાગીરીના પેહલા વર્ગના સુપારડીનિટ જડજી.	"
"	મરજબત મેઝર કેપથર શ્રીરામજી નરીમાન.	સુરત જીલ્લાના પેહલા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ.	"
"	ખાંડ શાંડ શ્રીરામજી રતનજી માચર.	સુરતના ડીસ્ટ્રીક્ટ ડેપુટી કોલેક્ટર.	"
"	ખાંડ ખાંડ માણેજી નથરવાંતજી નાણાંવતી.	પુણાના પેહલા વર્ગના સુપારડીનિટ જડજી.	"
"	ખાંડ શાંડ એલ્લજી મેહરામલાલ હોડીવાલા.	એડા જીલ્લાના પેહલા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ.	"
"	શ્રી મેહર હોશંગ દસ્તુર.	પુણા જીલ્લાના પેહલા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ.	"
૧૧ મી માર્ચ.	શ્રી રાજશાહ લાલજી મેચમેન.	હિંદી સરકારનાં કમી ખાતામાં આસીસ્ટન્ટ સુપરટેન્ડન્ટ.	જામે જમશેદ, ૧૧-૩
૧૫ મી	હોરમજી જમશેદજી આંદ્રીઆ.	વજાહના મામલતદાર.	"
૧૮ મી	ભંડારી માણેજી અરદેશર.	અમદાવાદના હજીર અકાઉન્ટ ઓફીસર.	જોમ્મે ગવર્નમેન્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, ૨૫-૩
૨૫ મી	દાદાભાઈ નથરવાંતજી નાણાંવતી.	અમદાવાદના ડીસ્ટ્રીક્ટ ડેપુટી કોલેક્ટર.	"
"	હોરમજી જમશેદજી રમતજી અને	કરાચીની મ્યુનીસીપાલિટી તરફના ભાંગા પોર્ટ ટ્રસ્ટના અધિકારીઓ.	"
"	ભંડારી હોરમજી કાથારી.	સરકારી તોકડીમાં એગ્રીકલ્ટર હાજર તરીકે, પેલગામ.	"
"	કેપથર શ્રીરામજી દુરામજી પાટક.	પુણા જીલ્લાના પેહલા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ.	"
૧ થી એપ્રિલ.	ખાંડ ખાંડ શ્રીરાજ હોશંગ દસ્તુર.	અમદાવાદ જીલ્લાના પેહલા વર્ગના મેજિસ્ટ્રેટ.	"
"	શ્રી લલજી મેહરાવંતજી વાડીઆ તથા	"	"
"	ખાંડ ખાંડ દાદાભાઈ નથરવાંતજી નાણાંવતી.	"	"

૭૩

કારીખ.	નામ.	ઓધો.	આધાર.
			૧૯૭૦
૧ બી એપરેલ.	ખાં ખાં રતનજી એલજી કાંગા.	ભરચના હજુર ઉપુટી કચેરર.	ખાંખે ગવરમેંટ. મેઝેટ, ૧-૪
" "	શિં શીરાખ માણેકલાહ ભરચા.	પંચમાહનના પ્રોથેશનરી ઉપુટી કચેરર.	" " " , ૧-૪
૮ મી "	હેરમજી કાવચીજી દીનચાહ અને } ખાં ખાં મનચેરજી રક્ષતમજી વાણ.	એડનાં ખારાંના ચરકારી પોરટ ટ્રસ્ટીઓ.	" " " , ૮-૪
૩૨ મી "	શિં નવરોજીજી નવરવાનજી વાડીઆ.	મુંખાઈનાં ખારાંના પોરટ ટ્રસ્ટી.	" " " , ૨૨-૪
" "	ધીમજી નવરોજીજી બનાજી.	હાઈ કોર્ટની એડીજીનલ ચાહબા કામચલાઈ પ્રોથેશનરી અને રેજીસ્ટ્રાર.	" " " , ૨૨-૪
૧૩ મી મેએ.	" ભંહગીર માણેકજી પચરેજી.	અમદાવાદના હજુર અકાઉંટ ઓફીસર.	" " " , ૧૩-૫
" "	અરદેશર ફરુજીજી દલાલ.	પંચમાહન જીલ્લાના ખીબ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૩-૫
૧૨ મી જુલાઈ.	ચર ભંહગીર કાવચીજી ભંહગીર.	મુંખાઈની યુનીવર્સીટીની પોડે આફ અકાઉંટનાં જેમનર.	ભમે ભમચેદ, " , ૧૫-૭
૨૨ મી "	શિં રક્ષતમ પેશતનજી ભંહગીર.	મુંખાઈની કરમના કામચલાઈ વીબ આસીસ્ટન્ટ કચેરર.	ખાંખે ગવરમેંટ. મેઝેટ, ૨૨-૭
" "	ડાં બહમનજી મેહરામજી દારાબચેકના.	પુણના કામચલાઈ હેલ્થ આરીસર.	રાધમજી એફ. ડી.આ, ૨૯-૭
૧૨ મી આગસ્ટ.	શિં મેહરામજી ઉસાબાઈ ખચલા.	ભરચ જીલ્લાના ખીબ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	ખાંખે ગવરમેંટ. મેઝેટ, ૧૨-૮
" "	ખાં ખાં શીરોલ હોથંગ દસ્તુર.	મુંખાઈની પોલીસના નિબ કામચલાઈ મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૨-૮
" "	શિં ચાપુરજી ખરજોરજી સ્પેનચર.	" " ચોથા " "	" " " , ૧૨-૮
" "	અરદેશર નચરવાંતજી માચર.	મંચ વિભાગના એક્સ્ટ્રા એસીસ્ટન્ટ કન્ટ્રોલર આફ ફીરેસ્ટ્રી.	" " " , ૧૨-૮
" "	ભમચેદજી બહમનજી દારવાલા.	અલીબાગના ગવરમેંટ ખીડર.	" " " , ૧૨-૮
૧૯ મી "	ખાં ખાં ખરજોરજી એલજી મેટી.	મુંખાઈની સ્પેશ કોમીસ કોર્ટના કામચલાઈ ચોથા બડબ.	" " " , ૧૯-૮
૨૧ મી "	શિં રક્ષતમ પેશતનજી ભંહગીર.	મુંખાઈની કરમના કામચલાઈ નિબ કચેરર.	" " " , ૨૧-૮
૨ જી સપ્ટેમ્બર.	" પચરેદજી રતનજી બહમનજી કુખાચ.	રતનાગીરીના કામચલાઈ કચેરર. (૧)	" " " , ૨-૯
૧૬ મી "	" ડીણાબાઈ ધનજીબાઈ.	અમદાવાદ જીલ્લાના ખીબ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૯-૯
૧૬ મી "	" હેરમજી ભમચેદજી આંતીઆ.	અમદાવાદ જીલ્લાના દશકરોહના મામલતદાર અને તે જીલ્લાના ખીબ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૬-૯
૨૩ મી "	" રક્ષતમજી હેરમજી માડન.	પશ્ચિમ પાનદેશના ડીવીઝનલ ફીરેસ્ટ્ર આરીસર.	" " " , ૨૩-૯

(૧) રેડ્યુસરી પાસરી સીવીલીયનને કચેરરનો આ પોરો ઓફો પેલવેલેલો ચલ્યો હતો.

૭૬ ૨૦ ૧૯૭૦

૭૭૩

તારીખ.	નામ.	ઓધિ.	આધાર.
			૧૮૯૭.
૨૩ મી યુરેમનર.	સુરભન મેનર કેપ્પર યોરાનન નરીમાં.	યુરનાત રેણુએન ડીએકિટના ડેપુટી સેનીટરી કમીશનર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેગેટ, ૨૩-૯
૩૦ મી	શિંડ પેલનનન કાવચન સંભાલ.	એલ્બીનસ્ટન હાઇ સ્કુલના કામચલાઉ પ્રિનસીપાલ.	" " " ૩૦-૯
૭ મી અક્ટોબર.	પ્યાં પ્યાં ફરામશીન એલેન પંથળી.	કરાંચીના ડેપુટી કમીસર.	" " " ૭-૧૦
૧૩ મી	શિંડ માલિકશાહ રતનન દરુર.	સીકંદરાબાદના ફેન્ટાનમેંટ સીવીલ જડજ અને ફરરેટ આં મેજસ્ટ્રેટ.	બોમ્બે જમશીદ, ૨૧-૧૦
૧ મી નવેમબર.	કાંડ કેપ્પર માલિકન દુબાઈ.	બાઇ મોટલાંબાઈ તથા મર દીનશાહ વીઠીઠ હાસીટલના રેસીડેંટ શીશીશીન અને મરનમન.	" " " ૩-૧૧
"	અક્ટનંટ દીનશાહ શેલાબાઈ ખંખાતા.	યુલુની વાલંઠીકર કોરના કામચલાઉ એજ્યુકેટ.	" " " ૩-૧૧
૪ મી	શિંડ બંદગીર ડેલાબાઈ કરાકા.	ચીધિનાં કસ્ટમ તથા ચોંસ રેવેન્યુ કલેક્ટર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેગેટ, ૪-૧૧
૧૮ મી	કેપ્પરનન ફરામન બાડેના.	શિંકુ નંદીના કાબા કોઠાવાલા વિભાજના ધજનર.	" " " ૧૮-૧૧
"	બંદગીર ડેલાબાઈ કરાકા.	કરાંચી જીલ્લાના પેલ્લા વર્ગના મેજસ્ટ્રેટ.	" " " ૧૮-૧૧
"	બંદગીર માલિકન અરશીન.	યુલુના હજુર એકાઉંટ ઓફીસર.	" " " ૧૮-૧૧
૨૧ મી	નવરોનન મેહરામન કાકા.	કલીઆલુની સમારડીને જડજ.	" " " ૨૧-૧૧
"	તેલુચુર નવરોનન સંભાલ.	શેલાપુરના	" " " ૨૧-૧૧
"	રતનન મચિરેટ.	જુનારના	" " " ૨૧-૧૧
"	યોરાન માલિકશાહ બરમા.	પંચમાહલ જીલ્લાના મિલ વર્ગના મેજસ્ટ્રેટ.	" " " ૨૧-૧૧
૨૭ મી ડિસેમબર.	બંદગીરન કાલાબાઈ કરાકા.	કરાંચીની પોરટ દરેટ બોર્ડના ઉપ-પ્રમુખ.	" " " ૨-૧૨
૮ મી	કાંડ બંદગીર મેહરામન દારામશી.	કોહલાપુરના હેલ્થ ઓફીસર.	બોમ્બે જમશીદ, ૩૦-૧૨
૯ મી	શિંડ અરેશર કેપ્પર કામા.	ધારવારના કલેક્ટરના એસીસ્ટેંટ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ મેગેટ, ૯-૧૨

૧૮૯૭.

બાપાએ તથા વાચકોએ અને વાંચણ.

ક્રમીક.	બાબર.	કરનાર.	ક્યાં અને કોણની સમજુત.	આધાર.
૧૮૯૭.				૧૮૯૭ વાચકો.
૧૦-૧	સુખાધર્મ દેવાધર્મી બુધ્ધીનીક મરકી.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ પાંડુરણ.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૧૦-૨	સુખાધર્મ આલ્લી મરકીના સંબંધમાં રાખવી ભોલોચિંત્ર નવરાંતણ કેસાભાઈ દેસાઈ.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૧૦-૩	સુખાધર્મી મરકી ઉપર નુકસાનીની, તેનું મુળ અને અરકાવ.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૧૦-૪	ધર્મ કેળવણી.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૨૪-૧			સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૨૪-૨	આત્મ ઉપર વાંચણ.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૨૪-૩	કહેવાતા પેહેલા અને રીવાજોનો વિદ્યા આધારે ચિંતનથી પેચનતણ ધડીઆલી.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૨૦-૧	મરકી અને નરયોસ્તી ધર્મ.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૨૮-૧	જાણની બંદગી (સહવારે), આત્મની બુલંદી (ચાંકે),	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૨૮-૨	હિંદુસ્થાનીની હાલની સ્થિતિ, કુટાળ તથા મરકી.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૧૪-૩	હિંદુસ્થાનના ઉદયોગ.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૨૦-૪	સખાંતી.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૮-૪	કોઈની ધર્મ શીલસુધી, અને નરયોસ્તી ધર્મ શીલસુધી.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	
૧૦-૫	આત્મની ભાવની હાલત વિશે કદીમ હુતુપ-પા, એ, એવર હુતુપન નમશેદ.	ડા. કેપ્લર નવરાંતણ મેહતા.	સુખાધર્મ, ડા. કા. કનરડીયુરમાં, પ્રમુખ, અને નમશેદ, ૧૧-૧	

(૧) એવ બાબદ ઉપર બીજી દીને સહવારે ત્યાંના એકાદીનામમાં અને સાંજે શેઠનાદી આત્મચર્ચામાં એવે બાબતે આપ્યા હતાં.
(૨) એ બાબતમાં એવે હિંદુ દર્શ કરી તેને વચવા સકુલ જરોએ વશ કરી એકા કરનારી વાંચકી કરી હતાં.

ક્રમ ૧૮૯૭.

તારીખ.	બાબદ.	કરનાર.	ક્યાં અને કોણની સનયુષ.	આધાર.	૧૯૬૭
૧૯૬૭.					૧૯૬૭. તારીખ.
૧૧-૭	ઈસ્લામી સંકલ્પનો મારો અનુભવ.	શ્રેષ્ઠ એલ્ફ્રા ફોરમણ તલાલી.	અમદાવાદની યુગ્મચાલ કોલેજમાં, પ્રમુખ, કમીસનર મીંડેલી(૧).	અમે અમદા, ૨-૮	
૨૪-	સ્વાત અને ફરોહર તથા બાબ રાજગાર.	પરશદેશ રસતમણ કામાણ.	પુણમાં, પ્રમુખ, શંભો કસ્ટુર હોલ-મણ અમાચપણ.	" " , ૨૭-૭	
૨૨-૮	રસતમ અને શેહરાખનાં શાહનામાંના દારાનાનું યુગ-રાવીમાં ચાપના સાથનું વાંચન(૧)	ધનજીભાઈ તવરોજી પેટલ.	પુણ, ૬૦ કાંઠ બનરડીપુરમાં.	રાસત ગોલ્ડતાર, ૨૬-૮	
૨૫-	યુગવાદ.	પરશદેશ રસતમણ કામાણ.	અમદાવાદની દરેમહરમાં.	અમે અમદા, ૨૮-૮	
૨૫-	પ્રીંડગારતળી રૂઢીની રીત.	દારાશાહ રતનજી ચીવમર.	અમદાવાદનાં ચારાભાઈ બનરડીપુરમાં.	" " , ૨૮-૮	
૫-	શાહબાદા શ્યાવક્ષનું દારાના. (શાહનામાંમાંથી).	શ. ઓ. એ. જીવલુજી અમદેશ મોદી.	કોલાખાની પાંડે સેન્ટ્રીયમના હોલમાં.	" " , ૮-૯	
૧૨-૯	ફરેહુત અને જોહાનનું દારાના (શાહનામાંમાંથી).	ડા. નરજવાનજી નરરોજી ખંખાતા.	મુરતનાં, બાગે વારસામાં.	યુગ્મચાલ મિત્ર, ૧૨-૯	
૧૭-૯	વખતની વેહચણી.	એ. એલ્ફ્રા ફોરમણજી આંતીઆ.	નવચરડીમાં, રવીથવનાં જાળની મીઠ-લચમાં.	અમે અમદા, ૨૧-૯	
૨૦-	એરદારદયાલ, અમરદારદયાલ ગાહ, અને રવીથવન.	શ્રેષ્ઠ પરશદેશ રસતમણ કામાણ.	પુણ, શ્રેષ્ઠ વાડીઆજીનાં આતશ-મેહરામમાં.	" " , ૨૧-૯	
૩૦-૧૦	મેચમેરીમ, તેની રીલીઓ, ઉપચોમ, હાલન વગેરે.	ડા. ધનજીભાઈ રસતમણ તાતા.	કોલાખાના ટેમપરનસ હોલમાં.	" " , ૩૦-૧૦	

(૧) અમદાવાદનાં યુગ્મચાલ કોલેજના પ્રેરિસરો અને વિદ્યાર્થીઓએ એક લીટરી સોસાયટી સ્થાપી હતી, તેમાં આ પેહલું માપણ હતું.

(૨) એન વાંચન પારસી નવાં જર્ની રાતે એલેવ એન જગાપર એલેવ શી લઈ પાઠુ ડીડુ હતું, અને તેની આવકના રૂ.૧૦૦ સંકલ્પવારણ રૂંડમાં આપ્યા હતા.

ઈં સં ૧૮૯૮.

તાં ૧ થી જનેવારી.

આજ દિને નવાં વર્ષની ખુશાલીમાં આપણા
જિતાયામાં નાગપોરની એમપ્રેસ મીઠાના જેનેબર શેઠ મેજ-
નજ દાદાબાઈ મેઠા, મુખ્યમંત્રી શેઠદેવીએનાં રેવીન્ડ-
ખાતાના આકર્ષીંગ આસિસ્ટન્ટ શેઠદેવી શેઠ માણેકજી ખર-
શેઠ નરીમાં, તથા વલસાડના સરકારી તખ્તી ડાકર
પાલજી હોરમજી દાદાયાંનજને "ખાંત્યાહુર" ના
જિતાયા આપવામાં આયા હતા.

તાં ૩ જી જનેવારી.

મેસરસ નસરવાનજી બાપુજી લશકરી અને હોરમજી
પાલજી પાવરીએ "એસપેલેન્ડ હાઇ સ્કુલ" નાં નામથી
એક સ્કુલ કોટ મે આજ દિનથી ઉઘાડી હતી.

તાં ૫ થી જનેવારી.

શેઠ રૂઝમતજી પેયાનજી કરકરીઆ, બી. એ. એ
અતરેની છુતીવરસીદીની પરવાનગીથી પ્રીવીઅમરના અબી.
આસ મુખી શિખવનારી એક નવી કોલેજ "કોલેજીએટ
ઇનસ્ટીટ્યુટ" નાં નામથી આજ દિનથી ઉઘાડી હતી.

૧ ટાઇમસ આર્કાઇડીઆ, તાં ૩ જી જનેવારી ૧૮૯૮.

શેઠ મેજનજને એ જિતાય ચલવાની મુખ્યારકાદીમાં
નામપુરની જરથાસ્તી અબ્દુલન નસરથી તાં ૧૬ થી જને-
વારી ૧૮૯૮ ને દીને શેઠ જશચંદ્ર નશરજીજી તાતાનાં
મુખ્યમંત્રી ઉડલ એક માનવત આપવામાં આવ્યું હતું.

શેઠ માણેકજી નરીમાંનને એ જિતાયાની સનદ તાં
૩૧ થી મારચ ૧૮૯૮ ને દીને નામદાર ગવરનર લીરડ
શેઠદેવી સરકારી ચેલવાં શેઠદેવીઆ તથા મુખ્યમંત્રીદેના
વારસીક ખાણી વેળાએ ધરતી સ્તુતી કરી જિનાયત કાંધી હતી.

૨ હાલ ઇ. સ. ૧૯૧૫ થી એ સ્કુલમાં નબદીક
૧૦૦૦ છોકરાઓ નબેલે. તેમાં મુજરાતી શરઆતથી
ત્રેત્રીક મુખી શીખવેલ સરકારી ગ્રાન્ડ ચેલવતી ખાનગી
શાલાઓમાં એ સારો દરજ્જો ભોગવેલ અને ૧૯૧૪ થી
૩.૧૨,૦૦૦ ની ગ્રાન્ડ ચેલવી હતી. ૬૨ વર્ષ આશરે ૧૦૦૦
છોકરાઓને ધલાકાની જોવાબેગ જગ્યાઓની ચેલવાડે
શક્તિ ભેદ નબેલે. વળી નિશાબા છોકરાઓને કાંબની
ખનાવેલી ચીજોનું એક મુલ્યઅમ ધરાવેલ.

૩ આ ખાણે ને પુનાની શરમસન કાલેખના બીન-
સવામી ધોરણે ઊપર અઠકાંતી કલવણી સસતી કરવા માટે
એક અખતરા તરીકે કાઠવવામાં આવ્યું હતું તે થયે
પ્રીનસીપલ (વડા) તરીકે બી. રૂઝમતજી પેયાનજી કરકરી
અને બીબી રૂઝમતજી (શક્તિ) તરીકે બી. નવરોજી પાલનજી
પાવરી એચ. એ. એસ. વેલેરીયારજી દાદાબાઈ ભડ્યા,
અને બીલ કાંચના કેળવણી અઠકાંતે નેબાઈ થી. બર
રૂઝમતજી બી. એ., થી. કે. દેશપાંડે એચ.
એ. વગેરે સાથેલ થઈ સમવાઓ પોતાની મુજત

તાં ૭ થી જનેવારી.

રોજ ૨૫ માહ ૪ (થે) ૧૨૯૭ મજરેબરદી.

મજર—ખાણે બરજેર રોડીઆ, (હાડવેલ)—

ઉમર વર્ષ ૬૫). એવજી પોતાની નાની વયથી પોતાના
ખખ્યાત મામા ભીમજી જીવનજી રોડીઆના હાથ હેઠળ
હાડવજીનું કામ કરતા હતા, અને તેમાં સારી કુશળતા
મેળવી હતી. ૧૮૭૫ માં મરફૂમ શેઠ ભીમજીનાં મરજી
પછી એવજી તેવજીના મેટાઓની સાથે એક વડીલ તરીકે
તેવજીના હાડવજીના ધંધે ચલાવતા હતા, જેમાં પાંચ
પછસે મુખી થયા હતા. એઓ સ્વભાવે ધણા ઠંડા, બાલ-
કણ અને ગરીબોમાં સારા પલોટાયા હતા.

સેવા આપતા હતા. એ ખાતાને મુખ્ય મુનોવરસીદીની
સેનદની સખાએ તાં ૨૦ થી શરવારી ૧૮૯૭ ને દીને
હાડવજી કરી ગજી વરસની મુદત માટે જીવણી પરીક્ષા
સારી સ્વીકાર્યું હતું. ત્યાર બાદ જુનીવરસીદીએ થી
કરકરીએ એજી લખી જણાવ્યું કે જુનીવરસીદીના કાપદાની
૧૨ થી કલક મુજબ ગવરનર ધન કાઠિનસીલે મજી તેને
સ્વીકારવું નેબાઈ. તેના જવાબમાં થી કરકરીએ જણાવ્યું
કે એ ખાણે કાંઈ જીનેવારને પદવીની સેવરની પરીક્ષા
માટે તૈયાર કરવું ન હતું એટલે મજકુર કાપદા મુજબ તેને
જીવર જણાવેલી ગવરનરની મજકુરખાતાની ગવર ન હતી.
વરસની આખેરીએ એ ખાતાના એક મેલા થી દારાશા
રૂઝમતજી કોલામેવાલાએ બીબીએ નેબાઈ જુનીવરસીદીના
રેલજાર જીવર પ્રીવીયસની પરીક્ષા માટેના રીપોર્ટ મેલવ્યો
જે કમુત નહીં રાખવાથી થી કોલામેવાલાએ મુખ્ય મુનો-
વરસીદી સાથે મુખ્યમંત્રી હાઈ કોર્ટમાં ફાવે કાંઈયે હતા,
જેના મુકાદા તાં ૨૩ થી નવેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને
આપતાં થી જસદીસ સર મુખ કોર્ટ અને જસદીસ પારસ-સે
જુનીવરસીદીની તરજની તકસાર રદ કરી વાદીના દાવે
સ્વીકારી મેટું શરમાવ્યું કે તે વાદીએ જુનીવરસીદીના કાપદા
મુજબ અખલ કયે હતા માટે તેને પ્રીવીયસ પરીક્ષામાં
બેસવાનો હક હતો. તે સાથે દાવાને લગતા અર્થ જુની-
વરસીદીને થાય નાખ્યો હતો. (ધ-ડયન બીં રીપોર્ટ ૨૩
મુખ્ય પાને ૪૬૫.) ત્યાર બાદ મજકુર કોલેજીએ ધનસ-
દીસુયન કોલેજી મુદત આજી રહી મુખ્ય કરી તે વખત
મુખ્યમાં આવતી ચરકોને લીધે ૧૮૯૮ ના સલવા સપ્ટેમ્બર
મહીનામાં બંધ પડ્યું હતું. એ ખાતાં થયે કુલે ૬૦
વીધાર્થીએએ કેળવણી લીધી હતી. એ ખાતાં પાછળ લગ-
મ ૩.૫૦૦૦ ની મેટા જિના વડા તરીકે થી કરકરીએ
ખચી હતી, જેમાં કોલેજી ભાગ એક ખાનગી શંક જેમાં
મરફૂમ સર દીનશાહ માણેકજી પોટીટ, પેલેલા ખારોનજ; સર
શામુજી બરજેર ભડ્યા, મરફૂમ આ. નવરોજી નસર-
વાનજી વાડીઆ, મરફૂમ થેઠ પ્રેમચંદ રામચંદ, વગેરે કેલવણીના
જીવે જકેએ રકમે ભરી હતી, તેથી નસાઈ થયા હતા.

મરજી—દાદાભાઈ બહનનજી જીજીભાઈ—ઉમર વર્ષ (૨). એઓ મેસરજી બનનજી જીજીભાઈના છેકરાઓની કપળી ના નામ પ્રથમમાં અતરે રાજ્યાર અધાવના હતા. મરહુમ થેક જીજીભાઈ દાદાભાઈનાં ધરમ-આતાંએ એક ઉભરમંદ તથા ઉપયોગી ટુટી હતા અને પોતાના બપાવાની એક ભક્ષી સંપાવનોને સાચી ઉપયોગ-તેની નેમા કુળ્ય થયેા એવાની કાળજી રાખતા હતા.

તાં ૮ મી જાનેવારી.

રોજ ૨૬ માઈ ૫ (ક૦) ૧૨૬૭ યનરેબરદી.

મરજી—મેરમથાઈ ખરથેજી કોઢીઆર—ઉમર વર્ષ (૪). એવણુ ધણુક વર્ષો સુધી થાણાં, ઉરન વગેરેના નીમકસારીના સરકારકુન હતા, અને બાંપી સરકારી નોકરી પછી ૧૮૬૮ થી પેનશનર હતા. એવણુ દરેક સવાલને ધરમજી રહી અભ્યાસ કરી પોતાની આસ-પાસનાઓને ઉપયોગી સલાહ આપવાને સારા મદદગાર થઇ પડતા હતા.

તાં ૧૧ મી જાનેવારી.

રોજ ૨૬ માઈ ૪ થિં ૧૨૬૭ યનરેબરદી.

મરજી—થાપુરજી દાદાભાઈ વમસાડના—ઉમર વર્ષ ૫૮. વલસાડના ભણીતા પારસી વેપારી, અને ત્યાંની મુનીસીપાલીટીના પાંચીસ વર્ષ સુધી મેમબર હતા.

તાં ૧૩ મી જાનેવારી.

આજ દીને બાઈ રતનબાઈ તે થેક દાદાભાઈ થાપુરજી મોદીનાં વીધવાએ દમણનાં રોખમાં તથા સમકી આગમની પોતાની જગા ત્યાંની અંજીનને એટ આપી હતી.

૧ થેકે જીજીભાઈ, ખરથેજી તથા બહનનજી દાદાભાઈ બહનનજી જીજીભાઈના બાવા.

૨ (ચરકુન) થેક બંડોરશાહ, તથા થેક રતનશાહ મેર-મથાઈ કોઢીઆરના બાવા.

૩ એવણનાં વલસાડ થધે થધનાં ડીકમણનાં તેજનાં ચરજીની ફલગીરીની નોંધ પંઆતનાં ફરતરમાં લેવાને તથા પંઆતને ખરથે તેવણની એક આંબલપેટીએ તસવોર ચીત-સાવી તે વલસાડની ફરેવેલમાં પ્રકવાને કડાવ થયેા હતા.

[ખરથેજી, તાં ૧૫ મી જાનેવારી ૧૮૯૮.]

૪ એ જગાપર નીચે પુનબ તર્ષી છે :

“૧૩ મી જાનેવારી ૧૮૯૮.

“શ્રી હાદાર હોરચબદની ચદ્દ કોનો.

“શ્રી નાઠની દમણનાં રોખમાં તથા સગડીની આસ-પાસની કુલે જીની નજીવાર જલી પોતપોતાની હાપાતી-“નાં પેલોવાર ચરકુન થેક થાપુરજી ચેરખાંલજી મોદીએ, “નીજીવાર ચરકુન થેક દાદાભાઈ થાપુરજી મોદીએ તથા “નીજીવાર કોલનાં બાઈ રતનબાઈ તે ચરકુન થેક દાદા-

તાં ૧૫ મી જાનેવારી.

રોજ ૩ માઈ ૬ (ક૦) ૧૨૬૭ યનરેબરદી.

મરજી—બનજીભાઈ બેહરાંમજી રાંણુ—ઉમર વર્ષ (૪૪). એવણુ મરહુમ થેક હરાંમજી કાવચજી બનાજીના બાણેજ તથા જમાઈ થતા હતા, અને નાઠની વચધીજ વેપારમાં પડયા હતા. ધ. સ. ૧૮૭૩ માં પેહલા ચીન ગયા હતા, અને ૧૮૭૩ માં મેસરજી દાદાભાઈ અને માણેકજી રસતમજીની પેહડીના વડા મુનીમ તરીકે પાછા ચીન ગયા હતા. ચીનના જરથોસ્તીઓનું ધરમનું ફંડ ને ધણું કીરતીવંત અને ઉપયોગી થઇ પડ્યું છે, તેની ૧૮૪૫ માં સ્થાપના કરવામાં એવણુની પેહડીની આગેવાની હતી. અને એવણુ તેની ચરઆતમાં એક ટુટી હતા. ૧૮૪૬ માં યુબજી પાછા ફરી “કુબજી બેક” ના વડા થરાઈ નેમાયા હતા. ને ઓઢી ચાર વર્ષ ભજવી પોતાના ભાઈ હોરમજીને સ્વાધીન કરી રીઝાર થયા. પછી ૧૮૫૪ માં બંડન એડ હરદરન બેકના વડા થરાઈ થયા, જ્યાં પોતાના વડાએને સંતોષ આપી શરેમનીવાની ખુમારીના વખતે રીઝાર થયા. પોતાના સસરા હરાંમજી કાવચજી બનાજીનાં આતથબેહરાંમના ૧૮૪૬ થી મરજી સુધી ટુટી હતા. નીચીત જીંદગી યુનરવાધી આટલી બાંપી ઉમરે પણુ તનદરોત હતા, અને મરજીની થોડા દીવસ આગ-મજ સુધી સરદી કે ગરમીની રુપમાં આતથબેહરાંમમાં બંદગી કરવા જવાની પોતાની રીજાથી ફરજમાં એક દીવસ પણુ પાડો નહી પાડતા.

મરજી—કેખસર ખરનેરજી બાલા—અનેની નુ હાઈ રકુલના એક શીક્ષક હતા. રકુલને લગતી કેટલીક ચોપડીઓ રચી હતી, જેમાં ગોહરમીયની “ડીમરેડ વીલ” ની નોટસ ભણીતી છે.

કરંદી મધે થેક એદલજી દીનશાહ સરાઈ રૂ.૫૦૦૦૦) ને ખરથે બંધાવી આપેલું સેડી કંડરીન હાસ્ટીકલડું મકાન આજ દીને સુખાળના નામકાર ગવરરર ભારડું

“બાઈ થાપુરજી મોદીનાં વીધવા તથા ચરકુન થેક ચનમેરજી “બનજીભાઈ હાદીથેકનાં મોદીએ પોતાના સસરા, ખાલીદ “તથા પોતાનાં પુત્રને ચાટે ધરખાતે દમણની જો-“અંજીનને ફસતાવેજી સહીત સવાધીન કીધી છે તે અંજી-“ચને પોતાના કબજામાં લઈ બાઈ મોદીએ કરી આપેલા ફસતાવેજીનાં જણાવેલી ખાદેસ પુનબ આ તર્ષી “અંજીનને પ્રકીરે.

“રોજ ૧ થેા હાદાર હોરચબદ, ચાહ ૫ મેા અપર-“હાદ થેકનશાહી સને ૧૨૬૭ યનરેબરદી.”

તે કીર ૧૮૦૧ માં ફરવાએ બંધી કબજા કયે છે. ૫ થેકે ખરથેજી, નયરખાંલજી, ખરદેશર, બેહરજી, કાવચજી, અને રસતમજી બનજીભાઈ રાંણુના બાવા.

સેંહરસે એક માટા મેલાવડાની હજુરમાં જાણે પુકડું હતું. નામદાર ગવરનરે પોતાના બાપણમાં શેઠ એલબ્રાની સુવી કરી આપું પુનઃ કામ ઉપાડી લેવા માટે તેમને સૂચી શાખાથી આપી હતી.

તા. ૧૦ મી જાન્યુઆરી.

રો. ૫ મા. ૫ (ચિ.) ૧૨૬૭ યન્દેવરદી.

નીમચ મધે મરહુમ શેઠ કાવચી જીવણજી મેલાવડાની પુત્રમાંથી તેવણનાં વસીલત મુજબ તેમના વારસાએ આતસદાદાહની એક દરેમહર બાંધવી હતી, તેને પરવાની કિઆ આજ દીને મેલાવડા દરુર પુરશેદ જીવણજી જીભારપઆયાનાં ઉપરીપણાં હેલ થઈ હતી. જ્યનની કિઆ દરુર પુરશેદજીએ કીધા બાદ તેવણ એક વાએજ કરી દરેમહરથી મલતમાં પૂન વિષે સમજ આવી હતી, જે બાદ મરહુમ શેઠ કાવચીના બેટા શેઠ પીરજીયાહ કાવચી તથા નખીરા શેઠ જાંગીરજી દરમજીએ દરુર પુરશેદજીને એક શેઆલ હોરાડી હતી, તથા સમજીલ એલમા સરદાર ખાનબાહરુ દરુર હોશંગજી જીભારપજી જીભારપઆયાને માટે એક શેઆલ તથા માનવ આપ્યાં હતાં. એ બાદ નીમચની અંજુમન પ્રમુખ શેઠ પીરજીયાહ પેથતનજી જાલે ઉઠી અંજુમન તરફથી એક શેઆલ દરુર પુરશેદજીને તથા શેઠ પીરજીયાહ કાવચી અને જાંગીરજી દરમજીને તથા એ દરેમહરના પંચમાં એ ૩૫૨૬ દાદાબાદ દોરડીને હોરાડી તથા તેઓ સર્વનો તેમજ મરહુમ શેઠ કાવચી જીવણજીએ એ દરેમહરના નીબાવ માટે તેની આસપાસનાં મકાનો અંજુમનને સુપરદ કીધાં હતાં તેમને તથા દરુરજી હોશંગજીને તથા એ મકાનોની ડીઝાઇન કરનાર તથા બાંધનાર શેઠ બીખાજી નરીમંજીને ઉપકાર માનયો હતો. એ બાદ આદની કરી પાંચગાલાય લઈ મીજલસ બરખાસત થઈ હતી.^૩

૧ રાસ જોખતાર, તા. ૨૭ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

૨ બને જયશેઠ, તા. ૨૪ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

આએ દરેમહર બીપર નીચે મુજબ તજી ચારેલીઠી:—

“બનાવે યમદ.

“આએ દરેમહર પરીતર ચકાન ચરફુચ શેઠ કાવ-
“સજી જીવણજી મેલાવડાનાં પુનને માટે તેવાની પુત્રમાંથી
“તેવાના વારથી દરમજી કાવચી તથા પીરજીયાહ કાવ-
“સજીએ બાંધવી અને તમાચ ધડની કીધા સાથે ધનવી
“શ્રી કાવચી નીમચની અનજુમનને સવાધીન કીધીઠી,
“તથા અગીઆરીના નીબાવ પરમને વાસતે ચકાનો તથા
“કુવાએની અનજુમનને સવાધીન કીધીઠી. રો. ૫ મા. ૬
“૫ શેઠજીયાહી અને ૧૨૬૭ યન્દેવરદી, તા. ૧૭ મી
“જાન્યુઆરી અને ૧૮૯૮ ઇસવી. સંવત ૧૯૫૪, પોષ ૧૬
“૧૦ શોષવાર.”

તા. ૧૬ મી જાન્યુઆરી.

રો. ૭ મા. ૫ (ચિ.) ૧૨૬૭ યન્દેવરદી.

મરહુ—બીખાજી મેલાવડાનજી મેરામિવાલા—
ઉમર ૫૫ (૭૬). મેરામિવાલા એક જાણીતા જાંગીરદાર તથા
આગેવાન રેવાસી, પોતાના વડવાએનાં જાંગીરી માંજ
“મેહુન” ની દીવાની ફાજદારી વગેરે હકમતના હક
સાથેનાં વહીવટ કુટુંબના વડા તરીકે બહુ આછી રીતે કરતા
હતા. અને પરવાસી લાગણીના હોવાથી, મેરામિ મધે
દવાખાનું, ધરમશાલા, સ્કૂલ, અગીઆરી, દોખાનું, કુવા,
હવાડા વગેરે એમની કાલજીથી થયાં હતાં. જેના આભાર-
માં ત્યાંના લોકોએ એમની હેવાતીમાંજ એમની આંધળ
પેટીંગ તસવીરો મેરામિવાલા દરેમહર તથા દવાખાનામાં
મેલાવેલી, અને એમના માનમાં મામમાં હડતાલ પાડી
સર્વ કુકાની વગેરે બાંધ કર્યાં હતાં.

તા. ૨૦ મી જાન્યુઆરી.

રો. ૨૫ મા. ૫ (ચિ.) ૧૨૬૭ યન્દેવરદી.
કેલકા પારસીઓની મદદ અને મેહનતથી બાંધાઈ હતી,
તે આને પુષ્ટી મેલાવ. એ ઉપરાંત એક મીઠાં પાણીને
કુવા ૩.૧૦૦૦ ને બરે મેલાવ ગામમાં શેઠ કાવચી
દીનજીએ એકવાળાએ બાંધાવ્યો હતો.^૫

તા. ૨૨ મી જાન્યુઆરી.

આજ દીને સર્વનું માફું ખાસ મહલ થઈ હતું.
તેનો અવલોકન કરવાને શેઠ કાવચી દાદાબાદ નાએમાં-
વાલા જીહુર તરફ મુખે સરકારને બરે ગયા હતા.

તા. ૨૭ મી જાન્યુઆરી.

રો. ૧૫ મા. ૫ (ચિ.) ૧૨૬૭ યન્દેવરદી.

મરહુ—ડાકટર જાંગીરજી જોરાખી નવર—ઉમર
૫૫ (૨૮). એવણે ૧૮૬૬ માં એલ. એમ. એડ. એસ.
ની તપીની પદવી મુખે પુનીવરસીદીમાંથી મેલાવી હતી,
મરહુથી પીડાતા પોતાના એક બેથીની સારવાર કરતાં
એ જુરા રોગનો ભોગ થઈ જવાં વધે મરણ પામ્યા.

૩ શેઠા પરશેદ જીવણજી મેલાવડાનાં, બહનજી
મેલાવડાનાં, પરશેદજી દરમજી મેલાવડાનાં,
પરશેદજી બીકરજી મેલાવડાનાં, જયશેદજી મેલાવડાનાં,
તથા સુરતવાલા નધરવાંજી પરશેદજી મેલાવડાનાં મદદથી,

૪ બને જયશેઠ, તા. ૨૧ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

૫ બને જયશેઠ, તા. ૨૬ મી જાન્યુઆરી ૧૮૯૮.

એ કુવા રો. ૨૨ મા. ૧૧ (ચિ.) ૧૨૬૭ ય. ને
દીને પુષ્ટી પ્રકાશે.

તા. ૧ લી ફેબ્રુઆરી.

કલકત્તાવાળા મરહુમ શેઠ માણિકજી રૂચનમજી બના-
જીની મળી આજ દીને કલકત્તાના ટાઉનહાલમાં બંગાળના
બહેનનંદ ગવરનર સર અલેક્ઝાન્ડર મેકેનલીએ એક મોટા
મિલાવડાની હજીરમાં બોલી મેલવાની કિમ્મા કીધી હતી.

તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૨૪ માહ ૫ (શિ.) ૧૨૯૭ યજ્ઞેન્દ્રવી.

મરજી—રૂચનમજી કુપીરજી વાજા—ઉમર વર્ષ ૫૫).
એવણુ પ્રથમ મુરત મુનીસીપાલીટીમાં પ્રીસીડેન્ટ સેફ્ટરી
નેમાના બાદ સરકારી નોકરીમાં આપણકારી હનરેપેક્ટર હતા,
અને કોલાના ડીસ્ટ્રીક્ટમાં માહડ ગામમાં યુગર્થા.

તા. ૬ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૨૮ માહ ૫ (શિ.) ૧૨૯૭ યજ્ઞેન્દ્રવી.

મરજી—પેથનનજી ધનજીભાઈ કુરલાવાલા—ઉમર
વર્ષ ૮૧). એવણુ મેસરસ યી. એન્ડ સી. એન. કામાની
કું. ના નામથી મરહુમ શેઠ પુરુષોદજી નાથરવાનજી
કામોજી અને બીજાઓ સાથે ભાગમાં મોટો વેપાર ચલા-
વતા હતા અને તે મોટે સ્ત્રીન તથા કલકત્તામાં ધણક
વર્ષ યુગર્થા હતાં. સ્ત્રીન દેશના જરથોસ્ત્રીઓનાં ધરમનાં
ફેરોના સંને ૧૮૪૭ થી ૧૮૫૮ સુધી એક દરદી હતા.

તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી.

સુંબધની યુનીવર્સીટીના નવા “ફિલ્સ” તરીકે
આએ સાલ નીચલા પારસીઓને નેમા હતા :—

શેઠ જમશેદજી નથરવાનજી તાતા.

એન્ડ શેઠરીઆરજી દાદાભાઈ બર્યા.

૧ બધે જમશેદ, તા. ૮ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

શરઆતમાં હાનરેબલ મી. ડી. સિંધે સળી પુછી
મુકદ્દમાની અરજ કરતાં તેમજ નામદાર ગવરનરે પુછી મુકતાં
એ જરથુમનાં ધણી વખાણુ ગાયાં હતાં કે જે વખાણુ પારસી-
ઓની ખાસ મગરૂરી જેવાં હતાં. બંને માલનાસઓ એ
જરથુમ પોતાનાં સાંકળનાં વળાં માથકના ખાસ દાસ્ત હતા
કરી બોલ્યા હતા અને શેવટે ગવરનર બોલ્યા કે આવા
વખાણો માટે આપણે અતરે કાંઈપણ લાયક ફોઈશ્ન નહીં
શેવટે ધણી ગંબીરાઈથી સંખીને પડદા અથેડી તે પુછી
પુછી હતી.

એ સળી પાછળ રૂ.૫૦૦.૦) સુધી ખર્ચાપાછ, અને બાકી
રૂ.૫૦૦.૦) યુનીવર્સીટીમાં એ મરહુમને નોંખે રજાવરથી
આપવા ફેડાવ કરનાર હતા, એનાં એક સેક્રેટરી તરીકે પોર્ટ
કોર્નીગનાં મેનેજર મી. કાવજી એલલ અખાતા હતા.

રાસત ગોષ્ઠાર, તા. ૨૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

૨ પાનખાહફર નથરવાનજી રૂચનમજી વાજા (જેવર)
ના બાવા.

૩ શેઠ બેહરાંજી હીરજીભાઈ વારડીન (વકીલ) ના
મખાવા.

૪ બીરમી ગ. ગોરેડ, તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી.

સુંબધમાં આ વર્ષે પાછી ચાલેલી ગાંધ્યા તાવળી
મરજીને લીધે પારસી કામમાં જે સંકેટ ફેલાયાં હતાં તે
દાલવાને વિચાર કરવાને પારસી પંચાતનાં ફેડના દરદી
સંકેટોએ અતરેના આગેવાન પારસી મહસેયોની એક
સભા આજ દીને સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી મેની-
વાજન્ટ હનરીફકુટનાં હીવાનખાનાંમાં ભોતારવી હતી. સર-
નથીનની પુરસી સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારેનેડ,
સી. એચ. આઈ. એ લીધા બાદ પંચાતના શેઠરી
શમસુલ એલમા એન્ડ જીવણુ જમશેદજી મોદી, બી.
એ. એ દરદીઓએ મરકીની પારસી હાસ્તીદજ તથા
બીમારથી તદ્દરસ્તેને દુર રાખ્યા મોટે જાવણુઓ
ખંધાવવાને જગતી અત્યારવુછીકમાં કરેલી ગોઠવણોને
દુક અહેવાલ વાંચી સંબલાળી, જે બાદ નીચલા ત્રણ
કેસો સર્વેનાં એકમતથી પસાર થયા હતા :—

૧—“આ સભાનું એવું મત છે કે હાલ આપણા
પારસી ટોળામાં મરકીના રોગનું ખણું જોર ચાલે છે તે
રાખવા વધુ ખાસ ઉપાયો લેવા માટે એક ફંડ ઉઠા કર-
વાની અગત્ય છે.”

૨—“આ કામ માટે જે ફંડ થાય તેનું નામ
“પારસીઓનું સંકેટ નીવારણ ફંડ” આપવું, અને પારસી
પંચાતના દરદીઓના હજમકના ચોપડામાં ખાતું પાડી
એ ફંડ રાખવું, તથા તેમાંથી મરકીને જગતા સંકેટ
રાખવા માટે વખતજખત જે અરજ થાય તે કરવી, અને
જે રકમ બાકી રહે તે પારસીઓ ઉપર જો ખાદા ન કરે
ને સંકેટ આવી પડે ત્યારે વાપરવી.”

૩—“ઉપલા કરાવ અમલમાં મેલવા માટે કેટલાક
મહસેયોની એક જનરલ કમીટી પોતાની સંખ્યામાં વધારે
કરવાની સતા સાથે નેમવામાં આવી હતી.

એ કમીટીઓ ઉપરાંત જુદા જુદા જગતોએ મોટે
નીચલી સંખ્યકમીટીઓ નેમવામાં આવેલે, કે જે કમીટી-
ઓ પોતાના બતા ઉપર રહેતા પારસીઓની મરકી
સંબંધની કેાઈપણ હાજત દાલવાનું કામ ખલવશે—

કેટ ખાતાંની કમીટી :—શેઠા જહાંગીર બેહરામજી
મરજીખાન, નવરોજજી જહાંગીર મામડીઆ, નાનાભાઈ
ધનજીભાઈ બનાજી, ડાયાભાઈ દાદાભાઈ આચરખેચ,
મહમનજી બેહરામજી ખેચ.

બીલીતજાવની કમીટી :—ડાક્ટર કાવજી હેરમ-
જી, ડાક્ટર જહાંગીર જમશેદજી ખરશેદજી, શેઠાં
દારાયાહ રતનજી સીચમર, નવરોજજી બેહરામજી સંતેક.

ખહારોકોટની કમીટી :—ડા. ખરશેદજી નવરોજજી
સહીખાર, ડા. હીવણાઈ ખમનજી માચમર, શેઠાં દારાખજી
પેથનનજી મેલાવાલા, પાલનજી દાદાભાઈ મજતા.

એતવાડીની કમીટી:—ડા૦ ફરામજી શાપુરજી, ડા૦ કાવશજી એલેજી દાદાભાઈ, શેઠા પાલનજી પેશતનજી કૌપર, ખમનજી ભીખાજી કૌપર, શાપુરજી ખરમીરજી બહાયા,

મળગામની કમીટી:—શેઠા કાવશજી મેરવાનજી ચરાફ, ધનજીભાઈ રણતમજી વાડીઆ, ફરામજી ખમનજી જીભાઈ.

પરજની કમીટી:—શેઠા જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજી, ફરુનજી જમશેદજી પારખ, ખા. ખા. રણતમજી જમશાપજી આચખરનર, હેરમજી મેરવાનજી નાળી-એરવાળા.

તા૦ ૧૨ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧ માઈ ૬ (થિ૦) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

મરજી—એ૦ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી—ઉમર વર્ષ ૫૬). એવણુ એક ઉછોગી મોલે હતા, અને કાંઈ જીવ નેવી ફેળવણી લીધી ન હતી પણ વાંચનના ધણે.

૧ જામે જમશેદ, તા૦ ૧૨-૧૪ ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮.

એ કમીટીના સાહેબોની એક સભા સનીવાર તા૦ ૧૨ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮ ને દીને જળી હતી. જેમાં ફરામજી પ્રમણે એ સાહેબોએ મેરેજવાની કરી નીચના પ્રકારના કામમાં ચર્ચા આપીને તે બાબે સેક્રેટરીને ખબર આપવાને કહ્યું હતું:—

૧. જે કાંઈ કુટુંબને ધર ખાલી કરાવી ગુપડાંમાં રાખવાની અગત હોય તેવું નાજનીયાન જણાવવું.

૨. જરૂરીનાં સંકરથી જે કાંઈ કુટુંબ તંત્રીમાં આવ્યું હોય, અને તેને ઊંચ કાંઈ મદદ આપવી હોય તે આવવી અને પછી વધુ મદદ માટે સેક્રેટરીને ખબર આપવી.

૩. જે ગરીબોના ધરને ડીસઈનફેક્ટ કરવાની જરૂર હોય તે માટે સેક્રેટરીને ખબર આપવી.

૪. જે કાંઈ ગરીબ કુટુંબમાં મરણ થયું હોય, અને તે મરણની કીયાની તેઓમાં જોગવાઈ નહીં હોય, તે પારસી પંચાયતનાં રૂકાઓ તેની જોગવાઈ કરી આપવા માટે સેક્રેટરીને ખબર આપવી. એ કામ માટે સર જમશેદજી જીભાઈ પારસી બેનીવાંઝ ઇનચાર્જીયુશનાં રૂકામાં ખાસ વધુ મદદ આપી બરીબાને મદદ કરવાની જોગવાઈ કરી આપવામાં આવીછે.

જે ગરીબ જરૂરથીની માઈએને ઊપમા પ્રકારની મદદની જરૂર હોય, તે સાહેબોએ મેરેજવાની કરી પાતપાતાનાં ભાતની ઊપતી કમીટીના સાહેબોને અરજ કરવી, કે ઊપર પ્રકારની મદદ તેઓને પનતી ઊંચતની જોગવાઈએ કરી આપવામાં આવશે.

ખમાં ગુપડાંઓમાં રેહનારાઓની એક સભા તા૦ ૧૫ મી એપ્રિલ ૧૮૯૮ ને દીને મેપાતાનાં કંચરવાડી તરફનાં ગુપડાંઓની જાણ કરી. ૩. કામનાં પ્રમુખપણાં ફેલ્ડ જળી હતી. તે વેળાએ તરફનાં સાહેબોના, નાણાં ભરનારાઓનાં, તંત્રીઓનાં, કમીટીઓનાં, તથા ડા૦ શાપુરજીનાં રૂકાંનાં ચાનનાં રૂકાંવાં થયા હતા.

શાખ, અને પોતાના ધર્મની કીર્તિ વધારવાની હોય હોવાથી જરૂરથી મળેલને લગતી ફેલ્ડીક બાબોના સંમ્મેહાની ચોપડીઓ જવાબી હતી.

તા૦ ૧૩ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૨ માઈ ૬ (થિ૦) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

મરજી—મેશતનજી ધનજીભાઈ જુરાભાઈ—ઉમર વર્ષ ૫૫). વલસાડ કચ્છના એક આગેવાન વેપારી હતા. એમનેનાં મુખ્ય વેપાર લાકડાં, મવડાં, અને તમાકુનો હતો. પછી શેઠ મેશતનજી ધનજીભાઈની કુટુંબ ને નામે લેડીંગ કંટાક્ટર (ખરેડા રેલવેનો કોલસો વગેરે ઉતારવાનું) તરીકે ધણું ફેલ્ડમાં કામ કરતા હતા.

તા૦ ૧૫ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૪ માઈ ૬ (થિ૦) ૧૨૬૭ યન્દેજરદી.

મરજી—નથરવાંનજી મેહરાંમજી નાણાંવતી—ઉમર વર્ષ ૮૨). એવણુ સુરતના વતની હતા. પણુ ખુણા મધે ગુજરાત હતા, અને સરકારી તાજેડીખાતામાં એકોર્ડેટ થયા પછી પેનથનપર રીટાયર થયા હતા.

તા૦ ૧૫ મી ફેબ્રુઆરી.

મુખબંધની મુનીવરસીદીની શાડીતીમાં વર્ષની “કોનવોલેશન” સર કાવશજી જાંઘરી મુનીવરસીદી હોલમાંએ ભરાઈ. પ્રમુખસ્થાને નામદાર આનંદેશ લારડ સેંડ હસ્તે ખીરાજીએ હતા. આ વેળાએ જે વિદ્યાર્થીઓને પદવીની સંદર્ભ આપવામાં આવી તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—

એમ. એ. ની પદવી—મેહરાંમજીર તેજમુરથ અકલે-સરીઆ, જાંઘરી નવરોજી ગામડીઆ, જમશેદજી મેહરાંમજી કામ્બા, મેહરાંમજી નવરોજી કામ્બા, કામ્બાજી નવરોજી કામ્બા, દીનશાહ દોરામજી કાપડીઆ.

એલ. એલ. બી. ની પદવી—મેહરાંમજી નવરોજી સંભણ, જીવણજી હેરમજી અહિવાલા, અરેશ્વર ડાયાભાઈ હજીમ, મેહરાંમજી રતનજી લેતડી, અરેશ્વર મેહરાંમજી માડન, રણતમ કુવરજી નાગર, જાંઘરી રણતમજી ઘેલ, હેરમજી દાદાભાઈ ચરાફ, જીભાઈ જાંઘરીજી તાજેડીવાલા, જમશેદજી ડાયાભાઈ વાઘા, મનચેરજી ખરશેદજી વાડીઆ.

એલ. એમ. એંડ. એસ. ની પદવી—શાપુરજી અરેશ્વર મેંકર, મોધીભાઈ ખરશેદજી જાંઘરી ખાખાતા, જાંઘરી રણતમજી વઘીલ.

૧ શેઠા જાણિકજી, દાદાભાઈ, અને આદરજી નશર-વાંનજી નાણાંવતીનાં ખાખા.

એલ. સી. ઈ. ની પદવી—પેશતનજી ખરમોરજી ડાકટર, જમચેદજી મેહરવાંનજી શીર.

બી. એસ. સી. ની પદવી—બેનનજી ખરચેદજી ખાંના, ફરોમજી દાદાભાઈ નાણાંવતી.

બી. એ. ની પદવી—કામાજી નવરોજીજી કામા, અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકા, ચોરામજી હોરમજીજી બાટલીવાલા, રતનજી ફરુજનજી ગોરવાલા, જમચેદજી ખરચેદજી ધરોની, જાંહોર હોરમજીજી કાપડીઆ, ચાવકયાહ મેહરાંમજી નરીમાન, ફરોમજી દાદાભાઈ આલવાઈવાલા, માણિકજી એલજી આંતીઆ, હોમી જમચેદજી બર્યા, કેપચર ફરોમજી ખીલીમીરીઆ, માણિકજી રૂપમજી ખીલીમીરીઆ, મેહરાંમજી હોરમજીજી આલેવાલા, કેપચર માણિકજી કુપર, હીરજીભાઈ જમચેદજી દલાલ, હોરમજીજી શીરોહ દરુર, જાંહોર ચાવકયાહ દાવર, મનચેરજી રાયાભાઈ રેશાઈ, બાપુજી જીવાજી ઠોડી, જાંહોર પેશતનજી ડાકટર, રૂપમ અરદેશર એડી, અરદેશર મેહરાંમજી કાંબા, પીરોજીયાહ જમચેદજી કાંબા, ચોરામજી દોરામજી કાંબા, રતનજી દોરામજી કાપડીઆ, અરદેશર દાદાભાઈ કરાકા, પીરોજીયાહ જાંહોર મરજીઆન, કેપચર એલજી મચાંની, હોરમજીજી મનચેરજીયાહ મેહતા, જાંહોર પેશતનજી મેચમન, રૂપમ શીરોજીયાહ મોડી, મેહરાંમજી રાયાભાઈ મોતીવાલા, માણિકયાહ કેપચર નાદરજીયાહ, જાંહોર દાદાભાઈ નાણાંવતી, અરદેશર દોરામજી નરીમાન, જમચેદજી હોરમજીજી પારડીવાલા, પાલજી દોરામજી પાવરી, ફરોમજી દોરામજી રખાડીના, રાયાભાઈ મનચેરજી રાજ, પેહચાજી રતનજી સરાઈ, અણેકબાઈ અરદેશર વહીજી, બાપુજી ચોરામજીજી વજીદાર.

મેડીકલસ્ટુડેન્ટની પરીક્ષામાં નીચલાં પારસી બાનુઓ પસાર થયાં હતાં—માહમ્મદ ધન્યાઈ હોરમજીજી વાડીઆ, નવાબજી ચોરામજી કપડાન, દીનાજી નયરવાંનજી પેશતનજીપાસ, તેહમીના કોહલાપુરવાલા, આવાંબાઈ દાદાભાઈ મેહરવાંનજી જીજીભાઈ, રતનજીયાહ બહમનજી મુચ, માણિકજીયાહ માણિકજી કાતરક, જરમજીયાહ માણિકજી વજીદાર, કુપરજીયાહ હીરજીભાઈ જમચેદજી અપુ, મુનાબાઈ ચાપુરજી જમચાલા, જમજી માણિકજી મેહતા, હીરોજીયાહ નવરોજીજી અંડાલેવાલા, મોતીબાઈ એલજી બાટલીવાલા.

આ વેળાએ અપાવલા યુનીવર્સીટી મેડીસીમાં આન. સેલરજી ગોહ મેડલ કામાજી નવરોજીજી કામાને, કેપડન કલખનો ગોહ મેડલ અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકાને, સેડી રૂપે ગોહ મેડલ મીથીબાઈ ખરચેદજી જાંહોર ખંખાનને; તથા ડ્યુક ઓફ એડીનબરો રેસીધી અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકાને; તથા સ્કાલરશીપમાં નારાવજી પ્રાક્ટેવ સ્કાલરશીપ પાલજી દોરામજી પાવરીને, જેમજી

મીવજી સ્કાલરશીપ ધનજીયાહ રૂપમજી દાદાબાને, સેડી રૂપે મેડીકલ સ્કાલરશીપ ધન્યાઈ હોરમજીજી વાડીઆને, જમચેદજી નયરવાંનજી પીટી જાંહોર સ્કાલરશીપ મેહરાંમજીએ તેહમુચ અકસેચરીઆને, મેડીકલ સીનિ ફોર ઇડીઆ ફંડની સ્કાલરશીપ મીથીબાઈ ખરચેદજી જાંહોર ખંખાનને, પેશતનજી હોરમજીજી કામા સ્કાલરશીપ ધન્યાઈ હોરમજીજી વાડીઆને, મનચેરજી નવરોજીજી ખનજી સ્કાલરશીપ જીવજી હોરમજીજી આલેવાલાને, સર દીનજીયાહ માણિકજી પીટી મેડીકલ સ્કાલરશીપ ધન્યાઈ મનચેરજી દરુરને, રાયાભાઈ ફરોમજી કામા સ્કાલરશીપ મનચેરજીયાહ ધનજીયાહ દોરામજી ગીલકરને, આહમાએ ખરચેદજી રૂપમજી કામા સ્કાલરશીપ અરદેશર દોરામજી દરુરને, પીરોજીયાહ મેહરવાંનજી જીજીભાઈ અવરતા એડ જેલબી સ્કાલરશીપ બાપુજી ચોરામજીજી વજીદારને, ફરોમજી ચોરામજી બાવનચરી સ્કાલરશીપ માણિકજી બહમનજી દાવરને, તથા પ્રાઇઝોમાં એલીસ પ્રાઇઝ ચાપુરજીયાહ એલજી દમજીઆને, જીલીંગસ પ્રાઇઝ દાદાભાઈ કાવજી વાંચમકરને, જેમજી ટેકર પ્રાઇઝ અરદેશર ધનજીયાહ બાલકાકાને, પાલકરજીયાહ મુદામજી પ્રાઇઝ જલેજર રૂપમજી વજીલને, અને જડજ રૂપનચર પ્રાઇઝ મેહરાંમજી નવરોજીજી જાંહોરજી.

તા. ૨૩ મી ફેબ્રુવારી.

રોજ ૧૨ માઈ ૭ (કો) ૧૨૧૭ મનદેજરદી.

મરજી—ખરમોરજી પાલજી દોહીમેહરજીના—ઉમર વર્ષ ૫૨, અત્રેના જાણીતા લીલાંકિવાલા મેહરજી જનન રતનની કંપનીના વડા ભાગીદાર. એવજીની પેઠીએ સરકારી, આશીરીયલ એસાઇનીની આશીરના અને મુન્ડીસીપાલીટીના લીલાંકિવાલા તરીકે સારી નામના મેલવી હતા. નામદાર વડા જડજના હોકમથી આશીરીયલ એસાઇનીની આશીર એમના માનમાં એક દીવજ બંધ રાખી હતી.

આજ દીને અતરનાં મેદાનમાં થયલાં મુંદર ગાડી-ઘોડાનાં પ્રદર્શનમાં મોઢીએ કોમ્પેટિટરીવાલા થે પેશતનજી મેહરાંમજી પ્રેમને સરજી ખનાવતની ચાર ગાડીઓ મોઢી સોનાંને આંદ, થે બહમનજી દીનજીયાહ પીટીને તેવજીના “નેપોલીયન” નામના સરજી ઘોડાને મોઢી બાજી ધનામ, તથા મોઢી સાઇકલ એનનસીવાલા થે કાવજીયાહ રાયાભાઈ વાડીઆને તેવજી આયાત કુરેલી થાઇ મેડીય ગાડી મોઢી “મેડી” ની સરડીશિકર આપવામાં આપ્યાં હતાં.

૧ જાને જમચેદ, તા. ૨૬ મી ફેબ્રુવારી ૧૮૯૮.

તા. ૨૧ મી ફેબ્રુઆરી.

રોજ ૧૫ માઈ ૬ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી.

હોર મધ્ય અંજીમનના ઉચ્ચતથી બધાંયું દોખતું
પરકવાની ક્રિયા આજ દિને કરવામાં આવી હતી. એ
વેળાએ હોર, મઠ, ખંડવા, રતખાંમ, ઉજન, નીમમ,
નથીરાખાદ, અભર, ભંહનસી, પલીઆલા, વગેરેના
આસરે ૫૦૦) જરથોસ્ત્રી સહસ્રો તથા બાનુઓ એ
ક્રિયામાં શામેલ થયાં હતાં. જયનળી ક્રિયા દરુર પુર-
શેલ જમશેલ જમાસ્પ આશનાએ કીધા બાદ તેઓએ
એક વાંચેલ કરી સંભલાવી હતી, જે પછી એક બાંધીઆ
ફંડની ટીપ ફરતી કીધી હતી, એ બાદ ચમચુજ યોજના
દરુર હોસંગલ, નાએમ દરુર પુરશેલ, અને તેના
મોષેદા, મેશરસ હોરમજ માણેલ જમગરા, અતેના
રજ સોરાખજ હનજનયર તથા મેહેરતનશીન મીં કાવસજ
સોરાખજ ખરાધના વારેસો (જે છેલ્લા સહસ્રે એ દખમા-
ને લગતો એક કુલે બધાવી પોતાનાં મેહેસતનશીન માતાજી
પીરોળ્યાધના પુત્રને મરિ અનજીમનને સ્વાધીન કીધેલે)
અને સેફ્ટરની શાલે તથા મીસતરીએ પ્રેમચુપ અને
રામાજીને સરપાવ આપી તથા બીજા મોષેદા સહિષીને
આશિદાદ વેહે અવામાં આપી હતી. મીં હોરમજ માણેલ
જમગરાએ પોતાની તરફથી દરુર હોસંગલ તથા દરુરજ
પુરશેલને શાલે આપી હતી, તથા મોષેદાને આશિદાદ
વેહેલી હતી.

સરથે કામ પુરું થવા બાદ શેઠ હોરમજ કાવસજ
ખરાદી ફોરોયાફરે હલસતેદ લનડન નયુસમાં છપાવવાને
ફોરોયાફરે એમી થયલી મીંજલસ તથા દખમાને લીધા હતા.

૧ એ દોખખાંપર નીએ પ્રુજ્ય તખી ચારવામાં
આવીલે:—

“આએ દોખખ” શ્રી મજીવાલા નેકનાંચ મરહુમ શેઠ
“દીનશાલ નાહાનામાઈ મશાલાવાલાના પુત્રને ચારે તેવણના
“શ્રજ”હોએ ૩,૦૦૦) ની રકમ આપી આગેવાની કરી
“અને તેમાં શ્રી હનદોરની અનજીમને આપશમાં તથા
“બાહારગાંમેમાં ઊપરાંયું કરી બધાવયું છે.
“એ દોખખાને લગતી બની જરથોસ્ત્રી દીનના શર-
“જાંન પ્રુજ્યની સરથે કીરીઆ દખન તથા ચાલવા વીગેરે-
“ના વડા દરુરજ સારુખ શચકળ યોજના સરદાર ખાંન-
“બાહારુર દાકતર હોસંગલ બજાસ્પલ જમાસ્પઆશનાની
“સાહાંનાચાઈ પ્રુજ્ય અંજીમનને નામે થઈ. અને જયન
“કરીને એ દખખુ જરથોસ્ત્રીઓને ચારે પ્રુજ્યું પ્રકીયું છે.
“રોજ ૧૫ મે રોપેહેરે દાદાર ચાંદ ૧ લો શરસરીન

“શેહેનશાહી તથા ચાંદ ૨ જો અરદીમેહેસત કદખી સને
“૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી. તા. ૨૬ મી સપ્તેમ્બર ૧૮૬૭ વાર
“પુષ શવત ૧૬૫૩.”

તખીનાં જીવેલા દીવસે દોખખું ન બધાંનાં તજ
ચાસ રહીને બધાયું છે.

તે પછી બાનુ સેવા બાદ સરથે હમદીના પોતપોતાને મકાને
સીધાંરખા હતા.

તા. ૩ જી માર્ચ.

ચુખંધની કુનીવરસીડીની વેદક ફાકત્રીએ પોતાના
સીનડીક તરફે ડાકર તેસુમજી બીખાજ નરીમાન,
કાપદાની ફાકત્રીએ સીનડીક તરફે હાનરેખલ પીરોળ્યાફ
મેહેરવાંનજ મેહતા, સી. આધ. ઇ. અને એનજીનીઅ-
રીંગની ફાકત્રીએ પોતાના સીનડીક તરફે ખાંનખહાર
મનમેરજ કાવસજ મરખાંન, સી. આધ. ઇ. ને આજ
દિને ચુડી કાઢવા હતા.

તા. ૩ મી માર્ચ.

રોજ ૨૪ માઈ ૬ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી.

મરજી—ફરાંમજ હોરમજ જમજ—ઉમર વર્ષ
૭૦). અતેના એક જણીતા કંટાકર હતા. દોખખાએ
બાંધવાનો એમને બહુ અનુભવ હોવાથી, અને ધર્મ
તરફની દીલગી લાગણીથી આ ઇલાકાનાં ધણેક નાહાં
શેહેરો અને ગામનાં કમાવાની હાસલ વગર દોખખાએ

૨ ગઈ તા. ૨૪ મીએ અતરે મેહેસતનશીન મીં
શરાખજ રસ્તખજ રાણાના પુત્રને ચારે જોનાં કીધવાં ફંડ-
શાંધી સઘડી બધાવવામાં આવીલે તેમ જ જશન કસ્વાખા
બાવયું હતું, અને તે વખતે તેના વારસ બાઈ કુકીયાધને
સાલ જેટ આપવામાં આવી હતી અને એ બાઈએ દરુર
હોસંગલ તથા દરુર પુરશેલને શાલે આપી હતી.

તા. ૨૫ મીને દીવસે મીં દીનશાહજ શાપુરજ
ચરચરે ચાકીદારને રહેવા ચારે તથા હમદીનોના વીસાખાને
ચારે એક ચકાન, બાંધીયાઓને ચારે સુસલખાતુ, અને
દખખાની જગાની હજમાં દાખલ થવાની જગાએ બે પીલરો
તથા લોહોડાંના દરવાજા પોતાને ખરેખે બધાવી આપયા તેમ
જશન કરી અનજીમનને તે સ્વાધીન કીધાં હતાં. તેઓને
પણ એક શાલ આપવામાં આવી હતી, અને તેઓએ પોતા
તરસથી દરુર તથા નાધય દરુરને શાલે આપી હતી.

આએ સઘડી ઊપર નીએ પ્રુજ્ય તખી ચારેલીલે:—

“આએ સઘડી મેહેસતનશીન શેઠ શરાંમજ રસ્તખજ
“રાણાનાં પુત્રને ચારે જશન રોજ ૧૭ મે ચાંદ ૫ મે
“૧૨૪૪ યન્દેશ્વરી તા. ૩૧ મી જાનેવારી ૧૮૭૫ ઇસવી-
“ને દીને કંક થયા તેવણનાં ઊમરખાંમે તેવણનાં ધણી-
“આંની બાઈ કુકીયાધ તથા બેટા દીનશાલ શાપુરજની
“આગેવાનીથી બીજા મેશીએ તથા દોસતો વગેરેએ જોનાં
“કીધવાં ફંડખાં બધાવી જરથોસ્ત્રીઓના વપરાસને ચારે
“પુકી પ્રકીયું છે.

“રોજ ૧૭ મે ચાંદ ૪ મે ૧૨૬૭ યન્દેશ્વરી,
“તા. ૨૬ મી કીચેખયર ૧૮૬૭ ઇસવી.”

તખીનાં જીવેલા દીવસે એ સઘડી ન પરકાતાં તજ
ચાસ રહીને પરકાઈ હતી.

૪ જો જરથોસ્ત્રી, તા. ૪ મી માર્ચ ૧૮૬૮.
૪ શેઠ શોરાખજ શરાંમજ જમજરેના બાપા.

મુલ ભવેજ બાંધી આપતા. પોતાના બાધ દારામજી સાથે સ્ત્રીપત્ની ગામમાં એક દરેકેકર બંધાવી આપી હતી.

તા ૦ ૮ મી માર્ચ.

રોજ ૨૫ માહ ૭ (કં) ૧૨૧૭ બનદેજરદી.

મરજી—પરચેદજી રતનચાહ કોહીયાર—ઉમર વર્ષ ૩૨). સરકારી નોકરીમાં બહુ સારા હિસો આપનારા કોહીયાર પાનદાનવાલા મરહુમ શેઠ એરચયાહ પરચેદજી કોહીયારના નાનીરા હતા. ૧૮૬૦ માં બી. એ. ની ડીગ્રી મેલવી પોતાના પિતા શેઠ રતનચાહ એરચયાહ કોહીયાર સાથે તેમનાં ધારાસંબંધી કામકાનમાં રોકાયા હતા, અને એલ એલ. બી. ના અભ્યાસ કરતા હતા.

મરજી—ડાકટર પેથનનજી બહમનજી ધનજી મેહતાના—ઉમર વર્ષ ૬૨). એવજી ૧૮૫૬ માં મેડિકલ કોલેજમાંથી જી. જી. એમ. સી. ના તબીબી ડિપ્લોમા મેલવી, બીજે વર્ષે સરકારી તબીબી ખાતામાં જોડાયા અને વનસાડ, કલીઆંણી વગેરે કઠાણે બાંધા વખત સરકારી તબીબ તરીકે રહ્યા ત્યાં બહુ લોકપ્રિય થઇ પડ્યા હતા. અને છેલ્લાં ૮ વર્ષ પેનથનપર રીડાયર થઇ એકાંત-વાસમાં ગુજર્ણ હતાં.

તા ૦ ૧૧ મી માર્ચ.

રોજ ૨૮ માહ ૬ (ચિ) ૧૨૧૭ બનદેજરદી.

મરજી—કાવચજી મેજનજી લીચમેરના—ઉમર વર્ષ ૭૮). પ્રજ્ઞાના એક જુના રહીય હતા. ૧૭ વર્ષની છોકર-વન વધે મીલીટરી ભારડમેને નામે યોગાપાતી આંશીસમાં ૧૧૦) ના દરમાયાએ જીંદગી ચર કરી હતી, અને એજ ખાતામાં પોતાની જાતી હુશીયારીથી વધતામાં વધતા ૧૫૦૦) ના દરમાયાએ સુપ્રીટેન્ડેન્ટના મોદાપર નેમાયા હતા. અને એ “મીલીટરી એકાઉન્ટન્ટ ડિપાર્ટમેન્ટ” માં એ મોહી બાંધા વખત ભાગવી ૩૮) વર્ષની સરકારી નોકરી પછી પેનથનપર રીડાયર થયા હતા.

સુબધની મરજી કમીટી તરફથી મરજોની સરડીશંકરિ મેલવવાની ફરજ પાડેલી હોવાથી શેહરના સાંતે વારડમાં

૧ નંગારની કોર્ટના આશીશ્વલ એસાધની અજી રેલસાર શેઠ રશમરોજ (પેરીસ્ટર) તથા સુબધની રમેલ કોઝ કોર્ટવાલા શેઠ નમચેદજી (એકાઉન્ટન્ટ) તથા મેજલોરવાલા શેઠ બહમનજી પેથનનજી ડાકટરના ખાવા.

૨ શેઠ બરજોરજી તથા રસંજી કાવચજી લીચમેરના ખાવા.

“એમ એચાવીટી” તરીકે નેમી મરજી રેલસાર કરવાની સત્તા આપેલા મહરોમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—

“એ” ચાને કોટ વોર્ડ—એ ૭૫૫૭ નમચેદજી મોદી, ડાકટરી બંદગીર નમચેદજી પરચેદજી, મેહરામજી નવરોજજી દારાચયેઠ, નાનાબાધ નવરોજજી કાતરક, તેજ-લજી બીખાજી નમીમાં, દાદાબાધ નવરોજજી ચાહેર, શેઠ શોરામજી એદજી વારડીન, બહમનજી મેહરામજી પેલ, માણેજી નમચેદજી ગંદેવીઆ, રતનજી નમચેદજી તાતા, મરજ્યાન મચેરજી મરજ્યાન.

“સી” ચાને જુલેધર વોર્ડ—શેઠ રસતમજી અરદેશર રેપનસર, નવરોજજી મેહરામજી સંતોક, ખા ૦ ચા ૦ ફરીજી જીવાજી મોગરેલીઆ, ડા ૦ દીનચાહ બહમનજી માચર, નયરવાંનજી નમચેદજી ર, ચેડના, ફરાં-મજી બીખાજી.

“ડી” ચાને ગીરગાંમ વોર્ડ—શેઠ દીનચાહ મચેરજી પંથકી, નાનાબાધ રસતમજી રાણીના, માણેકચાહ બંદગીરચાહ તાલિયારખા, પી ૦ મચેરજી, ફરફુનજી મેહરવાંનજી બનાજી, નયરવાંનજી બહમનજી નચાવાલા, સરોચ પરચેદજી રસતમજી કામા, ડાકટરી ફરાંમજી ચાપરજી, મચેરજી મેહરામજી કોહવા, માણેકજી ડાસાબાધ કામા.

“ઈ” ચાને બાચખલા વોર્ડ—શેઠ પેથનનજી ફરાંમજી બંડારા.

“એફ” અને “જી” ચાને પહેલ તથા માહીમ વોર્ડ—શેઠ કાવચજી મેહરવાંનજી સરાક, ફુવરજી કાવચજી તરવીયા.

મરજીને લીધે નામદાર સરકારે બાહિરગામ જતા લોકોને “પાસ” આપવા સાર તથા મરજીના સંબંધમાં લેવાતા ઉપાયો સમી લોકોની ફરીઆદ સાંભળવાને મી ૦ ન. એચ. ડયુપોલેની નેમજી કરી હતી, જેણે લોકોની આવતી ફરીઆદ સાંભળી તેના નીકાજ કરવામાં મદદ કરવા માટે મુલેહતા અમલદારોની મદદ માંગી હતી. એ ઉપરથી સધળા મળી ૮૨ મુલેહતા અમલદારો એવી મદદ આપવાને બાહિર પડ્યા હતા, જેઓમાંથી જુદા જુદા ડિવિસો-એ મી ૦ ડયુપોલે સાથે મેસી ફરીઆદ સાંભળવાને કમીટી નેમવામાં આવી હતી, તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—

શેઠ કેમચર નવરોજજી કામરાજ, શોરામજી ફરાં-મજી બીલીમોડીઆ, નમચેદજી પરચેદજી નમચેદજી, પેથનનજી નયરવાંનજી વાડીઆ, ડા ૦ મેહરામજી નવરોજજી દારાચયેઠ, નવરોજજી માણેકજી વાડીઆ, બહમનજી મેહરામજી પેલ, ફરફુનજી નમચેદજી પારખ, ડા ૦ અરદેશર દાદાબાધ મોદી, ડા ૦ નાનાબાધ નવરોજજી કાતરક, અને એ ૦ જીવજી નમચેદજી મોદી.

૩ બધે નમચેદ, તા ૦ ૧૨ થી ચારખ ૧૮૯૮.

તાં ૧૩ મી મારચ.

રોજ ૩૦ માઈ ૬ (શેં) ૧૨૬૭ મળદેવરી.

મરણ—જાંગીરજી રક્ષતમજી માદી—ઉમર ૧૫ (૬૭). એવણુ વાંદરા કચ્છાના એક જમીનદાર અને જુના જાણીતા રહીશ હતા. ૧૮૫૧ માં “ક્ષેર સ્કાલર” અને પીન્ડિય વર્ષ “નોરમલ સ્કાલર” ની પદવી મેળવી હતી. એવણુ ધમવીરીઅમ કોંગ્રેસ એડ ટ્રેડીંગ કંપનીના અને ૧૮૬૪ માં મેનેજર હતા, અને શેર મેનીયાની જુહારીના વખતમાં તે ભાગી ત્યારે તેના અને ખીજી ચાત કંપનીઓના લીક્વિડેટર તરીકે કામ કર્યું હતું. એ પછી ૧૮૬૭ માં મેસરસ રાલી બ્રધરસની માદી પેહડીમાં સેલમનેન તરીકે સામેલ થઈ જુન વખતમાં એ પેહડીના આગેવાન દેશી કરતાકાવરતા થઈ પડયા. ત્રિપારી શીવાય ખીજાં જાહેર કામમાં ઘણા ભાગ નહીં લેતા, પણ ખાનગી રીતે ઉલટ ખતાવતા હતા. હાલની “જ. ન. પીટી લાઇબ્રેરી” ૧૮૫૬ માં “ફાઈ” ધમખુલમંત લાઇબ્રેરી” ને નામે ઉઘાડવામાં એવણુ આગેવાન હતા, અને તેના કારોબારમાં ઘણા ભાગ લેતા હતા. પોતાનાં છેલ્લાં વસીયતનામામાં પોતા હસ્તકની લાઇબ્રેરીનાં પુસ્તકો વીથ એવી ગોઠવણુ કરી ગયા હતા કે એ લાઇબ્રેરીના અરથો ભાગ કોટની “વીવલસ ક્વી રીડીંગરૂમ એડ લાઇબ્રેરી” ને સપ્લદ કરેલા અને પાછીને અરથો ભાગ એતવાડીની ધનજીભાઈ કુશમજી પટેલવાળી લાઇબ્રેરીને ભેટ આપેલા. એ દરાવની રૂએ મરનારના વસીયતનામાના વહીવટદારોએ વાંચવા લાયક આશરે ૧૬૩૨ પુસ્તકો, ૬ કમાટી અને ૪ જુકસ-ટેડ ઉપર ગોઠવેને એતવાડી ખાતેની ઉભલી લાઇબ્રેરીને ભેટ કરયાં હતા.

તાં ૧૬ મી મારચ.

મુખબની આરટ સોસાઇટીનું નવમું વાર્ષિક પ્રદર્શણ આજ દીને ઝિફ્ટરીએટના કોનસીલ હાલમાં નામદાર ચીફ-જમ્શીડીસ હાનરેબલ સર ચારલસ ફેરને ખાલુ મેલ્ડ હતું. નીચના પારસીઓને ધનાગે મળ્યાં હતાં—

શેઠ પેશતનજી બહમનજીને રૂ.૭૫, બાઈ પુતલીખાઈ જાહંગીર કામરાજીને રૂ.૩૦, અને પોરોરો-ખ. રૂ. કામાને રૂ. ૨૦ તથા શેઠ મનચેરજી ફૂકીરજી પીયાંવાલાને રૂ.૬૦, તથા મીસ જાહજી કુવરજી નાજરને રૂ. ૪૦) નું ધનાગે મળ્યાં હતાં, તથા શેઠ એરચયા પેશતનજી અને મીસ એ. એસ. મીજીનાં ચીત્રોની વખાણુ (highly commended) થઈ હતી.

૧ ટાઇમસ આર્થ ઈડીઆ, તાં ૧૭ મી મારચ ૧૮૮૮.

યમસુલ ઓલમા એં જીવણુ જમશેદજી માદી, ખી. એ. ને કાનસની સરકારનાં ફેજવણીખાતાં તરફથી “આરીસર ડી એકડમી” નો ખેતાબ મળ્યો હતો.
શેઠ ફરુકજી જમશેદજી વાઘાએ હેદરાબાદ મધેની પોતાની જમીરનાં જગણામાંથી બે માટા વાધેનો શેકાર કર્યો હતો.

તાં ૨૦ મી મારચ.

રોજ ૭ માઈ ૭ (શેં) ૧૨૬૭ મળદેવરી.

મરણ—અરદેશર આદરજી ખાંસાહિય—ઉમર ૧૫ (૩૬). એવણુ એક જાણીતા લેખક હતા, અને “જામે જમશેદ” ૫૨ સાથે જોડાયેલા હતા. રમુજી બખાણુનો ચારે ટકા હોવાથી એવણુના બખેલા રહેવા બહુ ઉલટથી વખાતા હતા.

શેઠ હોરમજી નવરોજજી ધજનેરને મધરાજની સરકારે ત્યાંની પુનીવરસીદીના એક ફેલા તરીકે નેમ્યા હતા.

તાં ૨૨ મી મારચ.

અતરેની ગ્રાંટ મીડીકલ કોલેજના વિદ્યાર્થીઓને ધનાગે આપવાને મેલાવડો આજ દીને તે કોલેજનાં ધીવાનખાનામાં મલ્યો હતો. પ્રમુખસ્થાન સર જમશેદજી જીજીભાઈ ખારોતે, સી. એસ. આઈ. ને આપવામાં આવ્યું હતું.

માથેરાં મલે આજ દીને એક માદી આગ લાગવાથી ૨૯ મરીખ કુટુંબી નાશ પાર્યાં હતાં તેમના આથરાને મઠે એક ફંડ મીં કુશંમજી કાવચજી મેહતાની આગેવાની હેઠલ થયું હતું, જેમાં રૂ. ૧૮૫૦) બરાયા હતા.

૨ જામે જમશેદ, તાં ૨૧ મી મારચ ૧૮૮૮.

૩ જામે જમશેદ, તાં ૨૩ મી મારચ ૧૮૮૮.

એજ મુજબ તેવણે ખીજાં પખવાડીઆમાં તણુ ખીજ વાધો ચાયાં હતા. જામે જમશેદ, તાં ૮ મી એપ્રિલ ૧૮૮૪.

વળી પુણીની પારસી વાલંદીયર દોરના એક કારપોસલ જીં ૩૨૨જ નરીયાંને આપરેલ ચાસનાં પેહલાં અઠવાડીઆમાં ૫ શીટ લાંખા, ૩૩ શીટ ઊંચાં એક જંગલી લુડને શેકાર કર્યો હતો.

૪ જામે જમશેદ, તાં ૨૩ મી મારચ ૧૮૮૮.

૫ ટાઇમસ આર્થ ઈડીઆ, તાં ૨૩ મી મારચ ૧૮૮૮.

૬ એ ફંડમાં પારસીઓની પ્રખ્ય સકમ નાંચે મુજબ હતી:—રૂ. ૩૦૦) બાઈ દીનખાઈ નશરવાંજી પીટી, રૂ. ૨૦૦) શેઠ કાવચજી દીનશાહ એડવાલા, રૂ. ૧૦૦) શેઠ જામે જમશેદ અરદેશર વાડીઆ, અરદેશર નશરવાંજી માદી વગેરે.

તાં ૨૪ મી માર્ચ.

સુરતની પારસી ડીસ્ટ્રિક્ટ મેટ્રીશિયનલ કોરટના એક ડીક્રીએ મરહુમ હેન્રી નથરવાનજી કેપ્સલની જગ્યાએ નામદાર સરકારે શેઠ બરજેરજી નથરવાનજી વહીવટને નેમ્યા હતા. અને એક ડીક્રીએ ૫૧૦ ખાંભાગીરજી પેશતનજી વહીવટ આદેશી હોડવાથી તેમની જગ્યાએ શેઠ રતનજી નથરવાનજી કોડાવાલાને નેમ્યા હતા.

ખાંભા પીરોળખાંભા નથરવાનજી જાગીરજી વાડીઆએ પોતાના ખાવડની નજમ્તે રૂ. ૨૫૦૦૦) પારસી સુવાવડ-ખાનામાં ૭ બીજાંઓને એક જુદા બોરડ ખાંભાને બેઠ આપ્યા હતા.

તાં ૨૯ મી માર્ચ.

રોજ ૧૬ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૬૭ યલ્દેજરદી.

મરજી—માણેકજી બરજેરજી મનિચેહરહોમજીનાં—
—ઉત્તર વર્ષ ૫૮). શેઠ બરજેરજી બહમનજી મનિચેહર હોમજીના નામના દીકરા. એવજી અનેનાં “સુબધ સમાચાર” પત્રના મલિક અને અધીપતી હતા. છેક ૪. સ. ૧૮૯૧ થી એવજી દેશી હાથ સાથે જોડાયા હતા. જે વખતે મીં ૦ પીરોળખાંભા મેહરજીએ કાઢેલાં “દોસતે હોડ” પત્રના એવજી અધીપતી હતા. ૫છી ૧૮૯૪ ની શરૂઆતથી એજ મહરજી “સુરપોષ” નામનું દર રવી-વારે પ્રગટ થતું યુજરાતી પત્ર—જેમાં ૧૮૯૫ થી શેઠ મનચેરજી હોરમજી કામજીએ જરોયારતી દીને લખતાં અને સુધારા પક્ષની વીરજીનાં બખાણો કરવા માંડ્યાં હતાં—તેના અધીપતી થયા હતા. ૧૮૯૬ ની આખરી સુધી એ સુબધ જરી રાખી એજ સાલમાં “સુબધ સમાચાર” ના મલિક થયા. અને શેઠ નાનાબાઈ રૂસ-નમજી રાણીનાતું “બુનીયત પ્રેસ” જેડી નાખી “સમા-ચાર” ના અધીપતી થયા. ૧૮૯૮ થી “સોડ મીન” નામનું અંદવાડીક કાઢડી તે પોતાની જાંદગીના છેડા સુધી ચાલુ રાખ્યું. પારસીઓમાં પોતાના કદીમ નવાગાનેની હોરીનાં વાંચકોના શોખ જોઈ “બરજેરનામા” ના વાલજો પ્રગટ કર્યાં હતાં. ૧૮૭૧ થી શેઠ નાનાબાઈ સાથેનું પતી-આણું છૂટું કરી “સુબધ સમાચાર” ના એકલા મલિક થયા હતા. ૫છી “દાતરડ” નામે રમુજ અંદવા-ડીક પત્ર દર ભેંસપતવારે પ્રગટ કરવા માંડ્યું. જે ૧૮૯૨ માં બંધ પાડી “હોડી પેચ” નામનું અંદવાડીક પત્રેજી યુજરાતી રમુજ પત્ર ખીલવવા માંડ્યું. જે રાજદી,

૧ બીએ ગવરમેંડ ગેઝેટ, તાં ૨૪ થી તથા ૭૧ થી ચાલ્ય ૧૮૯૮.

૨ સુબધ સમાચારના હાલના અધીપતી તથા મલિક શેઠ કેપ્સલ માણેકજી મનિચેહરહોમજીના ખાવા.

સંચારી વગેરે સ્થાપનાનાં રમુજ બખાણો ચીત્રો સાથે કરે-છે. એવજીને દેશી આપણો પક્ષો શોખ હતા, અને “ગજલસતાન” નામનું દેશી ગજલો વગેરે જાણી રાખ-વાની નેમથી એક માસીક પ્રગટ કરવા માંડ્યું હતું.

તાં ૩૧ મી માર્ચ.

રોજ ૧૮ માઈ ૭ (ચિં) ૧૨૬૭ યલ્દેજરદી.

મરજી—જાગીરજી બરજેરજી કોલાહ, પી. એ. —
ઉત્તર વર્ષ ૨૩). એવજી અવસ્તા અને પેહલવી બાષાઓ-ના શોખીન હતા, અને ૧૮૬૬ ની આખરીએ પી. એ. ની પરીક્ષા અવસ્તા બાષામાં પસાર કરી, સેક્રેટરીયટમાં ન્યાયખાતામાં મદદનીશ તરીકે રહ્યા હતા. ૫જી તનીએ યારી નહી આપી, ને જવાબ વે ચુકી ગયા.

તાં ૧ થી આપરેલ.

૧૮૯૮ નાં સાલમાં જુદે જુદે કોણીની મુબી-સ્તીપાલ મોડમાં નીચલા પારસીઓ સુઝાયા ચા નેમાયા હતા:—

સુબધની મુબીસ્તીપાલ કોરપોરેશનમાં કર જરનારા-ઓ તરફથી—શેઠ દીનશાહ એદલજી વાજા, ડાં નાના-બાઈ નવરોજજી કાતરક, નવરોજજી જાગીરજી ગામડીઆ, કાવથજી મેહરવાનજી સરકાર, ડાં કેપ્સલ નથરવાનજી ખાંભાજી, ડાં કાવથજી એદલજી દાદાખાંભાજી, શેઠ હોર-મજી શાપુરજી ચોથીઆ, શોરખજી બરજેરજી ઢોડી, બરજેરજી નથરવાનજી વાડીઆ, અરેથર ફરખજી ઉન-વાલા; સુધેહના અમમદારો તરફથી શેઠો દારોશાહ રતનજી ચીજગર, હાનરખલ મીં ૦ પીરોળખાંભા મેહરવાનજી મેહતા, સી. આઇ. ૪; ડાં કાવથજી હોરમજી, પેશતનજી નથરવાનજી વાડીઆ, જમશેરજી બરજેરજી જમશેરજી, હોરમજી બરજેરજી ફરહાવાલા, ડાં દીનશાહ બહમનજી માસર, ફરજનજી શોરખજી તાલેખારખાં, કેપ્સલ નવરોજજી કાખરાજી, જમશેરજી બરજેરજી કાખા; બુનીવરસીડી તરફના—શેઠ રૂસનખા. ૧. કાખા; સરકાર તરફના—સર જમશેરજી જીજીબાઈ, મેરેનડ, સી. એચ. આઇ. ૪; શેઠો નવરોજજી નથરવાનજી વાડીઆ, સી. આઇ. ૪; અને મેહરાંમજી નથરવાનજી સીરવાહ.

તાં ૪ થી આપરેલ ૧૮૯૮ ને દીને નવી કોર-પોરેશને સેડીંગ કમીટી મોટે શેઠ કેપ્સલ નવરોજજી કાખરાજી, ડાં કાવથજી હોરમજી, ડાં કેપ્સલ નથર-વાનજી ખાંભાજી અને ડાં નાનાબાઈ નવરોજજી કાતરકને સુડી કાઢ્યા હતા.

૭ મિયમિસ હાલ સુબધનાં મલિકો નાનાબાઈ નથરવાનજી વાંચકોના આઈ.

પેટ, એલેક મનચેરજી વાઘા, વેલમાન—મુનીસીપાલિટીના
—ડા. બરેઈલ પેશતનજી બાબર. થાણા—સરકારી—
ચોરાખજી વલમજી; સુદી કહેલા—વીકાજી મેરજીબાઈ.
વલમાડ—ચોરાખાઈ ચાપરજી. ખીલપેર—સરકારી—અર-
દેશર કુખજી કામા. અમદાવાદ—સરકારી—ખા. ૦ બા. ૦
ફરફતજી કુંવરજી તારાપોરવાલા. જાંજીર—સરકારી—
ખમનજી પેશતનજી.

તા. ૦ ૩ મી આપરેલ.

દિન ૨૫ માઈ ૩ (ચિ. ૧૨૧૭ યન્દેસ્વરી.
મરજી—કેમચર પેશતનજી શીલાયુર—ઉમર વર્ષ
(૨૨). થી જીજીબાઈ દાદાબાઈની ભરૂચની જરેચારતી
જોડા કોઠાચીઓની નિયાજમાં પહેલાં ૨૫) ને દરમાયે મંદ
અવસ્થા શીખવવા માટે રહેવા હતા, અને તાલીમ આપ-
વાની કુનેજ એવી મારી હતી કે, જમણી છતાં એ ખાતા-
ના દરદીઓએ એવજીને હસ્તકળ એ ચાલાની વહીવટ
સોંપી હતા. ઉદા. ૧૧) વર્ષ થયાં અપંગ થવા છતાં
દરદેશ નિયમીત ચાળામાં હાજરી આપતા. ૧૮૫૭ નાં
જરૂરનાં હુકમોને હેવાન મેતખાજીમાં રહેવા હતા.

તા. ૨૧ મી આપરેલ.

થે જાહેરીજી જમણીજી લીલાલાલ, એમ. એ.
એ અતરની હાઈ કોરના સોલોસીટરની પરીક્ષા ફતેહ-
મંદીથી પસાર થીથી હતી.

૧ થીકે ફરફતજી (યુનીવર્સીટી રેલસાર), અને ડા.
દાસ મનચેરજી દરુરના મથાવા.

૨ હાઈજસ આર્જિ. ૦, તા. ૨૨ મી આપરેલ ૧૮૯૮.

તા. ૨૪ મી આપરેલ.

આજ દિને યુખાળના જરેચારીઓના અરજખરના
બાબ જાળવવાની મંડલીમાં ફંડનાં મરજી નંબરોના અખા-
સરોની એક ખાસ અખા મલી હતી. જે વેળા તેની
કમીટીના સરનશીન થીકે નવરોજીજી નયરવાનજી વાડીઆ
સી. આઈ. ઇ. એ જણાવ્યું કે, "જેમ ફંડ જીવું થાય
તેમ જવાલ મેમજરો ધરડા થાય અને તેથી તેઓની
અખ્યામાં મરજીની રાસ વધતી જાય તેની મજબૂતીના
રૂપીયા માટે જોગવાઈ કરી જે અનામત રાખવા જોઈતા
હતા તે નહીં રાખવાના અખખથી તથા ન ધારેલી યુખાઈ
ઉપર મરજીની આફત આપાથી આપણું ફંડ ધણી
સુચકીમાં આવી પડ્યું છે."

સરનશીને જણાવ્યું તેમ ફંડના મેમજરોના મરજીની
અખ્યા જે વર્ષની મરજીના અખખથી એટલી તે વધી ગઈ
કે, આખખના કોષા કરતાં વધારે કોષા આપવા છતાં
પહેલાં ફંડમાં ૧૧૧), ખીલમાં ૧૧૫) અને
ત્રીલમાં ૧૧) એટલે જીવમે ૨૩૭) આખા કોષાનું

૩ ફંડમાં ફાખલ જનારદરેક મેમજરની જીમરની હે ૨૦
થી જીમરની તથા વર્ષ ૫૦ ની અંદરની કાવોઈ. અખા-
સરોની જીમર, તથા જાળની રકમના પ્રમાણમાં ખાસીક
રના કોઠા નહીં કોષાઈ, જેની રકમ આજામાં આજા
રૂ. ૩૦૦) અને વધુમાં વધુ રૂ. ૧૫૦૦) નો જાળ મળી
શકે છે. રૂ. ૧૦૦૦) ની રકમ માટે ૨૦) વર્ષની જીમરે
ફાખલ જનાર અખાસરને રૂ. ૧-૪-૧૦, ૩૦) નાને
રૂ. ૨-૨-૨, ૪૦) નાને રૂ. ૩-૧-૨, અને ૫૦) નાને
રૂ. ૪-૧૩-૬ દર મળીને આપવા પડે છે.

એ ફંડના આખજા અખાસરોની અખ્યા—મરજી—જાળની રકમ વજરેના કોઠા નીચે આપોછા:—

વર્ષ.	અખા સરો.			મરજી.			જાળની રકમ.		
	ફંડ ના. ૧ કુ.	ફંડ ના. ૨ કુ.	ફંડ ના. ૩ કુ.	ના. ૧ કુ.	ના. ૨ કુ.	ના. ૩ કુ.	ના. ૧ કુ.	ના. ૨ કુ.	ના. ૩ કુ.
૧૮૫૬ ૧૮૮૬-૬૦	૨૫૧૭			૧૬			૬૩૩૫-૭-૬		
૧૮૬૦ ૧૮૮૦-૬૧	૨૪૬૨			૭૩			૪૫૦૩૭-૧૨-૮		
૧૮૬૧ ૧૮૮૧-૬૨	૨૪૮૨	૨૪૭૩		૩૩	૨૫		૪૩૦૪૧-૧૦-૫	૧૦૩૦૦-૦-૭	
૧૮૬૨ ૧૮૮૨-૬૩	૨૪૬૪	૨૪૬૪		૩૩	૩૦		૭૧૭૨૬-૬-૨	૫૧૪૫૫-૮-૬	
૧૮૬૩ ૧૮૮૩-૬૪	૨૪૬૭	૨૪૬૬	૨૮૪	૩૦	૩૮	૦	૩૧૪૭૬-૧૨-૩	૪૬૬૬૮-૧૦-૦	
૧૮૬૪ ૧૮૮૪-૬૫	૨૪૬૪	૨૪૬૦	૧૦૨૨	૪૭	૪૬	૭	૧૦૫૨૭-૬-૧	૬૦૭૦૪-૪-૧	૧૦૬૪-૩-૬
૧૮૬૫ ૧૮૮૫-૬૬	૨૪૬૪	૨૪૬૫	૧૦૬૭	૪૮	૫૧	૧૦	૬૬૬૫૭-૪-૮	૭૦૭૮૬-૪-૦	૧૦૬૬૮-૬-૨
૧૮૬૬ ૧૮૮૬-૬૭	૨૪૧૦	૨૪૬૫	૬૬૬	૧૦૧	૧૦૭	૩૩	૭૮૫૭૮-૪-૬	૭૭૭૨૬-૭-૭	૧૦૭૦૭-૪-૭
૧૮૬૭ ના પહેલાં ગા પહોળા ૧૮૬૭-૬૮	૨૩૧૦	૨૨૬૩	૬૪૬	૬૮	૫૬	૨૦	૭૮૦૫૫-૭-૫	૭૮૬૨૬-૧૫-૧	૧૧૨૭૫-૧૪-૧

બનમજ તથા લાખ રૂપિયાનું 'રેવુ' રજૂ હતું. એ ઉપરથી એજ શેઠે હંડને સુસંગ્રહી પાયા ઉપર યુકવા માટે તેને બનવી સર્વ લીમતોના એક રીપોર્ટ તૈયાર કરાવી ઇંગ્લેન્ડ તરફની પોતાની સુસાફરી વેળા ત્યાંના નામીયા એક-અધીશિયન મત લેવા પોતાની સાથે લઇ ગયા અને ત્યાંના સુનંદા એકઅધીશિયને મેમ્બરશ મોકલ અને ડકન ફેમરનું તે ખાસ મત લઇ એક નવી રોજના લઇ આવ્યા.

નવાં ધારણુપર તથાકે નંબરનાં જોકે જોડી નાખ્યા પછીની વીમત:-

વર્ષ.	સમાસદો.	ખરેલો.	લાભની રકમ.
૫૪૦ ઇંગ્લેઝ.			
૧૨૬૭ ઉદ્ધા જામીના.	૫૩૫૫	૫૫	૯૮૧૧૭-૧૧-૧
૧૨૬૮ ૧૮૯૮-૯૯	૫૧૧૭	૨૦૭	૧૪૬૫૦૦
૧૨૬૯ ૧૮૯૯-૦૦	૪૦૫૦	૨૨૧	૨૨૧૭૫૦
૧૨૭૦ ૧૯૦૦-૦૧	૧૮૭૦	૧૦૯	૮૧૨૦૦
૧૨૭૧ ૧૯૦૧-૦૨	૧૬૨૫	૬૮	૫૪૭૦૦
૧૨૭૨ ૧૯૦૨-૦૩	૧૫૭૭	૬૬	૪૬૪૦૦
૧૨૭૩ ૧૯૦૩-૦૪	૧૪૭૨	૭૧	૫૪૦૦૦
૧૨૭૪ ૧૯૦૪-૦૫	૧૪૦૦	૬૯	૫૭૦૦૦
૧૨૭૫ ૧૯૦૫-૦૬	૧૪૪૮	૫૮	૭૩૦૦૦
૧૨૭૬ ૧૯૦૬-૦૭	૧૩૮૦	૬૪	૪૫૬૦૦
૧૨૭૭ ૧૯૦૭-૦૮	૧૩૭૪	૬૭	૪૮૬૦૦
૧૭-૯-૧૯૦૮ થી			
૭૧-૧૨-૧૯૦૯	૧૨૭૫	૮૧	૬૨૬૦૦
ઈ. સ. ૧૯૧૦	૧૨૫૧	૫૧	૭૭૮૦૦
૧૯૧૧	૧૨૭૪	૫૩	૪૬૦૦૦
૧૯૧૨	૧૨૦૪	૬૭	૫૫૮૦૦
૧૯૧૩	૧૧૬૭	૬૧	૫૪૪૦૦
૧૯૧૪	૧૨૨૫		
૧૯૧૫	૧૨૭૨	૪૭	૭૪૮૦૦

૫૪૦૬૨ની ૧૨૬૭ નાં સાલનાં ઉદ્ધા સાડાચાર મહી-નાનાં નવાં ધારણુ પ્રુજ્ય ચરનારોના નોખીનીઓને એકફર રૂ. ૯૮૧૧૭-૧૧-૧ નો લાખ આપ્યો તે ઊપસંત જુના જોકેના નોખીનીઓને રૂપિયે આઠ આના અને બે આના ભેગે જુગલે રૂ. ૪૭૪૪૦-૯-૬ ઊપસંત આપ્યા હતા.

૫૪૦૬૨ની ૧૨૬૮ નાં સાલનાં નવાં ધારણુ પ્રુજ્ય ચરનારોના નોખીનીઓને કુલે રૂ. ૧,૪૬,૫૦૦ નો એકફર લાખ આપ્યો તે ઊપસંત જુના જોકેના નોખીનીઓને રૂપિયે આઠ આના, બે આના, દાઠ આનો, તથા એક આનો એક કરી જુગલે રૂ. ૭૬૦૩૦-૦-૪ આપ્યા.

૫૪૦૬૨ની ૧૨૬૯ નાં સાલનાં ૮૪૬) ચેમ્બર પોતા ઊપર નીકળના લખાણે બ નરાયણી તથા લખાણે બર-

એ રોજના ચોક્કસ આપવું અને ચોક્કસ લેવું એ ધારણુ-પર રચવામાં આવી હતી, અને તેને આજની સમામાં બાહરી આપવાથી તા. ૧ થી મે ૧૮૯૮ ને દીનથી હંડ નવાં ધારણુ પ્રમાણે ચલાવ્યું. આ નવા રૂપરૂપ પછી તથાકે હંડ એકઅધીશિયનો સલાહ પ્રમાણે ભિગા કરી એક કરી નાખ્યું. એ રોજનાની રહે કોલની રહીને બદલે ચોક્કસ આસીક લખાણને ધારણુ લખાણ કરી નોખીનીઓને પણ ચોક્કસ રકમ આપવાનું કરાવ્યું છે.

વાની વધુમાં વધુ સુલત પુરી થઈ ગયા પછી હંડના કાપડા વીરૂષ લખાણે બરવા આવ્યાથી તથા હંડનાં વધુવાર આણુ રહેવાની ચરલ ન હોવાથી હંડ સાથેના પોતાનો સંબંધ છોડી ગયા અને તેમને બરલાં નાણાંમાંથી કાઢવણ પાકું મળ્યું ન હતું.

નવાં ધારણુથી હંડ આણુ કીધા પછીના ૫૬૨ વર્ષના અરસામાં નોખીનીઓને પગાર કરેલાં રકમ રૂ. ૭,૭૭,૫૦૦) એટલે બનમજ રૂ. સાડાસાત લાખની થાય છે, અને એજ અરસામાં વધારો રૂ. ૨,૪૪,૪૬૦-૪-૧ રકમથી.

ઈ. સ. ૧૮૯૫ ના સાલનાં જોકે રેલરૂટ કરાવા વીરૂ પ્રખ્યાત બેરોસ્ટર જી. નેકરસનનું મત લેવામાં આવ્યું હતું જેવલે બજાણુ ઉ નોકે એ જોકે રેલરૂટ થયાં નથી તોણુ તે કાપડાના પુરેપુરાં બંધારણમાં છે જેથી કાઢવણ ચેમખરના નોખીનીને ચેનેલંગ કમીટી સાથે વાધા પડવાથી જોકે રેલરૂટ નથી તેથી ઇ-સાર નહીં મળશે એજ નથી અને જોકે રેલરૂટ કરવાં હોય તો જોકેના સરવે ચેમખરોની એકમતી જોઈએ. જો એકમણ ચેમખર તેથી વીરૂષ હોય તો જોકે રેલરૂટ થઈ શકે નહીં.

આ ઊપરથી જોકેને રેલરૂટ કરવાનો સવાલ પડતો નાખ્યો હતો.

નામદાર સરકારે સને ૧૯૧૨ માં જી. ઇડીઅન લ.ઈય ઇનચાર્જે કંપનીઓને બનતો નવો કાપડો પસાર કર્યો તેની રૂએ આ જોકેમાંથી ઊપજના ૧/૩ ભાગ દર વરસે કીપાલર તરીકે યુકવા જોઈએ, તેમ જ શં. ૧૯૧૫ ની આપરીએ રૂ. ૫૫૦૦૦) એકફરની સરકારી નોટ સરકારના કંટ્રોલર બનરલને નામે ચલાવી આપ્યાં છે.

એ જોકેની પેઢી કારોબાર જોકેનાં (જુએ પાનું ૭૬૩) ઊપસંત તેમાં અપારનવાર શેઠાં ૫૨૬૫૯ માણેકલ કાંચા, નવરોજલ બંગીરલ ગામડીઆ, સં. કી.૦. મિરવલ છવનલ બજાશેલ મોદી, જેઠવાનલ ચનચેરલ કાપા, પેશતનલ નશરાવનલ વાડીઆ, ડાકરો નરશેલ નવરોજલ સહીઆર, બંગીરલ બજાશેલ ખરશેલ, દીનશાઠ બજનલ ચારતર, ખરજોરલ હોરખનલ દોતરા, શેઠાં રૂસતખલ ખરશેલ કાપા, હોરખનલધાર કુવરલ કાઠમલ, મેઠરલભાઈ નશરાવનલ કુંકા, ચોરાખલ શંસતલ મેકક, મા. ૦. બા. ૦. બજાશેલ રૂસતખલ રેશાઈ, ચોરાખલ બજનલ ચારતર, અને નવરોજલ હોરખનલ કુવર શાચેલ થયા છે. સરનાશ તરીકે પ્રથમથી તે ૧૮૯૫ માં પોતાના ચરણુ સુધી શેઠ શંસતલ દીનશાઠ વીડી, ૧૮૯૫ થી ૧૮૯૯ માં તેમનાં ચરણુ સુધી શેઠ નવરોજલ નશરાવનલ વાડીઆ, સહી આઈ. ઇ; અને ૧૮૯૯ થી તે આજ સુધી શેઠ

તા ૨૭ મી આપરેલ.

અંદેરીમાં દવાખાનું સાધવાને મરહુમ શ્રેષ્ઠ નયર-વાનજી ભંજીરાજ વાડીઆએ રૂ.૧૦,૦૦૦ આપવાની ચાંગણી કરી હતી. પણ તે અપભ્રમમાં મેલાય તેજાં તેવજી ગુજરી જવાથી તેવજીનાં વીધવા બાઇ પીરજીઆણેએ તેવજીની તે ખાલિય અમલમાં મેલવાની પુણી ખાતવી, નામદાર સરકારને રૂ.૫૦૦૦ ની કીમતનાં જમીનનાં કુકડાં અને રૂ. ૫૦,૦૦૦ ની રકમ આપી હતી.^૧

નવરોજી ભંજીરાજ ગાજડીઆ, વરધાન કમોડીના સર-નશીન તરીકે પ્રથમથી તે ૧૮૬૫ સુધી શ્રેષ્ઠ માલિકશાહ ભંજીરાજ તાલેયારખાન, ૧૮૬૫ થી ૧૮૬૬ સુધી કાકર રશમજી શાપુરજી, ૧૮૬૬ થી ૧૯૦૮ સુધી ખાનખાહદાર પદમજી ભેંસરજી પટેલ અને ૧૯૦૮ થી આજ સુધી શ્રેષ્ઠ રશમજી રસતમજી જોશી, સેક્રેટરી તરીકે આનરરી કામ પ્રથમથી તે ૪૦ સુ. ૧૯૦૦ સુધી કાકર કાવજી એલજી કાદામાનજી બળજી હજી. પણ પછી પગારદાર સેક્રેટરી નેમવામાં આવ્યા છે. રડના કારા સુબધી આનરરી સલાહકાર તરીકે શ્રેષ્ઠ ભમજીરાજ પાચેદજી કામા (સોલીસીટર), માલિકશાહ ભંજીરાજ તાલેયારખા (પરીડર), રસતમ પાચેદજી કામા (સોલી-સીટર), અને ડોરજીઆધાર કુવરજી કાકાજી (પરીડર તથા એડવોકેટ) એ બળજી છે.

૧ એના સુબધમાં નામદાર સરકારે નીચલો કાવ બાહર વાડયો હતો :—

The following is an extract from the proceedings of Government in the General Department, dated 25th April:—In September, 1896, the late Mr. Nasarvanjee Jehangir Wadia offered through Mr. Temuljee Bhikajee Nariman, and the Surgeon-General with the Government of Bombay, a sum of Rs. 50,000 for the establishment of a dispensary at Andheri, in the Thana District, on the conditions that it should be named the "Manekji Navrojee Wadia Andheri Charitable Dispensary;" should be built by Government on a site selected and presented by him free of cost; and should be maintained by Government. The sum offered would, it was found, not only cover the construction of the dispensary building and the provision of furniture, but when the balance was invested in Government paper, would secure an income sufficient, with an annual grant-in-aid from Government of about Rs. 100, to meet the cost of maintenance. Liberal though these conditions were, his Excellency in Council was unable to accept them as they stood, for the condition imposing the maintenance of the dispensary on Government was contrary to the accepted policy

તા ૪ થી મેએ.

૨૧મ ૨૨ મી મહ ૮ (શે. ૧૨૬૭ મહદેવરી.

મરહુ—પેશવાનજી મનચેરજી વડીઆલી, બી. એ.—કેમ વર્ષ ૩૮). એવજી સુબધની સેક્રેટરીયટમાં મદદનીશ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તરીકે નોકરી બળવતા હતા, અને કેટલીક પ્રકાર સુધી કામચલાઉ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તરીકે પ્રજા નેમાયા હતા. તાપીખતા સુધારા અર્થે નીલગીરી જતાં આરકાનમ બજી મરહુ પામ્યા હતા.

તા ૫ મી મેએ.

મરહુમ શ્રેષ્ઠ નયરવાનજી ભંજીરાજ વાડીઆનાં નામથી અત્યારનાં પારસી સુવાવડખાનનિ છ પીજાનાં સમાય એવા એક જુદો વોરડ બંધારી આવવાને તેમનાં વીધવા બાઇ પીરજીઆણેએ રૂ. ૨૫,૦૦૦ આપ્યા હતા તે વોરડના પાપો નાખવાની કિઆ આજ દનિ એ મરહુમ શ્રેષ્ઠની વરસીના દીવસ હેવાથી સુવાવડખાનની કમોડીના પ્રમુખ શ્રેષ્ઠ ભમજીરાજ નયરવાનજી તાતાએ કીરી હતી.^૧

of Government in such matters, as the maintenance of such institution falls properly on District Local Boards. Proceedings were taken to overcome the difficulty of this particular condition, but meanwhile Mr. Wadia unhappily died. Upon enquiry being made whether Mr. Wadia's offer was annulled by his disease, his widow, Bai Pirozbai, expressed her desire to commemorate her husband's name by carrying out the scheme he had initiated, she has now offered a free site costing about Rs. 5,000 and a sum of Rs 50,000 in three and a half per cent. Government paper. His Excellency the Governor in Council is pleased to signify his acceptance of this generous gift, and has instructed the Surgeon-General to ask Mrs. Wadia to place her donation at the disposal of the District Local Board of Thana, and to make the necessary detailed arrangements in consultation with her and the Collector of Thana. The Surgeon-General has also been requested to convey the best thanks of Government to Mrs. Wadia, but his Excellency the Governor in Council desires to make a public acknowledgment of her beneficent charity in furnishing with a dispensary a town where the need of medical relief is already great and is likely rapidly to increase with the extension of the suburbs of Bombay.

કાલમસ આંદ ૪૦, કાલ ૩૦ થી આપરેલ ૧૮૯૮.

૨ નવે બજીરાજ, તા. ૬ મી મેએ ૧૮૯૮.

તા. ૧૦ મી મેએ.
સુધધનાં ગરીબ જરયાશરીઓનાં રેહાંણીનાં મંડી?

૧ સુધધનાં ગરીબ જરયાશરીઓનાં રેહાંણીનાં મંડીને લગતી યોજના ૧૮૮૭ નાં સાલનાં પા. બા. ખનચેરલ કાવચલ ખરબખાને રમી હતી, અને પેઠનાં મકાનનો પાયા

હરતક એક ધર્મનું દવાખાનું શેઠ ધનજીભાઈ એદલજી આલખવેસ ચેરિટીબલ ડીસપેનસરીના નામથી બંધાવી તેના

તા. ૩૧ મી મારચ ૧૮૮૯ ને દીને નાખ્યો હતો. એ મંડીની ફરતક ઇ. સ. ૧૯૧૫ નાં સાલ સુધીનાં નીચલાં મકાનો બંધાઈ વસાયાં છે :—

કયાં વર્ષનાં મકાન બંધાયું.	કાણે બંધાવેલું.	કાણેની યાદગીરીનાં મકાન બંધવામાં આવ્યું.	મલેલી રકમ. રૂ.પા.	ખરચાએલી રકમ. રૂ.પા.
૧.	૨.	૩.	૪.	૫.
(૧) ૧-૧૨-૧૮૮૬	પ્રસીદ્ધીએ મરફુઝની પુલખાંથી આપેલા.	શેઠ નશરવાનજી નવરોજી ખોદની.	૧૦,૭૧૪	૧૨,૦૪૭
(૨) ૨-૧૧-૧૮૮૧	સરખવસરે ભરાએલાં નાણાંમાંથી બાંધેલું પહેલું મકાન.	શુદ્ધાં છુદાં બાનુએ અને ઝરયાની.	૧૧,૦૦૦	૧૧,૦૬૦
(૩) ૨-૧૧-૧૮૮૧	વારસેએ.	શેઠ ખરશેદજી પાલનજી પાંડા-વાલાની.	૬,૫૦૦	૬,૮૦૩
(૪) ૨-૧૧-૧૮૮૧	શેઠ શરફજી ધનજીભાઈ આલખવેસે.	શેઠ એદલજી શરફજી આલખવેસની.	૧૬,૪૦૦	૧૬,૪૬૨
(૫) ૧૧-૧૨-૧૮૮૨	બાઈ આવાંબાઈ કાવસજી બેજનજી કરાંણી, તે શેઠ એદલજી શરખજી આલખવેસનાં બેટીએ.	ચોતાનાં નામથી.	૧૬,૫૦૦	૧૬,૬૬૭
(૬) ૧૫-૬-૧૮૮૩	બાઈ દીનબાઈ નશરવાનજી પીટીટે.	શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટની.	૬,૦૦૦	૬,૦૮૬
(૭) ૧૧-૧૧-૧૮૮૪	સર દીનશાહ બાણેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટે.	ચોતાનાં નામથી.	૧૫,૦૦૦	૧૫,૭૧૦
(૮) ૮-૨-૧૮૮૬	શેઠ શરખજી દીનશાહજી પીટીટે.	શેઠ બાણેકજી નશરવાનજી પીટીટની.	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૯) ૮-૨-૧૮૮૬	શેઠ બહનજી દીનશાહજી પીટીટે.	બાઈ હાંબાબાઈ બાણેકજી નશરવાનજી પીટીટની.	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૧૦) ૮-૨-૧૮૮૬	બાઈએ હીરાંબાઈ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ, બાણેકબાઈ પીરોશાહ બખનજી છલબાઈ, તથા બસુબાઈ મહેરવાનજી ચોરાબજી જમશેદજી તે સર દીનશાહ બાણેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટનાં બેટીએએ.	સેડી શાકરબાઈ દીનશાહજી પીટીટની. (પહેલું મકાન).	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૧૧) ૮-૨-૧૮૮૬	બાઈએ બીબાઈજી દાદી નશરવાનજી દાદી, નવાજબાઈ પીરોજશાહ મહેરવાનજી છલબાઈ, તથા હાંબાબાઈ શરખજી રસ્તમજી કામા, તે સર દીનશાહ બાણેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટનાં બેટીએએ.	સેડી શાકરબાઈ દીનશાહજી પીટીટની. (બીજું મકાન).	૧૦,૫૦૦	૧૦,૨૮૫
(૧૨) ૫-૬-૧૮૮૮	સર દીનશાહ બાણેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટે.	શેઠ કાવસજી દીનશાહજી પીટીટની.	૧૭,૫૦૦	૧૭,૧૧૮
(૧૩) ૫-૬-૧૮૮૮	સર દીનશાહ બાણેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટે, તથા બેટા બેટીએએ.	બાઈ રતનબાઈ શરખજી હોરાબજી પાંડે, તે સર દીનશાહ બાણેકજી પીટીટ, પહેલા બંરોનેટનાં બેટીની યાદમાં. (નિશાળનું મકાન).	૨૦,૧૫૪	૧૭,૬૨૦ આ ઇમારતમાં ૩.૪૭૨૦ ની કિમતે, પાછલાથી વધારો કરવામાં આવ્યો છે, જેથી કુલેર. ૨૨,૭૪૦ નો ખર્ચ થયો છે.

નીખાવ માટે એ મરફુમ શેઠની પુલમાંથી રૂ.૨૫૦૦૦) તથા તેમની બેટી બાઈ દીનબાઈએ આપેલા રૂ.૫૦૦૦)

૧.	૨.	૩.	૪.	૫.
(૧૪) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	બાઈ શુભબાઈ કેપશર રૂસતમજી બીન વાલા, તે શેઠ પેશતનજી નશરવાનજી વાંકડીઆનાં બેટીએ.	શેઠ કેપશર રૂસતમજી બીન વાલાની.	૧૦,૦૦૦	૯,૯૨૩
(૧૫) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	સરખવસરે ભસમલાં નાણાંમાંથી, તથા જ્ઞાનરણ શંડમાંથી, તથા એક વખતે રૂપાવવા ધારેલી પારસી હોસ્પિટલ શંડમાં ભરેલેલાં નાણાંમાંથી.	શુદ્ધ શુદ્ધ બાનુમી અને મકરમીની.	૧૨,૭૪૭	૧૨,૭૪૭
(૧૬) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	એકઝીક્યુટરોએ તથા બેટી બાઈ દીનબાઈ તે શેઠ દોશાબાઈ દાદાબાઈ બોલબોલેનાં ધણીઆણીએ.	શેઠ બનલબાઈ એકલજી બોલબોલેની. (દવાખાના માટે ખર્ચાન).	૯,૦૦૦	૮,૭૭૦
(૧૭) ૨૭-૧૧-૧૮૯૮	શેઠ મેહરવાનજી તથા હોરમજી ચનમેરજી કાષામી.	શેઠ ચનમેરજી રસમજી કાષા તથા ધણીઆણી બાઈ આવાંબાઈની.	૫૫,૬૨૨	૫૫,૬૨૨ રૂ.૫,૬૨૨) ચર્ચાન બેચરની તથા રૂ.૫૦,૦૦૦)ની જમાડવા બાઈ ચણા બેલી.
(૧૮) ૩૦-૪-૧૮૯૯	મરફુમની પુલમાંથી એમીના વારસાએ.	શેઠ જેઠાંગીરજી રૂસતમજી ચોરીની.	૧૨,૦૦૦	૧૦,૯૭૦
(૧૯) ૩૦-૪-૧૮૯૯	શેઠ કાવસજી બેનજી વારમે, મરફુમની પુલમાંથી.	બાઈ શુભબાઈ કાવસજી બેનજી વારમે, તે શેઠ લવાલજી બેનબાઈનાં બેટીની.	૧૮,૦૦૦	૧૭,૭૮૩
(૨૦) ૧-૪-૧૯૦૦	મરફુમની પુલમાંથી તથા છાકરાંમાંથી.	બાઈ બઈજી સોરામજી રસમજી પટેળની.	૪,૪૦૭	૪,૨૬૦
(૨૧) ૨૧-૩-૧૯૦૧	શેઠ દીનશાહજી હીરજીબાઈ ચાલેચાચવાલાએ, મરફુમની પુલમાંથી.	બાઈ આવાંબાઈ દીનશાહજી હીરજીબાઈ ચાલેચાચવાલાની.	૧૬,૦૦૦	૧૬,૨૧૦
(૨૨) ૨૫-૨-૧૯૦૩	શેઠ શીરોબાઈ ચાલેકજી કાકાએ, મરફુમની પુલમાંથી.	બાઈ શીરોબાઈ શીરોબાઈ ચાલેકજી કાકા, તે મરફુમ શેઠ સોરામજી રસમજી પટેળનાં બેટીની.	૧૨,૦૦૦	૧૨,૦૦૮
(૨૩) ૨૫-૨-૧૯૦૩	શેઠ રસૂનજી રસમજી કાકાએ, મરફુમની પુલમાંથી.	શેઠ શાવકશાહ રસૂનજી રસમજી કાકાની.	૫,૬૪૫	૫,૭૭૩
(૨૪) ૨૫-૨-૧૯૦૩	'સરત ગોધતાર'ની મારફતે બહેર બેચર શાજી કરી ભરવેલા, તથા જ્ઞાનરણ શંડમાંથી આપેલા.	બાનુબાઈ શ્રી ચનમેરજી કાવસજી ચર્ચાન, શ્રી. બાઈ. ઇ. ની.	૧૫,૯૮૮	૧૫,૯૮૮
(૨૫) ૨૨-૧૨-૧૯૦૫	બાઈ સુનાબાઈ બનલશાહ ચાલેકજી ભાલકાદા તથા બેટીઆણીએ.	શેઠ બનલશાહ ચાલેકજી ભાલકાદા, તથા બેટી અલેશર, અને બેટી બનુબાઈની.	૮,૦૦૦	૮,૭૭૪
(૨૬) ૨૪-૩-૧૯૦૬	બાઈ ભરખાઈની પોતાની પુલમાંથી, તથા બેટી શેઠ હોરમજી જેઠાંગીરજી તાલેપારખાને, બેચરેલા.	બાઈ ભરખાઈ જેઠાંગીરજી ચનમેરજી તાલેપારખાન, તે શેઠ રસૂનજી દોશાબાઈ પારખાન બેટીની.	૫,૧૦૦	૬,૦૬૪

(કુટુંબ પાને ૧૯૦ થી આશુ.)

૧.	૨.	૩.	૪.	૫.
(૨૭) ૧-૭-૧૮૧૫	મરફુમ થેડ જમથેલ કાવસલ પટેલના વશીયતનામાંથી રરજાયા મુજબ તેઓના અંકગીકકુટરોએ. આઈ રતનઆઈ ખરથેલ નશરવાંનલ વાહાડીઆએ.	થેડ કાવસલ એલેલ પટેલ તથા ધણીઆણી બાઈ દીનબાઈની. આઈ સુનાઆઈ સોરાબલ કાવસલ પાંજિવાલા તથા થેડ શીરોત્રશાહ ખર થેલ વાહાડીઆની.	૧૬,૦૦૦ થેડ પટેલના રૂપા ૧૦,૦૦૦) છે. તથા આઈ વાહાડીઆના ફાલ ૩.૬,૦૦૦) છે.	
(૨૮) ૨-૩-૧૮૧૫	પરમના ફાલના એકલા ફાલઆત ટુટી થેડ ફાદી નશરવાંનલ ફાદીએ આપેલા.	મરફુમ થેડ અરદેસર ફાદી, તે " ફાદીથેડ પરમ " ના અસલ સ્થાપકની. (એ પરમ ની કાવસલમાંથી બાંધેલું).	૧૮,૧૧૫ (આ રકમ બાજે વર્ષી આસરે ૩.૨૨,૦૦૦) ની થવા ગઈ છે.)	
(૨૯) ૧૮૧૫	થેડ શરંગલ કોરમસલ બહનલ થેડનાંએ.	થેડ કોરમસલ બહનલ થેડનાંએ.	૪૦,૦૦૦ (આ મકાનકુ બાંધકામ ફાલ આલે છે; અને તે પાછલ આસરે ૩.૪૦,૦૦૦) ના બાજે થશે, અને તે બાંધવાની ઇનનેરી દેખરેખ એલ સાહેબ તરફથી રખાય છે.)	

(અગ્રીયાદ ઉપર ઈમખૂલમેન્ટ દરેક પાસેથી પટે બીધેલી જમીન ઉપર નીચલાં મહાંને બંધાયેલ.)

(૩૦) ૨૦-૧૨-૧૮૦૮	આઈ નરબાઈ કોરમસલ ચાલેકલ ફાદા-ચાંનલ તથા થેડા રસ્તમલ તથા શાપુરલ બાટલાની.	થેડ કોરમસલ ચાલેકલ ફાદા-ચાંનલ તથા થેડા રસ્તમલ તથા શાપુરલ બાટલાની.	૩૮,૦૦૦ ૩.૪,૭૫૦ બાજે નાં જળેલા છે.	૪૫,૮૧૯
(૩૧) ૨૦-૧૨-૧૮૦૮	મીનવાલા થેડ કોરમસલ નશરવાંનલ કુપરે.	થેડ નશરવાંનલ થેડ નશરવાંનલ કુપરની.	૨૭,૦૦૦	૩૦,૭૮૧
(૩૨) ૧૮૧૧	આઈ પીરોબઆઈ નશરવાંનલ જેઠાંગીરલ વાહાડીઆએ સ્થાપેલાં ચેરિદી ૪-૬ થધેથી ટુટીઆએ.	થેડ નશરવાંનલ જેઠાંગીરલ વાહાડીઆની.	૪૦,૦૦૦	૪૧,૫૧૫
(૩૩) ૧૮૧૧	જાંઝકાંમવાલા સર કોરમસલ નવરોબલ ચોલી નાઈટ.	થેડ ચેકુરવાંનલ કોરમસલ ચોલીની.	૨૨,૦૦૦	૨૧,૧૮૬
(૩૪) ૧૮૧૨	થેડ અરબોરલ ચાલેકલ તાફકદારે તથા ધણીઆંની આઈ ચાલેકઆઈએ.	આઈ પીરોબઆઈ ચાલેકલ નરબા તથા થેડ ચાલેકલ રતનલ નરબા તે થેડ ખર. બોરલ ચાલેકલ તાફકદારનાં પાતાલનીં તથા પાસાલની તથા પાતાનું બેઠાનનશીન આઈએ તથા બટ્ટેનોની.	૨૫,૦૦૦	૨૬,૨૬૪

મળી રૂ.૩૦૦૦૦) ની રકમ આજ દિને આપી હતી.^૧

તાં ૨૧ મી મેએ.

આજ દિને નામદાર મહારાણીજીની સાલગરહેની ખુશાલીમાં આવામાં જિતાપિયાં કરીઆણીના સરકારી

ગરીબ જરૂરયાતીઓનાં રોકાણ રૂ.૬૦૦ પહેલાં દરુદી-ઓ નીચલા હતા:—શેઠા શોરામજી શાપુરજ બંગાલી, સી. આઈ. ઇ. શોરામજી શંતનુજ પટેલ, ખા. બા. મનચેરજ કાવશજ મરબાંન, અને બહનજ બેરોંજ પટેલ. પછી અવારનવાર ખાલી પડતી જગાએ શેઠા શંતનુજ દીનશાહજ પીઠીઠ, બહનજ દીનશાહજ પીઠીઠ, મેરબાંનજ મનચેરજ કામા, બેરોંજજ નવરોંજ ગામડયા, અને ડાં સર તેણુજ નીખાજ નરીખાન નેખાયાઇ.

એ ખાતાની પેક્ટી કારોબાર મંડલી નીચલા અરુચી-ની હતી:—સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોંજ, સી. એસ. આઈ. ઇ, સર દીનશાહજ માણેકજ પીઠીઠ, નાઈઠ; શેઠા શંતનુજ નશરબાંનજ પટેલ, બેરોંજજ જીજીભાઈ સી. એસ. આઈ. ઇ, નશરબાંનજ માણેકજ પીઠીઠ, ખરોજજ રૂ.૬૦૦૦ પારખ, દરુદુર પેશોતન બેરોંજજ સંભાળુ, એચ. એ. ડાં શી. દરુદુર બંગાસજી ખીનિએકજી બંગાસખાનાના, એચ. એ. ડાં શી. શોરામજી શાપુરજ બંગાલી, સી. આઈ. ઇ., શોરામજી શંતનુજ પટેલ, ખરોજજ રૂ.૨૦૦૦ કામાજ, જમશેદજી નશરબાંનજ તાતા, હોરમજી એલજી આલ-બલેસ, નાનાભાઈ બેરોંજજ જીજીભાઈ, શંતનુજ દીનશાહજ પીઠીઠ, ખરોજજ માણેકજ શેઠાના, દારાશાહ રતનજી મીનજ, જમશેદજી ખરોજજ કામાજ, કેપશર નવરોંજ કામા-રાજ, કાવશજ મેરબાંનજ શોરા, ખરોજજ નશરબાંનજ સીરવજ, મેરબાંનજ રૂ.૨૦૦૦ કામાજ, હોરમજી મેરબાંનજ નારીબજવાલા, કુવરજ નવરોંજ કંટાકર, નવરોંજ નશરબાંનજ વાડીઆ, શંતનુજ રૂ.૨૦૦૦ વીકાજ, નવરોંજ નશરબાંનજ બાડ, બહનજ બેરોંજજ પટેલ, ખા. બા. મનચેરજ કાવશજ મરબાંન (હાનરી સેફ્ટરી), જમશેદજી નશરબાંનજ પીઠીઠ (ખનનચી). શેઠા જમશેદજી નશરબાંનજ પીઠીઠ એ એકી ચલાયા પછી એકજ વર્ષમાં ઊઝરી બધાથી શેઠા બહનજ બેરોંજજ પટેલ ખનનચી નેખાયા હતા, અને ૧૯૦૮ થી પોતાનાં મરણુ તુલક એ કામ ખનનચી હતું. એજની પછી શેઠા બેરોંજજ નવરોંજ ગામ-ડયા નેખાયા. એ કામના સ્થાપક અને સેફ્ટરી પહેલેથી તે આજે ૧૯૧૬ સુધી ખા. બા. મનચેરજ કાવશજ મરબાંન સી. આઈ. ઇ. કારોબાર મંડલીના બેલા પહેલે ઉડેલા અરુચી બેરોંજજ સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોંજ, શેઠા બહનજ દીનશાહજ પીઠીઠ (સરનશીન), મેરબાંનજ મનચેરજ કામા, હોરમજી મનચેરજ કામા, ડાં સર તેણુજ નીખાજ નરીખાન, નાઈઠ; રૂ.૨૦૦૦ બેરોંજજ જીજીભાઈ, રૂ.૬૦૦૦ શોરામજી તાલેયારખા, પારીસર; બાં-ગોર કોસાભાઈ શંતનુજ, આઈ. એસ. એ. બેનજ હોરમજી આલબલેસ, અરદેશર ખરોજજ પાંજીલા, જમશેદજી પેશતનજ ખીસી, મનશાહ પેશતનજ બેરબાર, રૂ.૨૦૦૦ પેશતનજ ચસાની, બેરોંજજ નવરોંજ ગામડીઆ (એ. બે. સેફ્ટરી અને ખનનચી) તરીકે અવારનવાર ચાલેખ કામા કીધાઇ.

૧ બેર જમશેદ, તાં ૧૪ મી મેએ ૧૮૯૮.

તખીય કાકર રતનજી રૂ.૨૦૦૦ દાદીના, થાણાના સર-કારી તખીય કાકર ફરામરોજ અરદેશર મુમ, તથા કછનાં રાજ્યના કારભારી શેઠા પેશતનજ સોરામજી જુજવાલાને “ખાનખાહુર” ના જિતાપિ; તથા ફરંચીવાના શેઠા જમશેદજી હોરમજી મામર, પુણીવાલા એ. મેર હોરમજી દરુદુર જમારખાનાના, અને અહમદનગરવાલા શેઠા મેરમજી શોરામજી કારડ મામર, એમ. એ. ને “ખાનખાહુર” ના જિતાપિ આપવામાં આયા હતા.^૧

તાં ૨૩ મી મેએ.

નામદાર મહારાણીજીના હોકમથી પ્રીતમ આંક વેલસે આજ દિને બંડન મધે સેંટ જમસીસ પેલેસમાં બરેલી લેલીમાં શેઠા નશરબાંનજ ખરજેરજ મેરમજી કાકર હાજર થયા હતા.^૧

તાં ૨૪ મી મે.

આજે મરુદમ મહારાણીજી વીક્ટોરીયાની ૮૦ મી સાલગરહેને દિને પારસી લખનારાં બાનુઓ અને અરુચીના એક મેલાવડે શેઠા ફરામજી કાવશજ બનાજવાલાં આનય-

એ રકમમાંથી રૂ.૩૦૦૦) ખરચી એક મકાન, અને તે માટે રૂ.૧૦૦૦ ની જમીન લેઇ, બાકી રકમ નીખાવ માટે રાખી દેવાખાનાને લાભ ત્યાં વસતા ગરીબ જરૂરયાતીઓને આપવાની સરત હતી. નીખાવ રૂ.૬૦૦ નીચલી રકમ ત્યાર પછી અનામત રાખવા મળી:—રૂ.૧૦૦૦) બાઈ દીનખાઈ કોસાભાઈ આલબલેસે પોતાના ધણીનાં પુત્ર માટે, રૂ.૫૦૦) શેઠા હોરમજી એલજી આલબલેસ અને ધણી-આની બાઈ મેરબાંનજ પોતાના બત્રીખ શેઠા કોસાભાઈ દાદાભાઈ આલબલેસનાં પુત્ર માટે.

૨ હાઈમસ આંક ડીઆ, તાં ૨૨ મી મેએ ૧૮૯૮.

૩ બેર જમશેદ, તાં ૧૪ મી જુન ૧૮૯૮.

૪ રાત ગોશતાર, તાં ૨૪ મી મે ૧૮૯૮.

એ મંડળની નેચ અને મતમય એ છે કે:—

(૧) પારસી લેખક વર્ગના લાભ બળવવા.

(૨) પારસી કોમને લગતા લાભ ઊઝરાની સાહીત્ય સંબંધી સવાલે બિપર સમાસદોને વાદવીવાદની તક આપવી અને બહેર લખનારાઓ વચ્ચે એખલાસ વધારવી.

(૩) તે માટે પારસી બાનુ અને અરુચી લખનારાઓને એકઠા બેળવવા અને તેમની વચ્ચે વાતચીત તથા આચાર-વિચારોના આલોચ-ચાલોચો વેધવા વધારવી.

(૪) એ કાંઈ તકરારી બાબતમાં, મંડળનાં જત તરીકે દરખાસ્ત પસાર કરવી હોય તો હાજર સમાસદો પાણી મામ તરેણુ હોય તોજ, મંડળનાં જત તરીકે બાહેર પાડવી.

(૫) સમાસદો પાસે તેજબ બીજા બહુતા લેખકો થા વકતાઓ પાસે બાબલો અપાવવાં, નીખાવા લખાવવા, ચોપડી-ચોપાનીમાં લખાવવાં તથા વાદવિવાદ અલાવવી.

એ મંડળ આચારનગર પાણીના ચેલાપડાઓ કરી લખનારાઓને એ માધ્યમો વધારવાની અને માણેક આપવી માન વધારવાની કામેથી કરે છે. અને તેજ પારસીઓ પાસે

બેરોમમાં થેડ પરચેલ રસતમળ કાખાળનાં પ્રમુખપણું હેઠ મલ્યો હતો, અને એ રીતે “પારસી લેખક મંડલ” નામનાં મંડળની સ્થાપના થઇ હતી.

આપણેનાં ભાષણોની રીપ નીચે આપે છીએ :—થેડ પરચેલ રસતમળ કાખાળ—સુરી સુરી ભાષાઓના રાજદાનોં યુગ અને ઊત્પત્તીની તવારીખ, ગુજરાતી ભાષાની નેપાળી નીપજો, શરોતર એટલે શું, અધેરનાન અને તેજની અવરતા સાહીત્યની કૅળવણી, રસરંગેગાંન, અંતુષનની સખા, પારસી સેતલ કાલેજની નરર છે પા નહી, પારસીઓએ રાજદવારી સવાલોમાં નાગ લેવો કે નહી અને લેવો તો કેવો લેવો, પારસી પંચાવતનું પધારણ કું કોડું નેહમિ, વગેરે. થેડ પાલનજ પરજોરલ દેસાહ—એક નવીન વ્યંજન, ગુજરાતીનાં વંજન, નરધેરતીઓનાં સુદીન સવાલ, સુની ગુજરાતી ભાષા, થોડાક નવા વજોઈ, નવી ગુજરાતી યાને પારસી ગુજરાતી અને હિંદુ ગુજરાતી, સુની ગુજરાતી વીરક હાલની ગુજરાતી, ગુજરાતના ધર્મસુધારક કવીઓ, રસનજ ધર્મપાનજ—દેશી છાપાના સ્થાપક અને પેલ્લા પારસી લેખક, પારસી હાલરડું અને તેની ડુંક સ્થગજ, લડાઇ લડનારાં લાખિનાં લશકરો—૫૧ લાખ માણસોનાં એક પારસી લશકરની કાઢણી, વગેરે. થેડ રતનજ રસંજલ થેડનાં—પ્રાચીન કાળેનાં પારાક અને તેની ઊતપત્તી. થેડ દારાશા રતનજ ચીજગર—પારસી કોષ તેની હાલની ચકડતી હાલતે કેષ પુગી અને તેમાં સુધારોવધારો કેષ થાય. થેડ પેશતનજ પરચેલ તારાપોરવાલા—લેખકની તાલન કળાના નીપજો. થેડ દોરાપજ એલજલ ગીખી—સુદીન સાધનાં લગનના સવાલ—સુરેલયન અને એવી થોડીક કોષના લાખપારસી નીકળતો સાર. બાઈ ગેરવાઈ ધનજાઈ પાડીઆ—નવીન ગુજરાતી શાળાપાંચીઓ. થેડ બલખાઈ દોરાપજ નરડા—ઈંગલંડ અને નરજનીનાં કૅળવણીપાતાંઓની રહી. થેડ રસતમળ પેશતનજ કરકરીયા—પાંચ પ્રસીદ્ધ પારસી પત્રકારો, પારસીઓ અને ધરાંન વિષે બે બોલ—હાલમાં સવાલ વિષે વાર્ષીવાહ; અને તેવ રીતે ૧૯૧૪ ની નજની સાધની લડાઈમાં ઇંગલંડ શા કાજે ઝીપલાસું તે ચાટે ભાષણોની એક હારખાલા એવલે ગોઠવી તેજાના ૬) ભાષણો પોતે આપ્યાં હતાં. થેડ રસતમળ પેશતનજ ચસાંની—દસ જીવર ઝીક સીપાહોનાં ધરાંનમાં પરાકરો—ઝીક તવારીખવેશ ઝેનોપનના ઈસ્ટાની સરચાઈની નપાસ (ઝેનોપનને ઊપલો ઉવાલ ઝીકતરી અને ધરાંનીઓને નપાથ લગડનારો હોવાથી તેનાં ઇંગ્લેજ તરજુપાતું પુતક જે યુનોવરસીટીએ રેકેડ—પુક તરીકે આપું હતું તે એવ નીચે યુનીવરસીટીપત્ર પત્ર લખી અપ્પાસકમમાંથી કહડાવી માણું હતું.) શ. ડી. એસવદ લવજીલ નજથેલ ગોદી—પુરાણ નવીસકાઓ (લેખકો) અને ૧૯૧૪ ની લડાઈ વિષે તજી ભાષણો આપ્યાં હતાં. ડા. રસત મનાનાઈ રાણીના—કસિના તીજ નેપોલીયન અને હાલના કપસરની પાસીપત અને કારકીર્દીની કાઢણી. એ ઊવરાંત એ પાંચે કૅળવણ હિંદુ અસ્થો પાસે પજી ભાષણો આપ્યાં હતાં. ૧૯૧૪ થાં એ જડમના ૮૭) સમાસદો—જેમાં ૧૬) ખાનુઓ હતાં, અને કુલ પૂલ રૂ.૫૨૨૧૫) ની હતી.

એ જડમની પેઠમી કચીરી નીખયા અસ્થાની ગોઠવાઈ હતી :—થેડ પરચેલ રસતમળ કાખાળ (સરનશીન),

થેડ નયરવાંનજ રસતમળ મીચીએ “અમેરીકન એસોસીએશન ઓફ પબ્લીક એકાઉંટસ” ની પરીક્ષા ફેલેમંદીથી પસાર કીધાથી તેવજીને એ આસોસીએશનના એક હાનરી મેમબર તરીકે ચુડી કાઢ્યા હતા. એ ઉવરાંત લંડનની ઇનકોરપોરેટેડ એકાઉંટંટોની સોસાયટીએ એવજીને પોતાના એક “ફેલો” નું માન આપું હતું.

થેડ કેપશર નવરોજી કાખરાલ (નાથલે—સરનશીન), થેડ ધનજાઈ લવાજી પ્રીટી (ખનખચી), થેડો થોરાપ લીખજાઈ પાલખકો, અને ધનજાઈ નવરોજી પટેલ (જોડયા સેકેટરીઓ) અને બા. બા. દારાશા રતનજ ચીજગર, થેડો પધરજીલ નવરોજી કાખરાલ, રસતમળ પેશતનજ કરકરીયા રસતમળ પેશતનજ પેશારડ, અને બેકસંજલ માન, અધીશાઈ રીનશાહ ઝુકાદખ, અને થાલેકલ કાવશજ પટેલ (અધીકારીઓ). ત્યારપછી સરનશીનનાં ૧૯૦૪ થાં નીપજોમાં ચરજી બા. બા. દારાશા રતનજ ચીજગર ૧૯૧૨ સુધી અને પછી ડા. લવજીલ નજથેલ ગોદી ૧૯૧૨ થી સરનશીન થા. છે. અને સેકેટરીઓ તરીકે :—

- થેડ ધનજાઈ નવરોજી ૧૮૯૮ થી ૧૯૦૪ માં રાજનાડું પટેલ.
- થોરાપ લીખજાઈ ૧૮૯૮ થી ૧૯૦૪ માં ચરજી.
- પાલખકો, રતનજ બેકસંજલ ૧૯૦૪ થી ૧૯૧૦ થાં ચરજી માન.
- રસતમળ કોરખજી ૧૯૧૦ થી ૧૯૧૭ માં રાજનાડું મીચી.
- રસતમળ નયરવાંનજ ૧૯૧૭ થી ચીચાજી છે. ગુજરી.

એ જડમની ૧૯૧૪ ની કચીરીમાં નીચલા થેડક છે :—શ. ડી. ડાકટર લવજીલ નજથેલ ગોદી (પ્રમુખ), થેડો પાલનજ પરજોરલ દેસાહ અને દોરાપજ એલજલ ગીખી (ઊપ-પ્રમુખો), રસતમળ નયરવાંનજ ગુજરી (ડી. સેકેટરી અને ખનખચી), બાઈઓ બીખાઈલ લીખજાઈ પાલખકો, શીરીન કેપશર કાખરાલ, થેડો રસતમળ પેશતનજ ચસાંની, રસતમળ પેશતનજ કરકરીયા, પધરજીલ નવરોજી કાખરાલ, નજગીર નયરવાંનજ પોલીશવાતા, રસતમળ કોરખજી મીચી, અને પીરોજીશાઈ રીનશાહ ઝુકાદખ.

૧ અને નજથેલ, તા. ૨૫ થી મેએ ૧૮૯૮. એવલે પુક કીર્મીંગ (હોસાપના એપડાઓ કેમ રાખવા) વીગેરે શીખવવાના એક વર્ગ ૧૮૯૬ થાં ઊપાડયા હતા. અને તે વર્ગના મેલાઓની પરીક્ષા “લંડન સીવીલ સર્વીસ એડ યુનીવરસીટી કાલેજ એકાઉંટસી” ના પરીક્ષા પાસે લેખીત સવાલો જમાવી, ૧૮૯૮ ના બને-વારીમાં લીધી હતી, જેનાં પરીણામમાં નીચલા છ પારસીઓ એકાઉંટંટ તરીકે પસાર થયા હતા—

પેલ્લો વર્ગ—પાલજીલ નવરોજી મરોલીઆ, એસવાશાં નાનાખાં મરેખા, બી. એ.

બીજો વર્ગ—નાદરશાહ દોરાપજાહ પટેલ, કાવશજ થાલેકલ ગેલના, ધનજાઈ ચનચેરલ નાનજ, રસતમળ કરવાસજ ગોદી.

તાં ૩૧ મી એપ્રિલ.

રોજ ૧૯ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

કુચિરા મધે જરણેશ્તી રવિનિને ભુમિડા કરવાની જગ્યા આગળ રાતનાં બંતી મુકવા ત્યાં ધર્મક્રિયા કરવાને એક શગડી ત્યાંવાસા શેઠ ભીખાજી એલેજી વાજાએ પોતાને ખરચે બંધાવી કિઆને લગતા સર્વે જરણમાન સાથે આજ દિને એક જગ્યા કરી ત્યાંની અજ્યુમનને સ્વાધીન કીધી હતી.

તાં ૧ મી જુન.

રોજ ૨૦ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મરજી—કાવચાઈ ધનજીયાઈ દાદાભાઈ ફાળદાર—

ઉમર (૨૩). બાં ૫૦૦ ધનજીયાઈ દાદાભાઈ મુનસફરના વચસા દીકરા. મેટીકની પરીક્ષા પસાર કરી સરકારી પોલીસ નોકરીમાં જોડાયા, અને એકાના ફાળદાર નેમાયા, ત્યાંથી પુને અને પુનાથી વાંદરે બદલી થઇ જ્યાં કતબની રાતે હુડક થઇ તેમાં જગ્યામાં થવાથી મરજી પામ્યા હતા. એમનાં માનમાં થાના પોલીસની એક કુટ્ટી એમની પાવરને માફીમાં કાઢે સુધી આવી હતી.

તાં ૪ થી જુન.

અંદેરી કસબમાં મરજી બાઈ મોરજાંબાઈ જહાંગીર વહાડમાના ખીલ દીકરા મીં ૦ નયરવાનજી જહાંગીર વહાડાયાએ રૂ.૭૦૦૦ ની રકમની બજેસ કરી, મુબંધના પાછીનાં બાંધકામને નજ દાખલ કરી તે નળની પાછપ લઈ એક મુંદર કુવારો તથા ઢોરો રાખેના એક હવાડો એ મરજી દીકરા નામની શાદગારી રાખવા માટે તેવજીનાં લીધવા બાઈ પરીજાભાઈએ રૂ.૫૦૦૦ ખરચી ઉભા કરાવવા હતા જે ખુદશા મેલવાની કીધા આજ દિને શેઠ નવરોજી માણેકજી વાડીઆ, સી. આઈ. ઇ. એ એક ખાંતગી મેલવાડા હજીર કરી હતી.

એ પરીક્ષા માટે ૧૪૨૨ ઉમેદવારો હાજર હતા, જેમાં ૯૪૪ ફતેહનંદ થયા, અને ૧૮૦ જીએ એ પરીક્ષા “જાન સાથ” પસાર કરી હતી. મુબંધથી એ પરીક્ષામાં હાજર થયેલા ૧૪૪ માંથી ૧૩૦ જીએ ફતેહનંદ નીવડયા જેમાંએ મેળવેલી સરેરાશ શાકો લંડન શેઠના “સરકલ” માં મેકેલા ઉમેદવારો કરતાં ચેકેડ ૧૧૩ કડા જેટલી વધુ હતી; અને તેમાંના નાં ૧૬૨ વાળા ઉમેદવાર શેઠ એરચશાહ નાનાબાઈ ખરેખરે લંડન શેઠનાં મેકેલા બીબ કાંઠપજી ઉમેદવાર કરતાં બીબ વધુ શાકો મેલવી હતી.

૧ રાસત ગોશતાર, તાં ૧૨ મી જુન ૧૮૯૮.

એ જહાંગીર તપ્તી કાંઠ નથી.

૨ જીએ જમશેદ, તાં ૬ થી જુન ૧૮૯૮.

એ કુવારા જીવર બાઈ પરીજાભાઈએ મરજી શેઠ નયરવાનજી એક બસંદ બનાવી તે તાં ૬ થી નવેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને ખાનગદાર જનમેજી કાવજી જરજાન, સી. આઈ. ઇ. ને હાથે બોલું પુકાવું હતું.

તાં ૫ મી જુન.

ગરીબ જરણેશ્તીઓનાં રહેઠાણોનાં ફંડની કમિશ્નર મંડળી હરેતક સર દીનયાહજી માણેકજી પીટી બારેનંદે આપેલાં નાણાંમાંથી એવજીના મરજી વડા મેટી શેઠ કાવજીની શાદગારી રાખવા, તેમજ એવજીનાં મેટી બાઈ રતનબાઈનાં નામથી ગરીબ જરણેશ્તીઓ માટે અંધારામાં આવેલી બે ચાલીઓ બોલો મેલવાની કિઆ આજ દિને કરવામાં આવી હતી. સરનથીનની ખુરસી શેઠ ખરજીજી રજતમજી કામાજીને આપવા બાદ શમમુલ એલબા એરવદ જીવનજી જમશેદજી મોદીએ શરઆતમાં બંદગી કરી તથા ફંડના આનારની સેકેટરી બાં ૫૦૦ મનચેરજી કાવજી મરજીને રીપોર્ટ વાંચેલા જે બાદ કિઆ કરી મકાન બોલો મેલવામાં આવી.

તાં ૮ મી જુન.

રોજ ૨૭ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મુરત મધે રસમપરાના જરણેશ્તીઓ માટેનાં જરણાં આગળનાં દાખમાંથી સુમિ એક નવી શગડી સર દીનયાહજી માણેકજી પીટી બારેનંદે બંધાવી આવી હતી તેમાં આતશદાદગાઈ પરજવાની કીધા આજ દિને દરજીર જમશેદજી ફરમંજી રખાડીનાં ઉપરીપણાં હેલ થઇ હતી. એ શગડી પાછર રૂ.૨૦૦ ખરચાયા હતા, જેમાંના રૂ.૧૦૦ અજ્યુમનના ફંડમાંથી તથા બાકીના રૂપિઆ સર દીનયાહજીએ આપ્યા હતા. એ ઉપરાંત એ શગડીના બીબાવ માટે સર દીનયાહજીએ રૂ.૧૦૦૦ ની રકમ ભેટ આપી હતી. આ માટે એ શેઠના ઉપકાર માની તેમને સાર શેઆલ તથા માનવત મોકલવાનો ડેંગલ કરી ચાચની કરી મજબજ ખરખાર થઇ હતી.

તાં ૯ મી જુન.

રોજ ૨૮ માઈ ૯ (ચિં) ૧૨૧૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

આજ દિને મરજી બાઈ ભીખાજીજી તે સર દીનયાહજી માણેકજી પીટી બારેનંદેનાં મેટી તથા શેઠ દાદી નયરવાનજી દાદીશાનાં ધણીઓનાં ઉમજીમાં તેમના બાવા સર દીનયાહજીએ રૂ.૧૦૦૦૦ તથા ખીલ એથી-ઓએ મલ્લી રૂ.૫૧૪૦૦ ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા.

પાછલી રાતનાં ઉમજીમાં સર દીનયાહજીએ ખીલ રૂ.૫૦૦૦ ધર્મખાતા આપ્યા હતા.

૩ જીએ જમશેદ, તાં ૬ થી જુન ૧૮૯૮.

૪ જીએ જમશેદ, તાં ૧૧ થી જુન ૧૮૯૮.

આ શગડીર નીચે જુલ્મ તપ્તી ચારેલીઠે:—

“આ શગડીજી જહાન સર દીનયાહજી માણેકજી “પીટી બારેનંદે જરણેશ્તી ટોળાને વાવરવા કીને મુસરનાં “રસમપરા મધે બાંધવા રૂ.૧૦૦૦ ની રકમ રસમપરાનાં “ફંડના જેનેરોને આપી બંધાવું.”

૫ જીએ જમશેદ, તાં ૧૦, ૧૧ થી જુન ૧૮૯૮.

તા ૧૩ મી જુન.

રોજ ૨ માઈ ૧૦ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેન્દી.

જોડાવલ મધે શેઠ કીકાભાઈ હોરમજી લખરાએ પોતાનાં દીકરી મરહુમ બાઈ નવાબખાનનાં પુત્રને માટે એક નશાખાનું બંધાવી આજ દીને જયન કરી ત્યાંની અજીમનને સ્વાધીન કીકું હતું.

તા ૧૪ મી જુન.

દમજીના જલ્લીલા રહેવાસી શેઠ સોરાખજી માણેકજી દમજીવાળાએ, દમજીમાં મરકી તથા દુકાન વખતે બજારેથી ઉપયોગી સેવા માટેની પીઠાન તરીકે પોરસુગલના રાજાએ તેણેને “કેવલીયર એવ ધી મીલીટરી એરડર એવ નોશા સેનેહોરા ડી કોનસીકિએ ડા વીલા વીસોરા” યાને “ધી નાઇટ એવ ધી મીલીટરી એરડર એવ અવર સેડી એવ કનસેયન એવ વીલા વીસોરા” નો ખેતાખ આપ્યો હતો.

તા ૧૮ મી જુન.

હિંદુશાંતના નામદાર વાઘસરાયની ધારા બાંધનારી સબાના મુખ્ય હક્કાકાની ધારાસબાના પ્રતિનિધી તરીકે એ સબાના ખીનસરકારી એમઅરેએ હાનિયત પીરોજ્યાહ મહેરવાનજી મેહતા, સી. આઈ. ઇ. ને ચુડી કાઢ્યા હતા.

તા ૨૦ મી જુન.

રોજ ૬ માઈ ૧૦ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેન્દી.

મરજી—કુરમજી શોરાખજી બુજવાલા—ઉમર વર્ષ ૫૩) જમનગરના મરહુમ જમ શ્રી વિભાજી સાહેબના

૧ જામે જમશેદ, તા ૧૭ મી જુન ૧૮૯૮.

આએ નશાખાંનપર નીચે પ્રજ્ય તથા ચારેલીઃ—

“શ્રી પાક દાદાર હોરમજીની ૪૬૬ હોનો.

“આએ મકાન બેડેસનતરીક બાઈ નવાબખાઈ તે “કીકાભાઈ હોરમજી લખરાની ડીકરી રોજ ૨ નો ચાકા “૧૦ નો યન્દેન્દી ૧૨૫૬ ને તા ૧૪ મી જુન “૧૮૬૦ ને દીને શ્રી ભુશવલ મધે હક થયાં તેણેનાં “પુત્રને માટે તેણુના બાવા કીકાભાઈ હોરમજી લખરાએ “બંધાવી આપ્યું છે”

૨ જામે જમશેદ, તા ૧૪ મી જુન ૧૮૯૮.

પોરસુગલની સરકાર તરફથી જેઓને આ ખેતાખુ જાન આપવામાં આવેછે, તેઓને સરકારમાં “વશ-પરપસની શી” ની મોટી રકમ આપવી પડેછે, પણ શીં સોરાખજી દમજીવાળાએ પોરસુગીલ રખતને કીકતી ૪૬૬ આપવા માટે જે મોટો ખર્ચ કર્યોછે તથા સરકારની જે સેવા બજારેછે, તે થયાંનાં લઈ પોરસુગલની સરકારે એ શી પોતે નથીછે.

૩ જામે જમશેદ, તા ૨૧ મી જુન ૧૮૯૮.

ક કુટુંબ બુજવાલા આ. બા. પેશનજી શોરાખજી બુજવાલામાં માઈ.

સેક્રેટરી હતા. અને એ રાજ્યની ૨૭) વર્ષની લાંબી નોકરી દરમિયાન ધણી કીમતી સેવાઓ બજવી હતી. મરહુમ જમનાં મરજી પછી એવણે રીઆસત શુપરટેન્ડેન્ટ લેખે એ રાજ્યના કારોબારી કર્મલ કેનેડીનાં પુર મંત્રણ વધે સેવા કરી હતી, એવણે જમનગરમાં જુલ્યા હતા, અને એમનાં માન અર્થે કર્મલ કેનેડીના હેકમથી સધળી સરકારી ઓફીસો, કેટેરી, શાળાઓ વગેરે એક દીવસ બંધ રાખવામાં આવ્યાં હતાં.

તા ૨૩ મી જુન.

નીચલા પારસી અદરેયોને આ સાલ નામદાર સર-કારે નવા મુલેહના અમદારો નેમ્યા હતા:—

શેઠા કુરમજી શોરાખજી પાંડે, જમશેદજી અરેશર વાડીઆ, ખાંબાહદુર માણેકજી અરેશર તરીખાં, શાપુરજી બરજોરજી રપેનસર, શાવકશાહ રતનજી દુખાચ.

તા ૨૬ મી જુન.

મુખબના નામદાર ગવરનર લોરડ સેક્રેટરી આજ દીને પ્રજાં મધે કોનસીલ હાલમાં એક “લેવી” બની હતી. આ લેણાએ નીચલા પારસી અદરેયો પ્રાધવેટ આનર્જીમાં ત્યાં હાજર થયા હતા:—

સરદાર ખાંબાહદુર શોરાખજી પદમજી, સમમુલ એલમા સરદાર ખાંબાહદુર દરપુર હોમંગજી જમાસપજી જમરપખાશાના, તથા શેઠ નવરોજજી શોરાખજી બંડલિવાળા.

તા ૨ જુલાઈ.

રોજ ૨૧ માઈ ૧૦ (ચિં) ૧૨૬૭ યન્દેન્દી.

મરજી—કાવયજી શાપુરજી મેહતા—ઉમર વર્ષ ૬૯)

૬૦ સં ૧૮૪૪ માં પહેલવહેલા એલશીનસન ઇનસ્ટીટ્યુટમાં એક શીક્ષક નેમાયા હતા. સ્ટુડન્ટસ લીટરરી અને સાયન્ટીફીક સોસાયટી સથાપવામાં એવણે પણ ખીનજો સાથે ભાગ લીધો હતો, તથા તે સોસાયટીના ૧૮૫૪ થી ૧૮૫૮ સુધી ખનનસી હતા તથા એ સોસાયટીના ચંબંધમાં “માન પ્રચારક મંડળી” ઉભી કરવામાં પણ એઓનો હાથ હતો. ૧૮૫૪ માં એ મંડળીની જાહેર સભાઓમાં રસાયણસાજ કે જેનો એમનો ધણો અભ્યાસ હતો, તે ઉપર જાહેર ભાષણો આપ્યાં હતાં. ૧૮૫૨ માં એલશીનસન ઇનસ્ટીટ્યુટની મુખારેવી ખાંબના એવણે

૫ બાંધે ગવરમેન્ટ મેજેક, તા ૨૩ મી જુન ૧૮૯૮.

૬ રાઈસ આઈ ઇડીઆ, તા ૧ લી જુલાઈ ૧૮૯૮.

૭ શેઠા અરેશર, કરાંજી (કપસરે કિંદવાયા), અને શાપુરજી કાવયજી મેહતાના બંધા.

કડા શીક્ષક નેમયા હતા. ૧૮૫૩ માં સર જમશેદજી હાલના પારસી મેનિવિલ્ડ હનચીટીયુટની ફેરની મોટી ચક્રબા હડા વરગના વીધવારથીએને દર આવાસમાં ૩ વાર રતાયસુશાસ્ત્રના સ્થળો આપવાને એવલુને નેમયા હતા. ૧૮૫૬ માં ફોરટ રીડીંગ રમ અને લાઇબ્રેરી કે જે હાલ જમશેદજી પીટી હનચીટીયુટને નામે એળખાયેલ છે તે સ્થાપવામાં એવલે ફેરલ્લિક મદદ કરી હતી તથા તેના પ્રથમથી નાયમ સરનથીન હતા. ૧૮૫૬ ના ડીસેમ્બર માસથી એવલુને અજેની સરકારી યુનિવર્સિટી નીયાજોના ઉપયુક્તિ એજ્યુકેશનલ હનચીટીયુટ નેમયા હતા. ૧૮૫૮ માં જરથોસ્તી છોકરીઓની નીયાળ મંડળી ઉભી થઇ તે મંડળને લગતી સંદેનવાડીની નીયાળ ઉપર કેટલુંક સુધી એવલે ઉપરી તરફે સુકત રેખરેખ રાખી હતી. ૧૮૬૦ ના જુન માસથી સુખ મવે તાલેવંત દેશીઓના છોકરાઓને કેળવણી આપવા માટે પ્રોપ્રાયટરી મુજબ ઉછેડી તેના એવલુ પહેલાં જે વરસ સુધી એનારરી સેકેટરી હતા. ૧૮૬૧ ના જાનવારી માસમાં નામદાર સર-કારે એવલુને સુખ મવે હનકમ રેક્ષના એકમા એસેસર નેમયા હતા. એ નોકરી છોડી એએ ૧૮૬૨ માં હંબલડ વેપાર કરવાને ગયા હતા. માન પ્રસારક મંડળી જે ૧૮૭૦ માં નવેસરથી ઉભી થઇ તે પણ સુખ કરીને એવલુનીજ આગેવાનીથી હતી, અને તેના પહેલાં જે વરસ સુધી એએ ખાખતરથી હતા.

તા ૦ ૩ થી જુલાઇ.

૧૨૪ ૨૨ માહ ૧૦ (ચિ ૦) ૧૨૬૭ યમદેવરદી.

મરજી—હોરમજી કેરવાજી ભરમા, બી. એ.—ઉમર વર્ષ ૪૨, ૧૮૭૮ માં ૨૦) વર્ષની જાનને વધે બી. એ. ની ડીગ્રી મેળવી, સરકારી કેળવણીખાતામાં જુદે જુદે મથકે આસીસ્ટેટ માસ્ટર તરફે જોડાઇ છેલ્લે નડીઆદ હાઇ સ્કૂલના હેડ માસ્ટર હતા.

તા ૦ ૫ થી જુલાઇ.

સર દીનશાહજી સાહેબજી પીટી બારેનેટ પત્નિલ ગામમાં એક ધર્મગુ દવાખાતુ અધાવા માટે ૩.૧૨૦૦૦) સરકારમાં આપ્યા હતા.

તા ૦ ૮ થી જુલાઇ.

કરોચીની સીધ વાંલદીપર રાઇફલ ફોરમાં થેડ જંગીરજી હોરમજી કોથારીને “લફ્ટનન્ટ” ની પદવીએ તથા થેડ મેજોરન્ટ એચ. જે. રસમજીને બીજા લફ્ટનન્ટની પદવીએ ચઢાવ્યા હતા.

તા ૦ ૧૩ થી જુલાઇ.

૧૨૪ ૨ માહ ૧૧ (ચિ ૦) ૧૨૬૭ યમદેવરદી.

મરજી—મેહરાંજી ચેલતજી વાડીઆ, હમતપ્રસાદ—ઉમર વર્ષ ૫૫, એવલુ પ્રથમ બરેડા અને પાછળથી છેલ્લાં ૨૦) વર્ષ થયાં હ. આઇ. પી. રેલવેનાં લોકો-ખાતામાં નોકરી હતા, અને હમતપ્રસાદ ધણા વર્ષ-

૧ જાને જમશેદ, તા ૦ ૫ થી જુલાઇ ૧૮૮૮.

૨ જાને જમશેદ, તા ૦ ૮-૨૬ થી જુલાઇ ૧૮૮૮.

ના વચવાટ દરમીઆં ત્યાંની દરેમેહર માટે ફંડ બેચુ કરાવવા વગેરેમાં બહુ ઉચ્ચ લીધી હતી, અને ત્યાંની અન્જુમનનાં ફંડના દરદી હતા.

તા ૦ ૧૬ થી જુલાઇ.

નીચના સહયોગે નીચે પ્રમાણે ગાયકવાડી રાજ્યની કોમેટોમાં વજીલાત કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવી છે.—મેસરજ હોરમજી ફરીજી બીજાડીવાળા, (સુરત ખાતેના ગાયકવાડી રાજ્યના આગલા વજીલ) અને ધનજીયા એલજી પેલને કાયમની સ્વદ આપવામાં આવી છે. મેસરજ દીનશાહ બરજોરજી કુખાચ (ઉમર ૨૬), રસમજી મેળનજી મુનાવાળા (મેરીસર) અને લવજી મેહરવાંનજી વાડીઆ (મેરીસર) ને જે વરસ માટે પરવાનગી આપવામાં આવી હતી.

સુખમજી પારસી પંચાતનાં ફંડનાં તા ૦ ૧ જી નવેમ્બર ૧૮૬૧ થી તા ૦ ૩૧ મી ઓક્ટોબર ૧૮૬૭ સુધીનાં હોસાલની ચોપડી દરદીઓએ છપાવી પ્રગટ કરી હતી તેપરથી જોવામાં આવેલ છે કે, વરસની સેવેટ પંચાતનાં ફંડના

૩ જાને જમશેદ, તા ૦ ૧૮ થી જુલાઇ ૧૮૮૮.

ક આ સાલમાં અનાચત રકમનો વધારો નીચે પ્રમાણે છે:—

શ્રી પંચાતની જરથોસ્તી અનજુમનનું ખાતું	
પડાસું તેના	૬૫૦૦)
જુદાં ખાતાંમાંથી આ સાલ તથા આગલાં સાલના વધારામાંથી નોટ તથા ખાંડો ખરીદ કરીયાં તેના	૭૫૦૦)
જુદા જુદા ધણીઓએ ધરખ ખાતે અનાચત રાખવા રકમે આપી	૮૪૭૦૦)
	કુલે. ૧૨૧૭૩૦૦)

જુદા જુદા ધણીઓએ આપેલી રકમનાં આએ સાલ નવ નવાં ખાતાં નીચે પ્રમાણે પાડ્યાં છે:—

૧—ચરફુથ થેડ ખરશેલ રસનલ પારખની યાદગારી કાયમ રાખવા ચાટે જોનાં કીધેલાં ફંડ થધેલી પડાવેલું ધરખખાતું ૩૬૦૦૦) રૂં.

૨—સર દીનશાહજી સાહેબજી પીટી બેરેનેટ પોતાના જમાવા થેડ લખખાં દાદાખાં મુજાના તથા જમાઇ બાઇ વીરખાઇજી સોરાખલ નાનાખાં લાઇનાનાં પુનને સાર કરેલું ધરખખાતું ૩૧૦૦૦) રૂં.

૩—સર દીનશાહજી સાહેબજી પીટી બેરેનેટ પોતાના સસરા બેરેતનશીન થેડ રસમજી બીખાલ પાંડે તથા સાહુલ બાઇ જીલેસતાનખાતુ કંપચર હનચીટીયુટનાં પુનને સાર કરેલું ધરખખાતું ૩૧૦૦૦) રૂં.

૪—સર દીનશાહજી સાહેબજી પીટી બેરેનેટ પોતાના બેરીઓ તથા દોસતઆશાઓનાં પુનને સાર કરેલું ધરખખાતું ૩૧૦૦૦) રૂં.

૫—બેરેતનશીન થેડ ધનલખાં બેરેતન આલખેસની પોતાની પુલમાંથી એવલુનાં એકઝીટીયુટર થેડ ફોરજનજી એલજી આલખેસે તથા કોસાખાં દાદાખાં આલખેસે તથા દીરખખાં દાદાખાં આલખેસે અને મેળનજી ફોરજનજી આલખેસે કીધેલું ધરખખાતું ૩૬૦૦૦) રૂં.

કચ્છીઓ હસ્તકર્તા ધરમનાં ફંડખાતાંઓની પ્રાંત એકંદર રૂ.૩૬૮૯૪૮૭૭૧ ની હતી. આગળનાં વરસની સેવે એ

૧—બાઈ રતનબાઈ તે શેઠ એલ્લ ડોરમબળ બાઈનાં વીધવા તથા ચરકુચ શેઠ નશરવાનલ રતનલ ઠાઠાનાં બેઠીએ કરેલું ધરમખાતું રૂ.૨૦૫૦૦) ગ્રું.

૭—બાઈ પીરોબાઈ તે શેઠ નવરોબળ જમશેદનાં બેઠીએ પોતાના ચરકુચ ખાવે શેઠ નશરવાનલ બંદગીરલ વાડીયાની તથા સામુલ બાઈ ચોડલાંબાઈ તે શેઠ બંદગીરલ

પ્રાંત રૂ.૩૮૮૫૮૮૧૧૧ ની હતી. એસે આ સાલનાં કુલે વધારે રૂ.૧૪૦૮૯૯)૮૧ નો થયો હતો.

નશરવાનલનાં બેઠીની અને બેઠીઓની નામધતે કરેલું ધરમખાતું રૂ.૮૦૦૦) ગ્રું.

૮—બાઈ નવાબબાઈ ગ્રાં. એલ્લ થાલેવાલાગ્રું ધરમખાતું રૂ.૫૫૦૦) ગ્રું.

૯—શેઠ જમશેદલ બંદગીરલ લાલાએ આપેલી રકમગ્રું ધરમખાતું રૂ.૫૦૦૦) ગ્રું.

૧૮૯૬-૯૭ માં જુદા જુદા બેઠીઓએ રૂ.૧૭૭૦૦) ની રકમ અનામત જુદે જુદે ખાતે આપીએ તેની ટીપ.

નોટ તથા બાંડ આપનારગ્રું નામ.	રકમ. રૂ.	ખાતાંગ્રું નામ.
શેઠ રૂસતમલ કુંવરલ શેઠના.	૧૦૦૦	ગ્રુંબંધનાં આંધલાં પાંચલાં તથા લાચાર જરથોસતીએ ની પરવરશી કરવા માટે પગાર આપવાનાં ફંડ ખાતે.
ડાકટર છલભાઈ પેસતનલ નીકલસન.	૧૦૦૦	૧૦૦૦
શેઠ ડોસાભાઈ રૂસતમલ બીલીયા.	૫૦૦	૫૦૦
શેઠ પેસતનલ એલ્લલ સખીદાસ.	૫૦૦	૫૦૦
ડાકટર નાદરશાહ ડોરમબળ એલ્લલ સુખીયા.	૫૦૦	૫૦૦
શેઠ રતનલ બલમનલ કુપાસ.	૧૦૦૦	૧૦૦૦
શેઠ રતનલ બલમનલ.	૫૦૦	૫૦૦
શેઠ શાહાબાઈ બલમનલ પુકાદમ.	૫૦૦	૫૦૦
બાઈ શીરીનબાઈ તે શેઠ દીનશાલ પીરોબાઈલ શેઠનાં બજીયાંજી.	૫૦૦	૫૦૦
ડાકટર ડોરમબળ દોસાબલ જુલવાલા.	૨૧૦૦	મિપાટીની ધરમશાલામાં આંધલાં પાંચલાં તથા લાચાર જરથોસતીએ ની રાખી પરવરશી કરવાનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ઈશ્વર અરેંદરશલ પુનશી.	૫૦૦	ગ્રુંબંધનાં તગદસત કાલતમાં આવેલા જરથોસતીએ ની આશરે આપવાનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ડોરમબળ સોસાબલ કારવરનાં ઠાકરાંએ.	૫૦૦	ગ્રુંબંધનાં ગરીબ લાચાર જરથોસતીએ ગુજરે તેઓનાં સ્વાંનોને અવલગળ પોઠુંઆડવા તથા ધરમની કોરીયા લીગેરેનો ખરચ કરવાનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ખરશેલ નશરવાનલ સીરવધનાં બેઠીએ.	૫૦૦	શ્રી નવસારીનાં જરથોસતી સ્વાંનોને અવલગળ પોઠુંઆડવાનાં ફંડ ખાતે.
નામદાર સર દીનશાલ થાલેકલ પીઠીઠ બારોનેટ.	૧૦૦૦	શ્રી કીલ્લાડા તથા તેની નજીકના ગામના ગરીબ લાચાર જરથોસતીએ ની આશરે આપવાનાં ફંડ ખાતે.
શ્રી તારાપોરની જરથોસતી અનજીમનાં ફંડના જેનેજરો.	૧૫૦૦	શ્રી તારાપોરની જરથોસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ રતનલ પેસતનલ શરાશ.	૧૦૦	શ્રી ધનડોરની જરથોસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ નશરવાનલ ખરશેલ નમરવાલા તથા આદરલ ચનકીરલ દલાલ.	૫૦૦	શ્રી સોલાપુરની જરથોસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શ્રી ચલ્લસની જરથોસતી અનજીમનાં જેનેજરો.	૧૧૦૦	શ્રી ચલ્લસની જરથોસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ ફરેનલ કાનલબાઈ ખીઠાઈવાલા.	૧૫૦૦	શ્રી અમરેલી તાલુકે સુરતની જરથોસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
શેઠ કાવસલ નાનાબાઈ ચેસજેન.	૫૦૦	શ્રી ઇમતપુરાની જરથોસતી અનજીમનાં ફંડ ખાતે.
બાઈ રતનબાઈ તે શેઠ સોસાબલ ધનલબાઈ વાડીયાનાં બજીયાંજીનાં બેઠીએ.	૫૦૦	૫૦૦
નામદાર સર દીનશાલ થાલેકલ પીઠીઠ બારોનેટ.	૧૦૦૦	સર દીનશાલ થાલેકલ પીઠીઠ બારોનેટ પોતાની યાદગારી સાથે કીધેલાં ધરમ ખાતે.

૧૮૯૭૭૭

તા ૧૭ મી જુલાઈ.

૧૯૧૬ માં ૧૧ (ચો) ૧૨૧૦ વર્ષેનરવી.

મરણ—સર નમચેદુ જીજીભાઈ બારેનર, સી. એચ. આઈ.—ઉમર વર્ષ ૪૮, એવલુ પ્રથમમાં માણેકજી બરસીદીન નમચેદુને નામે યોજાવાતા હતા, પણ આવાનો બેરેનરસીનાં જોતાં ૧૮૭૩ માં મરણથી સર નમચેદુ જીજીભાઈ ત્રીજા બેરેનરને નામે યોજાવાવા લાગ્યા હતા. એમનો જનમ સુબધના કોઠમાં હરિનખી રાડવાળાં સર નમચેદુનાં જીજીભાઈ કુટુંબી ઘેરમાં ૨૧૦ ફેબ્રુઆરી, ૧૮૫૧ ઇસવીને દીને થયો હતો. રાષ્ટ્રનાં યુવરાજાં વગેરે સાધારણ કેળવણી પછી બીજા સર નમચેદુએ પોતાના બે દીકરાઓને ઇંગ્લેન્ડ કેળવણી આપવા માટે મી ૦ ડબલ્યુ. એચ. હેમીલ્ટન નામે ઇંગ્લેન્ડ ઉત્સાદને ૧૮૬૩ થી રાડવા હતા. જેમની તાલીમ હેલ્થ. ય. ૧૮૭૨ માં સુબધકુની-વરસીદીની ફેરકિલ્લેસન પસાર કરી, એલજીનરન અને દબલ્યુ કોલિનમાં અભ્યાસ માણ રાખ્યો હતો. તા ૦ ૭ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૬ ને દીને એવલુનાં લગન એવલુનાં કુબી દીકરી બાઈ જરમાઈ શાપુરજી ધનજીભાઈ બારેનરવાલા જોડે થયાં હતાં. પોતાના પીતાજીની દેવાલીમાં તેમની સાથે કલકત્તા, અને ૧૮૭૩ ની આશાની દરબાર વેળા ઉતર હિંદુસ્થાનની સુચકારી કરી હતી. ૧૮૭૩ ના આગસ્ટ માસમાં પારસી સુધેહના અમલદારોએ પારસી મેટ્રી-માનીયલ કોરટના એક ડીલીગેટ તરીકે સુદી કારવા હતા, જે એક મરણ સુધી તેવલે માણ રાખી હતી. અને ૧૮૭૫ માં સુબધ સરકારે એવલુને એક સુધેહના અમલદાર તેમજ કુનીવરસીદીના ફોલા નેમ્યા. કુનીવરસીદીના તે વખતે સર નમચેદુ જોથી નાહની વચના ફોલા ગણાયા હતા, અને એટલી નાહની વધે બીજા કોઈપણ દેશીને એ માન મળેલું નોંધાયું નથી. ૧૮૭૭ ની નામદાર માહરાણીજીએ કમચરે હિન્દ “ નો જોતાં ધારણ કર્યો તે માટેની દરબારમાં પોતાના પીતા સાથે ભાગ લીધો હતો, અને તેજ સાથના જુલાઈ મહીનામાં એમના પીતાજી મરણ પામ્યા, અને ૧૯૦૦ કરતાં વધુ જરથોસ્તીઓએ પારસી પંચાવતના ટુસ્ટી ચાહેબા ઉપર એક રેકવીઝીશન મોકલી અરજ કરી, કે મરહુમ બેરેનર ચાહેબાં મરણ માટે કોમની દબીરીની નોંધ પંચાવતનાં દફતરમાં લેવી, અને તેવલુના વડા મેથ શેઠ માણેકજીને જરથોસ્તી અંગુ-મનના વડા નેમવા માટે અંગુમનની જાહેર સભા બોલાવવી. જેની રૂઠે તા ૦ ૨૬ મી જુલાઈ ૧૮૭૭ ને દીને જાહેર અંગુમન મેલવી એવલુને પારસીઓએ પોતાના વડા નેમ્યા, જે માન હેલ્થ (૨૧) વર્ષ થયાં એવલુ યોગવતના હતા. પોતાના પીતાની જગ્યાએ એવલુને સુબધની પારસી પંચાવતના વડા ટુસ્ટી, સર નમચેદુ જીજીભાઈ

પારસી મેનાયિલંટ ઇનસ્ટીટ્યુશનના પ્રમુખ, સર નમચેદુ જીજીભાઈ ચેરીડી ફંડના પ્રમુખ, સુબધની પાંચરાણના પ્રમુખ વગેરે નેમવામાં આવ્યા હતા, જે સધળાં યોગ મરણ સુધી પંચતી બન્યા હતા. ૧૮૭૬ માં સુબધની પારા-સભામાં એમની નેમણેક થઈ જે માન તેવલુને લાગત તલુવાર નેમી અને ૧૮૮૫ સુધી માણ રાખ્યું હતું. ૧૮૭૬ માંજ સુધેહના અમલદારો તરફથી કોરપોરેશનમાં એક મેલવી છ વર્ષ સુધી જાળવી રાખી હતી. પછી ૧૮૮૬ માં નામદાર સરકારે પોતા તરફના પ્રતીનીધી તરીકે એમને નેમ્યા. જે માન એવલુનાં મરણ સુધી આપવાનું માણ રાખ્યું, અને એ રીતે ૧૬ વર્ષ સુધી કોરપોરેશનના સભાસદ તરીકે બીરાજ્યા હતા. એ ઉપરાંત પુનાની સુચરમન મ્યુનીસીપાલીટીના સરકારી સભાસદ વર્ષો સુધી હતા, અને ૧૮૮૪ થી તે પોતે ઇન્ડિયા મથા ત્યાંસુધી તેના પ્રમુખ પણ હતા, અને પ્રણાંતી એ મ્યુનીસીપાલીટીનાં કામમાં મોટી ઉમર પેતા, જેની સર-કારી નોંધ પણ લેવાયકી. એડમીનીસ્ટ્રેશન જનરલના આકરની ચોક્કસ કલમોમાંથી, બીજી કેટલીક કોમીની સાથે પારસીઓને પણ મોકલા કરવાની સુચના થવાથી, અને ૧૮૮૦ ના જુલાઈ માસમાં સુબધ સરકારે સર નમચેદુને એનતેમાસ કરી હતી કે, પારસી કોમની સામાન્ય લાગણી થું છે તે જાણી લઈ નામદાર સરકારને વાકેફ કરવી. એ ઉપરથી એવલુ તા ૦ ૧૦ મી આગસ્ટ ૧૮૮૦ ને દીને પોતાના મજમામ કાસ્ટરમાં આવેલા પારસીઓની એક સભા બોલાવી તેઓના વિચાર જાણી લઈ, એ કલમોમાંથી પારસીઓને ખાતલ રાખવાની અરજ કરી હતી. સુબધની દેશી ઓમિને અખલા તખીની મદદ અપાવવા માટે મરહુમ શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંચાલી એ જે ફંડ ઉણું કહ્યું હતું, તે માટે યાઉનહોલમાં મેલવી સભામાં એવલુને સરનશીનની પુરથી આપી તે ફંડના પ્રમુખ પણ એવલુનેજ નેમવામાં આવ્યા હતા. ‘બલ-નર્ડ બીલ’ ની હીમાયત કરવાની મોટી જાહેર સભા જે તા ૦ ૨૮ મી એપ્રિલ ૧૮૮૩ ને દીને શેરીફ પોતાપર થયલાં રેકવીઝીશનની રૂઠે બોલાવી હતી, તેના સરનશીનની પુરથી એવલુ લીધી હતી. પારસીઓની ‘રીપન કલમ’ ૧૮૮૪ ની સરઆતમાં સ્થાપાઈ તેના સરઆતથી લાંબી સુદત સુધી પ્રમુખ હતા. ૧૮૮૪ ના જે માસમાં માહરાણીજીની સાલમરહેળી પુરથીમાં એવલુને સી. એચ. આઈ. ના જોતાંનું માન મળ્યું હતું. લોર્ડ રીપનની યાદગારી માટે તા ૦ ૨૬ મી નવેમ્બર ૧૮૮૪ ને દીને જે મોટી સભા યાઉન-હોલમાં મહી હતી, તેનું પ્રમુખસ્થાન એવલુ લીધું હતું, જે યાદગારી “ રીપન ટેક્રાઇઝન સ્કંધ ” નીકરેશીયા જુબીથી ઇનસ્ટીટ્યુશન સંબંધમાં સ્થાપી-રાખી છે તે ઇનસ્ટીટ્યુશન એવલુ સરઆતથી તે પોતાનાં મરણ સુધી

એક કારિયામી હતા. બોર્ડ ડીપન્ટી વીદ્યમંત્રી દંકલે રાઉનલેખમાં જુદાં જુદાં શેઠોનાં ૭૫) માનવત્રો અપાયાં, તેમાં કુ'બધનું એક જ વંચાડું તે એવલે બુધ'દ અથાને વાંચી સંભાળ્યું હતું. ૧૮૮૧ માં શેઠ અરથેદજી ન. કાનાજીની યાદગારીનું ફંડ સ્થાપવામાં આપ્યું તેના પ્રમુખ નેમાયા. ૧૮૮૧ ના હિસેમખર માસમાં ધરાના મરહુમ સાહે નાથરજી એવલુપર પારસી કામના વડા તરીકે, કુ'બધના પોતાના કાનસલ જનરલ મારફતે એક ચાંદ બેઠ મોકલ્યો હતો. દેશીઓના રાજ્યદારી વધારા માટે બડત અલાવાતાર સર વીલ્યમ વેડરબરન પોતાને સ્વદેશ જાણક- ના વીદાય થયા તેમને માત્ર આપવાની હિલચાલ- માં એવલે આગેવાન બાગ લીધી હતો. તેવાજ એક ખીજા હિમાયતી મીઠો શીરોમયાહે મેહતા ૧૮૮૭ માં ધારાસભામાં નેમાયા તેની મુખ્યારકબાદીમાં પારસીઓની ડીપન કમિટી આપ્યું આપ્યું, તે ઉપર પણ એવલુ પ્રમુખ- સ્થાને ખીરાજયા. ૧૮૮૮ ના અક્ટોબર મહીનામાં શેઠ નથરજીનાજી મણિકેજી પીટરે પોતાના મરહુમ દીકરાની યાદમાં પારસી છોકરાઓ માટે આરફનેજ સ્થાપી તેના પ્રમુખ દાખલ પોતાને બદલે એવલુને નેમા માત્ર આપ્યું, જે પ્રમુખપદ પોતાનાં મરણ સુધી ચાલુ રાખી, એ પ્લામાંમાં બહુ બાળ લેતા હતા. કુ'બધ યુનીવર્સિટીની બોર્ડ આફ કમ્પાઉન્ડેશન એક અધિકારી તરીકે ૧૮૮૯ થી સુ'ટી કંદાયા, અને હમણાં સુધી દર બમે વર્ષે સુ'ટી કંદાતા હતા. ૧૮૮૯ માં મીઠો એમાનીવાલી ખરખર વેળા પારસી- ઓની જે જાહેર સખાં મંત્રી તેના પ્રમુખ હતા. તા. ૨૨ મી માર્ચ ૧૮૯૧ ને દીને ચીમોડની પાંજરાપોળમાં નવી ખાલિ ગડયાળા હોદ્દાઓના એક મોટા મેલાવડા હજુર એવલે ખુશી મેળી હતી. ૧૮૯૨ માં સાહજાદા આલખાઈ વીક્ટરનાં મરણ પ્રસંગે કોમ તરફના દબગીરી અને દીક્સોજી ખતાવનારા સંદેશ નામદાર માહરાણીજી અને પ્રોસ આફ વેલસ ઉપર એવલે મોકલ્યા હતા. મરહુમ શેઠ શીરામજી શાપુરજી બંગાલીની યાદગારી કાયમ રાખવા માટે જુદી જુદી કોમોના પ્રતીનિધીઓએ કુ'બધના શીરકે મારફતે તા. ૧૭ મી એપ્રિલ ૧૮૯૩ ને દીને જાહેર સખાં ભાલાવી, તેનું પ્રમુખસ્થાન એવલુને આપ્યું હતું. ૧૮૯૩ ના જુલાઈ માસની આખરીએ એવલુના એકપુરા વારસે મેટા બાઈ અરથેદજીનું ૧૫) વર્ષની અતી જવાન વયે મરણ નીપજ્યું હતું, જે પ્રસંગે પારસી તથા ખીજા બંધી કોમોએ એવલુ તરફ ઘણી દીક્સોજી ખતાવી હતી. એજ સાલની આખરીએ એવલુને નામદાર સરકારે દખલ ફાઈલ તથા સ્કંથ આફ આઈ ના એક ટ્રસ્ટી નેમા હતા. તા. ૫ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૫ ને દીને નામદાર કુ'બધ સર- કારે એક પોર્ટ ટ્રસ્ટી નેમા હતા. ૧૮૯૬ ના ફેબ્રુઆરી સહીનામાં અમદાવાદ પ્રાંતીય રેલવેના પાયો નાખવાની

કીયામાં બાગ લેવા એવલુ અમદાવાદ ગયા—ત્યાં પારસી અને ખીજા કોમો તરફથી પણ સારા આવકાર મળ્યો હતો. ૧૮૯૭ માં માહરાણીજીની કાયમ ડે જુબીલીના અધારણે પ્રસંગની ખુશાલીમાં બાગ લેવા એવલુ ઇન્કાંડ પધાર્યા, તે વેળા તા. ૨૭ મી એપ્રિલ ૧૮૯૭ ને દીને એવલુના મૌત્રેએ એવલુને એક પાણું આપી, એક ધવનીંગ પાટીના મેલાવડા કર્યા હતા, જેમાં નામ- દાર ગવરનર તથા મોટા વાગેના ઇન્જેન અને દેશી અદસ્યો હાજર થયા હતા. તા. ૨૧ મી મે ૧૮૯૭ ને દીને લંડન પોર્ટમાં પછી તા. ૩ જી જુન એવલુનાં માન- માં ત્યાંના પારસીઓએ એક મેલાવડા કરી માનવત્ર આપ્યું હતું. ત્યાં મોટા ખાંચરે ઘણું માનવત્ર મેળવી યુરોપનાં ખીજાં જાણીતાં શેઠોની મુલાકાત બધ તા. ૧૮ મી અક્ટોબરે કુ'બધ આવી પુખ્યા, જે પછી મરઘી- ના ખીજા હુમલાએ પોતાની પારસી કોમપર મોટા ગજબે કરણે જોઈ, પારસી પંચાયતના પોતાના હમથારીક ટ્રસ્ટીઓ સાથે મળી તા. ૧૦ મી ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૮ ને દીને પારસી આગેવાનોની એક સખાં ભાલાવી તેમાં “પારસી સંકટ નીવારણ ફંડ” સ્થાપવાનો ઠરાવ કીધો, જેમાં ફંડ વખત- માં રૂ. ૧૧૫૦૦૦) ની રકમ ભરાઈ ગઈ હતી. એજ સખામાં એવલે છેલ્લો જાહેર દેખાવ દીધો કહી શકાય. કુ'બધની દરેક જાહેર હિલચાલોમાં એવલુ આગેવાન બાગ લેતા, અને આવતા તથા જતા ગવરનર અને વાઇસરોય તથા મોટા મોર્દેદારોની પરીણાગત પોતાના મનગાંમ કારકેશમાં છુટે હાથે કરતા.

તા. ૧૯ મી જુલાઈ.

રાજ ૮ માહ ૧૧ (ચિં) ૧૨૬૪ યજ્ઞેન્દ્રી.

આજ દીને મરહુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ બારેનો, સી. એસ. આઈ. ના ઉમરણમાં તેમની પોતાની પ્રજામાંથી તથા બેશીઓએ રૂ. ૮૦૭૫), બાઈ શેઠ કાવચજી અરથેદજી જમશેદજી તથા તેમનાં કુટુંબે રૂ. ૫૦૦૦), એક મીતરે ઉધાર અને માનની લાગણી સાથે રૂ. ૧૦૦) તથા ખીજા જે મિત્રોના રૂ. ૧૭૬) મલી રૂ. ૧૩૭૫૧) ધર્મખ્યાતાં- ઓમાં આપ્યા હતા. ઉમરણની સેવે સમજાએ એલમા દરુર પેશીતનજી બેરોમજી સંજાણે ઉડી મરનારનું નામ જાહેર જયનો તથા કુખનીરંગની કીયાઓમાં ખીજા જુજોની નામ સાથે દેવાની અધારનાંનો સુચનાં કીધી હતી. તેને મુરતવાલા દરુર રજતમજી જમશેદજીએ ટેકો આપ્યો હતો.

અને સર દીનસાહે માણિકેજી પીટરે બારેનો સુખના કરી કે મરહુમ સર જમશેદજી ત્રીજાનું નામ દસગુર પેશીતનજી સુખના સુખ જાહેર જયનોમાં “બેદેદાન માણિકેજી બેદેદી અરથેદજી” કરી લેવાયે, જેથી બનીશના

જમાનાના જરથોસ્ત્રીઓ એવાં નામને પીછાની થકે નહી, માટે એવું થયું જોઈએ છે કે મરહુમ પહેલા સર જમ-શેદજીનું નામ “સર જમશેદજી જીજીભાઈ પહેલા પારેનિટ”, બીજા સર જમશેદજીનું નામ “સર જમશેદજી બીજા પારેનિટ”, હાલ મરહુ પામિલા જવાન પારેનિટ સાહેબનું નામ “સર સાહેબજી જમશેદજી જીજીભાઈ ત્રીજા પારેનિટ” એમ લેવાયું જોઈએ.^૧

અજમેર મધે મરહુમ શેઠ નવરોજજી રૂચતમજી કલી-આંજીવાલાએ બંધાવેલી દરમિહર ઇસ્લામી તથા એ મરહુમનાં પુત્રને માટે તેમના બાપા શેઠ રૂચતમજી દાદાભાઈ કલીઆંજીવાલાએ તેનાં પરકલેલા આતથદાદાહના કેપસાને તખ્તનશીન કરવાની ક્રિયા આજ દિને એક મોટા મેળાવડાની હજારમાં કરવામાં આવી હતી, થમસુલ એલમના પાંનખાહદુર દરગુર હોશંગજી જમાનાસંગજી જમાનાસંગજીનાએ જયનની ક્રિયા સર કીવી હતી, જે પુરી થયા પાદ મરહુમ શેઠ નવરોજજીના દીકરા શેઠ કુવરજી નવરોજજી કલીઆંજી-વાલાએ એક અંગ્રુમન પત્ર લખી સંબોધાવ્યો, જેમાં જણાવ્યું હતું કે એ દરમિહર બંધાવવાનું સર ક્યાં પછી તેમના પીતાજી મૈદ્યતનશીન થયા હતા તેથી તેવજી તે બંધાવી પુરી કરી આપીએ, અને તેમાં જોઈતાં કાઠી, લાકડાં, વગેરેના ખર્ચ તેવજી પુરો પાડશે, તથા મોલિદ-નો પગાર અને બીજી બીલાવ ખર્ચ અજમેરની અંગ્રુ-મનાં ઉપરજોનાં કંડડોની કરવામાં આવશે, એ દર-મિહરને લગતો કુચો મરહુમ શેઠ નવરોજજીએ પોતાની હેથાતીમાંજ પોતાનાં માતાજી મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈનાં પુત્રને માટે બંધાવ્યો હતો. ઉપેલા અંગ્રુમન પત્ર લખ્યા પાદ દરગુર હોશંગજીએ શેઠ કુવરજીને ઉપકાર માની તેમને થાભાથી આપી, તથા એક અચકારક વાએજ કરી સંબોધાવી હતી. એ પછી અંગ્રુમન તરફથી શેઠકંડી શેઠ પેશતનજી ફરુનજી દીવાને દરગુરજીને તથા શેઠ કુવરજીને માતપત્રો લખી સંબોધાવ્યાં તથા શેઠાઓ હોરાડી, તેમજ એ દરમિહરના પંથકી એં કંડડનજી રૂચતમજી મોદી તથા મઉવાલા દરગુર ખુરશેદજી જમશેદજી જમાનાસંગજીના ને શેઠાઓ હોરાડવામાં આવી હતી. એ પાદ શેઠ

૧ જાને જમશેદ, તા. ૨૦ થી જુલાઈ ૧૮૮૮, સર જમશેદજીનાં ઊંઠપણાં તારાપોર, દમણ, કોચલાડ, વલસાડ, બીલીપોરા, ચીકલી, મંદેવી, નવસારી, સુરત, નાહાં, ભરૂચ, પંચાત, અષદાવાદ, કલીઆંજી, ઇમતપુરા, પુણાં, અહમદનગર, આકોલા, ઇંદોર, સીકંદરાબાદ, કર્ચેલી, એડન, વગેરે કંઠાંજીઓપર થયાં હતાં.

નાચદાર ડચ્ક બાંદ્ર કોર્ટ અને ચવરનર બેઠે શેઠકંડી દીવાડાના તાર ચોકલ્યા હતા.

કુવરજી તરફથી બપોરનું જમન તેવાર કરવામાં આવ્યું હતું તેની આચની કરી સર્વે સાંક વડાવ થયું હતું.^૨

તા. ૨૦ થી જુલાઈ.

મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારેનિટ, સી. એચ. આઈ. નાં મરહુ માટે દમગીરી બતાવવા પ્રણાંના રેલવાસીઓની એક સભા આજ દિને ખાંનખાહદુર દોરા-બજી પદમજીનાં મકાનમાં તેમનાં પ્રમુખપણાં હેલ મલી હતી, જે વેળાએ એવો ડોલ પચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે “ત્રીજા સર જમશેદજી જીજીભાઈનાં બીપજેનાં મકાન મરહુથી જુદી જુદી કેમિને ગયલી મોટી ઝાટની અને તેમનાં મરહુથી ઉપરેલી અતીથાથી દમગીરીની જાહેર પ્રજા તરફથી નોંધ લેવામાં આવેલું.”

એ પાદ સીડી માછમેટ મી. ૦ પલનકેટની દરખાસ ઉપરથી ડોલ્યું કે એ મરહુમ મહશયની વાદગારી જાલવવાને કુખપમાં જે હીલચાલ થાએ તેમાં મદદ કરવાને પ ઇંગ્લેન્ડ, ૯ હિંડુ, ૪ મુસલમાન અને ૨૧ પારસી મહશયોની એક કમીટી તથા મેયરજી કુપુસ્વામી મુડલીયર, નવરોજજી પદ-મજી અને દોરાબજી દાદાભાઈ જુતીને તેના શેઠકંડીઓ નેમી સભા બરખાસત થઈ હતી.^૩

૨ જાને જમશેદ, તા. ૨૫ થી જુલાઈ ૧૮૮૮.

એ દરમિહરમાં નીચલી બે તમીમો મારેલીએ:—

“શ્રી દાદાર અફુરજમદની ચદદ હોનો.”

“આ અગ્રીઆરીનું મકાન શ્રી અજમેરના આબ-“કારી કનઠાકંડર શેઠ નવરોજજી રૂચતમજી કલ્યાણીવાલાએ “પોતાની કપપની તરફથી ચરફુજ શેઠ રશંગજી નવરોજજી “બાલાભાઈ કલ્યાણીવાલાનાં પુત્રને માટે બંધાવી જરથોસ્ત્રી “અનજુપનનાં પવિત્ર ક્રિયાકાને માટે ખુલ્લું ચુકવું છે. શ્રી “અજમેર, શેકેનશાહી રોજ ૮ દિવાર દાદાર અફુરજમદ “માઠા ૧૧ બજન અજશાસરંક સને ૧૨૬૭ યબ્દબરરી, “તા. ૧૯ થી જુલાઈ સને ૧૮૮૮ ધરાવી.”

“બનાવે યગદ.”

“આએ પવીત્ર આતશદાદગાહનાં પ્રધાનક કંબલો શ્રી “અજમેરના આબકારી કનઠાકંડર ચરફુજ નવરોજજી રૂચ-“તજી કલ્યાણીવાલાનાં પુત્ર માટે, તેઓના પિતાજી રૂચ-“તજી દાદાભાઈ કલ્યાણીવાલાએ પોતાને ખર્ચે દમણના “વડા દરગુરજી સાહેબ હોશંગજી જમાનાસંગજી રાહમતી હેલ “તખ્તનશીન કરાવ્યો છે. શ્રી અજમેર, શેકેનશાહી રોજ ૮ “દિવાર દાદાર અફુરજમદ માઠા ૧૧ બજન અજશાસરંક “સને ૧૨૬૭ યબ્દબરરી, તા. ૧૯ થી જુલાઈ સને ૧૮૮૮ “ધરાવી.”

૨ ડાઈમજી આંબ ઇ. ૦, તા. ૨૬ થી જુલાઈ ૧૮૮૮.

તા ૦ ૨૯ મી જુલાઈ.

હંડનની ચિનિટી કોષેબને લગતી ગામન વિશાળી પરીક્ષા ને આતરે મી ૦ સેમીર ડવ નામના ઉચ્ચતાદ તરફથી સેવાઈ હતી તેમાં નીચલાં પાંચ પારસી ખાનુઓ તથા મહંમદી માન શાયે પચાર થયાં હતાં:—

મિસે આવાંબાઈ શાપુરજી જ્યાવાલા, બીઆબજી લીમજીબાઈ પાલમકેડ, શુઆંબાઈ શાપુરજી જ્યાવાલા; તથા મી ૦ રશતમજી ખરજોરજી મોતીવાલા અને ડા ૦ ધનજીશાહ રશતમજી તાતા.^૧

મુ'બજીની પારસી પંચાતાનાં ફંડના એક દરદી મર-હુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટ, સી. એચ. આઈ. ની જગ્યાએ પંચાતાનાં ફંડના નવા દરદી તરફે શેક જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજીને નેમ્યા હતા.^૨

શેક નવરોજજી નથરવાંનજી વાડીઆ, સી. આઈ. હ. ને મરહુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટ, સી. એચ. આઈ. ની જગ્યાએનામદાર સરકારે મુ'બજીનાં પારાના એક પોરટ દરદી નેમ્યા હતા.^૩

હોંદી સરકાર તરફથી દર વરસ હોંદી યુનીવર્સીટીના બે સુનંદા ગ્રાડ્યુએટેને પચંદ કરી, પોતાને અબયાસ આગળ વધારવા મટે ત્રણ વરસની મુદતની ૨૦૦ પાર્ઠંડની વારસીક સકાલરશીય તથા અથવા જવાબુ જ્યુડુ નુર આપી હંગમંડ મોકલવામાં આવેછે, તેમાંની એક સકાલરશીય મેળવવાને આ વખત મુ'બજી યુનીવર્સીટીની વારી હોવાથી, આપણી યુનીવર્સીટી સીનર્ડકિટે એક સુનંદા એમ. એ. "જોડ્યા કામા ખીરાદરા" મના એક મી ૦ કામાજી નવરોજજી પેશતનજી હેરમજીજી કામાને પચંદ કર્યાંછે.^૪

તા ૦ ૫ મી આગસ્ટ.

પુતાના પાંજરાપોળના સેક્રેટરી મી ૦ પેશતનજી લીમજી-બાઈને તેવણે છેલ્લાં ૨૫ વરસ દરમયાન પાંજરાપોળની ખજાણેની કીમતી સેવાની ધીજાન તરફે એક સેનાને ચાંદ, એક હીરાની થીટી તથા એક ચાલ એનાપન કરવા મટે, પુતાના વેપારીઓ તથા આગિવાન પ્રહસથેના એક મોટા મેળાવડાં આજી દીને શાંજના પુતાના "જોશી હોલ" માં મળયા હતા, જે વેળાએ આંતરેખલ મી ૦ ડબલજ. એચ. કો પ્રમુખસ્થાને ખીરાજ્યા હતા.

૧ રાસલ ગોશ્વતાર, તા ૦ ૩૧ મી જુલાઈ ૧૮૯૮.

૨ બને જમશેદ, તા ૦ ૪ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

૩ બેરોમી ગવં ગેઝેટ, તા ૦ ૪ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

૪ બને જમશેદ, તા ૦ ૫ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

૨૧*

પ્રથમમાં મી ૦ જી. વી. લીમાયેએ શેક પેશતનજીની મહેનત તથા પંતની તારીફમાં કેટલુંક કહી ચંબલાયા બાદ મી ૦ કોએ તેમને એક બાણજી કરી ઘટતી શાખાશી આપી ઉપલી ચીજો મેટ આપી હતી. મી ૦ પેશતનજીએ બેટા કચ્છલ રાખતાં માહજનને ઉપકાર માન્યા હતા.^૫

તા ૦ ૭ મી આગસ્ટ.

મરહુમ સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટ, સી. એચ. આઈ. નાં મરજી મટે પંચાતાનાં દફતરમાં દલગીરી નોંધવાને તથા એ મરહુમ આકાબરની જગ્યાએ તેવણના બાઈ શેક કાવથજી ખરશેદજી જમશેદજી, જેવણ હવેથી ચોથા ખારોનિટ સર જમશેદજી જીજીબાઈનાં નામે એળખાયે તેવણને આપણી કોમના વડા તરફે ધીજાનવા તથા કચ્છલ રાખવાને ઠેડાવ કરવા આરં જરથોસ્તી અંજુમનની એક જાહેર મુબા આલખવેચ આગમાં મર દીનશાહજી માણેજી વીટીટ ખારોનિટનાં પ્રમુખપણાં હેકલ મલી હતી. સરનશીન સહિબની તરફથી તેમના મેટા શેક જમહનજીએ મરહુમ સર જમશેદજીની તારીફમાં કેટલુંક કહી ચમજાયા બાદ મી ૦ હેરમજીજી મનચેરજી ચીચગરે પહેલી દરખાશ મેલી કે આપણી જરથોસ્તી કોમના મરહુમ વડા આકાબર શેક માણેજી ખરશેદજી જમશેદજી તે નામદાર સર જમશેદજી જીજીબાઈ (જીજી) ખારોનિટ સી. એચ. આઈ. જેવણ રાંજ ૬ ઠો માહા ૧૧ થી શેનશાહી સને ૧૨૬૭ યમ્દેજરદી, તા ૦ ૧૭ મી જુલાઈ સન ૧૮૯૮ ને વાર રજેડને દીને મુ'બજીમાં મેટ્રેગેન કેમ્પલ ખાતે હક થયાછે તેવણનાં શોકજનક મરજીથી જરથોસ્તી અંજુમનને મોટી દલગીરી ઉપજે, એવણ સહિબને જરથોસ્તી અંજુમને તા ૦ ૨૬ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૭ ને દીને પોતાના વડા આકાબર નેમ્યા હતા. તે દીનથી તે પોતાનાં મરજીની ધડી મુધી એટલે ૨૧ વરસ મુધી એવણ સહિબે પોતાનાં એથી ટોળાનાં મંપુરજી માન અને વીચવાસ સાથ બજાઓછે, અને જરથોસ્તી ટોળાનાં ભડાં મટેનાં દરક કામમાં ચપળ અને આગેવાન બાગ લીધે, પારસી પંચાતના ધરમખાતાઓનાં ફંડ તથા મીકતોના ત્રશી સહિબોના સરનશીન તરફે તે સહિબો હસતકનાં મુશળાં ધરમખાતાઓને ઉપલી મુદત મુધી એવણ પોતાના હમથરીક ત્રશી સહિબો સાથે સંતોષકારક રીતે કારોબાર ચલાવ્યોછે, તેમજ પોતાના મુરખી પહેલા સર જમશેદજી જીજીબાઈ ખારોનિટ પોતે સથાપેલાં ધરમખાતાઓના કારોબાર, તે ધરમખાતાઓના સરનશીન તરફે, પોતાના હમથરીક ત્રશી સહિબો સાથે, ઉમંગ અને કાળજીથી ચલાવી, એવણ સહિબે પહેલા સર જમશેદજીનાં નામની કીરતી જળવી રાખીછે. જરથોસ્તી

૫ બને જમશેદ, તા ૦ ૬ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

ટોળાનાં લાભનાં સ્થળનાં કામકામોમાં આગેવાન બાગ સેવા ઉપરાંત એવણુ સહિષે શુભંચની સ્થળની કોમોના સવામાંય લાભનાં ધણકં જાહેર કામોમાં આગેવાન બાગ બંધને બીજી કોમોના પણુ આહ પોતા તરફ મેળવેાછે. નામદાર પહેલા સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનિટીનું મુખ્યારક નામ એવણુ સહિષે વગર કાંપ જીગાડે પવીત્ર જાળવી રાખયુંછે, અને તેવણનાં નામને પમરત આણુ રાખયેછે. વળી પોતાના મોઢા દરજ્જા છતાં એવણુ સહિષે હંમેશાં સાલિયાઈ, નમ્રતા, મીલનચાહી, અને એક મુધા મહસથને છાજે એવો અમીરી ખવાસ જાળવી રાખયાં હતાં, એવા ભગ્ના વડા આકાખરને યોવાથી પારસી ટોળાને માઠી યોત મળેછે, અને તે યોતની દત્તગીરીબરી નોંધ અંગ્રેની અંગ્રજીમનની આ સખા થેછે. આ દરખાસ્તને દરરુ દારામજી પેશીતનજી મંજૂરુએ ટેકો આપ્યા બાદ ખાંબાહદુર શરિજી હોયંગજી દરખાસ્ત કીચી કે અંગ્રજીમનની આ સખા પોતાના સરનશીત નામદાર સર દીનચાહ માણેકજી વીટીટ બારોનિટને અરજ કરેછે કે આ સખા તરફથી હાલ પચારે કરેલા પહેલા કરાવની એક નકલ, એક ઘટનાં પત્ર સાથે એવણુ સહિષે પારસી પંચાયતનાં ધરમખાતાંઓનાં ફંડ તથા મીલકતોના ત્રસડી સહિષેાએ ઉપર, અંગ્રજીમનનાં દફતરમાં નોંધવા માટે મોકલી આપવી, અને એક નકલ મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈનાં વીધવા બાઈ જરખાઈ તે ડાંગર લેડી જમશેદજી ઉપર અને એક નકલ મરહુમ શેઠના બાઈ શેઠ કાવચજી બરશેદજી જમશેદજી તે સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ચાયા) બારોનિટ ઉપર ઘટનાં પત્રો સાથે મોકલી આપવી. એ દરખાસ્તને એં શેઠરીઆરજી દાદાભાઈ ભર્યાએ ટેકો આપેા.

મીં બરશેદજી રૂચતમજી કામાજીએ દરખાસ્ત કરી અને તેને મીં નવરોજજી જહાંગીરજી ગામડીયાએ ટેકો આપેા કે, “મરહુમ ત્રીજી બારોનિટ સહિષે સર જમશેદજી જીજીભાઈ પોતાના વખતમાં, આપણી અંગ્રજીમનનાં ધરમનાં ફંડના ત્રસડી સહિષેા, તથા આકાખર તથા બીજા આગેવાનેને પોતાની સાથે લેખને શુભંચની જરોયાસતી અંગ્રજીમનને લગનાં કામકામે ને પ્રમાણે ચલાવતા હતા, તેજ પ્રમાણે તેવણના બાઈ સર જમશેદજી જીજીભાઈ ચોયા બારોનિટ હવે પછી કામકાજ ચલાવવું, તથા પ્રમુખોને ને દરજ્જા સર જમશેદજી જીજીભાઈ ત્રીજી બારોનિટ મેળવતા હતા તે દરજ્જા સર જમશેદજી જીજીભાઈ ચોયા બારોનિટને આપવાને આ સખા કરાવ કરેછે.”

શેઠ કેપથરૂ નવરોજજી કાખરાજીએ દરખાસ્ત કીચી અને તેને ડાં કાવચજી હારમજીએ ટેકો આપેા કે અંગ્રજીમનની આ સખા પોતાના સરનશીત નામદાર

સર દીનચાહજી માણેકજી વીટીટ બારોનિટને અરજ કરે-
છે કે તેવણુ સહિષે ત્રીજી કરાવની એક નકલ શેઠ કાવચજી બરશેદજી જમશેદજી તે સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ચાયા) બારોનિટ સહિષે ઉપર એક ઘટના પત્ર સાથે મોકલી આપવી.

શેઠ કાવચજી દાદાભાઈ દુયાચે દરખાસ્ત કીચી અને તેને શેઠ કરાંમરોજ રૂચતમજી જોશીએ ટેકો આપેા કે જરોયાસતી કોમના આગેવાન અને આબરદાર યહસયોએ કરેલી એજનેમાસને માન આપીને પારસી પંચાયતના ધરમ-ખાતાંઓનાં ફંડ તથા મીલકતોના ત્રસડી સહિષેાએ આ સખા બીલાવી તે માટે આ સખા તે સહિષેાનો ઉપકાર માનિછે.

બાદ રાપેતાના ઉકારના કરાવો પચાર કરી સખા બરખાસ્ત થઇ હતી.^૧

તાં ૧૧ મી આગસ્ટ.

શુભંચનાં મુખીસીવાલ કારપોરેશનના એક અધિકારી સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ત્રીજી) બારોનિટની ખાલી પડેલી જગા ઉપર નામદાર સરકાર તરફના એક અધિકારી તરીકે સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ચાયા) બારોનિટને નેમ્યા હતા.^૨

અતરેના ફ્રેન્ચ વાઇસ-કોનસલ શેઠ જમશેદજી શોરામજી શેઠાને તેમની ૧૪) વર્ષની લાંબી અને નીમકહલાલ નોકરીઓના બદલામાં ફ્રાન્સની સરકારે “વાઇસ ઑફ ધી ઓરડર ઑફ કમ્પેન્સ” નો ખેતામ આપેા હતો.^૩

૧ જાને જમશેદ, તાં ૮, ૯ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.
પુણાં થધે તાં ૮ થી આગસ્ટે નશવાંજી વીટીટ હાંલયાં દરરુ હોશંગજીનાં પ્રમુખપણાં હેલ જલેલી પારસી-ઓની સખાયાં તરફજી સર જમશેદજીનાં મરજીની ફળગીરી બતાવી પુણાં અને ખરકીની પારસી કોખના વડા તરીકે સર જમશેદજી ચોયા બારોનિટની નેમજી કીચી હતી.

અમદાવાદ થધે તાં ૨૧ થી આગસ્ટે ત્યાંની દર-ખેરયાં શેઠ જાંગીરજી પેશતનજી વડીલનાં પ્રમુખપણાં હેલ જલેલી સખાયાં ચોયા સર જમશેદજીને અમદાવાદની જર-ધોરાતી અંગ્રજીમનના સુડી કાટોલા વડા આકાખર સ્વીકારેા હતા, તથા ડાં બાધુરજીનાં જરજી ચાટે ફળગીરી દેખાડી હતી.

૨ બોમ્બે મં ૩૦એ, તાં ૧૧ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.
૩ રાઈચર ઑફ ઈન્ડીયા, તાં ૧૭ થી આગસ્ટ ૧૮૯૮.

તા. ૧૫ મી આગસ્ટ.

શા. ૫ મા. ૧૨ (શિ.) ૧૨૯૦ યજ્ઞચરિત્ર.

મરણ—૬૬૨ ક્રમશઃ નયવાનજી પાંચજી—

ઉત્તર વર્ષ ૩૮). એવંજીને જનમ સુરત જીલ્લાનાં ઉત્તર ગામમાં પોતાનાં સમાધનાં સ્થાનં ઘેરમાં તા. ૪ થી નવેમ-
બર ૧૮૯૦ ને દીને થયા હતા. ૧૮૭૮ માં લેવાન બાપા
લેઇ મેન્ડીકલેટ થયા પછી ૧૮૮૦ માં એફ. ઇ. એ. ની
પરીક્ષા પસાર કરી, ૧૮૮૧ માં બી. એ. ની પરીક્ષામાં
નીચ્છળ થવાથી ગીલફીસ્ટ સ્કાલરશીપ મેલવવાનો કસ
કર્યો. અને ૧૮૮૨ નાં જાનેવારીમાં એ માટેની હરીફાઇ
કરી એવંજી આખા હિંદમાંથી રજી થયલા ઉમેદવારોમાં
પહેલા આખાથી એ સ્કાલરશીપ એમને મળી. તે બધ
૧૮૮૨ ના આગસ્ટ માસમાં હંબોડ ગયા, અને લંડન
યુનીવર્સિટી કૉલેજમાં દાખલ થઇ, સાનચેનો બહુ શોખ
હોવાથી તે ખીલવવા ચુનંદા ઉત્તરોદાની તાલીમ લઇ
મેહન કરવા માંડી. એમ. આર. સી. એસ., તેમજ
એમ. બી. ની તખીખી પરીક્ષાઓ પસાર કરી ફોરેનલીક
મેડીસીનની પરીક્ષા “આનરસ” સાથે પસાર કરવાનું
માન મેળવ્યું, એ તખીખી પરીક્ષાઓ પસાર કરવા સાથે
“મેચલર ઓફ સર્જરી” ની ડીગ્રી પણ મેલવી.
લંડન યુનીવર્સિટીની એમ. ડી. ની ડીગ્રી પહેલા વગમાં
“ડબલ આનરસ” સાથે ૧૮૮૬ માં પસાર કરી. જે
મેચલર અસાધારન હતું. ગીલફીસ્ટ હંડના દરદીની પણ
એમની એવી કૃતેલથી ખુશી થઇ નેમ્લીક સુરત ઉપરાંત
એક વષ વર્ષ એ સ્કાલરશીપ આપી હતી. જેમ આજ
સુધી કોઇપણ ખીલ હિંદી વિદ્યાર્થીના આખમાં બન્યું નથી.
એ ઉપરાંત “ફારમાકોલોજી” નો વષ અભ્યાસ કરી કાંઇ
નવી શોધખાતમાં ધ્યાન દોડાવવાને દરદીઓએ ૭૫)
પાઉંડની રકમ એવંજીને આપ્ય ઉત્તેજન તરીકે ભેટ આપી
હતી. એ અભ્યાસ માટે એવંજી બર્મિંગહામ અને થીના
જાણીતા પ્રો. લીલીકની લેખારેટરીમાં નોંડાઇ અભ્યાસ
ચલાવ્યો, અને જાણીતા જર્મન વૈદ પ્રો. કોકની લેખારે-
ટરીમાં પણ કામ કર્યું. લંડન પાછા ફરી દીવાનાપણુંની
માંદગીના આશ અભ્યાસ કરવા માંડ્યો, અને તેને બગતી

૧ શેઠા દોરાબ (પારીસર), અને ઇ. ૦ જમશેદ
નયારાનજી પાહરજીના આજી.

એવંજીનાં વલસાડ, નવસારી, સુરત, અને અમદા-
વાદમાં ઊંઘણી થયાં હતાં, તથા ઘણે કેકાણે એવંજીનું
રોમિદોએ ધુનર્તરગમાં નાથ દેવાનું શરૂ કીધું હતું.

એવંજીનાં જાનનાં અતરેની કટલીક નીસાણા તથા
શેષખર અને ઘણાં ખખર બંધ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

એવંજીની યાદગારીમાં સુંબડના તખીખીએ શંડ ઊત્ત
કરી ૩,૭૫૦) એકક કર્યાં હતા, તેમાંથી ચાંદ મેડીકલ
કોલેજના કંપાઉડમાં વિદ્યાર્થીઓને માટે એક વાર્ડ “ઇકર
પાયુરજ વાર્ડ” ને નામે આંધવામાં આવ્યો હતો. જે
તા. ૧૦ થી જાનેવારી ૧૯૦૨ ને દીને ડાકર ક્રેમ પ્રીનસી-
પાલે પોલી ડુકયા હતા.

પરીક્ષા આપી. ધુરેપના ધણીક માનવંત વિદ્યાની ડેચી
સરકીશકી અને બનમિલ મેલવી હિંદ પાછા ફર્યા, જે
વેળા સુંબડના અવરત લાડ રે હતા, જેવલ જરમન
વિદ્યાના તરફથી એમને મળેલાં સીફારસપત્રો વાંચી છક થઇ
ગયા, અને ચાંદ મેડીકલ કોલેજમાં કલીનીકલ મેડીસીન
તથા ફારમાકોલોજીના વધારાના પ્રેક્ટિસર એમને નેમ્યા.
પણ એક હિંદીવાન આગલ વષે તે એવંજી હંડીઅન
તખીખીને રજી નહી, અને એમને અનેક અગવડોમાં
નાખ્યાથી, થોડીક મુદતમાંજ એ કોલેજ, લેખારેટરી વગેરે
સાથેના સંબંધ જાડુકેના છોડ્યા પડ્યા. પણ સુંબડમાં
એમની પ્રેક્ટીસ ઘણી મોટી થઇ ગઇ હતી, છતાં જાહેર
કામમાં ઘણો બાગ લેતા. ૧૮૯૦ માં એમને માહબલિધર
પાતે ઘોડેધારી કરતાં સખત અસમકાત નડ્યો, અને કેટ-
લાંક અઘવાડાંની માંદગી પછી સાજ થયા. ૧૮૯૨ માં
સુખશાંતીની કોનગ્રેસમાં બાગ લેવા એવંજી હંબોડ ગયા હતા.
એ પ્રસંગે હિંદી મણીની વધતી જતી સખાથી કેડેશપરના
મીલવાળાઓ ચીંતામાં પડ્યા હતા, તેઓને રાજી રાખવા
માટે મી. હેલટ હેલટ નામના અહરથે હિંદી મજૂરોપર
પડતાં “હેવાનીયતબખી ઘાટકીપણું” ઉત્તર અનંકારીક
ધુનરે હંબોડમાં ચલાવવા માંડ્યો હતો, જે હસ્યાભેગ,
ધુનરનો એવંજી એવો તો અસરકારક રદીઓ એ કોનગ્રેસ-
માં તેમજ કોનગ્રેસની પાહર જાહેર બાણો કરી આપ્યો
કે “એક ટામલ” જેવાં વખને પણ પોતાની જીલ કજીલ
કરી પડી. હિંડુસ્તાનમાં સરકારી ખરથે પાથસુર ઇનસ્ટી-
ટયુટ ઉત્તુ કરવાની એવંજી હંડન માંગણીને એવંજી કંડી
પાડી નાખી હતી. હિંદીવાન તખીખીને થતા ગેરધનસાક
ઉત્તર એમેએ સતાવાળાઓનું મજબુત ધ્યાન એમંજી હતું.
લોડ વેલખીવાલા બાદશાહી કમીશન મનમુખ આંકડાઓ
સાથની જમાની આપી, સંમજ દર્શી તખીખીને વષ લાખ
લેવાથી સરકારી તખીખી પાતાને ખરચના ઘટાડા સાથે
થનારા લામી પ્રવર કરી આપ્યા. સુંબડ યુનીવર્સિટીની
સેનટમાં તખીખી પરીક્ષાઓમાં ચારણમાં સુધારા કરવાની
જીજર ઊઠાવી, જેના પરીણમાં ચાંદ મેડીકલ કોલેજમાં
શીક્ષણોજી તથા પેથેલોજીની મલતી તાલીમ વધારે
ઉચ્ચ પ્રકારની થઇ. સુંબડની યુનીવર્સિટીના કોરપો-
રેશનમાં એવંજી દાખલ થઇ ખીનદેહથેથેથેરનું તનદેશસ્તી-
આનું ચહડતી પંકતીપર મેલવાને પુર હીનતથી સેવા
ખતરી હતી. પોતાની પારસી કામના બનાં મરિખી બહુ
દાઢ ખતાવી હતી. રાજખાઇ ટાવરવાલી ગમખર હોનારત
વેળા તેનું મુજ શોધી કાઢવાને પોતાનો વખત અને પૈસાનો
બાગ આપી મથ્યા હતા, સુંબડમાં ફેલાયલી મરજી
વખતે પડેલની “પ્રારસી શીવર હોસ્પિટલ” સ્થાપી તેના
તખીખ તરીકે પોતે તદન મુક્ત સેવા ખલવવાની
હીમતવાળ ઉદારતા ખતાવી હતી. તે વેળા થેરમાં મોટા
અજારા હતા. મરજીના દરદીની નબીક જુતું તે પોતાની

તે હવે પછી નાણાં બરનારાઓની સભા જોનાવી નકી કરવાનો ઠોડાવ થયો.^૧

ડાકટર ધામસ બલેનીની દરખાસ્ત ઉપરથી નામદાર પ્રમુખને ઉપકાર માની સભા બરખાસ્ત થઇ હતી.^૨

૧ એ ઈસમાં ભરપૂરી રકમોમાં મુખ્ય નીચે પ્રમાણે હતી:—૩.૧૫૦૦) સર દીનશાહ માલિકલ પીઠી; ૩.૧૦૦૦) બાઇ દીનશાહ નશરવાનલ પીઠી, બાઇ આવાબાઇ શરૂ-મલ પીઠી, શેઠા લખાઇ શરૂમલ પીઠી, નવરોજલ નશરવાનલ વાડીઆ; ૩.૭૫૦) શેઠા કાવશલ દીનશાહ બધરસ; ૩.૫૦૦) શેઠા જમશેદલ અરદેશર વાડીઆ, બક-મનલ દીનશાહ પીઠી, એલલ દીનશાહ (કસંમીવાળા), સર બંદગીર કાવશલ બંદગીર; ૩.૭૦૦) શેઠ રૂસતમલ શોરામલ પાઠીવાળા; ૩.૨૭૫) શેઠ અરદેશર શોરામલ દસ્તુર કામદીન; ૩.૨૫૦) શેઠ જમશેદલ નશરવાનલ તાતા; ૩.૨૦૦) શેઠા એલલ શરૂમલ આલમબેસના ઊકરાઓ; કાવશલ દાદાબાઇ કુપાશ, દાકાના નવામ, લીમડીના ઠાકોર સાહેબ, આદમલ પીરબાઇ, નવરોજલ માલિકલ વાડીઆ, સર સુલતાન મકમદશાહ આગાખાન, બાઇ સુલતામ બક-મનલ પીઠી, ડોસાબાઇ શરૂમલ કરાકા; ૩.૧૫૦) સરદાર શાહ કાસમ મીઠા, શેઠા બંદગીર, બનલબાઇ, અને પીરોજ-શાહ બકમનલ પીઠી, બેકરાંમલ લખાઇ, રૂસતમલ બેકરાંમલ લખાઇ; ૩.૧૨૫) શેઠ બલબાઇ અરદેશર, નવરોજલ પેશતનલ વડકી, બા. બા. શોરામલ પદમલ; ૩.૧૦૦) શેઠા શાપુરલ શોરામલ અને રતનશાહ દાદાબાઇ, નશરવાનલ અરદેશર ડો. વાડીઆ, કરીમબાઇ ધનરોહીમ, બકમનલ લખાબાઇના ઊકરાઓ, બનલબાઇ બકમનલ, નેકરાંમલ અને કોરમનલ મચેરલ કાગા, નવરોજલ બંદગીર ગામડીયા, કાવશલ શોરામલ પાઠીવાળા, બાઇ સુલતામલ શોરામલ પાઠીવાળા, ડાં બનલબાઇ રૂસતમલ વાડીઆ, ડાં ધામસ બલેની, તલકમંદ અને શાપુરલ, હીગ હાઇનેસ માકરામ ગાયકવાડ, બંદગીરલ બેકરાંમલ દલાલ, સરદાર દસ્તુર હોશંગલ બગાસપલ, દસ્તુર બકમનલ બખાસપલ, સરદાર બેકરાંમલ, શોરામલ નવરોજલ તલાડી, શોરામલ માલિકલ દમલુવાળા, બા. બા. કોરમનલ દાદાબાઇ, બેકરાંમલ નશરવાનલ સીરવઇ, મેસરસ કરમસી તથા નરતમ મેસરસ ગોલગદાસ વગેરે નાઠની ગોઠી રકમો દરેક કોમમાંથી ભરાઇ હતી.

બંડનથી પણ એ ઈસમાં હીફતાનના આગલા ગોઠા અમલદારોએ સર મચેરલ નેકરાંમલ ભાવનગરીના પારસે પૌંડ ૭૭ શીંગડા ૧૧ રૂ.૫૬૦) ની રકમ ભરી મોકલી હતી.

૨ એ ઈસમાં નાણાં બરનારાઓની એક સભા તા. ૮ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૦ ને દીને ખરી હતી તેમાં નીચે મુજબ ભરપૂરી ઈસનો ફાલો કરવાને કેડમ્યું હતું:—

ઈસના એક સેક્રેટરી મી. ઠેકરીનમદાસ નરોતમદાસે વાંચેલા હીસાબમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, ૩.૧૮૯૩૪૦) ની રકમ વસૂલ થઇ હતી, બધારે ૩.૭૦૦) ની રકમ વસૂલ થઇ નહીં. ૩.૧૭૫૦૦) બીજા સાડાપાંચ ટકાની બાબત પ્રમાણે ૩.૧૧૦૦૦) મળતી કુલે ૩.૧૭૮૪૦૦) ની રકમ કાઢવામાં હતી, જેમાંથી ખર્ચ-માદ જતાં ૩.૧૯૨૨૫૦) રહ્યાં, ભરાયેલા રૂપીઆમાં પારસીઓના ૩.૧૬૪૭૪,

તા. ૨ જી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૩ માઈ ૧૨ (ચિ. ૧) ૧૨૯૭ મળદેવરદી.

મરણ—દીનબાઇ તે મરહુમ નશરવાનલ માલિકલ પીઠીમાં વીષમ—ઉમર વર્ષ ૧૮). એવલુ મરહુમ શેઠા લખાઇ દાદાબાઇના વડા દીકરા શેઠ મેહરવાનલ લખા-બાઇનાં બીજાં ભેટી હતાં. એવલુને જનમ તા. ૧૨ મી જુલાઇ ૧૮૩૧ ને દીને મુંબઈમાં થયો હતો, અને ઇ. ૪૦ ૧૮૭૭ માં પોતાની ૪૬ વર્ષની વયે એમનાં લગન પોતાના કુટુંબ દીકરા શેઠ નશરવાનલ માલિકલ પીઠી સાથે થયાં હતાં. એમને એકપુત્ર દીકરા શેઠ જમશેદલ ૧૮૮૮ માં મેહસ્તનશીન થયાથી તે વખતથી એકાંતવાસ પકડી નેકી અને પુત્રનાં કામોમાં સીત રોકાયું હતું. પોતાના ધણીની હેવાતોમાંજ બાઇ દીનબાઇએ પોતાના મમાવા મરહુમ શેઠ મેહરવાનલ માલિકલ પુત્રની બાંડીબજારની દરમિયાન મકાન પુરાતન થવાથી તે પોતાને ખર્ચે નવે-સરથી બંધાવી તેમાં તા. ૩ જી જુન ૧૮૭૮ ને દીને જુના આદરીયાન તખ્તનશીન કર્યાં. ૧૮૮૮ માં મરહુમ દીકરા જમશેદલનાં ઉત્તમણમાં એવલુ પોતાની ગીડાના ૩૫૦,૦૦૦) આવી પારસી આંરફનેજની રૂપાનામાં પહેલાં હીસા આપ્યો, એ આગું ઉધડવાને દીને ૩૧૨,૦૦૦) અને મરહુમ શેઠ જમશેદલની વર્ષને દીને બીજા ૩.૧૦૦૦) આપ્યા. તા. ૨ જી જુલાઇ ૧૮૯૧ ને દીને એવલુ ૩.૨૨૨૫૦૦) તાં બાંદ પારસી પંચાયતના ઈસ્ટીઓને સ્વા-ધીન કરી તેનાં આજમાંથી શેહનશાહી દેહ મહીનાના ચોથા ગઢમવારની નાતપું જાહેર જમલુ પોતાના દીકરાનાં પુત્ર મટી કરાવવાની ગોઠવણ કરી. બાદ તા. ૧૬ મી નવેમ્બર

મકામેદાના ૩.૮૭૬, યુરોપીયોના ૩.૫૬૮, હીફ-ઓના ૩.૪૭૬ તથા યાફુદીઓના ૩.૨૪૫ હતા.

મી. અખીરદીન તખ્તમલએ દરખાસ્ત કરી, જેને ડાકટર કાવશલ કોરમસલએ ટેકા આપેલા કે મરહુમ ત્રીજા પારોને સર જમશેદલ લખાબાઇની યાદગારીનાં ઈસનો જે હીસામાં આનરરી સેક્રેટરીઓએ રજુ કરેલો તે બકાલ રાખવી. દરખાસ્ત પસાર થઇ હતી.

મી. ખરશેદલ રૂસતમલ કાગાએ દરખાસ્ત કરી કે ત્રીજા પારોને સર જમશેદલ લખાબાઇની યાદગારીનાં ઈસ-ની ભેગી થયેલી રકમમાંથી ૩.૬૦૦૦ મરહુમ સર જમ-શેદલની યાદગારીમાં મુજબ યુનીવર્સીટીને આપવા, અને બાકીની રકમ પારસી પંચાયતના નસરીઓને ખર્ચે અને કરીને સવાધીન કરવી કે, મરહુમ ત્રીજા પારોને સર જમ-શેદલ લખાબાઇનાં નામનું તેઓનાં આપવામાં જુદું આગું પાડી તેમાં એ રકમ ભરે કરી, તેનું દર વર્સે જે વયાજ બેપજ, તે સર જમશેદલ લખાબાઇ પારસી બેનીવીલક ઇન્સ્ટીટ્યુશનની બેનલંગ કમીટીના નેમ્બરોને સવાધીન કરવું, જેઓ મરહુમ ત્રીજા પારોને સર જમશેદલ લખા-બાઇની યાદગારી જળવાય તેવી રીતે પોતાની પુનસરી પ્રમાણે તેને બેપયોગ કરશે.

૧૮૯૧ ને દીને એવલુના ધણી બેહસ્તનથીન થયા, ત્યારે પોતાની બગેચી પુછા બાઈ દીનબાઈને કથા વણુ બાઈ વીના ગમેતેમ ખરચવાની વસીલત કરી આપી ગયાં. પોતાના ધણીનાં હિસાબનાં એવણે રૂ.૨૩૧૫૦૦) ની રકમ ધરમ-ખાતે આપી વર્ષ દહોડા સુધી દર મહીનાની બાળને દીને ધરમખાતે રકમ આપી હતી. માર્સીએ દીને પુતાને બવાનીપેંડના બંગેલા ત્યાંના જરથેસ્ત્રીએને સર-અવસરે વાપડવાને “ન. મા. પીટીટ હોલ” ને નામે બેટ આપેા, તથા તેની મરામત, દેરકાર અને કીયા માટે હદિયા બાંધવા વગેરેના રૂ.૧૫૦૦૦) ખરચ્યા. તથા તેનેા નીબાવ અને કદમી મેપિદ રાખવા વગેરે માટે રૂ.૧૦૦૦૦) અનામત આપ્યા. તથા પુતાની “દેવીડ સામુન ધનકુમ” અસાધ્યમ “મા રકતીતના મે વોર્ડ બાંધવા રૂ.૮૦૦૦) અને બીબા” ધર્મખાતાઓમાં રૂ.૩૦૦૦) આપ્યા હતા. બીબા મહીનાની બાળને દીને પડેલ કાલખાગને બગતી ૨૦૦૦૦) ચોરસવાર જગા અને તેપરના બંગેલા જેની કીમત તે પેળા રૂ.૫૦૦૦૦) અકાતી હતી તે જ. ન. પીટીટ ઓરફ-નેબને બેટ આપેા. કોટમાં જુને મોદીબને રૂ.૫૦૦૦૦) નું એક મકાન ગરીબ પારસી વીધવાએને ફક્ત આઠ આનાનાં મારસીક બાઈ ચોરડીઓ આપવાની સરતે “ન. મા. પીટીટ વીધવાઅમ” ને નામે બેટ આપી “પુલ્લ” સુકસુ, અને તેની મરામત માટે રૂ.૫૦૦૦૦) ની રકમ અપાહેદી કાઢી. હમચીને દીને રૂ.૨૦૦૦૦) ની રકમમાં બાળમાંથી ઓરફનેજમાં હોકરાએને ૧૮) વર્ષના થયા પછીબી એકુ બે વર્ષ રાખવાની જરૂર હોય તો રાખી તેનાં બવાજમના માસિક રૂ. ૧૦) હોકરા દીઠ લેવાને ખદોખસ્ત કરો. સાતમાં અને આઠમાં મહીનાની બાળને દીને રૂ.૫૦૦૦) અને રૂ.૨૫૦૦૦) અનુક્રમે ગરીબ દીવાના જરથેસ્ત્રી-ઓની પરવરશીનાં ન. મા. પીટીટ ફંડમાં આપ્યા. નવમાં મહીનાની બાળને દીને તેફરાંન મધે દેરેમેહર બંધા-વવા રૂ.૧૨૦૦૦) તથા કેરમાંના આતથમેહેરાંનની મરા-મત માટે રૂ.૭૦૦) અને ગરીબ જરથેસ્ત્રીઓનાં રૂઢાંણીનાં ફંડની મંડળીને રૂ.૧૦૦૦) એક મકાન બંધાવવા આપ્યા. “લેદી શાકરબાઈવાલી જનવરેશીનાં આચર્યોદય” નાં કમ-પાઈડમાં દરદી દોરેા માટે એક વોર્ડ બાંધવા રૂ.૬૦૦૦), અને રૂ.૫૦૦૦) ની રકમ હરાંન દેશમાં જરથેસ્ત્રી ધરમને બગતી નહીં જણાવલી કેતાપેા ખરીદવા આપી. અને રૂ.૨૦૦૦૦) ની રકમ તેનાં બાળમાંથી જુદી જુદી બાળને કી હોકરાએને જગાડવા ઓરફનેજમાં આપ્યા. તથા શેઠ નયરવાંનજીની વર્ષીને દીને રૂ.૨૦૦૦૦૦) રૂપીયા મે લાખની રકમ જ. ન. પીટીટ ઓરફનેજમાં આપી કે તેનાં બાળમાંથી માખાપ હેવાત છતાં પાલણુ કરવા અચકત હોય તેના હોકરાએને બવાજમ આપી રાખલ કરે. એ ઉપરાંત એ સાલમાં જુદાં જુદાં ફંડોમાં

રકમો બરી, રૂ.૨૨૫૦૦) ની રકમ પંચાપતના દુકી સાહેબેને પોતાના મરહુમ ખાવાંદના પુત્ર માટે દર સાલ મેહર મહીનામાં મહમમારની નાતનું જમણુ કરાવા આપી હતી, અને પોતાની દોત્રી બાઈ હમાબાઈ ફરાંમજ પીટીટની નવજોતને દીને રૂ.૭૦૦૦) ધરમ ખાતે આપ્યા હતા.

ઈ ૨૦ ૧૮૯૩ માં બાઈ દીનબાઈએ સુરત મધે રૂ.૨૫૦૦૦)માં એક દેરમેહર રૂ.૧૩૦૦૦) ને ખરચે પોતાના ખાવાંદની નેપતે પરધાવી રૂ.૩૦૦૦) ની નોટ તેના નીબાવ માટે આપી હતી, અને સુરત મધે એક નયા-ખાનું પોતાના મેટાને નામે રૂ.૩૦૨૫) ને ખરચે બંધાવી ઇનજીનું હતું. મરહુમ શેઠ નયરવાંનજી માણેજ પીટીટ એતવાની ખાતે કીસપેનસરીનું મકાન નજીક રૂ.૪૫૦૦૦) ને ખરચે બંધાવવા માંડ્યું હતું, તે તૈયાર થવાથી, બાઈ દીનબાઈએ જ્વન કરાવી “પુલ્લ” મેલાયું હતું. એજ સાતમાં એવણે સુરત મધે એક ધરમનું દવાખાનું બોલ-વાને સરકારને રૂ.૪૦૦૦૦) આપવાની માંગણી કરી હતી. પણુ તે કાંઈ કણુલ રખાવલી સાલમ પડતી નથી, અને તેજ પ્રમાણે જુબંધની મુબીસીયાલીટીને એક જાહેર હોલ બાંધવાને રૂ.૫૦૦૦૦૦) પાંચ લાખ આપવા માંગ્યા હતા. પણુ તે માંગણીબી જોરમે પડી છે. બદનેરા તથા આકોલામાં અંબેક સગડીનું મકાન બંધાવી આ વર્ષમાં ઇનજીનું હતું. પુના મધે પોતાના મેટાને નામે “મેડી-કમ લાઈબ્રેરી” સ્થાપવા રૂ.૨૦૦૦), જો નો પીટીટ ઓરફનેજમાં હોકરાએને હુનર શીખવવા રૂ.૫૦૦૦), અમરેલીની દેરમેહરના નીબાવ માટે રૂ.૩૦૦૦) અને સુરત કાલીકાંડી દેરમેહરની મરામત માટે રૂ.૧૪૦૦) આપ્યા હતા.

પોતાના એકપુરા દોત્રા અને વારસ શેઠ જીજીબાઈ ફરાંમજ પીટીટનાં બગત તા. ૩ જી મારચ ૧૮૯૪ ને દીને થયાં તેની ખુશહીમાં રૂ.૩૪૦૦૦) ધરમ ખાતે આપ્યા હતા. પોતાના મરહુમ મેટાને નામે એતવાડીમાં એક કસરતયાળા બંધાવી તે જીજી સર જમીદારને હાથે ખુશી મેલાવી હતી. મરહુમાનાં રકતવીર્યાઓનાં આચમમાં બીમારેા માટે એક વોર્ડ રૂ.૨૦૦૦૦) ને ખરચે આ સાલમાં બંધાવ્યો. નવસારીમાં દોખમાં આગળ જવાની સડક રૂ.૧૪૦૦૦) ને ખરચે બંધાવી તેની મરામત માટે રૂ.૨૦૦૦) અનામત આપ્યા હતા, અને એજ સાલમાં રૂપીયા ૭૫૦૦૦) ને ખરચે સુરતની પાસે અપેલિનાં બીચપેર મામ-માં જરથેસ્ત્રીએને હવાફર જગા માટે એક કુશરે સેની-ટેરીયમ બંધાવી તેના નીબાવ માટે રૂ.૧૫૦૦૦) આપ્યા.

ઈ ૨૦ ૧૮૯૫ માં પોતાના મરહુમ કીસરી આમા વર્ષની બાળને દીને રૂ.૧૦૦૦૦૦) એક લાખ જ. ન. પીટીટ ઓરફનેજને કામાર બેચારાબી માટે, અને

રૂ.૫૦૦૦) નું વ્યાજ ત્યાં મારેજ લાયક પરીક્ષકોને આન-
રેરીયમ આપવા આપ્યા. તથા ત્યાં જાપાખાનું, સુધાર-
ખાનું; અને કચરતથાલાનાં મકાનાં રૂ.૨૭૫૫૦) ના ખરચે
ખંધાયાં. એજ માલમાં એમના જમાન શેઠ દરમિજ
દીનશાહ પીટીટ યુજ્યાં તેમનાં ઉત્તમનાં રૂ.૩૦૦૦૦)
ધરમપાતે આપ્યા. તથા તારાપોરની દરમિજર, સુરતની
દાખાપર જમાની રૂ.૩૬, લીઆરામાં દરમિજર, અને
કુડીયાનાની રૂ.૩૬ વગેરે હજારોને ખરચે ખંધાયાં.

તા. ૧૬ મી માર્ચ ૧૮૯૬ ને દીને જામખાં દરમિજ કીનારે એક સેન્ટિરિયમ રૂ.૬૭૫૮૧) ને
ખરચે ખંધાવી ખુલ્લું યુક્તું અને તેના નીભાવ મટે
રૂ.૨૫૦૦૦) અલાહિદા કાદમા, અને એજ દીને એટલે
પોતાના વાહલા દીકરાની નવમા વર્ષની બાળને દીને
જ. ન. પીટીટ આંરકુનેજવાળાં મકાનમાં એક દરમિજર
રૂ.૧૨૨૧૦) ના ખરચે ખંધાવી પરચાવી, અને લાલખાગ
અધીની આચરે ૩૫૮૮૫ ચોરસવાર જમીન અને તેપરના
મે ખંગલા માથે જેની કીમત રૂ.૨૫૦૦૦૦) હડીલાખ
થાયછે, તે આંરકુનેજનાં કુંડને બેઠા આવી તેની ઉપજમાંથી
૬) શેઠનશાહી મોવિદના હોકરાઓને આંરકુનેજનાં રાખી
ચેજદાધરમીનું કામ શીખવવાનો, અને દરમિજરમાં
કાદી-તેલ વગેરેના ખરચેના હાથાપત કચેરો. એજ વર્ષ-
માં કોટેકીટ જ. ન. પીટીટ લાલખેરી મટે રાનકદાર મકાન
ખંધાવવાનો પાષો તાખવાની કીપા સર દીનશાહજી માણે-
કજી પીટીટને હાથે કરાવી, જે રૂ.૨૧૬૦૦૦) ને ખરચે તેષાર
થઈ ૧૮૯૮ ના મે માસથી વપકાસમાં આણુછે.
એ માલમાં કુકાળ-મરકી વગેરેના જે ત્રાસ થઈ રહી
હતા તેમાં એ મરહુમ બાઈએ હજારોની રકમ ઉદાર હાથે
ગામિયામ આપી હતી. જેવી કે ગરીબ જરૂરયાતીઓને
સરતો અનાજ આપવાનાં કુંડમાં રૂ.૧૦૦૦૦), હિરુસ્યાન-
નાં કુકાળ કુંડમાં રૂ.૬૦૦૦), વગેરે.

મયાં વર્ષમાં ગીરગામ કાકોરદાર આગળ એક મોડું
ધર રૂ.૮૮૦૦૦) ને ખરચે ખરીદી તેમાં રૂ.૧૫૦૦૦) ને
ખરચે, ધરતો કેસાર કરાવી એક બાજુ વીધવાયમ સ્થા-
પવાનું કામ આરંભ્યું હતું, પણ તે એમનાં મરણ વેળા
તેષાર થયું ન હતું.

એ રીતે તેણે છેલ્લાં માત વર્ષમાં રૂ.૨૫૦૦૦૦૦)
પરચીસ લાખની જાહેર સંખાવત કરી હતી, અને ખાનગી
જામખાનશાહ એટલી હતી કે ખાનગી સંખાવતની ધણી
રકમની કહેવાયછે. પારસીઓમાં એવી મોટાં દીન-
શુરદાની કેલ બીજી સી આજ સુધી થયલી સં-
ખાવત નથી. એવજ ખરેખરે પુરેપુરાં સંખાવતી, પરીપકારી,
અને પરમજી બાનુ થઈ ગયછે.

તા. ૩ જી સપ્ટેમ્બર.

આજનાં "સેંટ પાલસ" નામનાં લંડનમાં જવાનાં
ચોપાનીયામાં મરહુમ ડા. કે.જી.સી. નશરવાનજી બાપુજી-
ની સ્ત્રી તથા પારસી હાસીટજનાં ત્રણ સિતે આપવામાં
આયાં હતાં.

તા. ૪ થી સપ્ટેમ્બર.

આજ દીને મરહુમ બાઈ દીનશાહ તે મરહુમ શેઠ
નશરવાનજી માણેકજી પીટીટનાં વીધવાનાં ઉત્તમણમાં તેમની
પોતાની પુત્રીમાંથી રૂ.૨૦૦૦૦૦), દીકરી બાઈ આવાં-
બાઈ તે મરહુમ શેઠ દરમિજ દીનશાહ પીટીટનાં વીધવાએ
રૂ.૧૫૦૦૦), વડુ બાઈ હીરાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ જમશીદજી
નશરવાનજી પીટીટનાં વીધવાએ રૂ.૩૦૦૦), દીકરીના દીકરા શેઠ
જીજીબાઈ દરમિજ પીટીટ રૂ.૭૦૦૦) તથા તેમનાં ધણીઆંની
બાઈ દીનશાહએ રૂ.૧૫૦૦), દીકરીની દીકરી બાઈ હમાંબાઈ
દરમિજ પીટીટ રૂ.૩૦૦૦), જે સર દીનશાહજી માણે-
કજી પીટીટ બારેનિટ તથા હોકરાઓએ રૂ.૫૫૦૦),
બેહન બાઈ આવાંબાઈ તે મરહુમ શેઠ કાવચજી દીનશાહ
પીટીટનાં વીધવાએ રૂ.૫૦૦), બાઈ શેઠ દાદાબાઈ મેર-
વાનજી જીજીબાઈએ રૂ.૫૦૦), બનિજ શેઠ મેર-
વાનજી મચેરજી જીજીબાઈએ રૂ.૫૦૦), બાઈ મરહુમ
શેઠ ધનજીબાઈ મેરવાનજી જીજીબાઈનાં કુટુંબી
રૂ.૨૫૦), તથા મેશરમ ખરચેજી એડ સનસે રૂ.૨૦૧)
મચી રૂ.૨૩૬૮૫૧) ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા. ઉત્ત-
મણી સેવે નાયમે દસ્તુર કેપચર જમાસપણએ પોતાના
બાવાની તરફથી હાજર થયલા અધેશનાનોને બાઈ દીનશાહજી
બહુતરમાં નામ દેવાની બનાંમણ કરી હતી, જેને દાખલના
નાયમે દસ્તુર કેકાબાદ આરબાદ નોશરવાનજી કેકા આપેો હતા.

પાછથી રાતનાં ઉત્તમણમાં બાઈ દીનશાહની પોતાની
પુત્રીમાંથી રૂ.૨૫૦૦૦), દીકરી બાઈ આવાંબાઈએ
રૂ.૫૦૦૦), બનિજ શેઠ અહમદજી દીનશાહજી પીટીટ તથા
કુટુંબી રૂ.૨૦૦૦), બનિજ એ. સર દીનશાહજીની બેટી-
ઓએ રૂ.૧૦૦૦), બનિજ શેઠ શોરામજી કાવચજી પીટીટ
રૂ.૨૫૦), તથા બેહન બાઈ યુધબાઈ મનચેરજી દાદીચેટ
રૂ.૨૫૦) મચી રૂ.૩૩૫૦૦) ધર્મખાતાઓમાં આપ્યા હતા.

૧ જી જાન્યુરી, તા. ૫-૬ સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

ચરકુચ બાઈ દીનશાહનાં ઉત્તમણાં હિલાસા, વજાસા,
મેરમાં, બીલીચાં, ગંદવી, નવસારી, સુરત, ભરૂચ,
વડોદરા, અવજાવાદ, ધંજતપુરા, ધંકાર, સીકદરાવાદ, અવ-
રોળી, નારંગી, સતારા, સુષાલી વગેરે કેલેલે થયાં હતાં.

તા ૪ થી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૫ માહ ૧૨ (ચિં) ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મહાશ્વ—દીનશાહ દાદાબાઈ અપ્પા—ઉમર વર્ષ ૪૦). મુ'અમ્મની "પારસી નાટક મંડળી" ના એક મહિક અને મિત્ર હતા. પોતાની મંડળી સાથે મધરાત્રિ યેસા કરના ગયા હતા, ત્યાં એમનું મરણ નીપજ્યું હતું.

તા ૫ મી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૬ માહ ૧૨ (ચિં) ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મહાશ્વ—અરશદેશ પેહરમંદા નાણાંવાલી—ઉમર વર્ષ ૮૮). એવણુને સરકારી કમીશનરીય પાતામાં મુખ્ય કરી અમદાવાદમાં નોકરી બજાવી, પેનશન ઉપર ધણું વર્ષ થયાં રીટાયર થયા હતા, અને સુરત મંચે શુભચાં, અમદાવાદના રેલવાય વેળા ત્યાંની પારસી પંચાયતના સર-નશીન હતા.

દાદર મંચે એક નયાખાનું બાંધવાને સારું થેડ ફર-ડનજ બદલનજ છજીબાઈએ તે તરફ આવીસી પોતાની ૧૦૦૦) વાર નજાન પંચાયતનાં ફંડના દરેકી સહિએને એક આપી હતી.

મુ'અમ્મનાં સુન્નીસીપજ કારપોરેશનની સ્ટેનડીંગ કમીટીના એક અધિકારી ડાકટર કેપ્તશર નયરવાંનજ બાહરજીની નજીએ કારપોરેશને આજ દીને થેડ કાવચજ પેહરવાંનજ સરાફને મુઠી કાઢ્યા હતા.

સર જ. જી. પા. મેનીચાલંટ ઇન્ટરડીટ્યુટના એક અધિકારી મરહુમ સર જમશેદજી છજીબાઈ બારીનેટની નજીએ આજ દીને થેડ અરશદેશ રમતજી કામાજીને નેમ્યા હતા.

૧ એવણુનાં પુત્રને માટે એવણુની પારસી નાટક મંડળીએ મધરાત્રિ એક ખાસ યેલ કરી તેની આખી આવક રૂ.૧૧૪૬૫.૫૦ મધરાત્રિ જરૂરીયાતી અંજીનનાં ફંડમાં એવી સરનથી આપી હતી કે ત્યાંની પારસી ધર્મશાલામાં એક એરડા વધારેવા, અને સ્વાનોને જીમિદા કરવાની નજાની માસપાસ એક પાકી દેવાલ બંધાવવી. એ સરત દરેકી-એક એ પાલેલ રાખી, એ તકે અંજીનનાં ફંડમાંથી કેટલોક ખર્ચ કરી ધર્મશાલાનાં મકાનમાં બીજા કેટલોક રેસાર કરી પછવાડે એક બીજા વરંડા વગેરે બંધાવ્યો હતા, અને તે તેવાર થવાથી તા ૨૧ થી ને ૧૮૯૪ ને દીને જશન કરી વાપડવાને પાલેલો મુકયો હતા.

૬-૭ જાને જમશેદ, તા ૬ દી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

૪ જાને જમશેદ, તા ૬ દી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

તા ૬ થી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૨૭ માહ ૧૨ (ચિં) ૧૨૬૭ યજ્ઞેન્દ્રદી.

મહાશ્વ—જમશેદજી દોરાબજી બાલકાકા—ઉમર વર્ષ ૮૧). એવણુને જાન સુરત થેહરમાં ઇ. સ. ૧૮૧૮ માં થયો હતો. જ્યાં થોડીક શુભરાત્રી ઇંગ્લેજ કેળવણી લેવા બાદ એવણુનાં સાસુ બાઈ બચુમાએ પેશતનજ વકીલ એવણુને પોતાનાં અમદાવાદ થેહરમાં લઈ ગયાં, અને કલિક-ટરની આંડીમાં કારકુનની નોકરીએ રહ્યા. બાદ વડોદરા રેસીડંસીમાં ડેપુટી થી હેડ એકાઉન્ટન્ટ થઈ અને ૧૮૭૦ માં પેનશનપર રીટાયર થયા, અને છેલ્લાં ૨૮) વર્ષ અમદાવાદમાં જીવ્યાં.

તા ૧૫ મી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૧ માહ ૧ (ચિં) ૧૨૬૮ યજ્ઞેન્દ્રદી.

એ ૦ બીખાજી જમામજપજ દરુર પેહરજીનાં જાન્યો જોધપુરના માદરાજના બાળઅવસ્થામાં શિક્ષક હતા, તથા હાલ ત્યાંની માહિજ નોખલજ સ્કુલ જેમાં સરદાર તથા અમીરઉમરવાના છોકરાએ શિખે છે તેના મુખી-ટેન્ટ છે, તેમને માદરાજ સરદારશીજી બાહદુરે સોનું એના-યત કહ્યું, મેથેલે સોનું પગમાં પેહરવાના હક આજ પારસીઓનાં નવાં વર્ષને દાહરે બખચયોછે, એ માત પારસી-ઓમાં પેહરવેહણુ એવણુને જ મળ્યું છે.

તા ૧૭ મી સપ્ટેમ્બર.

કલીઆંજીવાલા ડાકટર રતનજી રમતજી દાદીના તથા થાંજીવાલા ડાકટર ફરાંમશજ અરદેશર મુસને મેલેલા ખાનબાહદુરના ખેતાખની સતદ આજ દીને થાંજીવાલા કલે-કટર મી ૦ મેરશીએ પોતાના બંગલામાં એક મેલાવડા કરી એનાયત કીધી હતી.

તા ૧૮ મી સપ્ટેમ્બર.

મરહુમ ડાકટર કેપ્તશર નયરવાંનજ બાહરજીએ સામાન્ય પ્રજાને લગતાં કામો ઉતારત ધણી સુશકેલી તથા મંકટના વખતમાં તારીફ લાયક હીમત તથા દીનસીજથી બીનસવારે અને ધણી કીમતી ભેરે ખાસ કરીને આપણા પારસી ટોળાની જે અમુલ્ય સેવા પારસી હાસી-પી

૫ થેડા રતનજી, કાવશજી (બરમાહના ચાલ પોરક ચારકર જનરલ), ચોરાબજી, અને અરદેશર જમશેદજી બાલકાકા વગેરેના ખાવા.

૬ જાને જમશેદ, તા ૨૪ થી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

એ જીવન તા ૧૧ થી રેવરવારી ૧૮૯૪ ને દીને માહરાજની સાલસરેહને દીને એમને પાળખી અને "તાઝીબ" ટુ ચાન મળ્યું હતું, એટલે એમી નજારે ફરજાસાં બજ ત્યારે પાસાજી સાહેબ હીને એમને આપકાર આપે.

૭ જાને જમશેદ, તા ૨૨ થી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

રહના સંબંધમાં તથા ખીજા કામોથી બળબી હતી તેવણનાં આકાશ મરણથી આપણા ટોળાને જે બારે બાર ગઇ તથા કુખ ઉપજ્યું તે જાહેર કરવા તથા તેમની યાદગારી કામચલાવમાં ઉડાવે કરવા સારું જરૂરથી અંગ્રજીમનની એક જાહેર સભા આલિખલેસ ખાગમાં સર જમશેદજી જીજીબાઈ બારેનિરતાં પ્રજ્ઞાપણાં હેલ મલી હતી. સરનશીન સાહેબે મરહુમ ડાક્ટર બાહુરજીની તારીખમાં કેટલુંક કહી સંબંધાત્યા બાદ હાનરેખલ પીરેજીસાહેબ મેહરવાંનજી મેહતા, સી. આઇ. ઇ. એ દરખાસ્ત કીધી અને તેને શેઠ ખરશેદજી રૂચતમજી કામાજીએ ટેકા આપેા કે:—

“ ડાક્ટર કેપ્પસર નશરવાનજી બહાદુરજી જેવણ રોજ ૫ મે માહા ૧૨ મે મેહનશાહી, ગાથા ૫ મે કમી, અને ૧૨૬૭ યજરેજરદી, તાં ૧૫ મી આગસ્ટ અને ૧૮૯૮ ને વાર સોમને દીને ૩૮ વરસની ઉમરે સુખધમાં વાલકેશવર ખાતે “ દીના લોડન ” ખંગલામાં હક થયાછે, તેવણનાં આકાજ અને કુખદાયક મરણ માટે જરૂરથી અંગ્રજીમનની આ સભા પોતાની હલગીરી જાહેર કરેછે. સધળી કામોનાં કેટલાંક સામાન્ય લાભિનાં કામો ઉપરાંત, પારસી પંચાયતનાં ધરમખાતાંઓનાં ફંડ તથા મીલકોતના વચડી સાહેબો હસકંડ ઉભાં થયાં “ ગાંઠિયા તાવ માટે કામચલાઉ આચારીટલ ઉભી કરવાનાં ફંડ ” માંથી ચલાવવામાં આવતી પારસી શ્રીવર આચપીટલ જેવણ સાહેબે મરફીનાં સંકટ યેળાએ ધણી મુશકેલી વચે, ધણી બાહેથી, ચાલાકા અને ઉદયોગથી અને વળી ધણી ધીરજ, હીમત અને સચ્ચી સાથે, ખીન-સવારથે, ધણાક કીમતી બોગે ચલાવી હતી અને તેમ કરી જેવણ સાહેબે પારસી ટોળાની માટી સેવા બળવી હતી. પોતાના ટોળાના આવા એક બાહ્યર, ઉમંગી અને ઉપયોગી નરનાં મરણથી જરૂરથી ટોળાને માંડું કુખ ઉપજ્યુંછે અને તે માટે અંગ્રજીમનની આ સભા પોતાની હલગીરી જાહેર કરેછે, અને પોતાના સરનશીન નામદાર સર જમશેદજી જીજીબાઈ બારેનિરેતે અરજ કરેછે કે જેવણ સાહેબે મેહરવાંનજી કરી એક વતથી આ સભાની હલગીરી ડાં બહાદુરજીના પીતા શેઠ નશરવાનજી દોરાબજી બહાદુરજીને જાહેર કરવી.”

સ્પુર દારાખ પેશોતનજી સંજણએ દરખાસ્ત કીધી અને તેને ખાનમાહુર શીરોજ હોશંગ સ્પુરે ટેકા તથા ડાક્ટર કેપ્પસર મનચેરજી હીરામાણિકે તથા મીં બુવરજી મેહરવાંનજી મેહતાએ વધુ ટેકા આપેા કે:—

મરહુમ ડાક્ટર કેપ્પસર નશરવાનજી બહાદુરજીની યાદગારી બળબી રાખવા માટે જરૂરથી આંખમાં એક ફંડ ઉજ્યું કરવાને આ સભા રૂચત ધારેછે અને તે ફંડ માટે નાણું એકઠું કરવા સારું અને જે નાણું એકઠું થાય તેમાંથી કેવા પ્રકારે યાદગારી રાખવી તે બાબે ગોઠવ

વજુ કરવા સારું એક કમીટી, એ નામોમાં વધારેા કરવાની ચતા સાથ, નેમવામાં આવેછે.

બાદ રાખેતાના આખારના કરાવેા કરી સભા ખરખાસ્ત થઇ હતી.

તાં ૨૩ મી સપ્ટેમ્બર.

કમકતાવાજા શેઠ મેહરામજી રૂચતમજી ધનજીબાઈ મેહતાએ લંડન મધે લેવાયતી ઇડીઅન સીલીજ સરવીસની પરીક્ષા ફેતેહમંદીથી પસાર કીધી હતી.

શેઠ પેશતનજી શીરામજી જીજીબાઈને મલેલા ખાંન-બાહુરના બેતાબની સુદઢ આજ દીને કછના નામદાર રાવે પોતાના મેહલમાં એક દરખાસ્ત બની બેતાબ કીધી હતી, તથા પોતાની તરફથી એક સરખાવ મિટ આપેા હતા અને ખરીબે દીને જીજીબાઈ પારસી અંગ્રજીમન તરફથી તેમને સુખારકખાદીનું એક માનવત આપવામાં આવ્યું હતું.

૧ એ કમીટીમાં નીચલા ચરેચીને ખાંનરરી સેક્રેટરી નેમ્યા હતા:—જેસરસ રૂચતમજી ધનજીબાઈ શેઠના, રજુનજી આલેકજી કાંગા, રતનજી બનનજી કુપારી, ડાક્ટર શીરામજી રૂચતજી દાવર અને ડાક્ટર જાંઠીર જમશેદજી ખરશેદજી લીલાંજીવાળા.

એ જંડમાં બધા મલી ૩.૨૮૬૦૪) ભરાયા હતા, અને તેનો લીપોગ કરવા નાણાં ભરનારાઓની તાં ૧૦ મી ફેબ્રુવારી ૧૯૦૦ ને દીને અલેલી સભામાં નીચે જીજીબાઈ થયા હતા:—મરહુમ ડાં બહાદુરજીની યાદગારી રાખવાનું જંડ ચાણ રાખવું. એ જંડમાં હાલ સુધીમાં જે રકમ ભરાઈ છે, તથા જેવે ધણી તેમાં વધારા થાય તેમાંથી ખરખ ખાદ જતાં, જે રકમ બાકી રહે તે, “ ડાક્ટર કે. એન. બહાદુરજી સેનીટરીયમ ” એ નામનું મકાન પારસીઓના લીપોગ માટે દેવલાલી યા ખીલ જગાએ એક યા વધુ સેનીટરીયમો મધે બાંધી તેનો બજુક નીભાવ કરવા વાપરવી. એ કામ વાર પાડવા માટે તેને લગતો સરવે પ્રકારની અવસથા કરવાની પુરતી ચતા સાથે નીચલા મહંસીના કમીટી તેમાં વધારા કરવાની ચતા સાથે નેમવી. એ કમીટીને જંડના સેક્રેટરી-એએ એ જંડના હાલના નાણાંની રકમ, ખરખ બાદ કરી, સવાધીન કરવી. કમીટી: જેસરસ જાંઠીર મેહરામજી મરગા-ખાન, નશરવાનજી દોરાબજી મીરજાં, જાંઠીર જમશેદજી ખરશેદજી, સોરાખજી રૂચતજી વારડન, ડાં નશરવાનજી હીરમજીજી આકસી તથા રજુનજી આલેકજી કાંગા.

જેવણની એક બીહોરપર કીતરેલી તસવીર જેસરસ કાંગા યદરે પાડેલી માસીક મળહનાં ધરાકો વરખે મીં શીરામજી લીજીબાઈ પાલખકીટો હિયારાંખી પડાવેલી તાં ૨૩ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને એક જાહેર મેલાવડામાં સર જમશેદજીએ ર. કા. ઇન્ટરડીયુકમાં બોક્ષી મુકી હતી.

૨ જાને જમશેદ, તાં ૧૯ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

૩ જાને જમશેદ, તાં ૨૪ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

૪ જાને જમશેદ, તાં ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮.

તા ૨૪ મી સપ્ટેમ્બર.

શ્રી જમશેદજી નથરવાનજી તાતાએ પોતાના વારસાના ફાયદા માટે મોટી રકમનું એક ફાંદ કરેલું છે, તે ફાંદમાંથી દર સાલ લગભગ સવા લાખ રૂપિયાની આમદાની આવશે કહ્યું છે. આપણાં આપણાં કોળવણીમાં પચાસ થપ્પાદિર પડેલા ગ્રામ્યજેટોને રથને લાભ થાય તેવી શોધખોળ કરવાને બાબકને અભીઆસ કરાવવા તેમજ વધારે ઉંચા પ્રકારના શીક્ષકો મેળવવા વગેરે સારું બંડન મધે ઉભી કરવા કરાવેલી “ ઈર્મિંગ યુનીવર્સિટી ” ના નમુના ઉપર આ રથમાં પણ એક યુનીવર્સિટી કાઢવા માટે આપવા નથી કહ્યું.”

તા ૨૫ મી સપ્ટેમ્બર.

શ્રી પેશવનજી મેહરવાનજી તલાડીએ સુરતનાં રસ્તમ-પરાનાં મેહદીના તથા માધેદા સાધનાં દોખમને લગતી જમીન ઉપર એક મોટા કુવા તથા હવાડાં ૧૧૧૦૦) ખરચી ખંધાવી આપેા હતા.”

તા ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર.

રોજ ૧૨ માર્ચ ૧ (ચિં) ૧૨૧૮ વર્ષેજન્મ.

મરજી—દરુર જમાસપજી મીનેચેદજી જમાસપ-આશાનાં—ઉમર વર્ષ ૧૮). એવણનાં જન્મ તા ૨૨ મી નવેમ્બર ૧૮૩૦ ને દીને થયેા હતા. નાનપણમાં થોડીક

૧ જાને જમશેદ, તા ૨૭ મી તથા ગુપ્ત સખા-આર, તા ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૬૮.

૨ જાને જમશેદ, તા ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૬૮.

એ જમીન ઉપર બાઈ આપણાંએ તે પાંચસાડેખ આદરજી જમશેદજી બાળપણનાં બેડીએ એક પાડો દર-વાજી બંધાવી આપેા હતા.

૩ દરુર કંપશર અને નાથમે દરુર મીનેચેદજી જમાસપજી જમાસપઆશાના બાવા.

એવણનાં મરણની ખપર જાણી પ્રોફેસર મીસે અત્રે-નાં રાઈમસપર લખેલું પત્ર નીચે આપેા છીએ:—

TO THE EDITOR OF THE TIMES OF INDIA.

Sir,—I only learnt to-day, by the courtesy of a friend who sends me a copy of your issue of Oct. 1st, of the sad loss which has befallen all of us in the death of the venerated Dastar, Dr. Janiasjee Minoosheherjee, High Priest of the Parsees.

No person with whom I have ever corresponded has more touched me by his genial dignity and kindness, and I feel as if I had lost, indeed, a closely-endearred friend. His letters to us in Oxford made the most favourable impression upon our leading men; and his magnanimous gift of the most ancient manuscript of the Yasna not only enriched the collections of this Univer-

સિટી, but was the means of multiplying the treasure in fac-simile, so that inopinent investigators could learn from it how to read ancient handwriting.

No Asiatic was more honoured in Oxford, as was shown by the wholly exceptional gift of our degree of D.C.L. in absentia.

His portrait, in large form, adorns one of the most conspicuous public rooms devoted to Indian interests; it hangs on the wall of the Reading Room at the Indian Institute, and it will be draped with mourning on the occasion of my opening my course of lectures as Professor of the University.

This will be no empty token of regret. . . . Believe me to be, Sir, yours most sincerely,

LAWRENCE HEYWORTH MILLS,

Professor of Zend Etymology in the University of Oxford.

119, Ifley Road, Oxford, 16th Oct., 1898.

[Times of India, 5th November, 1898.]

અરજીઓ સીધીવાલી દરેકજે હજવાનાં જાનની કીધા
એકાવાના પચ્ચવાલા અધારનાનાની ફરમારથી એવણે કરી
હતી, અને ત્યાં કેટલીક વાવળે આવી હતી. નામદાર મોહ-
રાણી વીરોદ્ધારીના પાળે પુત્ર ડબ્બુ એક એડીનખરે.
સુબધ આઓ તેની સુલાકાત એવણે તા. ૧૭ મી માર્ચ
૧૮૭૦ ની રાત્રિ પહેલ પાતે ખાશ લઇ તે નામદારને
જાંદ બાધમાં લખેલું એક દુવાનું એડેસ મેટ આપ્યું હતું.
૫. સ. ૧૮૭૫ થી અત્રેની જરથોસ્તી દીનની બેલ
કરનારી મંડલીના એવણે પ્રમુખ નેમાયા, અને તે મંડલી
હસ્તક ધણીક વાવળે કરી ધણીક સવાલા ચરવાયા હતા.
૧૮૭૭ માં નામદાર સરકારે એવણને સુબધ ધુનીવરસીદી-
ના ફેલા નેમા. એજ સાકમાં એવણે પેહલથી, યુગરાવી
અને હંચેલ ડીક્ષનરીના ૧ થી બાગ બાહર પાડ્યા અને
તે પછી બીજા ત્રણ બાગ બાહર પાડ્યા. ૧૮૮૦ માં
એવણની આગેવાની હેઠલું “જરથોસ્તી કીધા અને ધર્મ
ઉપર એતકાદ વધરાવનારી મંડલી” ઉભી થઈ હતી જેના
એવણે સેવક સુધી ચરનચીન હતા. તા. ૨૧ મી જુન
૧૮૮૨ ને દીને એવણની આગેવાની હેઠલું મળગામ તરફ
રહેનારા પારસી બાપ અને જુદેદીન માયને પેટના ૯
જણાઓને મુદરેહ કુચી પહેરાવવાની કીધા કરવામાં આવી
હતી, જે વેળાએ કોમમાં કેટલીક તકરાર તથા ચક્રવાત ચાલી
હતી. ૫. સ. ૧૮૮૩ માં લંડન પાતે મણેલી છઠીવારની
“આરીયંટલ હાન્ટરનેશનલ કોનગ્રેસ” માં એવણનો લખેલો
“અવસ્તાના થોડાક અગતના બેલોનાં અબ્યાસ” એ
બાબતનો રેસાલો વંચાશે હતા. ૧૮૮૪ માં એવણને જર-
થોસ્તી ગુપ્તીનજન ધુનીવરસીદી તરફથી “ડાક્ટર એક
આરીયંટલ સાવનય” ની માનસુચક પદવી મળી હતી. ૧૮૮૬
માં ભગરયા મોબિદો માટે ચંદનવાડી તરફ અંજુમનના ઉપ-
રાટથી બાંધવા માટેનાં નવાં આતથકરેહના પાયાની સથાપના
એવણે કરી હતી, અને તે આતથકરેહની હદિલાવાલી જગા
તૈયાર થયે તે તા. ૨૧ મી આગસ્ટ ૧૮૮૭ ને દીને ઇબવી,
એ મકાનના દરબાર તરફ એજ દીનથી એવણને સુકરર
કીધા હતા. તા. ૨૧ મી અક્ટોબર ૧૮૮૭ ને દીને
એવણને અમેરીકન આરીયંટલ સોસાયટીના એક “કોર-
પોર્ટીંગ મેમબર” તરીકે બાલકીમોર પાતે મણેલી સભામાં
સુડી કાઢવા હતા. ૫. સ. ૧૮૮૯ ના મે માસમાં
એવણના વડા મેડા એ. ડી. જોર્જના એકાએક યુગર
જવાથી પારસી કોમમાં એવણે તરફ ધણી દીલસોજ
અંઆઇ હતી, અને તે વખતે અત્રે તથા દેશવરના
પારસીઓએ સર દીનશાહજી વીરીટની આગેવાની હેઠલું
એક ફંડ ઉઠાડી તેને “દરબાર જમાસયજી મની-
વેહરજીને દરબારે સાચવનાર ફંડ” એવું નામ આપ્યું
હતું. તેમાં રૂ.૨૧૭૬૨ ની રકમ ભરાઇ હતી, જેના
૧/૩ ભાગ દરબારજીને આપી બાકી રૂ.૧૪૦૦૦ નું એક
ફંડ દરબારજીના વારસોના બાળ માટે ફંડ છે. ૧૮૯૯

ના નવેમ્બર માસમાં એવણને એક્સકરડ ધુનીવરસીદીની
‘ડી. સી. એલ.’ યાને “ડાક્ટર એક સીધીય લોલ” ની
આનરરી ડીગ્રી આપવામાં આવી હતી. ૧૮૯૦ ના
ફેબ્રુઆરી માસમાં એવણે હિંદુસ્તાની સેલહાગાહે ગયા
હતા, જે વેળા કલકત્તા, અલાહાબાદ, આગ્રા, લખનૌર,
કાનપોર, બાનસી વગેરે ઠેકણેના પારસીઓએ એમને ધણું
માન આપ્યું હતું. એવણે અલાહાબાદ તથા બાનસીમાં ત્રણ
બાળકોની નવજોત અરથનુમવાળા મોબિદ વગર પોતાને
હાથે નાહન નહવાડી કીધી હતી. ૧૮૯૨ ના સપ્ટેમ્બર
માસમાં લંડન પાતે મણેલી ઉગમણ તરફની બાબાઓના
અબ્યાસીઓની આરીયંટલ કોનગ્રેસમાં મરહુમ પ્રોફેસર
ડારમોરેટરે કુરોપ અને અમેરીકાના જાંદ વિદ્વાનો
તરફથી એવી દરખાસ્ત રજુ કરી હતી કે, “સુબધવાળા
દરબારે પેશોતન બેહરામજી તથા જમાસયજી મનીવેહરજી
એ એક્સકરડની બોડલીઅન લાઇબ્રેરીને અવસ્તાનાં જે
કીમતી કદીમ હાથનાં લખનાં પુસ્તકો મેટ આપ્યાં છે તે
માટે એ દરબાર સાહેબોના ઉપકાર માનવો.”

૧૮૯૩ ના સપ્ટેમ્બરમાં સ્કોટલાંડ પાતે મણેલી ધરમ
સંબંધી કોનગ્રેસના હેવાલનાં બે દફતર તેના પ્રમુખ ડા. ૦
બેરોડે બાહર પાડ્યાં હતાં, તેનાં પેહલાં દફતરમાં એવણની
એક તસવીર આપી, વખાણ કરી. એજ સાકમાં બાહર
પાતે શેઠ અરદેશર બેહરામજી લીજવાલાએ અંધાપેલી
દરેકેર પરથવાની કીધા કરવા એવણે બાહર ગયા હતા.
ત્યાંના જરથોસ્તીઓએ એવણને પંજબના દરબાર તરીકે
શીઆલ એકાડી હતી. એજ વર્ષના આગસ્ટ મહીનામાં
એવણે આક્સફર્ડની લાઇબ્રેરીને મેટ આપેલી ૫૦ સં. ૦
૧૩૨૩ માં લખાયેલી હજથોનાં પુરાતમ પુસ્તકની આક્સ-
ફર્ડ ધુનીવરસીદીએ “કાલા ટાઇપ” કરાવી તેની ૨૦૦
નકલો આપેલું છપાવી પ્રગટ કરી હતી. ૧૮૯૬ માં
ભરચની શેઠ શાપુરજી શેરાબજી નારીયજવાલાની દર-
મહર હજવાની કીધા કરવા એવણે ભરચ ગયા હતા.
૧૮૯૭ ના જુન માસમાં એવણે “અહબાદ મારેહ
જરીરાન” યાને પહેલવી શાહનામાની બાબદના પહેલવી
ટેક્સ્ટનો પહેલા બાગ બાહર પાડ્યો હતા. તેમાં નોશરવાંન
આહેનની નસીહેતેનો સંગ્રહ પણ છે. એજ સાકની તા. ૧૭
મી અક્ટોબરે ચંદનવાડી પાતે અંજુમનના ઉપરાટથી
ભગર સાકના મોબિદો માટે નવું આતથકરેહમાં અંધાવાની
સરથે આગેવાની એવણે લીધી હતી અને તેનાં ફંડમાં
પોતે ભતે મેહનત કરી ધણુંક નાણું ભરાવ્યું હતું. એ
આતથકરેહમાં પરથવાની સથળી કીધા એવણનાં ઉપરી-
પણા હેઠલું થઇ હતી તથા તેના વડા દરબાર તરીકે એવણને
નેમા હતા. એ વેળાએ એવણને આતથકરેહમાં કમીડી
તથા જુદા જુદા મોબિદો અને મેહદીનો તરફથી બધી મલી
કડા મોબિદો અને સુબધની જરથોસ્તી અંજુમનનાં

દેડના દરદીઓ તરફથી પણ એ આતથ્યવિહારાંના દરુર તરીકે એક શેઆલ એકાદવામાં આવી હતી.

એવલુ બહુ સાધેશ અને મીલનસાર હતા અને ૩૭ વર્ષ સુધી ધણાં માન અને ઇજત સાથે તેવણે દરુરી અધારી હતી.

તાં ૨૮ મી સપ્ટેમ્બર.

આજ દીને મરહુમ દરુર ભાગ્યપત્ર મીનાચેહરજી ભાગ્યપ્રઆપનાનાં ઉત્તમણમાં મેથની દરેકેહરના પંચકી એં દૂરમજી હોરમજી માદને મરહુમ દરુરજીનું નામ જરથોસ્તી દીન આપનની કીઆઓમાં ખીભ યુજોનાં નામ સાથે દેવાને દરખાસ્ત કીધી હતી જેને શેક રૂસતમજી ડાયાભાઇ શેકનાએ ટેકા આપેા હતો અને તે સુખના પસાર થઇ હતી. એ પછી અંગુભનનાં ઉધરાતનાં આતથ્યવિહારાંની કમીડી તરફથી તેના એક શેકેટરી શેક શાપુરજી મેહરાંમજી કાગરકે એક અંગુભન પત્ર વાંચી મળેલાવી મરહુમ દરુરજીના વડા મેટા નાપમે દરુર કેપથરે ભાગ્યપત્રને આતથ્યવિહારાંના દરુર તથા ખીભ મેટા એં મીનાચેહરજી ભાગ્યપત્રને નાપમે દરુર નેમલા બાલિનું જાહેર કીધું, અને તે સુખ્ય અધે ભાઇ-એને પ્રમુખ શેક ભલભાઇ અરદેશર શેકનાએ શેઆલો હોરાડી હતી. એ પછી દરુર કેપથરેને નીચે સુખ્ય જીદી જીદી ૨૩ શેઆલો હોરાડવામાં આવી હતી :—

(૧) ભગશીયાઓનાં નવાં આતથ્યવિહારાંની કારીખાર મંડળી તરફથી; (૨) યુ'અઇની ભગરસાથની અંગુભન તરફથી; (૩) સર દીનશાહ માણેકજી પીટી ખારેનેટ તરફથી; (૪) મીંડ રૂસતમજી ડાયાભાઇ શેક તરફથી; (૫) એરવદ જહાંગીર મેરવાનજી કાચક તરફથી; (૬) વાંદરાની દરેકેહર તરફથી; (૭) શેક કાચસજી દીનશાહ એંડવાળા તરફથી; (૮) દરુર જમશેદજી રૂસતમજી ભાગ્યપ્રઆપના તરફથી; (૯) એરવદ પેસતનજી રૂસતમજી કાંગા તરફથી; (૧૦) સુરતના નવાં આદરાનના ત્રમીએ તરફથી; (૧૧) શેક પનાંજી હીમજીની દરેકેહરના ત્રમીએ તરફથી; (૧૨) એજ દરેકેહરના આધારનાને તરફથી; (૧૩) કામાપાળના ત્રમી તરફથી; (૧૪) શેક જીજીભાઇ દાદાભાઇના ધરમપ્પાનાં તરફથી; (૧૫) મીંડ ખમનજી દીનશાહ પીટી તરફથી; (૧૬) મરહુમ દરુર ભાગ્યપત્ર એંડજી ભાગ્યપ્રઆપના કોકરાઓ તરફથી; (૧૭) મીંડ રૂસતમજી નાનાભાઇ મેહરાંમજી જીજીભાઇ તરફથી; (૧૮) મીંડ મેરવાનજી જીજીભાઇના કોકરાઓ તરફથી; (૧૯) મરહુમ શેક નથરવાનજી માણેકજી પીટી તરફથી; (૨૦) આશમનદેરાંની કુાંડ તરફથી; (૨૧) આપાપાળની કુાંડ તરફથી; (૨૨) કોલનાં ગોળવાડની મીંડ પેસતનજી નથરવાનજી ગોદીવળાની અગીવારી

તરફથી; અને (૨૩) જરથોસ્તી ધરમ તથા કીયાઓ ઉવર એતેકાદ વધારાવારી મંડળી તરફથી.

દરુર કેપથરેએ પાતાને મસેલાં આ માન માટે અંગુભનના ઉપકાર ધરતા શયદામાં માનવો હતો.

તાં ૨૯ મી સપ્ટેમ્બર.

શેક જીજીભાઇ દૂરમજી પીટી અને શેક દૂરમદેજી રૂસતમજી જેશને મરહુમ મર જમશેદજી જીજીભાઇ ખારે-નેટ, સી. એચ. આઇ. તથા મરહુમ શેક દાદાભાઇ બહમનજી જીજીભાઇની જગોએ યુ'અઇની પારસી સીક મેટીગોનીઅમ કોરડના ડાકેગેટા નેમ્યા હતો.

તાં ૩૦ મી સપ્ટેમ્બર.

પુણાં પાતે આજ દીને જરથોસ્તી આલેલાં ઉ'અઇ ભતના ઘોડાઓનાં પ્રદર્શનમાં શેક નવદેજી નથરવાંનજી વાડીઆ, સી. આઇ. ઇ. ને પેલના વર્ગના ઉ'અઇ પ્રકારના ઘોડાઓની જોડી તેમજ “ડુક” નામના એક સરસ ઘોડા માટે ઇનામો મળ્યાં હતાં.

તાં ૧ ઈ અક્ટોબર.

આ વર્ષ પારસીઓમાં મરકીના ઉપદ્રવ આગયજી માથથી ઘોડા કમી થયેા હતા. પંચાતના દરદીઓએ હેડ-ખીસા કાઢી પારસીઓને મરકી શેદરમાં લાગુ પડે તે આગમજી રસી યુકાવવાની સુખનાં કીધી હતી, તથા મરકી વિષે કોટમાં

૧ જામે જમશેદ, તાં ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮, દરુર ભાગ્યપત્રનાં ઉત્તમણાં ઉલવાડા, ગદેવી, નવસારી, સુરત, અજકાવાહ, વરોડસ, સીકેદરાપા, આકોળા, એડન, વિગેરે મથકોએ થયાં હતાં.

૨ બીએ જવં ગેડેટ, તાં ૨૬ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮. ૩ જામે જમશેદ, તાં ૩ જ અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૪ ઇ. સ. ૧૮૯૮ અને ૧૮૯૯ વર્ષી (તાં ૨૫ મી મે ૧૮૯૯ સુધીમાં) ૬૫૪૨ પારસીઓએ યુ'અઇમાં રસી યુકાવી હતી.

ભરૂચ મધે જાનેવારી ૧૮૯૬ થી મરકી લાગુ પડી હતી, અને ધણક પારસીઓ મરી ગયા હતા. પારસીઓ પાટે જુદી ઠાસીયલ તથા સેથીગિયન કાંપ પ્લાની પંચાતે જાની કીધી હતી. રંડનાં શેક શાપુરજી ખરનેરજી ભરૂચાએ ૬.૫૦૦) ભયાં હતા. તાં ૮ મી જાનેવારીએ કલેક્ટર મીંડ કેનડીએ મરકી ઘણી દેવા પાછળ એઓ મેડેનલ લેતા હતા તેઓનાં વખાણ કરી મીંડ રાફનશાહ પેસતનજી બરૂ અને મીંડ દીનશાહ રાફનજી જનવાળા, જે ખેલ અદરથી ખીભમરકીને મેકરેમાં પલેજ સુખીનનડેટ હતા, તેઓ મરકીનાં કાચ પાટે જે મદદ કરતા હતા તે સાથે તેઓને આપનાર માનવો લેતા.

હીંડી સરકારે જે પલેજ કરીસન નવેમ્બર ૧૮૯૬ થાં નેમ્યું, તેમાં પારસીઓનાં કરોશી પાતે જાનેવારી પાછલાં કાકર સેથાજી, જાણેકજી કાકાએ તથા અજકાવાહમાં ખા.

માણેકથ શેઠની વાડીમાં ડાકટર નાનાભાઈ નવરોજી કાતરકે તા. ૧૨ મી અક્ટોબર અને મી. ૦ દારાશા રતનજી ચીમગરે હેરમજી વાડીઆના આતશબેદરામમાં તા. ૧૮ મી અક્ટોબર તથા ડાકટર રતન નાનાભાઈ રંજીનાએ કા. બ. બનાજીનાં આતશબેદરામમાં તા. ૨૨ મી અક્ટોબરે તથા ડાકટર નાનાભાઈ નવરોજી કાતરકે બારેકેડેડ સર ન. જી. ના એલાહી-બાગમાં તા. ૧ લી નવેમ્બરે બાણેા આપ્યાં હતાં.

બા. બગનજી એલજી વાડીએ જ્યાંની આવી હતી. સુરત ખાતે લશ્કરનું કરનજી કેપ્ટન શેરામજી નરીશાન, ખા. બા. ડા. પાલજીજી ફોરમજી દાદાઆનજી તથા ખા. બા. ડા. કોશાબાઈ પેશનજીએ જ્યાંની આવી હતી. વડોદરા ખાતે ડા. અરદેશર કોશાબાઈ કુપર, ડાકટર પરીજીશાહ ડી. કુપર (અકલેસરના), નરેશવાલા ડા. રતનજી ભગથેલ પતીગરા, અને વડોદરાવાલા ડા. ધનજીભાઈ ફોરમજીજી જેનાંએ જ્યાંની આવી હતી.

ગુજરાતમાં કચીશન પાકું રૂપરવારીની અધવચમાં ૪૫૧ પછી ડાકટર નાનાભાઈ નવરોજી કાતરક, ડાકટર કાવશીજી મેહરાજી સરશ, ડાકટર કેપ્ટન શેરામજી ધનજીભાઈ, બાંકોરી કેપ્ટન કાવશીજી, ડાકટર મેહરાજીજી નવરોજી દારામજી, નાનાભાઈ અરદેશર ગુજ, ખાંભાભાઈ ડાકટર નરશામજી ફોરમજીજી મેહરાજી; પછી મધે ડાકટર મેરમજી શેઠીઆરજી નરશા; ગુજરાત મધે (પાશ્ચાત્ય અધવચમાં) પેશનજી મેહરાજીજી કાંતરા, ખા. બા. બગનજી મેહરાજીજી પટેલ, તથા શેરામજી રાણેજીજી દમણ-વાલાએ જ્યાંની આવી હતી.

નારંગોલ અને તેની આજુબાજુનાં ગામોમાં રૂપર-વારી ૧૮૯૪ થાં મરડી રેલાઈ હતી, અને ધણીક જગ્યાઓએ તેના બાજુ થયા હતા તેમજ 'ચંડક' ટાળવા માટે પંચાયતના ટ્રસ્ટીઓએ ૪૬ કીલો હટ્ટુ, જેમાં ૩,૧૯૬૦૧૧ ભરાયા હતા.

વલસાડ મધે ૧૮૯૪ ના ચાન્સીમાં પાછી મરડીની શરૂઆત પારસીઓમાં થવાથી હાસપીટલ ૪૬ કીલો કીલો હટ્ટુ, તથા નવરોજી બાગમાં પારસી હાસપીટલ કાઢી હતી. આ બાગ શરૂ પેશનજીજી નવરોજીજી વાવડવા આપ્યા હતા અને ડાકટર બંકોરી મેહરાજીજી મેહરાજીજી તથા ડા. પાલજીજી ફોરમજીજી દાદાઆનજીએ તે હાસપીટલમાં મદદ આપી હતી.

ડાકટરના રેવવાસીઓએ તા. ૨૦ મી જુન ૧૮૯૪ ને દીને ત્યાંની ધર્મશાલામાં શ્રી રણછોડજી ચાકરાજનાં મંદીરમાં રાવસાહેબ હરદેવરાંચ અનુપરાંચ ગુનશીનાં પ્રવચન પછાં ડુંકળ જલેલી સળાચાં નીચેલે કોણ પસાર કીધા હતા:—

“ડાકટર ગાખના રહીયા જેઓ આ બહેર સળાચાં એકઠા થયાછે તેઓ એકત્રતે કાવ કરેછે કે મેડાના કલેક્ટર મી. ૦. જી. એન. કાવશીજી, ડાકટર-મનજીજી શેરામજી પેરુડવાળા તે મેડાના સીવીલ સર્જન, અને મી. ૦ કીસન-સીંગ દેવોસીંગ ડાકટરના હાસપીટલ આસીસ્ટન્ટ એજેન્સી પહેલ કરે કરવાના કામોએ એવી સરસ રીતે ચાલ્યાછે કે તેની કરર પીઠાનમાં વંદર રહેવાનું નથી, અને તેમને આંતરજી-પુજ્ય આમારે જામના ચીફ આલજી નથી, માટે તેઓ સેવના કામને માને છે.”

તા. ૩ જી અક્ટોબર.

ગુજરાત શેઠના સુખારા અર્થે સરકારે સ્થાપેલ હમવરવમેટ ટ્રસ્ટની બારડનાં કારપોરેશન તરફના એક અધિકારી તરીકે શેઠ દીનશાહ એલજી વાજાને સુડી કાઢ્યા હતા.

ડા. નાદરશાહ હેરમજીજી સુખીયાએ પોતાના મરહુમ બાઈ શેઠ બંકોરીજીની યાદમાં કોટમાં પોતાના રેહવાનાં ઘેરમાં એક ધર્મગુ દવાખાનું લાચાર જરૂરોશીઓ નેઓ પંચાયતના બવાજમ મેળવતાં હોય તેઓ માટે ઉઠાડ્યું હતું.

તા. ૬ મી અક્ટોબર.

શેઠ જીજીભાઈ દરામજી પીટિ (તે પાછમથી થયમ, સર દીનશાહ માણેકજી પીટિ) કલાધવ દુરંદ, ધનજીભાઈ દાદી દાદીશ, કુવરજી મહેરવાનજી મહેતા, અને સોરામજી રતનજી બાટલીવાલા સામે ગુજરાતના વડા મેજીસ્ટ્રેટ મી. ૦ ચાન્સી સ્પેસરની કોર્ટમાં એવો વાંક મેલ્યો કે જોડો અપરાધ ગુપ્તી નાણા એકાધવાને માટે તેઓએ એકઠા થઈ મનસુખી કીધા હતા તે કેસ ઉપલા મેજીસ્ટ્રેટ ગુજરાતના અપરાધીઓને તપાસનારી સેશન કોર્ટમાં નોંધ્યા હતા ત્યાં કોર્ટમાં દીવમ સુધી જરૂરીય કેન્ડી સનગુપ્ત આરોપી દુરંદ સામે પહેલાં જુદી તપાસ ચાલી હતી અને શેવટે તેને જુદીએ એકમતે નીરોપ કરાવી છોડી મેલ્યો હતા. આ ઉપરથી પાકીના આરોપીઓની ઉરના નેઓ એવી લીધા હતા અને તેમને તે મરદી ગુપ્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

તા. ૧૦ મી અક્ટોબર.

રોજ ૨૬ માઈ ૧ (શે. ૧) ૧૨૬૮ યજ્ઞજરદી.

મરજી—મેહરાજીજી મોટાભાઈ, પંચગનીવાલા— ઉમર વર્ષ ૯૦, તા. ૧૦ મી અક્ટોબર ૧૮૯૨ ને દીને એકાધ મી. ૦ જોન ચેમન નામના ડૉક્ટર સાથે પંચગની મધે તેનો બંગલો બાંધવાને ગયા હતા. તે વખતે ત્યાં મજુરો મલવા કાઠુ હોવાથી એમને બહુ મેહનત પડી હતી. પછી ત્યાં બંગલાઓ બાંધવાનાં કંઠાકટનું કામ તેઓ

૧ જાને જમશેદ, તા. ૪ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૨ રાત્રે ગોરતાર, તા. ૬ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૩ I. L. R, 23 Bom. 213.

એવ ગુજરાતમાં ૪૫૧ થી તરમથી એક ગુપ્ત શાક્તી નાંકનાબાઈ કાવશીજી ધનજીજી સુધે પોલીસ જ્યાંની આપવાનાં વાંક માટે ૪૫૧ થી નાંકવાની પરવાનગી ઉપલા જડે આપી હતી, જેની રહે મેજીસ્ટ્રેટ સનગુપ્ત તપાસ ચાલવા બાદ તેને બીનતકરોરવાર દરાવવામાં આવ્યા હતા.

૪ પંચગનીવાલા શેઠ એલજી. મેહરાજીજી મી. ૦ ના બાપ.

કરતા હતા, અને પંચમળી તથા માહબલિશરના રહીશોમાં જનમીના થઇ પડ્યા હતા અને લાંબા ગુળ્યાં હતા.

તા ૧૩ મી અક્ટોબર.

શેઠ દીનસાહેબ અરથેજી ઘણું, બી. એ; એલ. એલ. બી. એ હાઇ કોર્ટના સોલીસિટરની પરીક્ષા ફેલ્ડમાં દીધી. ૫ માર કીધી હતી.

તા ૧૩ મી અક્ટોબર.

રોજ ૨૬ માઈ ૧ (ચિં) ૧૨૯૮ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

આજ દીને મરહુમ બાપ મેહરબાદ તે શેઠ મોટાબાદ ખાખાજ કંત્રાકરનાં ધણીઆનીનાં ઉમણામાં તેમના બાપદે થાણુ છાત્રામાં આવેલી પોતાની ૩૪૦ વીંધા જમીન, ૬૨ વીંધાં દીઠ ૩૦૫ ના ભાવે તેની કીમત રૂ.૫૫૦૦ ની ગણીને એવી સરતે આપી કે સુવેં હકુમત પોતાના તાબામાં રાખી એ રકમનું સેકંડ ૪ ટકા લેખિનું આજ જુદાં જુદાં ધરમખાતાંઓમાં આપતા જવું, ક્યાં ધરમખાતાંઓમાં તે હવે પછી નહીં કરવામાં આવશે. એ ઉપરાંત બીજાં એસીએએ રૂ. ૩૧૦ ધરમખાતાંઓમાં આપ્યા હતા.

તા ૧૬ મી અક્ટોબર.

મરહુમ બાપ સાહેબ દીનબાદ નયરવાંનજી પીટીટનાં મરણુથી પારસી કોમમાં જે દલગીરી ફેલાઈ હતી તેની નોંધ અંગ્રજીમનનાં દફતરમાં લેવા સાથે જરથોસ્તી અંગ્રજીમનની એક જાહેર સખા આલખલેસ બાગમાં સર જમશેદજી જીજીબાદ ખારેનિટનાં પ્રજુખપણાં ફેલ મલી હતી. સરનશીન સાહેબે મરહુમ બાપ દીનબાદની તારીફમાં કેટલુંક કહી સંબંધાવ્યા બાદ શેઠ જમશેદજી અરથેજી જમશેદજીએ દરખાસ્ત કીધી અને તેને શેઠ હોરમજી ઘાઘા-બાદ જડને ટેકો આપવા બાદ પચાર થઇ કે:—“આપણા ટોળાનાં એક સખીવજીદ બાનુ બાદ દીનબાદ નયરવાંનજી માણેજી પીટીટ, જેવણુ રોજ ૨૩ મો માહ ૧૨ મો શેહન-સાહી અને ૧૨૯૭ તથા રોજ ૧૮ મો માહ ૧ લો કદમી અને ૧૨૯૮ યજ્ઞેજ્ઞરદી, તા ૨ જી સપ્ટેમ્બર ૧૮૯૮ ને દીને ચરમ (૬) ની ઉમરે હક થયેલ, તેવણનાં મરણુ મટે જરથોસ્તી અનગ્રજીમનની આ સખા પોતાની દલગીરી જાહેર કરેલે, મરહુમ બાપએ તજદીક રૂ.૫૫ ૨૫ લાખની જાહેર સખાવત કરીલે અને બીજી કેટલીક છુપી સખા-વત કરીલે, જેના આંકડા જાહેરમાં આવવા નથી. પોતાના મરહુમ પતીને પગલે સાહી એવણુ બાપએ પોતાની મોટી

સખાવતથી પારસી ટોળાના લાખનાં ધણાંક કામોમાં મદદ કરી હતી. એવણુ બાપની કેટલીક સખાવત જેમ જરથોસ્તી ટોળા મટે હતી, તેમ કેટલીક નશાનભવતા તફાવત થીના સરવેનાં બાંટ મટે હતી. પોતાની ખાનગી સખા-વતથી અને ગરીબજીરુઓમાં તરફની અતથત ઘણ અને દીલસોઝીથી ધણાંક ગરીબોના એવણુ પાબનહાર થયાં હતાં. કુકાળ, રેલ, આગ વીગેરે સંકટોના વખતમાં પોતાના માણુસખતબાદખેને મદદ કરવામાં એવણુ બાપ હંમેશાં પોતાની સખી દીલગીરી દેખાડતાં હતાં. એવાં એક સાદાં, સદગુણી અને સખી બાનુનાં મરણુ મટે જરથોસ્તી અન-ગ્રજીમનની આ સખા દલગીરીભરી નોંધ લેલે, અને પોતાના સરનશીન નામદાર સર જમશેદજી જીજીબાદ ખારેનિટને અરજ કરેલે કે આ સખાની દલગીરી મરહુમ બાપનાં મોટી બાપ આવાંબાદ ફરામજી પીટીટને અને નખીરા શેઠ જીજીબાદ ફરામજી પીટીટને પત્રોથી જાહેર કરે અને આ નોંધની એક નકલ પારસી પંચાવતનાં ધરમ-ખાતાંઓમાં ફંડ તથા મીલકતોના વરદી સાહેબે ઉપર અનગ્રજીમનનાં દફતરમાં નોંધવા મટે મોકલી આપે.”

તા ૧૭ મી અક્ટોબર.

રોજ ૩ માઈ ૨ (ચિં) ૧૨૯૮ યજ્ઞેજ્ઞરદી.

આજ દીને મુંબઈ મથે મંદનવાકી ખાતેનાં ભગીઆ કામિદાને મોટાં અંગ્રજીમનના ઉધરાતનાં આતથમેહરામની પેઠલાં વર્ષની સાલગરેહનાં ભજનની મીલજસમાં દરરૂ કેખસરે ભમાસપજી ભમાસપખાશાનામે “આતથના નુરી કેખલા” વિષે એક વાંચેન કરી સંબંધાવી હતી. એજ દીને સાંજનાં એજ મકાનમાં શમશુદ્ધ એલબા એં જીવણુ જમશેદજી પાદીએ “આતથની નીયાએશમાં યાદ કરેલાં આતથકહેલોની શાહનામાં અને બીજાં પુસ્તકો પ્રમાણે હકીકત ” એ બાબદ ઉપર એક બાણુ કીધું હતું.

૩ જાને જથશેદ, તા ૧૭ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૪ જાને જથશેદ, તા ૨૬ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

એ આતથમેહરામનાં ફંડ ખાતાના ઉછા (૧૬૧૨ સુધી-ના) રીપોર્ટપરી જણાયેલ કે તા ૧૨ થી અક્ટોબર અને ૧૬૧૨ ને દીને તેની બાકી પુલ નીચે ગુળ્યા હતી:—

આતથમેહરામ સાહેબની જમીન તથા

મકાનની લાગત. ૧૮૮૬૭૩-૧૪- ૭

આતથમેહરામ સાહેબનાં નીમાવ ફંડ-

ના વધારાનાં ખાતાના ૭૪૫૫-૧૧-૧૧

આતથમેહરામ સાહેબનાં મકાનનાં

સુધારા વધારાનાં ફંડ ખાતાના. ૫૫૦૦- ૨- ૨

જુદા જુદાં ગ્રહદેવી તથા બાનુઓએ આપેલી ભલામત રકમો જેનું આજ ઉપરે કે કસર ગુળ્યા બાપદે:—

૧ જાને જથશેદ, તા ૧૪ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

૨ જાને જથશેદ, તા ૧૫ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.

એ જમીન ધર્મખાતે અપાયેલી જણાતી નથી.

તાં ૨૨ મી અક્ટોબર.

સર દીનશાહ માણિકજી પીટી બારેનેર તેહરાન મંચે ઉભી કરેલી સરકારી આરકુનેબને મદદ તરીકે ૧૨૫૦) કરોડ ત્યાંના ફોરેન મીનીસ્ટરપર એટ મોકલ્યા હતા.

તાં ૨૫ મી અક્ટોબર.

શેઠ બહમનજી હોરમનજી ભરણી રૂ.૧૦૦૦૦) ની રકમ અતરેનાં નાવારસ ધરંગી જરથોસ્તીઓનાં ધર્મ-ખાતામાં આપી હતી.

તાં ૨૬ મી અક્ટોબર.

રોજ ૧૨ માહ ૨ (શિં) ૧૨૯૮ વળદેજરદી.

મરજી—મનચેરજી પરશેદજી રતનામર—ઉમર વર્ષ ૫૯, એવજી આગળા વખતમાં અત્રેની સાયના હનથપુરેસ કંપની અને ખીજી લીમા કંપનીઓમાં સેક્રેટરી હતા. ૧૮૭૦ થી મહિના સંબંધમાં આયા હતા અને ભેવિ કુનાઇટ, સુદરદાસ, એલિકઝાન્ડરા, નરસી કેથવજી વગેરે મહિના મેનેજર હતા. એ ઉદ્યોગમાં એવજીની માહિતી તથા વાંચન મેહિળા પ્રકારનું હતું, અને કારખાનાઓમાં મુખ્યરેલી વિચાકળને લાઝુ પાડવાની ધણી ઉમટ ધરાવતા હતા. ૧૮૯૦ થી માંદગીને લીધે એકાંતવાસ પકડ્યો હતો. પછુ તે અરસામાં એવજીના દીકરા શેઠ સોરામજીએ કાઢેલાં

મરજી શેઠ માણિકજી લીજનભાઈ
આં તરી આના પુસ્તકખાનાનાં ૫૦૦
ફરુજી સાહેબ જમશેદજી શેરામજી
કુકાદાસના મુકાબી મુકબા ચાટેનાં ૧૦૧૬-૮-૦
મરજી શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી
કંપાક્ટર ફોલને રીપર કરવાનાં ૫૭૪૭-૨-૮
શેઠ કાવશજી દીનશાહજી એડલવાલા-
ના મુખ્ય રીપર કરવાના ખાતાનાં ૪૨૨૦-૬-૪
શેઠ શેરામજી મેહસંજી ભાભાએ
કાઠી ખરીદવા ચાટે પડાવેલાં
ખાતાનાં ૧૧૦૪૪-૧૪-૮
આજી પરચમાં બાબ વાપડવા ચાટેનાં
ખાતાંવાલાઓનાં ખાતાનાં ૯૧૦૦
ખતી કરવા ચાટે બાબ વાપરવાનાં
ખાતાંવાલાઓનાં ખાતાનાં ૭૧૦૦
બાબ તથા મુકતાબની કોપી કરાવવા
ચાટે તથા મુખડ અને મુખડની
સામીએ મહડાવવા ચાટેના મુદ્દા. ૧૪૪૧૦૦
૧ ભવે જમશેદ, તાં ૨૫ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.
૨ ભવે જમશેદ, તાં ૨૭ થી અક્ટોબર ૧૮૯૮.
૩ શેઠ શેરામજી તથા જાંબીર જનચેરજી રતનામર

વિન્ના સાંબડ.

“ઈડીમન ટેક્સ્ટાઇલ જનરલ” નાં ચોપાનીયાને ખીલ-વવા તથા વધારવામાં ભાગ લઈ તે સાહસની ફતેહથી મુશાલ હતા. મરજી મરજી અને હસમુખા સ્વભાવના હતાં.

તાં ૩ જી નવેમ્બર.

અહમદનગર મંચીની સર દીનશાહ માણિકજી પીટી મુકમ આઈ ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ આરટી કં ને બાંધવા માટે સર દીનશાહજીએ રૂ.૧૦૦૦૦) આપ્યા હતા તે બોહી મુકવાની કિમ્મા મુખડ ધલાકાના ડામેરેક્ટર આઈ પબલીક ઇન્સ્ટ્રક્શન હાલરેખ મીં ઇ. ભાઇજીએ આજ દીને કાંધી હતી.

તાં ૩ જી નવેમ્બર.

રોજ ૨૦ માહ ૨ (શિં) ૧૨૯૮ વળદેજરદી.

નવસારીની મોખે મનિચેરજીભાઈવાલી પુરાતમ દરેજર કેને પેહલેહલી ઇં સં ૧૯૮૭ માં પરકાઇ હતી, તથા ને પછવાડેથી ૧૮૯૨ માં શેઠા અરદેશર, નશર-વાંનજી, અને હોમજી પરશેદજી દાદીશેઠ પાછી બંધાવી આપી હતી તે બાબે સાલમાં જરથોસ્તીઓ વચ્ચે ઉધરાણું કરી પાછી બંધાવવામાં આવી હતી, અને તેમાં નિશ્ચયથી આતશ આદરોન પરકાયા હતા તે પરકાવાની કિમ્મા આજ દીને એક મોટા મેલાવડાની હજીરમાં કરવામાં આવી હતી. જમનની કિમ્મા એં ફોરમજી પરશેદજી મનિચેરજીભાઈ-નામે કાંધી હતી, ને પુરી થવા બાદ એ દરેજરના એક ટ્રસ્ટી શેઠ બહમનજી પાલજી દાદાભાઈજીએ એક અંગુમનવત વાંચી સંબધાઓ હતો, જેમાં જાણ્યા મુજબ એ દરેજર નિશ્ચયથી બાંધવા માટે ઉમ્મુ કરેલું ફંડ આશરે રૂ. ૩૪૦૦૦) નું થયું હતું, ને મંચી એ મકાં નિશ્ચયથી બાંધવા તથા તેની પાસેનું ધર અને જમીન ખરીદવા પાછજી આશરે રૂ. ૨૫૦૦૦) પરચવા હતા, અને બાકી વધમાં નાણાં દરેજરનાં મકાં તથા આતશ આદરોન સહિબના નાભાવ મટિના પરચ સાથે સરકારી જમીનમીરીઓમાં રોકવાતા હતા. શેઠ કાવશજી દીનશાહજી એડલવાલા, સી. આઇ. ઇ. એ આદરોન સહિબને મટિના સર્વે ધરતો સામાન પોતાને પરચે અપાઓ હતો તેમના તથા એ મકાં નિશ્ચયથી બાંધવાનું તથા તેને સરંજમ ઉતારવાનું કામ ખાંનસહિબ કાવશજી હોરમનજી દાદાભાઈજીની આંચેવાંની હેઠલ થયું તેમના ઉકાર માનવામાં આવ્યો હતો. એ બાદ ખાનમાહુર ડાક્ટર ધણજી હોરમજી દાદાભાઈજીએ, મનિચેરજી-હોમજીની અંગુમન તરફથી એક મુંદર શાલ વડા ટ્રસ્ટી મીં બેનજી પરશેદજી મનિચેરજી હોમજીને તેઓએ

૪ ડાઇમસ આઈ ઇડીમના, તાં ૭ થી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

તા. ૧૧ મી નવેમ્બર.

હિંદુસ્થાનમાં સરકારી રૂપાં ચક્રાલુની મહત્તર બાબે બંડનમાં તલાશ કરવાને પેઠેલાં કમીશન હજુર આજ દિને ચુબળની બોક્કર ચેસેસીએમન તરફથી શેઠ મેહરવાનજી રસતમજ દલાલે યાદી આપી હતી.

તા. ૧૭ મી નવેમ્બર.

બંડનમાં પ્રગટ થતાં “બેલિક એન્ડ વાહીટ” નામનાં માસીક ચોપાનીઆનાં આમે માસના અંકમાં મરહુમ દરુર જમાલપજી મનિચેરજી જમાલપઆસાનાની તથા તથા ચોડાં અહેવાલ બાપલો હતો.

તા. ૧૮ મી નવેમ્બર.

શેઠ રસતમજ પેતનજી કરકમને રાયલ હીસ્ટોરીકલ સોસાયટીના રીસા (F. R. Hibb. S.) તરફે ચુટી કાઢવામાં આપ્યા.

તા. ૧૯ મી નવેમ્બર.

આંક્ષિફર્ડની નેન્સરીસ કલેજના પ્રિન્સિપલ ફેરબેન્ ને નિચિય હાર્ડેલ નામની બાનુએ સ્થાપેલી લેક્ચરશિપનો લાભ લઈને આતરે પશ્ચિમ તરફના બ્રિટી આચાર-વિચારોના ફેલાવો કરી, હિંદુસ્તાને તેની સાથે નિકટ સંબંધમાં લાવવાની નેમથી શેઠરેશેઠ ભાષણો આપવાને ગઈ પરમી મેલ સ્ટીમરમાં આતરે આપ્યો, તેનાં માનમાં શેઠ જમશેદજી રસતવાનજી તાતાએ આને રાત્રે પોતાના મેદાન માંનાં મુંદર મેહલમાં “હવનિંગ પાર્ટી” નો એક મેળાવડો ડીધો હતો.

તા. ૨૭ મી નવેમ્બર.

ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રેહકાણિનાં ફંડની કારોબાર મંડલી હસતક, મરહુમ શેઠ મનચેરજી હરામજી કામા તથા વીધવા બાઈ આવાંબાઈનાં પુત્ર મટે બંધાવેલું મકાન, મરહુમ શેઠ કેપુચરી રસતમજ ઉતવાળાનાં પુત્ર મટે બંધાવેલું મકાન, જરથોસ્તી આલમે સરઅવસરે ભરેલાં

૧ બને જમશેદ, તા. ૭ મી ડિસેમ્બર-૧૮૯૮.

૨ બને જમશેદ, તા. ૧૭ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

૩ તથાનીપમાં શોધ કરનારાં આ મંડળને પાદશાહી આરકરથી સ્વીકારવામાં આવ્યું છે અને નાચકાર ચાહારાણી વિક્ટોરિયા તેનાં પેટન નેપાયાં છે. ચી. ૩. પે. કરકરયા ચાહોની દરખાસ્ત પ્રોસેસરો નેકસ ઝુલર અને લેકીએ ડીધી હતી.

ચુબળ મેટેલ તા. ૧૯ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

એ અગાહી ચી. કરકરયાને અમેરીકન ઓરીએન્ટલ સોસાયટીના પચમરેવાર ચલાનાર ચલાસદ (corresponding member) નેમમાં હતા.

૪ રાંસત ઓપાર, તા. ૨૦ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

૨૫

નાણામાંથી બંધાવેલું મકાન અને મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ એદલજી આલખલેસની પુછમાંથી બંધાવેલાં ગરીબ જરથોસ્તી કુટુંબોને તખીની મદદ પુરી પાડવાનાં દવા-પાનાના મકાન પુછમાં મેહરવાની, તેમજ મરહુમ બાઈ ચુબળાઈ કાવજી મેહરવાની વારમાં પુત્રને મટે અને મરહુમ શેઠ જમશેદજી રસતમજ ચોદીનાં પુત્રને મટે બંધાવવામાં આવનારાં મકાનોનાં પાંચ નાખવાની કીયા આજ દિને કરવામાં આવી હતી. સરનશીનની પુરસી મર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેરને આપવા બાદ ફંડના હાતરથી શેઠરેશી આલખાહકુર મનચેરજી કાવજી મરજી-બાન, સી. આઈ. ઇ. એ રીપોર્ટ વાંચી રાંબલાઓ, જે બાદ કિઆ કરી ઉપમાં મકાનો યોજાં મેહરવામાં આપ્યાં તથા પાયાની કિઆ મર જમશેદજીએ પોતાને હાથે કરી એક સુબાલિત બાપાણ કીધું.

તા. ૨૮ મી નવેમ્બર.

રોજ ૧૫ મહ ૩ (શે.) ૧૨૧૮ યજ્ઞદેવરી.

મરહુ-રતનજી ચાપુરજી ચોથીઆ-ઉમર વર્ષ ૫૩). એવલુ પ્રથમમાં સરકારી કેળવણીખાતામાંથી નડી-આદ હાઈ ચકુલના વડા માચાર થઈ સુરતના કલેક્ટરના હેડ કલારક થયા હતા અને તે પછી સુરત, ભરૂચ, પંચ-મહાલ, ખેડા અને અમદાવાદ તથા થાણા ડીમીટ્રોમ રેલવેશન ૧૮૯૩ માં પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા. એવલુ તખીયતના મુધારા અરથે હંમત ગયા હતા ત્યાંજ એમનું મરણ નીપજ્યું હતું.

૫ એ દવાખાનાનાં મકાનનાર નીચે મુજબ તખી છે:-

—દવાખાણું—

મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ એદલજી આલખલેસ ચેરી-ટેપલ ફોસપેનસરીનાં નાંખથી બંધાવેલું દવાખાણું મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ એદલજી આલખલેસ પોતાનાં છોલાં વસીએત-નામાંમાં રૂપીઆ ૨૫૦૦૦) એલાડેલા કાઢવા રજાઆયા હતા, તે એવલુનાં એકડીકયુટરોએ આપેલા રૂપીઆ ૨૫૦૦૦) અંક પચીસ હજાર તેમાં એવલુનાં રીકરી બાઈ દીનબાઈ તે શેઠ દોશાભાઈ દાદાભાઈ આલખલેસનાં ધણીઆનીએ પોતાનાં પાવાનાં પુનને સાર રૂપીઆ ૫૦૦૦) આપીઆ તે મલી ૩,૭૦૦૦૦) મધીથી આ મકાન બાંધી તથા એક દવાખાણું સ્થાપી ગરીબ જરથોસ્તીઓનાં રહેકાંણુ ફંડની કારોબાર મંડલીને શવાધીન કર્યું છે. આ મકાન બાંધવા પાછજ કુલે ખરચ રૂ. ૭૧૦૪-૧-૬ નો થયો છે. રોજ ગોસ, માઈ બીર-દાદ શહેનશાહી, માઈ તીર કદથી સને ૧૨૨૯ યજ્ઞદેવરી, તા. ૨૭ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮ ધસવી.

૬ બને જમશેદ, તા. ૨૮ મી નવેમ્બર ૧૮૯૮.

તા. ૩ જી ડીસેમ્બર.

દીનસાહેબે એલેક્ઝાન્ડ્રીયા (પાકિસ્તાન) નામના ૪૦) જમીની ઉપરના એક ધીવાના પારસીએ આજ દીને રાતના ૭ કલાકે અવનવા તરફનાં પોતાનાં રહેવાનાં ઘરમાં પોતાની ૭ તથા ૧૦ વર્ષની નાકશી બે દીકરીઓ તથા ૩૨ વર્ષની ધણીઆની તથા ૩૦ વર્ષની માએને કાંઈ ધીવાનાં પક્ષનાં બપોરામાં પેહલી છત્રીનાં નંબરો કીધા હતા તે ક્ષણભિન્ને હાર્દયક્રમમાં ચારવારને માટે લઈ ગયાં હતાં, જ્યાં નાંધકી બુધી હોરાંપાઈ મધરાતનાં મરણ પામી હતી, અને બાકીનાંઓ કેટલેક દિવસે સાજા થયાં હતાં.

તા. ૬ મી ડીસેમ્બર.

રોજ ૨૧ માઈ ૩ (ચૈત્ર) ૧૨૯૮ ચળદેવરદી.

આકોલા મધે મરહુમ માધ કુવરપાઈ તે એન્ડ પેશોતનજી નમચેદજી દરગુર જમારસાયાનાનાં ધણી-આનીનાં પુત્રને માટે તેમની પ્રાંતમાંથી તથા આવદ અને દીકરા શ્રેષ્ઠ નમચેદજી પેશોતનજી દરગુરે મલી રૂ.૪૦૦૦) ને ખરચે ત્યાંની દરમદેરના કંપાઉડમાં જરયાશતી યુગાફરે ના ઉતારાને માટે એક મકાન બંધાવી તે આજ દીને એક જમણ કરી “કુવર હોજ” નાં નામથી ખોલેલું શુક્રં હતું.

તા. ૨૧ મી ડીસેમ્બર.

કુખધના નામદાર ગવરનર બોરડ સેંહેરસે આજ દીને અતરેનાં ટાઉનહાલમાં એક “લેબી” બની હતી, જે પેશાએ નીચલા પારસી મહદેશો પાનગી એનાતીમાં લાં હાજર થયા હતા:—સર નમચેદજી જીજીભાઈ ખારેનેટ, સર બહે-

૧ બંધે નમચેદ, તા. ૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

એ પારસી દીવાનો શાખેત થવાથી તેને કોલાણાની દીવાનશાળામાં સરકારની ખરજ સુધી રાખવાને કોકષ વડા પાલજેટે તા. ૧૭ મી જાનવારી ૧૮૯૮ ને દીને વાંચી જમાણાની દીવાનશાળામાં ચોકલ્યો હતો.

૨ બંધે નમચેદ, તા. ૧૫ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

આ મકાનમાં નીચલી તબી મારેલીઃ—

“બનાવે દાદાર અબુરસાદ અશોની મદદથી !

“આ કુવર કોલા, યુગ્મની માતા સાહેબ કુવરપાઈ “તે આકોલેવાના પેશોતનજી નમચેદજી દરગુર જમારસા- “આશાનાં ધણીઆણી જેવજી રોજ ૨૦ ચો માઠા ૬ ચો “સને ૧૯૧૬ ચળદેવરદી, તા. ૧ લી જુન સને ૧૮૯૭ “ધરવીના દને બેડેસ્ટનશીન થયાં; તેવજીનાં ૫-૫ માટે “તેવજીના દીકરા નમચેદજી પેશોતનજી દરગુરે જરહુમ “વહાલાં માતાજીની પત્ની યાદનાં બંધાથી આકોલાના “નરયાશીઆને સર અવસરે વાપડવા અને દેશવરથી “આવના નરયાશી યુગાફરોના ઊતારા માટે ઇબલો “પુણ્ય શુક્રં. આકોલા રોજ ૨૦ ચો માઠા ૬ ચો “સને ૧૯૧૭ ચળદેવરદી તા. ૧ લી જુન સને ૧૮૯૮ “ધરવી વાર શુક્રં.”

તબીમાં જણાવેલા દીવસે તે ન ઇજાતાં જ માસ પછી એ મકાન ઇબલું હતું.

ગીર કાવચજી બંહેરી રેડીનગી, કાવચજી દાદાભાઈ રસમજી, ડાકર કાવચજી હોરમજી, પાનપોહકુર મન-ચેરજી કાવચજી મરખાન, સી. આઈ. ઇ; નરરાજજી માણેકજી વાકીઆ, સી. આઈ. ઇ; પેશાનજી બંહેરી તાણેવારખાં, સી. આઈ. ઇ.

તા. ૨૩ મી ડીસેમ્બર.

ગ્રાન પ્રચારક મંડળીના જી.વી.ડી. ડૉનવરસેડીયાની આજ દીને એલેક્ઝાન્ડ્રીયા હાઇ સ્કૂલનાં મકાનમાં નામદાર ગવર-નર બોર્ડ સેંહેરસેનાં યુગ્મનીઓ અને ડા. હોરમજીજી કુવરજી તવરીયાની કારસાજી હેઝ થયા હતા. જે ચાર દિવસ ખોલેલું રાખી, વિદ્યા, હુબર કંગલજી વગેરેની બાબદોના અપનારઓ જુદા જુદા મહદેશોએ રજુ કર્યાં હતાં.

૩ ડાઈમસ આઈ ઇડીઆ, તા. ૨૨ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

જ એ કૉનવરસેડીયાની માટેની ખાસ કપીડી શેઠા ખરચેલ રસતજી કાષા (સરનશીન), એલેક્ઝા હોરમજી તજાતી, દારાશ રતનજી ચીજગર (આ. ખજનચી), અને નશરવાનજી હોરભાઈ પટેલ (આ. સેકેટરી) ની નેચાઈ હતી.

રજુ કરવામાં આવેલી બાબદોમાં કંગલજીને લગતી કૉનવરસેડીયાની સજબ શેઠ દારાશ રતનજી ચીજગર, અને બાઈઆ યુગપાઈ દાદાભાઈ સજીના, તથા શીરીન-બાઈ બેકસંજી વેલના આવતાં હતાં. શેઠ એલેક્ઝ હોર-મજી તજાતી અને તેમના દીકરા કપડાઈ ચાચાં કંગલવા અને રંજવાની બાબદ સજબવતા, જુદા જુદા કોલસાની ગરજીખાપકમંની સજબ ડા. હોરમજીજી કુવરજી તવરીયા, શેઠા સર્પિતજ ખરચેલ કાષા, એલ. જી. શેઠના, અને એલ. એલ. બનાલ દેખાડતા હતા. ડા. અપરદેશર દાદાભાઈ મોદી આપના પોતાના માટેની સાધારણ માન્યતા દેખાડતા હતા. કપડાં ધોવા રંજવા અને છાપવાની બાબદમાં બિંદુ અરુદીની સાથે શેઠા હોરમજીજી નવરોજી બીલીચોરીયા, ખરચેલ નશરવાનજી વેવાઈ, અને એલ. એલ. કોલવા હતા. શેઠા નવરોજી હોરમજીજી ધાકરાવાલા અને શોરાય નહેના-ભાઈ સજીના બનવરી વેલના મનુના દેખાડતા હતા. ડા. શોરાય કાવચજી હોરમજીજી અને બીકાલ એલેક્ઝ વપારીઆ માઈકોસકોપની અબધેનીઆ બતાવતા હતા. ડાકરો કાવ-ચજી એલેક્ઝ દાદાભાજી, બી. ડી. કાપડીઆ અને કે. એલ. બાટલીવાળા બીંદી બજાર વસાંનાની સજબ આવતા અને ડા. માણેકજી કોસાભાઈ કાષા બાળકનાં બધારજીની જુદી જુદી ઇજત સજબવતા હતા. પ્રો. કાવચજી દાદાભાઈ નાપગાજવાલા અને દીનસાહેબ હોરમજીજી કાપડીઆએ ૧૮૯૮ થાં થયાં સુધી મહાજીની મીત્રોવાળી વતી બતાવી હતી. ડા. રસતજી માણેકજી કાળાપેસી અને ડા. બલ શોરાયજી વકોલે રસકીનાં નંડુઆની તબી દેખાડી હતી. ડા. નીપાજી એલેક્ઝ બાસવાલા અને કોસાભાઈ રસતજી બરડીએ એલે રેના થંતની, શેઠ રમણકજી નેરવાનજી તારાબંદ તાંતનીઆ નળની, શેઠા કાવચજીજી બનલભાઈ માઈકોસકોપીઆ અને

તા. ૨૪ મી ડીસેમ્બર.

સર જાહેર કાવચી રેડીમન્ટ અને તેમના બાનુએ મીસ માનીમાં માનમાં આને સાંભળા પોતાના વાહકેશરના રેડીમન્ટ હાઉસમાં એક આફ્ટરનુન પાર્ટી કીધી હતી.^૧

પ્રણાંની વૉલકીયર પલટણવાલા બક્ટનટ દીનસાહ ડાયાબાહ ખાતાને “કુપટન” તરફી ચુકી કાઢી નામદાર વડી સરકાર તરફથી એ ઓફા ઉપર નેમ્યા હતા. હિંદી વૉલકીયર ફોર્સમાં કુપટનની પદવી મેલવનાર એવલ પેહલાજ હતા.^૨

તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર.

ખાંન્યાહુર ડાકટર નયરવાંનજ હેરમજી ચોકસેનિ અરકીના સંખમાં શેષએક સલાવવાને ઇસીની સરકાર તરફથી અતરે આવેલા તપાસિને સ્થળી પ્રકારની સગવડ તથા મદદ કરવાને માટે તે સરકાર તરફથી “ફેલીયર ઓફ ધી આરડર ઓફ ધી કાઉન ઓફ ઇસી” નો “નાઇટહુડ” નો નામચિા જેતાખ આવવામાં આવ્યો હતો.^૩ તે ખેતાખની સનદ તથા સેનરી ચાંદ આજ દીને અતરેના ઇટાલીઅન કૉનસલ સનિાર ભાગીવાનોએ ખાંન્યાહુર ડાકટર ચોકસેનિ ખાંસે જઇને તેમના ચોડાક દાસ્તખાશનાઓ તથા કુટુંબની બાનુઓની સમક્ષ આપમાં હતા.^૪

તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર.

રોજ ૧૩ માહ ૪ (ચે.) ૧૨૧૮ યાંદેનરદી.

મરજી—સમથલ એલમા દરુર પેશોનજી બેહ રાંમજી સંજાણા, એમ. એ. ડા. ફી—ઉમર વર્ષ ૭૦. એવલુને જનમ તા. ૧૫ મી અક્ટોબર ૧૮૨૬ ને દીને થયો હતો. એવલુ મરહુમ દરુર એદલજી દારાખજી સંજાણા કાકાના દીકરાના દીકરા એ. ધાપુરજી તેમજજી સંજાણા દીકરા હતા. પલુ દરુર એદલજીના બાહ મરહુમ દરુર મેહરાંમજીના પાજક થવાથી તેમનાં નામ સાથે એજાખાતા હતા. જરથોશ્ટી ધરમને લગતા વિદ્યાભાષ પાઠક એવલુનું ખાન નાહળી ઉમરથીજ લાગેલું હતું. અને જરથોશ્ટી ધરમ સંખધી બાખદો વિષે ધણુક ઉપચોળી પ્રસાદ પ્રગટ કીધાં હતાં, અને નીખધી લખી ઇતામી મેલખ્યાં હતાં. ૧૮૫૧ ના જાનેવારી માસમાં પ્રેડેસર યીનની મારફતે સુખધની રોયજ એલીમાદીક સોસાઇટીની સખામાં, નામીયા

જથોદ મણેકશાહ ડાકટર થોભાના અને ખાંના રોપાઓના વગેરે સખજ આપી હતી, અને ઉલ્લે દીવસે યાને તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બરની રાતે શેઠ બહનજી બેહરાંમજી પહેલે એ જાડહીની ૫૦ વર્ષની તવારીખ અને કાગેની કંક નોંધ વાંચી સંભાવી હતી.

૧ ડાઇમસ ઓફ ઇંકીઆ, તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

૨ બપે જથોદ, તા. ૩૦ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

૩ બપે જથોદ, તા. ૨૮ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮.

૪ રાસત ગેમ્પાર, તા. ૧ લી જાનેવારી ૧૮૯૮.

સુસાફર સર આર. કે. પોરટર પોતાના સંખમાં આપેલી “નકશે રસત” ની પડોચના “હાજી અખાહ” ના સુદાની પેહલથી તપ્પી આપી હતી, તે ઉકવાથી તેજ તરજુમો રજુ કર્યો હતો, જે વિષે વાંધા ઉઠવાથી તે બાપે તકરાર કરવા દરુરે અને વિશ્વાર્થીઓની મે સખા એલમીનજન ઇનસ્ટીટ્યુશનમાં જરથામાં આવી હતી. જ્યાં ધણીક તકરાર પછી ફત ખાર ભેલો શબ્દચાં છે એવી નોંધ લેવામાં આવી હતી. એજ શબ્દમાં “કારનામે અરદેસર માંખાન” નામનાં પેહલથી પ્રસુતકનો તરજુમો જગત પ્રેમી ચોપાંનીઆમાં છપાવ્યો જેનું છુટું ચોપાનીક શેઠ શોરાખજી ધાપુરજી ખાંસી-એ દીખાચો લખી છપાવ્યું હતું. તા. ૧૭ મી ફેબ્રવારી ૧૮૫૭ ને દીને મરહુમ દરુર મેહરાંમજી એદલજી સંજાણા ઉમણાની મીજનસમાં તેમની જગ્યાએ શેઠ વાડીઆજવામાં આતથમેહરાંમજી એવલુને દરુર ડરવી, તેના સુતવધી શેઠ બહનજી હેરમજી વાડીઆએ અને ત્યાંના મણેદો-એ શેઆહ ઓદાડી હતા. તા. ૪ થી મારચ ૧૮૬૩ ને દીને સર જથોદજી મદદેસા ઉંઘડી ત્યારથી તે પોતાના મરજી સુધી એવલુ તે મદદેસાના વડા શીક્ષક હતા. ૧૮૬૪ માં જરમનીની ઓરીયંટલ સોસાઇટીના એવલુને એક મેમ્બર ચુકી કાઢ્યા હતા. આ માન પારસીઓના એક દરુરને પેહલુંજ મલ્ખું હતું. ૧૮૬૪ થી તે પોતાની ટેવાતી સુધી દર શાલ વાડીઆજીના આતથમેહરાંમજી શાલગરેહને દીને જરથોશ્ટી મહનજીને લગતી બાખદોપર વાખજ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું, જેમાંની ધણીક વાખજનાં છુટાં ચોપાનીયાં છપાવી પ્રગટ કર્યાં હતાં તેમજ ધણીક નીખધી લખી ઇનામ મેળવ્યાં હતાં. ૧૮૬૫ માં પેહલી પારસી મેત્રી-માનીયલ કોરટ થઇ તેના ઉલ્લેખ નેમ્યા હતા. ૧૮૬૬ માં પુના કોલેજના સંસ્કૃતના પ્રેડેસર ડા. મારટીન હાઉમને તેને વતન જતી વેળા માનવત આવવાની ને મોડી સખા મલી તે સખામાં એ નામીયા વિદ્ને એમાં જદે શાલીત્વના અખ્યાસની ધણી તારીફ કરી હતી. એજ શબ્દમાં સુખધ કુનીવરસીટીના એવલુ ફેલો નેનાયા. ૧૮૭૧ માં એવલે પેહલજી બાપાનાં આકરણુનું એક પ્રસુતક પ્રગટ કીધું હતું. ૧૮૭૪ માં બીકદે ક્રેતાખ તેની પેહલથી એખારત, ઉમાર તથા ચુનરાતી અને ઇંગ્રેજ તરજુમા અને સરેહ સાથે પ્રગટ કરવા માંડી, જેનાં ૮) આહ ફતતરે એવલે અત્યારસુધીમાં પ્રગટ કર્યાં હતાં. ઇ. સ. ૧૮૮૩ માં વાડીઆજનાં આતથમેહરાંમજી બોખનાં નાણાં સંખધી ને મુકદ્દમા હાઇ કોરટમાં નીકળ્યો હતો, તેમાં એવલે મોટો બાગ લીધો હતો, અને આટલાંખધાં વધેનિા રેવાજ ફરવી પોતાના આતથમેહરાંમજી અથોરનતિના ફરજદેને નાવર મરાતખ કરવાનો તેના દરડીઓ સાથે કરાવ કર્યો, અને એ કરાવ પોતાનો નેખીરાઓ એ. રસતજી તથા દીનસાહજી એદલજી સંજાણાને ફેબ્રવારી માસમાં અને નાવર મરાતખ કરી અખખમાં લાખ્યા હતા.

આ ઉપરથી યુ'બઇમાં વસનારા તમામ ભરતચાલના મોર્ગિસે વાડીઆછના આતશખેદરામથી છુટા પડી કોટની મરહુમ માણિકજી દેવેશ્વરમાં નિર્વારસીધા તથા નીરંગદીન કરી તે વડે ચોળદાથરેમનીનું કામ ચલાવવાનું થયે કહ્યું. આ ઉપરથી એવણે આગેવાની બધ નવસારી મધે યુ'બઇના વાડીઆછના આતશખેદરામની મિલિદાની મદદ અને આચરને મારે એક આદરનાંના દરેશ્વર બંધાવી પરચાવી હતી. તેની સામે નવસારીના દરુર મોર્ગિસે વાંધા બધ ત્યાંની યુનયક કોરેટમાં ચુકદેશો માંડયા, અને કોરેટ તે દરેશ્વર નવસારીમાંથી એસડાના હેકમ આપેલા હતા. એ બાદ વાડીઆછનાં આતશખેદરામથી નીકળી ગયલા મોર્ગિસે મારે નવું અંગુમનનું આતશખેદરામ અને બંધાયું.

૧૮૮૮ ના આગસ્ટ માસમાં એવણે નરમનીની કુખીમજેન પુત્રીવરસીટી તરફથી "મામરર આફ આર-ટય" અને "ડાક્ટર આફ કાઇલસોજ" ની માનુષ્યક પદની મળી હતી. ૧૮૮૯ નાં નવાં વર્ષને દીને સમથુલ એલમાનો એતાલ એમને મળ્યા, જેની સનદ તથા બેલત નામદાર ગવરનર લોર્ડ રમે તા. ૧૨ મી માર્ચ ૧૮૯૦ ને દીને અનેની સેક્રેટરીયટના કાઉન્સીલ હાંમમાં એવણે એનાયત કરી હતી. ૧૮૯૨ માં લંડન ખાતે મેલબે આંશીયેલ કોનગ્રેસમાં ધુરેપ અને અમેરિકાના ભંદના વિદ્વાનો તરફથી એવણે આફ્રિકાની પોસલીવ લાયબરેનિ ને કીમતી પ્રસંતકો બેટ આપ્યાં તે મારે એમના આભાર માન્યો હતો. નવું આતશખેદરામ પરચાયું તેની પોસક માસ આગમન એવણે એ નવાં આતશખેદરામને સમજેન કુટ મરકાની રાગ યુ'બઇમાં ફાડી નીકળ્યો એવી માખદનું ચોપાનીઉ બાહરે પાડ્યું હતું. પણ તે તરફ નરચોશ્વરી કોમિ સામાન્ય નાપચંદગી ખતાવી હતી.

એવણે ૪૨) વર્ષ સુધી દરુરની ભાગવી હતી.

તા. ૨૮ મી ડીસેમ્બર.

આજ દીને મરહુમ સમથુલ એલમા દરુર પેશી-તનંજ બેદરામજી સંજાણા, એમ, એ; ડા. ધી. નાં ઉ-મણાંમાં તેમનું નામ નરચોશ્વરી મળહમને લગતી કિઆ-આમાં ખીન બુજોગીનાં નામ સાથે દેવાને સુરતવાલા દરુર રસતમજી ભમચેદજીની દરખાસ તથા ક્ષીઆંજી-વાલા દરુર દારાશાહ રસતમજી સંજાણા રેકા સાથે કેડાવ થયા હતા.

એ પછી મરહુમ દરુરજીની ભગોએ મરહુમ શેઠ હારમજી વાડીઆછનાં આતશખેદરામના દરુર તરફે તેમના ખીન મેરા તે નામને દરુર દારામજી પેશીતમજી સંજાણા, ખી. એ. ને દરુર તથા એ. રસતમજી એલજી સંજાણા, ખી. એ. ને નામને દરુર તરફે એ આતશ-ખેદરામના દરુરજીએ નેમી બંધેને જુદી જુદી શેઆસો હોરાડી હતી. એ પછી દરુર દારામજીને જુદી જુદી ૨૬) તથા નામને દરુર રસતમજીને ૬) શેઆસો હોરાડવામાં

૧ એ. એલજી તથા શ. એ. દરુર દારામ પેશીતમ સંજાણા બાવા.

આવી હતી, અને તેઓ બંધેએ બાપજી કરી પોતાના બોહાની દરને પોતાના મરહુમ યુરખીજીને વધે મધાન-વાની કમ્પાનો આપી હતી. બાદ શેઠ બરચેદજી રસતમજી કામાજીએ એક બાપજી કરી બંધે દરુરજીની કેળવણીની તારીફ કીધી હતી.

તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર.

શેઠ નરચોશ્વર ભંહગીરજી મામડીઆને યુ'બઇનાં બારાના એક પોટ દરુર તરફે શેઠ નરચોશ્વર નથરવાનજી વાડીઆ, સી. આઇ. ઈ. ને રેકાભરમાં નેમ્યા હતા.

૧ દરુર દારામને નીચે મુજબ શીયાલો એનાયત થઈ હતી:—(૧) શેઠ વહાડયાલનાં આતશખેદરામના તરુટી-એ તરખી; (૨) શર ભચેદજી છતખાઈ; (૩) શેઠ નવ-રોજ માણિકજી વહાડયા; (૪) શર ભંજીર કાવસજી રેડીમની; (૫) દરુર રસતમજી ભચેદજી સુરતવાલા; (૬) કલ્યાણીવાળા દરુર દારાશાહ રસતમજી સંજાણા; (૭) શેઠ શરામજી હોરમસજી શેઠના; (૮) મરહુમ હોરમસજી બખતજી વહાડયાલના ઈકારા; (૯) મરહુમ અરદેશરજી હોરમસજી બખતજી વહાડયાલ તરખી વીધવા બાધ મેદરેખાઈ; (૧૦) શેઠ માણિકજી મનચેરજી હોરામાણિક; (૧૧) શેઠ માણિકજી શરામજી હોરમસજી શેઠના; (૧૨) મરહુમ રસતમજી હોર-મસજી બખતજી વહાડયાલના ઈકારાએ; (૧૩) મરહુમ પેસતમજી કાવસજી શેઠનાના મનીબએ; (૧૪) શેઠ બર-ચેદજી એલજી ગવેરીના ઈકારાએ; (૧૫) શેઠ દારાશાહ રસતમજી કરંજા; (૧૬) શેઠ નથરવાનજી અરદેશર હોર-મસજી વહાડયા; (૧૭) શેઠ અરદેશર ભંહગીરજી વહાડયા તથા રસત નરચેદજી વહાડયા તે સોમનવાની રેકામેદરેના તરુટીએ; (૧૮) ચંદનવાડી ખાતે વસતા કુલ્યાક નર-ચોશ્વરીએ; (૧૯) મોર્ગિસે અચંપદારજી બરચોશ્વર પંથકો તથા મેલબે; (૨૦) વહાડયાલનાં આતશખેદરામમાં વસતા નરચોશ્વર મોર્ગિસે; (૨૧) એ આતશખેદરામમાં વસતા ઉલ્યાસ મોર્ગિસે; (૨૨) એ આતશખેદરામમાં વસતા વલ-સાક મોર્ગિસે; (૨૩) એ આતશખેદરામમાં વસતા સુરતવાળા મોર્ગિસે; (૨૪) મોર્ગિસે શરામજી માણિકજી મોર્ગિસેના; (૨૫) સંજાણા ખાનદાનનાં કુટુંબીએ અને (૨૬) શેઠ બરચોશ્વર રસતમજી પાદશાહ.

નાયક દરુર રસતમજી એલજી સંજાણાને એનાયત થયેલી ૬ શીયાલોમાં (૧) આતશખેદરામના તરુટી સાહેબી તરખી; (૨) શેઠ શરામજી હોરમસજી બખતજી શેઠના તરખી; (૩) શેઠ નથરવાનજી અરદેશર હોરમસજી વહાડયા તરખી; (૪) શેઠ માણિકજી શરામજી હોરમસજી શેઠના તરખી; (૫) વહાડયાલના આતશખેદરામમાં વસનારા મોર્ગિસે તરખી તથા (૬) મરહુમ શેઠ પેસતમજી કાવસજી શેઠનાના મનીબએ તરખી હતી.

૩ બંધે ભચેદ, તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૮૮.

મરહુમ દરુરજીનાં બેકમજી યુ'બ ઊમરાંત બેકવાડા, ગંદેવી, નવસારી થઈ થયાં હતાં.

૪ મોર્ગિસે ગવરમેંક બેકેક, તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૮૮.

ખીને બંધે શેઠ નરચોશ્વર વાડીઆનાં મરહુમી એવણની નેમજી કાવચ કીધી હતી.

તા૦ ૩૧ મી ડીસેમ્બર.

આમિ વર્ષમાં ચાને તા૦ ૧ મી જાનેવારીથી તે તા૦ ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૮૯૮ સુધીમાં સુખાધના પારસી-ઓમાં ૧૧૧૭ જન્મ થયાં હતાં.

એજ વર્ષમાં સુખાધ મધે પારસીઓમાં ૨૭૭ જોડાનાં લગન તથા ૧૧ જોડાનાં મગરનાં નીચે મુજબની વીગતે થયાં હતાં:—

નર. નારી. જુમલે.

લગન—૧૧ થી ૧૫ વર્ષનાં....	૦	૩૦	૩૦
૧૬ થી ૨૦ વર્ષનાં....	૬	૧૦૭	૧૧૬
૨૧ થી ૨૫ વર્ષનાં....	૮૭	૬૭	૧૮૪
૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં....	૧૦૭	૨૬	૧૩૩
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં....	૩૬	૫	૪૧
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં....	૧૭	૧	૧૮
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં....	૮*	૧	૯
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં....	૧	૦	૧
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં....	૨†	૦	૨
	૨૬૭	૨૬૭	૫૩૪

નર. નારી. જુમલે.

મગરનાં—૧૬ થી ૨૦ વર્ષનાં....	૦	૧	૧
૨૧ થી ૨૫ વર્ષનાં....	૦	૧	૧
૨૬ થી ૩૦ વર્ષનાં....	૦	૮	૮
૩૧ થી ૩૫ વર્ષનાં....	૦	૩	૩
૩૬ થી ૪૦ વર્ષનાં....	૪	૧	૫
૪૧ થી ૪૫ વર્ષનાં....	૫	૧	૬
૪૬ થી ૫૦ વર્ષનાં....	૩	૦	૩
૫૧ થી ૫૫ વર્ષનાં....	૩	૦	૩
	૧૫	૧૫	૩૦

એજ વર્ષમાં સુખાધ મધે પારસીઓમાં નીચે મુજબની વીગતે ૧૬૫૬ મરણ નિપજ્યાં હતાં:—

નર. નારી. જુમલે.

તરતનાં જન્મલેખાં.....	૪૮	૨૮	૭૬
૧ દીનથી ૧ માસ સુધીનાં..	૩૫	૩૩	૬૮
૧ માસથી ૧ વર્ષ સુધીનાં..	૧૦૪	૧૦૫	૨૦૯
૧ થી ૫ વર્ષનાં.....	૧૦૨	૬૯	૨૦૧
૬ થી ૧૦ વર્ષનાં.....	૩૪	૪૨	૭૬
૧૧ થી ૨૦ વર્ષનાં.....	૧૧૬	૧૦૦	૨૧૬
૨૧ થી ૩૦ વર્ષનાં.....	૧૧૮	૧૦૮	૨૨૬
૩૧ થી ૪૦ વર્ષનાં.....	૮૦	૮૩	૧૬૩
૪૧ થી ૫૦ વર્ષનાં.....	૬૩	૬૬	૧૨૯

* ૪૪ વર્ષના કુવારો ૪૨) વર્ષની રંગમતી સાથે.

† ૫૪ વર્ષના બીજાવર ૪૦) વર્ષની કુવારી સાથે.

૨૬*

નર. નારી. જુમલે.

૫૧ થી ૬૦ વર્ષનાં.....	૧૧૩	૧૧૪	૨૨૭
૬૧ થી ૭૦ વર્ષનાં.....	૮૯	૮૯	૧૭૮
૭૧ થી ૮૦ વર્ષનાં.....	૫૪	૬૬	૧૨૦
૮૧ થી ૯૦ વર્ષનાં.....	૧૫	૨૧	૩૬
૯૧ થી ૧૦૦ વર્ષનાં.....	૧	૫	૬

૬૬૭ ૬૬૨ ૧૬૫૬

એ ૧૬૫૬) મરણ નીચના લતાઓ ઉપર થયાં હતાં:—

કોલાખા	૧૦	મદનપુરા	૨
કોટ	૪૫૪	ભીડીખજાર	૨૩
મંદાન	૩૦	ભાંચિખજાર	૪૫
ધોભીતલાવ	૩૧૪	મજગાંમ	૫૪
કરેલવાડી	૨૭	પરેલ	૬૪
ગીરગાંમ	૨૪	ડીપન રોડ	૧
ચોપાડી	૨૧	ચીચપોગલી	૪
ચોટ રોડ	૪૫	દાદર	૪
તારદેવ	૨૩	નાયગાંમ	૨
ગોવાલીઆ ..	૧૪	સીવરી	૨
ખંખાલા	૪	વરલી	૧
માહલક્ષ્મી ...	૨	માહીમ	૧૧
વાલકેશ્વર	૮	વાંદરા	૨૫
બાહરકોટ	૧૫૧	અંદરી	૧
મિતવાડી	૧૪૪	મલાહર	૧
નલ બજાર	૨૦	મોદીખાંતા હાસી- ..	
કામાડીપુરા ..	૫	ટલ	૬૮
બેટાંકી	૫	પરેલ મરકારી ..	
ઉમરખાડી ..	૧	હાસીટલ	૨૪
કુંગરી	૧	પારસી હાસીટલ ..	૩૨૫

૧૬૫૬

એ ૧૬૫૬) મરણ નીચનાં કારણોથી નિપજ્યાં હતાં:—

તાવ	૧૪૫	મરડો	૧૧૧
મરકી	૪૮૩	પેટ	૫૧
માનવતુને લગતાં દરદો. ૨૬૩		છુપા ભાગીને લગતાં	
ફેફસાંને લગતાં દરદો. ૨૧૪		દરદો	૧૬
ભોલી વિકાર	૭૫	પીથાખને લગતાં દરદો. ૨૨	
ખડી	૭૩	ચામડીને લગતાં દરદો. ૨૩	
જલ'દર	૨૧	હાલચાલ તથા તંતુને	
શીતલા	૧	લગતાં દરદો ..	૧૬
ગોવર'	૬	આંખ કાનનાં દરદો. ૧	
કાષિરા	૫	તરતનાં જન્મલેખાં ..	૭૬
રગતપીત	૧	જલ્દી તથા નાકવતી. ૧૮૭	

આપણાત ૧૮°
 ૧૬ કુવામાં પડીને. ૧ ગણે કુસિા દધને.)
 ૮ જેહર આધને.
 હેતારત, અકમમાત

* એ ૧૮) આપણાત ૧૬) પુરુષ અને ૨) સ્ત્રીઓએ કીધા હતા. પુરુષોમાં એક ૨૧) વર્ષના શીઠરે આકરીએથી રંગ મળવાથી નાસીપાસ થઈ, એક ૨૫) વર્ષના ચાંચદે માંદગીથી ક'ટાલી, એક ૫૨) વર્ષના બાંધાડવાલાએ તાવની ઝુખમાં, એક ૨૬) વર્ષના ઠરનરે બાપ સાથે બોલચાલ થવાથી, એક ૨૭) વર્ષના રૂઝમરડે બાઈએ ધમકાવ્યાથી, એક ૫૦) વર્ષના બપરચીએ શીકરો તથા શીકરી મરી જવાના ગમમાં, એક ૭૦) વર્ષના બિયરાંણી કરનારે નાણાં બિચાપત કપાંથી થોડે ધમકાવ્યાથી, તથા એક ૭૦) વર્ષના સુધારે ધરસંસારી કલેસને લીધે કુવામાં પડીને, એક ૪૦) વર્ષનાએ ઘેલાપણાંની ઝુખમાં, એક ૧૬) વર્ષના છોકરાએ રુકુલમાં બરાબર ન જવાને લીધે બાઈએ ધમકાવ્યાથી, એક ૭૦) વર્ષનાએ છાકતપણાના લખમાં, એક ૨૧) વર્ષના કલાઈ મા સાથે ઠ'ટો થવાને લીધે, એક ૨૫) વર્ષના તથા એક ૨૦) વર્ષના ફડાંનદારે નાણાંની તંગીને લીધે, તથા એક ૨૨) વર્ષના વિદ્યાર્થીએ કરજને લીધે જેહર આધને, અને એક ૧૮) વર્ષના વિદ્યાર્થીએ પરીક્ષામાં નિષ્ફળ થવાથી ગણે શંસો દઈ આપણાત કીધા હતા. સ્ત્રીઓમાં એક ૨૬) વર્ષનીએ બાપદ સાથે ઠ'ટો થવાથી જેહર આધને તથા એક ૭૭) વર્ષનીએ માંદગીથી ક'ટાલી કુવામાં પડીને આપણાત કીધા હતા.

વગેરે ૫†
 (૧ ઘોડાના આંચ- ૧ તલાવમાં નાહતાં
 કાથી રસ્તામાં પડી કુખી જવાથી.
 જવાથી. ૧ ત્રીજા માથાની
 ૧ ઘોડા ચોકવાથી બારીએથી પડી
 ગાડીમાંથી કુદી જવાથી.
 પડતાં. ૧ હડખાં કુતરાંએ
 કરડવાથી.)
 ખીજાં દરદોથી ૧૮૨
 નહિ જણાવવાં કારણા. ૧

૧૬૫૯

આએ વર્ષમાં નાદારીની અરજી ૯૧) પારસીએ તરફથી અપાઈ તેમાં એક એમરત હતી.

† હોનારતથી ચરણ પાનેલાં પાંચ જણાંમાં ૪) પુરુષ અને ૧) સ્ત્રી હતાં. પુરુષોમાં એક ૨૮) વર્ષના ગાડીને ઘોડા ચોકવાથી રસ્તામાં કુદી પડતાં ચાથોની બાપરી ભાંગવાથી, એક ૨૭) વર્ષના શીઠર ખીલના તલાવમાં નાહતાં કુખી જવાથી, એક ૫) વર્ષના છોકરા ત્રીજા માથાની બારીએથી રસ્તામાં પડી જવાથી, અને એક ૧૨) વર્ષના છોકરા હડખાં કુતરાંએ કરડવાથી ૨૦) દાહડે હડખું લાગવાથી ચરણ પાંચમાં હતા. સ્ત્રીઓમાં એક ૮૦) વર્ષના ડોશાં બરજ ગાડીના આંચકાથી રસ્તામાં પડી જઈ ચરણ પાંચમાં હતાં.

ઉઠમણમાં સંખ્યાવત ઈં સં ૧૮૯૮.

તારીખ.	ઉઠમણ કોલનું.	રકમ રૂપિયા.	આવનાર.	આશીર.
એ ૧૨૧૦ વર્ગેસરદી. એ ૧૮૯૮ ધમવી.				૧૮૯૮. તારીખ.
૨૧ ૨૦ માહ ૪ (યિ૦), ૨ છ જનેવારી.	ખાઇ નવાભાઇ તે શેઠ ભીખાજી ફરાં મજી બેખડુનાં વીધવા (ધમતપુરા).	૫૦૦	એશીઓ.	જમે જમથે, ૫-૧
૨૦ " ૪ (યિ૦), ૬ મી "	શેઠ દાદાભાઇ બહેમનજી છુછાભાઇ.	૩૮૦૦	પોતાની પુંછમાંથી ૩,૧૦૦૦) અને એશીઓએ.	" " , ૧૧-૧
૪ " ૫ (યિ૦), ૧૬ મી "	ખાઇ કુવરભાઇ તે શેઠ હોરમજી ગાંડા- ભાઇનાં ધણીઆની (વારડી).	૨૫૦૦	મરનારાના ખાવડિ.	" " , ૨૧-૧
૪ " ૫ (યિ૦), ૧૬ મી "	ખાઇ વીરાભાઇ તે શેઠ ધનજીભાઇ કાવજી ૫૨૯, ધણપોરીઆનાં ધણીઆની.	૧૫૪૫	ખાવડિ અને એશીઓએ.	" " , ૨૧-૧
૧૦ " ૫ (યિ૦), ૨૨ મી "	ખાઇ વીરાભાઇ તે ડાઠ હોરામજી હોરમજી બુજવાલાનાં ભેટી.	૨૨૨૫	ખાવાની પુંછમાંથી ૩,૧૦૦૦) અને એશીઓએ.	" " , ૨૧-૧
૧૧ " ૫ (યિ૦), ૨૮ મી "	શેઠ રક્ષતમજી માણેકજી બેનટ.	૨૦૦૦	મામા શેઠ શાપુજી બરગેરજી બરવાએ ૩,૧૮૦૦).	" " , ૧-૨
૧૦ " ૫ (યિ૦), ૨૬ મી "	ખાઇ ડોશીભાઇ તે શેઠ તેહમુજી જમ- થેજી કુટારનાં ધણીઆની.	૭૭૫	પોતાની પુંછમાંથી અને એશીઓએ.	" " , ૨-૨
૧૮ " ૫ (યિ૦), ૩૦ મી "	ખાઇ શુનાભાઇ તે શેઠ એલજી કાવ- જી પાલનજી શેઠાનાં ભેટી.	૬૫૫	એશીઓએ.	" " , ૩-૨
૨૫ " ૫ (યિ૦), ૬ ડી ફેબ્રવારી.	ખાઇ રતનભાઇ તે શેઠ બરગેરજી હોર- મજી હરડાનાં ધણીઆની.	૨૮૦૧	પોતાની પુંછમાંથી ૩,૨૦૦૦) અને એશીઓએ.	" " , ૮-૨
૪ " ૬ (યિ૦), ૧૫ મી "	શેઠ પેશતનજી ધનજીભાઇ જુરાભાઇ (વધજાડ).	૭૦૦૦	એશીઓએ.	" " , ૧૭-૨
૬ " ૬ (યિ૦), ૧૭ મી "	શેઠ નયરાંતજી બેહરાંમજી તાણાંવતી (પણી).	૫૦૦	દીકરા ખા. ખા. માણેકજી ત. તાણાં- વતીએ.	" " , ૨૪-૨
૭ " ૬ (યિ૦), ૧૮ મી "	શેઠ હોરમજી બેહરાંમજી નરીમાં.	૧૧૫૫	ખાવા અને એશીઓએ.	" " , ૨૮-૨
૧૨ " ૬ (યિ૦), ૨૩ મી "	ખાઇ ભીખાભાઇ તે શેઠ કાવજી હોર- મજી ચરામ્નાં વીધવા.	૫૦૦	ખાવડિની પુંછમાંથી.	" " , ૮-૩
૧૫ " ૬ (યિ૦), ૨૬ મી "	શેઠ નવરાંતજી કુખજી રક્ષતમજી શેઠા.	૫૦૦	પોતાની પુંછમાંથી.	" " , ૨-૩
૨૬ " ૬ (યિ૦), ૬ મી માર્ચ.	શેઠ ફરાંમજી હોરમજી ગમધર.	૨૮૭૦	પોતાની પુંછમાંથી ૩,૨૫૦૦) અને એશીઓએ.	" " , ૧૫-૩
૩૦ " ૬ (યિ૦), ૧૩ મી "	ખાઇ કુવરભાઇ તે શેઠ હોરમજી દીન- રાજી ખાણનાં ધણીઆની.	૧૩૫૫	પોતાની પુંછમાંથી ૩,૫૦૦) અને એશીઓએ.	" " , ૧-૪

ઈં સં ૧૮૯૮.

૨૨૨

તારીખ.	ઉંમર/કોષ્ટક.	રકમ રૂપિયા.	આવકાર.	આધાર.	૨૨૭
મને ૧૨૬૭ યજ્ઞભરદી. મને ૧૮૮૮ હસી.				૧૮૮૮ તારીખ.	
૩૦ મહ ૧ (શિં), ૧૩ મી મારચ.	શિં કાવચી બેનતી ધીસેર (પુણી).	૫૦૦	પોતાની પુણીમાં અને બેરીઓએ.	મને જમથેદ, ૧૮-૩	
" ૨ " ૭ (શિં), ૧૫ મી "	શિં ભંભીરજી રમતમજી મોદી.	૧૬૦૦	પોતાની પુણીમાં ૩.૧૫૦૦).	" , ૨૩-૩	
" ૫ " ૭ (શિં), ૧૮ મી "	આઇ બીરોળ્યાઇ તે શિં હેરમજી ઉરજી કાળીતાઇનાં વીધા.	૭૫૬	પોતાની પુણીમાં અને બેરીઓએ.	મુળાં સમાચાર, ૨૨-૩	
" ૧૫ " ૭ (શિં), ૨૮ મી "	શિં બીરોળ્યાઇ પેશતમજી ધનપુરા (વચચાઇ).	૨૩૬૭	પોતાની પુણીમાં ૩.૨૦૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૩૦-૩	
" ૨૨ " ૬ (શિં), ૩ જી જુન.	શિં કાવચીઇ ધનજીયાઇ દાદાભાઇ (અરમ).	૮૦૨	આવા અને બીજાં બેરીઓએ.	મને જમથેદ, ૭-૬	
" ૨૮ " ૬ (શિં), ૬ મી "	આઇ બીપાઇજી તે શિં દાદી નથર. વાતજી દાદીશિયાં ધણીઆંની.	૫૧૪૦૦	(૧)	" , ૧૦, ૧૧-૬	
" ૫ " ૧૦ (શિં), ૧૬ મી "	આઇ મનુષાઇ તે શિં બીરોળ્યાઇ અર. શેજી સોમેદાર, દુપાસનાં વીધા.	૬૦૧	બેરીઓએ.	" , ૧૮-૬	
" ૧૨ " ૧૦ (શિં), ૨૩ મી "	શિં પ્રજાતાજી માણેશીઇ મીની (મુરત).	૧૦૦૦	દીકરા, ધણીઆંની અને બેરીઓએ.	" , ૨૫-૬	
" ૧૮ " ૧૦ (શિં), ૨૬ મી "	શિં બહમજી ડોરાભાઇ દેસાઇ (તવ-શારી).	૧૩૨	પોતાની પુણીમાં તથા બેરીઓએ.	રાસત ગોદતાર, ૩-૭	
" ૨૪ " ૧૦ (શિં), ૫ મી જુલાઇ.	આઇ શુનાંભાઇ તે શિં એલજી દીનશાહ શરાફનાં ધણીઆંની (કાચી).	૩૧૮૦૬	આવીએ અને દીકરાઓએ ૩.૩૦૦૦૦) અને બેરીઓએ.	મને જમથેદ, ૬-૭	
" ૮ " ૧૧ (શિં), ૧૬ મી "	અર જમથેદજી જીજીભાઇ ભેરોને, સી. એસ. આઇ.	૧૩૭૫૧	(૨)	" , ૨૦-૭	
" ૨૬ " ૧૧ (શિં), ૧ થી આગસ્ટ.	શિં મનથેરજી હેરમજી બાબા.	૩૮૦૫	પોતાની પુણીમાં ૩.૩૦૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૧૧-૮	
" ૧૦ " ૧૨ (શિં), ૨૦ મી "	શિં બહમજી દીનશાહજી ખાં.	૬૬૭૫	પોતાની પુણીમાં ૩.૫૦૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૨૨-૮	
" ૧૧ " ૧૨ (શિં), ૨૧ મી "	શિં પેશતમજી શાપુરજી જમથર.	૭૦૦	પોતાની પુણીમાં ૩.૫૦૦) અને બેરીઓએ.	" , ૨૩-૮	
" ૧૪ " ૧૨ (શિં), ૨૪ મી "	આઇ બીરોળ્યાઇ તે ડાં શેરામજી કાવચીજી હેરમજી બીલીમોરીઆનાં ધણીઆંની.	૧૯૧૬	આશનાં કુટુંબે ૩.૧૧૩૧) અને આવાનાં કુટુંબે ૩.૭૮૦).	" , ૨૬ અને ૩૦-૮	
" ૨૧ " ૧૨ (શિં), ૩૧ મી "	શિં બહમજી દોરામજી ડોડીવાલા.	૧૪૨૪	આવા તથા બીજાં બેરીઓએ.	" , ૫-૯	
" ૨૫ " ૧૨ (શિં), ૪ થી સપ્ટેમ્બર.	આઇ દીનભાઇ તે શિં નથરવાંનજી માણેકજી બીલીમોરીનાં વીધા.	૨૩૬૮૫૧	(૩)	" , ૫-૯	

૧. જુઓ પાનું ૬૯૪.

૨. જુઓ પાનું ૬૯૬.

૩. જુઓ પાનું ૭૦૦.

૬૦ સો ૧૯૮૮.

તારીખ.	ઉત્તમણું કોલનું.	રકમ રૂપિયા.	આવૈતાર.	આધાર.
એ ૧૨૬૮ યજ્ઞેશ્વરી. એ ૧૮૯૮ ધરવી.				૧૮૯૮. તારીખ
૨૧, ૬ માઈ ૧ (થો), ૨૩ મી સપ્ટેમ્બર.	થેં દાદાભાઈ બહમનજી બારાવાલા (હેરરાવાઈ).	૫૦૦	ખેશીઓએ.	જામે જમથેં, ૨૬-૬
૨૧ " ૧ (થો), ૫ મી ઓક્ટોબર.	થેં જાહગીરજી એલજી રસતમજી પારખ (બખેનેર).	૫૦૦૦	પોતાની પુંજમાંથી તથા ખેશીઓએ.	" " , ૭-૧૦
૨૩ " ૧ (થો), ૭ મી "	આઈ નવાજખાઈ તે થેં હેરમજીશાહ શેરાવજી મરચટનાં ધણીઆંની.	૫૦૦૦	આવા થેં મોટાભાઈ બીખાજી કંટા-કર (૧).	રાસ્ટ મોટાવાર, ૬-૧૦
૨૬ " ૧ (થો), ૧૩ મી "	આઈ મેહરખાઈ તે થેં મોટાભાઈ બીખાજી કંટાકરનાં ધણીઆંની.		ધણી થેં મોટાભાઈ બીખાજી કંટા-કર (૧).	
૧ " ૨ થો, ૧૫ મી "	આઈ અચુખાઈ તે થેં મતચેરશાહ નથર-વાંનજી રસતમજીનાં ધણીઆંની.	૧૨૨૯	આવાઈ તથા ખેશીઓએ.	જામે જમથેં, ૧-૧૨
૮ " ૨ થો, ૨૨ મી "	આઈ અચુખાઈ તે થેં મેહરાંમજી કુવરજી બાબાનાં વીધવા.	૫૨૫	ફરજદાએ.	" " , ૨-૧૧
૧૧ " ૨ થો, ૨૫ મી "	થેં ફરાંમજી કાવશજી વાડીઆ (મુરત).	૫૪૮	ખેશીઓએ.	" " , ૨૭-૧૦
૧૫ " ૩ થો, ૨૮ મી નવેમ્બર.	થેં માણેકજી રસતમજી બંધાડીઆ (તારગોલ).	૩૦૦૦	ખાઈઓએ.	" " , ૧-૧૨
૧૭ " ૩ થો, ૩૦ મી "	થેં રતનજી થાપુરજી ચોધીઆ (વન-સાડ).	૧૨૦૦	પોતાની પુંજમાંથી રૂ.૧૦૦૦) અને ખેશીઓએ.	" " , ૨-૧૨
૨૨ " ૩ થો, ૫ મી ડિસેમ્બર.	થેં નવરોજજી મતચેરજી ફરાંમજી થેંના.	૮૫૦	પોતાની પુંજમાંથી અને ખેશીઓએ.	" " , ૭-૧૨
૨૨ " ૩ થો, ૫ મી "	થેં બહમનજી પાવલજી કરંજીઆ.	૧૬૬૩	પોતાની પુંજમાંથી રૂ.૧૦૦૦) અને ખેશીઓએ.	" " , ૬-૧૨
૨૩ " ૩ થો, ૬ ડી "	આઈ અચુખાઈ તે થેં નવરોજજી ફરાં-મજી તથાવીનાં ધણીઆંની (નવ-સારી).	૫૦૦	ખેશીઓએ.	" " , ૧૩-૧૨
૭ " ૪ થો, ૨૦ મી "	થેં શેરાવજી કાવશજી મીજી.	૭૦૦૦	પોતાની પુંજમાંથી રૂ.૫૦૦૦) અને ખેશીઓએ.	" " , ૨૩-૧૨
૧૦ " ૪ થો, ૨૩ મી "	આઈ નવાજખાઈ તે દાદાભાઈ શેરા-વજી મેહતા લક્ષ્મ મજારીનાં વીધવા.	૧૬૨૩	ખેશીઓએ.	" " , ૭-૧
૧૨ " ૪ થો, ૨૫ મી "	આઈ જરખાઈ તે થેં એલજી જમ-થેંજી ખરાશનાં વીધવા.	૬૫૭	પોતાની પુંજમાંથી અને ખેશીઓએ.	" " , ૨૬-૧૨

૧. આ રકમમાંથી આપુ રોડ ખાતે ફરેરેફેર બંધાવવાની શરત હતી—પણ તે બંધાયેલી જણાતી નથી. ૨. જુએ પાનું ૭૧૪.

જો મો ૧૮૯૮.

૭૨૫

પુસ્તકો—ઈં સં ૧૮૯૮.

તારીખ.	પુસ્તકો.	કર્તા.
૧૬ મી જાન્યુઆરી.	ભણેલા બીબા.	શ્રી રતનજી બેહરાંમજી માદન.
"	રણવાય.	" જાગીરશાહ અરદેશર તાલિયારખાં.
૧૭ મી "	ત્રી પેહલવી જ્ઞાનદેહથ.	" માણેજી રસતમજી ઉનવાલા.
"	કુકાળ.	" શોરાખ પેથતનજી ન. વાડીઆ.
"	The Institution of Trial by Jury in India.	" " " "
૨૭ મી "	ધેરના ઘેના અને ખાહેરના ગદ્યા.	" જાગીરજી બેહરાંમજી મરખ્યાંન.
૩૧ મી "	શવજની સુત્રાં.	" રસતમજી હેરમજી મીચી.
૧૪ મી ફેબ્રુઆરી.	Handbook of English Grammar & Composition for Indian students.	" ડાકાબાહ બેહરાંમજી હકીમ અને મીં એમ. મેકમીન.
૨૬ મી "	India in 1897.	" બેહરાંમજી મેહરવાંજી મલખારી.
૬ મી માર્ચ.	કલીઆપેના.	" ધનજીબાહ નવરોજી પરેઘ.
૧૩ મી "	Zarathushtra in the Gathas.	એં દારાખ દ. પેથોતન જંગલ્યા.
૨૪ મી "	ગાહવાયલી ખટલી.	શ્રી કેપ્પથર નવરોજી કાખરાજી.
"	પુલદસ્તે અને આધને જરથોસ્ત.	" મેહરવાં બેહરાંમ રાધથ.
૪ થી આપ્રેલ.	આતશની આરાધના.	" નથરવાંજી ફરાંમજી ખીલીમારીયા.
"	સહનશિલ સુદરી.	ખાહ બીખાહજી લીમજીબાહ વાલમકોટ.
૧૨ મી "	મિણિ દાણા.	શ્રી કેપ્પથર નવરોજી કાખરાજી.
૧૪ મી "	A treatise on the law of extradition between the Nizam's Dominions & British India.	" માણેજીહ-દીનથાહ.
"	આદમી અને તેની કુનીયા.	" બેહરાંમજી મેહરવાંજી મલખારી.
૬ મી જુન.	Practical Plague Measures for India.	" દીનથાહ અરદેશર તાલિયારખાં.
૧૮ મી "	વલિત પ્યાર.	" દીનથાહ જમથેજી તાંતરા.
૨૩ મી "	મીલ એનજન, ખાહલર, અને ગીઅરોંગ.	" ફકીરજી એલજી બરથા.
"	મિણિ દાણા.	" કેપ્પથર નવરોજી કાખરાજી.
"	ગાહવાયલી ખટલી.	" " " "
"	Guide to English conversation.	" કેપ્પથર ખરજોરજી લાલા.
"	Persian Grammatical Series.	" " " "
૨૧ મી જુલાઈ.	Companion to new conversational first French Reader.	" " " "
૧૬ મી ઓગસ્ટ.	A Text Book of Chemistry.	" ખરથેજી ફરાંમજી દારવાલા.
૨૧ મી "	અથો જરથોસ્ત, તેની દીનતથા અચત્ર ધરાંન વાન.	" વદમ શોરાખજી મ. જોથી.
"	Tansar's Alleged Pahlavi Letter to the King of Tabaristan, from the standpoint of M. J. Darmesteter.	દસ્તુર દારાખ પેથોતન જંગલ્યા.
"	Observations on M. J. Darmesteter's Theory regarding Tansar's Letter to the King of Tabaristan & the date of the Avesta.	" " " "

૧૮૯૮.

તારીખ.	પુસ્તકો.	ક્રમાંક.
૨૪ મી આગસ્ટ. " "	Epitome of the Principles of Equity. Bombay University Matriculation Examination papers in Mathematics from 1878 to 97.	શ્રેષ્ઠ દ્રશ્ય અરદેશર રાના. " બહમનજી નથરવાંનજી ધાણ.
૨૩ મી સપ્ટેમ્બર. " "	Key to Algebraical Factors. દસ્તુરજી પેથોતનજી બે. સંબંધિત જરૂરથી અનુમતિ આપતેલોરમના કેપલાની સામે કાઠેલાં ચોપાનીયાના રદજવાયા.	" દોરામજી હીરજીભાઈ વાઢા. નાયબ દસ્તુર કેપથર દસ્તુર જમાસપજી જમાસપ આયાના.
૩૦ મી "	Zoroastrianism in the Light of Theosophy.	શ્રેષ્ઠ નથરવાંનજી દ્રશ્યજી બીલીમારીઆ.
" "	અમેરિકાના.	" બાહદુરજી મેહરવાંનજી બાહદુરજી.
૩ જી ઓક્ટોબર.	રવાંનની રાહબરી.	એ ૦ માણેજી નથરવાંનજી ધાણ.
૫ મી "	Select Questions in French Grammar.	શ્રેષ્ઠ એલજી રમતજી સહીયાર.
૨૫ મી "	આપને આરથેદ, ચાહનામાંની નવી આવૃત્તિ (ફારસીમાં).	એ ૦ પુરથેદજી મનોચેહરજી કોલી.
૩ જી નવેમ્બર. " "	અર્થમેહશત અમથાસપંદ. Monthly commercial Sales Report, Vol I., No. I. (માસિક).	શ્રેષ્ઠ પામનજી અરથેદજી મીચી. " રતનજી કાવચજી કલીઆંણીવાજા.
૫ મી "	અથોપથી મળતું ઉત્તમ સુખ.	જરૂરથી થીઓસોફીસ્ટ.
૧૯ મી "	સંચારિકા.	શ્રેષ્ઠ મેહરામજી મેહરવાંનજી મલખારી.
૨૬ મી "	The Code of Civil Procedure with full Explanatory Notes & Select important rulings upto October 1898.	" અરથેદજી કાવચજી સંતોક.
" "	મનસુખી નીતીવચનનાં મોહરો.	" મનચેરજી કાવચજી મનસુખ.
૩૦ મી "	ફરફુલજી મરજ્યાંનજી—યુજરાતી જાપાના સ્થાપક, એક શીલમુક, એક સુધારક, એક કવી.	" કેકાભાદ મેહરામજી મરજ્યાંન.
૪ થી ડીસેમ્બર. ૫ મી "	માન પ્રચારક વિષયો. યુનીવર્સલ કેલકુલેટર.	એ ૦ જીવજી જમથેદજી મોદી. શ્રેષ્ઠ પીરોજીશાહ કાવચજી પેહ્યા.

ઈં૦ સં૦ ૧૮૯૮ માં નીચલા પારસીઓએ જુદી જુદી પરીક્ષાઓ પસાર કરી પદવીઓ મેળવી હતી.

૭૭

તારીખ.	નામ.	પદવી.	આધાર.
૧૩ મી જાનવારી.	શેઠે રૂચતમ ડોશાભાઈ વાડીઆ, અને શીરોજી મેહરામજી મલખાવી.	બારીસર.	૧૮૯૮. જામે જમશેદ, તા૦ ૨૯- ૧
૨૨ મી "	શેઠે કુરુનજી ખરશેદજી પાવરી.	બંડાની કુરુનજી હાલ કોલિંગની પેહલી પરીક્ષા પેહલે નંબરે.	" " , તા૦ ૨૧- ૧
૩ જી ફેબ્રવારી.	ડા૦ નવરોજજી મેહરામજી દાગખશેડના.	સેનીટરી ચાલખતની " પમલીક હેલ્થ " નો ડીપોઝીટ.	" " , તા૦ ૨૧- ૨
૧૨ મી "	શેઠે કેપ્તન મેહરામજી તારાચંદ, અને જાંઘી ગીરજી નવરોજજી મેહલીહિમજીના.	બંડાની એસોસિએટ્સ આંદ્રી હાઈડ્રોલુજીકલ આંદ્રી હાઈડ્રોલિકલ હાલની અમરા મેમબરો.	ટાઇમસ આંદ્રી ૬૦, તા૦ ૧૪- ૨
" "	ડા૦ બાહદુર કેપ્તનજી તરીખાં,	એડીનબરો યુનીવર્સીટીની એમ. બી., તથા બી. એચ. સી., અને એમ. આર. સી. એચ.	" " , તા૦ ૧૪- ૨
૬ થી આપરેલ.	ચરખત મેજર પીરોજશાહ જમશેદજી દમણીઆ.	રાનેવાની નોકરી પછી ચરખત વફાત કરતાં પદવી.	જામે જમશેદ, તા૦ ૬- ૪
૨૦ મી "	શેઠે ખરશેદજી મેહરામજી આંતાઆ.	લાહોરની જાનસરી વૈદાની ચરકારી કોલિંગની સેવરની પરીક્ષાની ચત્ત.	" " , તા૦ ૨૦- ૪
૮ મી મેએ.	" નથરામજી બરગોરજી મેહરામજી ડાકર.	બારીસર.	" " , તા૦ ૬- ૫
" "	" કુરુમરોજ રૂચતમજી.	અંતર્યામી યુનીવર્સીટીની એમ. એ.	સુખાંદ સમાચાર, તા૦ ૧૦- ૫
" "	શેઠે તારશાહ હોરમજીશાહ ગાંધી, કાવશશાહ દોરા-ખજી શાહર, અને કાંડિજી રૂચતમજી.	અંતર્યામી યુનીવર્સીટીની બી. એ.	" " , તા૦ ૧૦- ૫
૩૦ મી "	ડા૦ હોરમજી માણેકજી માસીનાં.	બંડાની એડ. અ. ર. સી. એચ. ની પદવી.	જામે જમશેદ, તા૦ ૩૧- ૫
૨૨ મી જુન.	શેઠે પેશતનજી શોરામજી પાટક.	કુમધીજી યુનીવર્સીટીની મેમેબરીકલ " રીપોર્ટ " ની પરીક્ષામાં ૧૬ માં રેન્કમાં પદવી.	ટાઇમસ આંદ્રી ૬૦, તા૦ ૧૧- ૭
" "	શેઠે પેશતનજી શોરામજી પાટક અને મેહરામજી મનચેરજી બાવતગરી.	બારીસર.	" " , તા૦ ૧૧- ૭
" "	શેઠે મેહરામજી મનચેરજી બાવતગરી અને બાપુજી દોરામજી વાઘા.	આક્સફર્ડ યુનીવર્સીટીની બી. એ.	રાસ્ટ ગોડાપાર, તા૦ ૧૭- ૭
૫ મી જુલાઈ.	શેઠે એમ. એમ. કાવશજી (રંજુતવાળા).	કલકત્તા યુનીવર્સીટીની " ફરજત આરટસ " ની.	જામે જમશેદ, તા૦ ૬- ૭
૧૮ મી આગસ્ટ.	" બરગોરજી કુરુમજી દત્ત.	હાઇ કોર્ટ પલીડર.	માએ ગવર્નર મે૦, તા૦ ૧૮- ૮
" "	" રૂચત મલજીભાઈ ખરશેદજી રતનાગર.	ડિસ્ટ્રીક્ટ પલીડર.	" " , તા૦ ૧૮- ૮
૧૫ મી ડિસેમ્બર.	" નવરોજજી હોરમજી મોદી.	કુમધીજી યુનીવર્સીટીની બી. એ.	૧૮૯૮. રાસ્ટ ગોડાપાર, તા૦ ૧૫- ૧

ઈં૦ સં૦ ૧૮૯૮.

૧. એ પરીક્ષા પારસીઓમાં પેહલેપેહલી એવજે પસાર થાવી હતી.

તેમ ભુકે તથા ૬૮. ૫૧-૧૮૯૮.

તારીખ.	નામ.	ઓફીસ.	આધાર.
૧૮૯૮.			૧૮૯૮. તારીખ.
૨૨ મી જાનેવારી.	શ્રી બેહરામલાલ હીરજીભાઈ કોટવાલ.	જુનાગઢ રાજ્યના જંગલખાતાના વડા કનકરજી.	જામે જમશેદ, ૨૫-૧
૨૭ મી " "	" દીનલાલ ધનજીભાઈ દાવર (ચિરીરજી).	મુંબઈના સરકારી કૉ કલામના પ્રેફેસર.	જામે જમશેદ, ૨૭-૧
૩ જી ફેબ્રુઆરી.	" કેમ્પલ ફરમજી મોદી.	હાઇ કોર્ટની અપેલેટ ચાઇનના ડાકુડી રેજીસ્ટ્રાર અને સીકર.	" " " , ૩-૨
૧૬ મી " "	" ભંઈગીરજી કેમ્પલ ન. કાપરાજી.	ખીલપુરના આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર.	" " " , ૧૬-૨
" " "	" નવરોજી દોરામજી ધાકમારવાલા.	વરેલની પેટરીનરી કલિબના કામચલાઉ વાઇસ પ્રીન્સીપાલ.	" " " , ૧૬-૨
૭ જી માર્ચ.	" શીરોજીલાલ ફેરવામજી દાદાભાઈ.	મધરાજ હવાકાના મુદ્રા છાત્રાના આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર.	મુંબઈ સમાચાર, ૫-૩
૧૭ મી " "	" નવરોજી બેહરામજી પાળીંગીરા.	શ્રીકાંતપુર હાઇ સ્કુલના હેડ-માસ્ટર.	જામે જમશેદ, ૧૭-૩
૧૯ મી આપ્રિલ.	" દાદાભાઈ શીરામલાલ મુનશંક.	મુંબઈ હવાકાની એવોના વડાના અંગત મદદનીશ.	મુંબઈ સમાચાર, ૧૨-૪
૧૪ મી " "	" બેહરામજી રૂચામજી મંબાણા.	ભરૂચની સમાલ કાઝ કોરટના રેજીસ્ટ્રાર.	જામે જમશેદ, ૧૪-૪
" " "	" ડાહ્યાભાઈ ધનજીભાઈ ખીલીચીરીઆ.	ગોધરાના કામચલાઉ મામલતદાર અને ખીલ વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૧૪-૪
૨૧ મી " "	ખાંડ ખાંડ હીરજીભાઈ પેશનજી વાડીઆ.	વરેરાના સરકારી જજ.	રાજા ગોદાવાર, ૨૪-૪
૮ મી મેએ.	" કેરશામજી રૂચામજી દાદાભાઈ.	વરેરાના કામચલાઉ ધિવાન.	જામે જમશેદ, ૮-૫
૧૨ મી " "	શ્રી બેહરામજી નશરવાનજી વાડીઆ.	મુંબઈની મુ. કોરપોરેશનના તથા સ્ટેડિયમ કમીટીના સેક્રટરી.	રાજામજી આર્ક હંડીઆ, ૧૮-૫
૨૬ મી " "	" અરેશર કેમ્પલ કામા, આઇ. સી. એસ.	ખીલપુરના આસીસ્ટન્ટ કલેક્ટર.	જામે જમશેદ, ૨૬-૫
૬ મી જુન.	ખાંડ રૂચામજી હોરમજી કોટવાલ.	કાલાના છાત્રાની પોલીસના ડીપુટી સુપરીન્ટેન્ડ.	" " " , ૬-૬
૬ મી જુન.	ડાંડ બહમનજી બેહરામજી દારામજીના.	કાલાહપુરના સ્પેશીઅલ હેડ ઓફીસર.	જામે જમશેદ, ૨૩-૬
૮ મી જુલાઈ.	શ્રી કેમ્પલ માણીકલાલ મીસ્ત્રી (કંકિટર).	પતીઆવાના માહરાબના એડીકાંગ.	" " " , ૮-૬
" " "	સરખન મેનર પીરોજીલાલ જમશેદજી દમણીઆ.	સરખન લફ્ટનન્ટ કમલની પદવી.	" " " , ૧૧-૭
૧૪ મી " "	શ્રી હીમજી નવરોજી બનાજી.	હાઇ કોર્ટના પ્રોસીયુટર અને એવોજીનલ જુડીસીયલ સનના રેજીસ્ટ્રાર.	જામે જમશેદ, ૧૪-૭
" " "	સરખન મેનર કાવરજીલાલ પારસેજી મંબાણા.	મધરાજ મેડીકલ કોલેજના રજાએજીના પ્રેફેસર અને સરકારી રજાએજી.	રાજા ગોદાવાર, ૨૫-૭

૭૩ ૨૦ ૧૮૯૮.

૭૩૨૮

તારીખ.	નામ.	ઓધિ.	આધાર.
૧૮૯૮.			૧૮૯૮. તારીખ.
૧૧ મી જુલાઈ.	શ્રી જમશેદજી મેહતાવાનજી આંતીઆ.	મુંબઈ શરતનાં કેળવણી, શામાન્ય, દરજ્યાઈ અને મરજી આતાંના કામચલાઉ આર્મીસ્ટેટ ચેકેટરી.	મુંબઈ સમાચાર, ૧૬-૭
૨૧ મી "	પાં ૫૦ શેરામજી રતનજી માધર.	સુરત છલાના પેહલા વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૨૧-૭
૨૮ મી "	શ્રી કુરુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા.	અમદાવાદના એકઠીકુટીલ એનજીનીઅર.	" " " , ૨૮-૭
" "	" શાપુરજી બરભોરજી રતેનજી.	મુંબઈની પોલીસના કામચલાઉ ચોથા મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૨૮-૭
૪ થી આગસ્ટ.	સરખન લ. કરનલ કેપ્ટનજી શેરામજી તરીમાં.	અમદાવાદના સીવીલ મેજીસ્ટ્રેટ, તથા ડીવાનાશાલા, અને મેડીકલ સ્ટુડન્ટના મુખ્યનીંગેન્ટ.	" " " , ૪-૮
૧૧ મી "	પાં ૫૦ દાદાભાઈ દીનશાહ કરાકા.	કેતર વિભાગના કમીશનરના એસીસ્ટન્ટ.	" " " , ૧૧-૮
૧૮ મી "	" રતનજી એલજી કાંગા.	કેતર વિભાગના કમીશનરના એસીસ્ટન્ટ.	" " " , ૧૮-૮
" "	શ્રી કેપ્ટનજી કુરાંમજી મોદી.	મુંબઈની હાઈ કોર્ટની અપેલેટ માહડના કેપ્ટુડી રેજીસ્ટ્રાર અને સીવર.	" " " , ૧૮-૮
૧૯ મી "	ડાં શેરામ કાવજી હોરમજી.	મુંબઈના એક ડીવીઝનલ હેલ્થ ઓફીસર.	રાહમત આફ હડીઆ, ૨૨-૮
૧૩ મી અક્ટોબર.	પાં ૫૦ રૂશનજી મેહતાવાનજી પેલ.	'ડીમેમજનર આફ સીવલ મેજીસ્ટ્રેટ' ના હાથ તથા પાસ ઓફીસર.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૧૩-૧૦
૨૦ મી "	શ્રી બહમજી પેલતનજી.	લંડન તાલુકાના બીજા વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	" " " , ૨૦-૧૦
" "	" અરદેશ હોરમજી મેહતા (કંકિટર).	પલીઆવાના મહારામના વધારાના એડીકાંગ.	જામે જમશેદ, ૨૦-૧૦
૨૨ મી નવેમ્બર.	" દીનશાહ દાદાભાઈ મુલાં.	તવશારીના ચરકારી વગીલ.	" " " , ૨૬-૧૧
૮ મી ડિસેમ્બર.	" ડાલાભાઈ ધનજીભાઈ બીલીમોરીઆ.	અમદાવાદ છલાના બીજા વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૮-૧૨
૧૧ મી "	" દારાશાહ રતનજી ચીનગર.	મુંબઈની બેઈટ સ્ટુડન્ટ કમીટીના ચરકારી અધિકારી.	" " " , ૧૧-૧૨
" "	" શેરામજી પદમજી પેલતનજી.	સુવારાના આર્મીસ્ટેટ જડગ અને શેશનજી જડગ.	" " " , ૧૧-૧૨
" "	ડાં તવરાજી મેહરાંમજી દારામજીના.	વેબેલરના હેલ્થ ઓફીસર.	જામે જમશેદ, ૧૭-૧૨
૨૪ મી "	શ્રી રૂશનજી દારામજી કુવર.	બીકાનેરના મહારામના પાલેટ સેકેટરી.	રાશા મેકુનાર, ૨૫-૧૨
૩૦ મી "	" શ્રી પીરજીશાહ બહાદુરશાહ તાલેવારખાં.	કપડવંજના બીજા વર્ગના સુપારડીન્ટ જડગ.	બોમ્બે ગવર્નમેંટ ગેઝેટ, ૨૬-૧૨

ભાષાણે તથા વાયુઓ અન વાંચણ.

६० मा. १८६८.

भायचे! धीकां ह्यां.

(JUST READY)
THE VOICE OF THE EAST
BEING VERSES BY AN INDIAN
ON THE GREAT WAR
BY RUSTAM B. PAYMASTER, B.A., LL.B.

WITH A FOREWORD BY

PRINCIPAL J. NELSON FRASER, M.A.

Dedicated by kind permission to
Their Excellencies Lord and Lady Willingdon.

The net proceeds of sale of the 1st edition are to go towards
the Imperial Indian War Relief Fund.

Price	Cloth bound	Re.	1-8
"	Paper	"	1-0

To be had from the Author

OR

The Fort Printing Press, Gunbow St. Fort, BOMBAY.

